

**ŠIAULIŲ UNIVERSITETAS
SOCIALINIŲ MOKSLŲ FAKULTETAS
EKONOMIKOS KATEDRA**

Kristina BILVINIENĖ

**MOKESČIŲ DALIES BENDROJE VERSLO ĮMONIŲ KAŠTŲ
STRUKTŪROJE ANALIZĖ IR VERTINIMAS**

Magistro darbas

Šiauliai, 2010

**ŠIAULIŲ UNIVERSITETAS
SOCIALINIŲ MOKSLŲ FAKULTETAS
EKONOMIKOS KATEDRA**

Kristina BILVINIENĖ

**MOKESČIŲ DALIES BENDROJE VERSLO ĮMONIŲ KAŠTŲ
STRUKTŪROJE ANALIZĖ IR VERTINIMAS**

**Magistro darbas
Socialiniai mokslai, ekonomika (04 S)**

Aš, Kristina Bilvinienė, teigiu, kad magistro studijų baigiamasis darbas, kurį teikiu Ekonomikos studijų programos magistro kvalifaciniam laipsniui įgyti, yra originalus autorinis darbas

(parašas)

Magistro darbo autorius **Kristina Bilvinienė**

(vardas, pavardė, parašas)

Vadovas **doc. dr. Dalia Rudytė**

(pareigos, vardas, pavardė, parašas)

Recenzentas

(pareigos, vardas, pavardė, parašas)

SANTRAUKA

Kristina Bilviniėnė

Mokesėių dalies bendroje verslo įmonių kaštų struktūroje analizė ir vertinimas.

Magistro darbas.

Magistro darbe yra suformuluotos Lietuvoje veikianėių skirtingos teisinės formos (ĮĮ ir UAB) bei skirtingo veiklos pobūdžio (paslaugų ir gamybos) įmonių mokesėių ir jų dalies bendroje kaštų struktūroje problemos, išanalizuoti ir susisteminti įvairių autorių teoriniai ir praktiniai mokesėių ir jų dalies bendroje kaštų struktūroje tyrimai. Naudojant mokslinių literatūros šaltinių, Lietuvos Respublikos norminių aktų, įmonių dokumentų analizės, kiekybinius, kokybinius, grafinius, finansų analizės, koreliacinės analizės ir lyginimo metodus, buvo nustatyti įmonių, atsižvelgiant į jų teisinės formas, mokesėių struktūrų skirtumai, mokesėių dalies bendroje kaštų struktūroje panašumai to paties veiklos pobūdžio įmonėse ir skirtumai tarp skirtingo veiklos pobūdžio įmonių. Prieita prie išvados, kad darbe nagrinėtų įmonių mokesėių dalis bendroje kaštų struktūroje buvo optimali, o jos dydį labiau lemia įmonės veiklos pobūdis ir kiti su paėia įmone susiję veiksniai negu įmonės teisinė forma.

SUMMARY

Kristina Bilviniėnė

Analysis and evaluation of the tax share in the total cost structure of business companies.

Master's thesis.

This master's study formulates problems of business taxes and their share in the total cost structure of the different juridical form (PC and JSC) companies and companies of different nature of the activities (services and manufacturing) in Lithuania; it analyzes and systematizes theoretical and practical research of the taxes and their share in the total cost structure by various authors. Using the scientific literature, the regulations of the Republic of Lithuania, business data analysis, quantitative, qualitative, graphical, financial analysis, correlation analysis and comparative methods were established the differences of the tax structure of the companies according to their juridical form, similarities of the tax share in the total cost structure between the companies of the same type of activity and differences between the companies of different types of business activities. It was concluded that the tax share in the total cost structure of the companies that were analyzed in this study was optimal and that the size of the tax share in the total cost structure is determined more by the nature of the business activities and other factors related with the company itself than the juridical form of the company.

LENTELIŲ SĄRAŠAS

1 lentelė Verslo įmonių mokami nekilnojamojo turto, žemės ir aplinkos teršimo mokesčiai	17
2 lentelė Su darbuotojų darbo užmokesčiu susiję verslo įmonių mokesčiai	19
3 lentelė Verslo įmonių 2005-2007 m. mokėti mokesčiai	22
4 lentelė IĮ „Maltina“ draudimo kaštų struktūra 2005-2008 m.	34
5 lentelė IĮ „Maltina“ veiklos mokesčių kaštų struktūra 2005-2008 m.	35
6 lentelė IĮ „Gobelė“ draudimo kaštų struktūra 2005-2008 m.	36
7 lentelė IĮ „Gobelė“ veiklos mokesčių kaštų struktūra 2005-2008 m.	37
8 lentelė IĮ „Maltina“ ir IĮ „Gobelė“ 2005-2008 m. veiklos rezultatai	37
9 lentelė UAB „Valgrita“ veiklos mokesčių kaštų struktūra 2005-2008 m.	46
10 lentelė UAB „Furnitė“ veiklos mokesčių kaštų struktūra 2005-2008 m.	47
11 lentelė UAB „Valgrita“ ir UAB „Furnitė“ 2005-2008 m. veiklos rezultatai	48
12 lentelė UAB „Maltina“ veiklos mokesčių kaštų struktūra 2005-2008 m.	61
13 lentelė UAB „Gobelė“ veiklos mokesčių kaštų struktūra 2005-2008 m.	61

ILIUSTRACIJŲ SĄRAŠAS

1 pav. Mokesčių klasifikacija	11
2 pav. Apmokestinimo instrumentarijus	14
3 pav. Kaštų sąnaudų ir išlaidų sąryšis	24
4 pav. Bendros verslo įmonių kaštų struktūros modelis	26
5 pav. IĮ „Maltina“ mokesčių struktūra 2005-2008 m.	39
6 pav. IĮ „Maltina“ bendra kaštų struktūra 2005-2008 m.	40
7 pav. IĮ „Gobelė“ mokesčių struktūra 2005-2008 m.	41
8 pav. IĮ „Gobelė“ bendra kaštų struktūra 2005-2008 m.	42
9 pav. UAB „Valgrita“ mokesčių struktūra 2005-2008 m.	49
10 pav. UAB „Valgrita“ bendra kaštų struktūra 2005-2008 m.	50
11 pav. UAB „Furnitė“ mokesčių struktūra 2005-2008 m.	51
12 pav. UAB „Furnitė“ bendra kaštų struktūra 2005-2008 m.	52
13 pav. IĮ „Maltina“, IĮ „Gobelė“, UAB „Valgrita“ ir UAB „Furnitė“ mokesčių struktūra 2005-2008 m.	54
14 pav. IĮ „Maltina“, IĮ „Gobelė“, UAB „Valgrita“ ir UAB „Furnitė“ bendra kaštų struktūra 2005-2008 m.	56
15 pav. UAB „Maltina“ mokesčių struktūra 2005-2008 m.	63
16 pav. UAB „Maltina“ bendra kaštų struktūra 2005-2008 m.	64
17 pav. UAB „Gobelė“ mokesčių struktūra 2005-2008 m.	65
18 pav. UAB „Gobelė“ bendra kaštų struktūra 2005-2008 m.	65
19 pav. IĮ „Maltina“ ir „Gobelė“ bei UAB „Maltina“, „Gobelė“, „Valgrita“ ir „Furnitė“ mokesčių struktūra 2005-2008 m.	67
20 pav. IĮ „Maltina“ ir „Gobelė“ bei UAB „Maltina“, „Gobelė“, „Valgrita“ ir „Furnitė“ bendra kaštų struktūra 2005-2008 m.	68

TURINYS

ĮVADAS.....	9
1. MOKESČIŲ DALIES VERSLO ĮMONIŲ KAŠTŲ STRUKTŪROJE VERTINIMO TEORINIAI ASPEKTAI	12
1.1. Mokesčių esmė, atsiradimas ir klasifikacija	12
1.2. Apmokestinimo instrumentarijais charakteristika.....	16
1.3. Lietuvos verslo įmonių mokami mokesčiai ir jų dydį bendroje kaštų struktūroje lemiantys veiksniai	19
1.4. Kaštų, sąnaudų bei išlaidų skirtumai ir rūšys verslo įmonių veikloje.....	26
1.5. Bendros verslo įmonių kaštų struktūros modelis	29
1.6. Mokesčių dalies bendroje verslo įmonių kaštų struktūroje vertinimo metodologija	31
2. INDIVIDUALIŲ ĮMONIŲ IR UŽDARŲJŲ AKCINIŲ BENDROVIŲ, KURIOS UŽSIIMA GAMYBOS IR PASLAUGŲ VEIKLA MOKESČIŲ DALIES BENDROJE KAŠTŲ STRUKTŪROJE 2005-2008 M. ANALIZĖ IR VERTINIMAS	34
2.1. Individualių įmonių „Maltina“ ir „Gobelė“ mokesčių dalies bendroje kaštų struktūroje analizė ir vertinimas	34
2.1.1. Bendros kaštų struktūros analizė	35
2.1.2. Mokesčių bendroje kaštų struktūroje analizė	37
2.1.3. Mokesčių ir jų dalies bendroje kaštų struktūroje vertinimas.....	41
2.2. Uždarųjų akcinių bendrovių „Valgrita“ ir „Furnitė“ mokesčių dalies bendroje kaštų struktūroje analizė ir vertinimas	46
2.2.1. Bendros kaštų struktūros analizė	47
2.2.2. Mokesčių bendroje kaštų struktūroje analizė	49
2.2.3. Mokesčių ir jų dalies bendroje kaštų struktūroje vertinimas.....	52
2.3. Mokesčių ir jų dalies individualių įmonių ir uždarųjų akcinių bendrovių bendroje kaštų struktūroje palyginimas	56
2.4. Verslo įmonių mokesčių dalies bendroje kaštų struktūroje dydį lėmusių veiksnių analizė.....	60
3. VERSLO ĮMONIŲ MOKESČIŲ IR JŲ DALIES BENDROJE KAŠTŲ STRUKTŪROJE POKYČIŲ MODELIAVIMAS 2005-2008 M. PASIKEITUS JŲ TEISINEI FORMA I	63
3.1. Uždarųjų akcinių bendrovių mokesčių ir jų dalies bendroje kaštų struktūroje modeliavimas pagal individualių įmonių veiklos rodiklius	63

3.2. Modeliuotų uždarytų akcinių bendrovių mokesčių ir jų dalies bendroje kaštų struktūroje vertinimas	65
3.3. Mokesčių ir jų dalies individualių įmonių, modeliuotų ir kitų uždarytų akcinių bendrovių bendroje kaštų struktūroje palyginimas	69
IŠVADOS.....	73
REKOMENDACIJOS.....	76
PAGRINDINIŲ SĄVOKŲ ANALIZĖ	77
LITERATŪRA	79
PRIEDAI	83
1 priedas. Lietuvos mokesčių sistemą sudarantys mokesčiai	
2 priedas. Mokesčio už aplinkos teršimą iš stacionarių taršos šaltinių tarifai (2 lapai)	
3 priedas. Mokesčio už aplinkos teršimą iš mobilių taršos šaltinių tarifai (2 lapai)	
4 priedas. Apmokestinamųjų gaminių sąrašas ir mokesčio tarifai	
5 priedas. Apmokestinamosios pakuotės rūšys ir mokesčio tarifai	
6 priedas. Pavyzdinis sąskaitų planas. 5-oji klasė – Pajamos	
7 priedas. Pavyzdinis sąskaitų planas. 6-oji klasė – Sąnaudos (2 lapai)	
8 priedas. II „Maltina“ bendrasis žurnalas 2005 m. (ištrauka)	
9 priedas. II „Maltina“ pajamų-sąnaudų ataskaita 2006 m.	
10 priedas. II „Maltina“ pajamų-sąnaudų ataskaita 2007 m.	
11 priedas. II „Maltina“ pajamų-sąnaudų ataskaita 2008 m.	
12 priedas. II „Maltina“ bendros kaštų struktūros 2005-2008 m. horizontalioji analizė (3 lapai)	
13 priedas. II „Gobelė“ pajamų-sąnaudų ataskaita 2005 m.	
14 priedas. II „Gobelė“ pajamų-sąnaudų ataskaita 2006 m.	
15 priedas. II „Gobelė“ pajamų-sąnaudų ataskaita 2007 m.	
16 priedas. II „Gobelė“ pajamų-sąnaudų ataskaita 2008 m.	
17 priedas. II „Gobelė“ bendros kaštų struktūros 2005-2008 m. horizontalioji analizė (3 lapai)	
18 priedas. II „Maltina“ bendros kaštų struktūros 2005-2008 m. vertikalioji analizė	
19 priedas. II „Gobelė“ bendros kaštų struktūros 2005-2008 m. vertikalioji analizė	
20 priedas. UAB „Valgrita“ bendrasis žurnalas 2005 m. (ištrauka)	
21 priedas. UAB „Valgrita“ pajamų-sąnaudų ataskaita 2006 m.	
22 priedas. UAB „Valgrita“ pajamų-sąnaudų ataskaita 2007 m.	
23 priedas. UAB „Valgrita“ pajamų-sąnaudų ataskaita 2008 m.	
24 priedas. UAB „Valgrita“ bendros kaštų struktūros 2005-2008 m. horizontalioji analizė (3 lapai)	
25 priedas. UAB „Furnité“ pajamų-sąnaudų ataskaita 2005 m.	

- 26 priedas. UAB „Furnitė“ pajamų-sąnaudų ataskaita 2006 m.
- 27 priedas. UAB „Furnitė“ pajamų-sąnaudų ataskaita 2007 m.
- 28 priedas. UAB „Furnitė“ pajamų-sąnaudų ataskaita 2008 m.
- 29 priedas. UAB „Furnitė“ bendros kaštų struktūros 2005-2008 m. horizontalioji analizė (3 lapai)
- 30 priedas. UAB „Valgrita“ bendros kaštų struktūros 2005-2008 m. vertikalioji analizė
- 31 priedas. UAB „Furnitė“ bendros kaštų struktūros 2005-2008 m. vertikalioji analizė
- 32 priedas. Koreliacijos tarp dviejų veiksnių - darbuotojų skaičiaus (X_1) ir mokesčių dalies bendroje kaštų struktūroje (Lt) (y) tarpiniai skaičiavimai (2 lapai)
- 33 priedas. Koreliacijos tarp dviejų veiksnių – apyvartos (Lt) (X_2) ir mokesčių dalies bendroje kaštų struktūroje (Lt) (y) tarpiniai skaičiavimai (2 lapai)
- 34 priedas. Koreliacijos tarp dviejų veiksnių – įmonės veikloje naudojamo nekilnojamojo turto vertės (Lt) (X_3) ir mokesčių dalies bendroje kaštų struktūroje (Lt) (y) tarpiniai skaičiavimai (2 lapai)
- 35 priedas. Koreliacijos tarp dviejų veiksnių – įmonės veikloje naudojamų automobilių skaičiaus (X_4) ir mokesčių dalies bendroje kaštų struktūroje (Lt) (y) tarpiniai skaičiavimai
- 36 priedas. Koreliacijos tarp dviejų veiksnių – įmonės veikloje naudojamos žemės vertės (Lt) (X_5) ir mokesčių dalies bendroje kaštų struktūroje (Lt) (y) tarpiniai skaičiavimai
- 37 priedas. Stjudent'o t kriterijaus pasiskirstymo lentelė
- 38 priedas. UAB „Maltina“ bendros kaštų struktūros 2005-2008 m. horizontalioji analizė (3 lapai)
- 39 priedas. UAB „Gobelė“ bendros kaštų struktūros 2005-2008 m. horizontalioji analizė (3 lapai)
- 40 priedas. UAB „Maltina“ bendros kaštų struktūros 2005-2008 m. vertikalioji analizė
- 41 priedas. UAB „Gobelė“ bendros kaštų struktūros 2005-2008 m. vertikalioji analizė

ĮVADAS

Tyrimo aktualumas. Kiekvienos šalies ūkio subjektai egzistuoja nuolat besikeičiančioje aplinkoje, juos veikia tos valstybės ekonomika, socialinė bei politinė sistema. Kalbant apie ekonominę bet kokios šalies sistemą, reikia pabrėžti, kad ji sudaryta iš daugelio elementų, tokių svarbių kaip bankai, draudimas, mokesčiai ir kt.

Mokesčiai, kaip atskira šalies ekonomikos dalis, yra ne tik valstybės pajamų šaltinis, bet ir galingas įrankis jos rankose. Valstybės mokesčių politika (mokesčių nomenklatūra, taikomi tarifų dydžiai, bazių nustatymo tvarka, taikomų lengvatų sistema, mokesčių mokėjimo taisyklės bei baudų sistema) tiesiogiai veikia ne tik pajamų persiskirstymą, bet ir finansinę ūkio subjektų padėtį, skatina ar neskatina nacionalinės ekonomikos augimą (Štreimikienė, Mikalauskienė, 2006).

Daugeliu atvejų, valstybėje veikiančios verslo įmonės užsiimančios ūkine-komercine veikla yra reikšmingos sėkmingam šalies ekonomikos vystymuisi. Neabejotinai visos pelno siekiančios įmonės savo veikloje uždirba pajamas, tačiau joms uždirbti reikalingos gana nemažos sąnaudos (kaštai). Įmonės pajamų ir sąnaudų skirtumas dažniausiai apibrėžiamas kaip teigiamas arba neigiamas rezultatas (pelnas arba nuostolis), kuris ir parodo tos įmonės veiklos efektyvumą.

Siekdama apsaugoti vartotojų, visuomenės ir kitų ūkio subjektų interesus, valstybė vienaip ar kitaip reguliuoja įmonių ir organizacijų veiklą, o vienas iš populiariausių jos reguliavimo priemonių ir yra mokesčiai. Kai kuriuos iš jų moka tik tam tikro pobūdžio veikla užsiimančios įmonės, tačiau yra ir bendrų, nuo veiklos specifikos nepriklausančių mokesčių. Atsižvelgiant į visą mokesčių bazę, įmonės valstybei sumoka gana didelę dalį visų mokestinių įmokų, kurios yra neatskiriama jų kaštų struktūros dalis.

Lietuvoje gausu įvairios teisinės formos verslo įmonių. Nors verslo įmonių sąvoka gali apimti ne tik juridinius, bet ir fizinius asmenis užsiimančius tam tikra ūkine-komercine veikla, tačiau šiame darbe verslo įmonėmis vadinami tik pelno siekiantys juridiniai asmenys. Kaip dvi pagrindinės jų grupės yra išskiriamos ribotos civilinės atsakomybės juridiniai asmenys (akcinės bendrovės (AB), uždarnosios akcinės bendrovės (UAB) ir kt.) ir neribotos civilinės atsakomybės juridiniai asmenys (individualios įmonės (IĮ), tikrosios ir komanditinės ūkinės bendrijos). Atsižvelgiant į mokesčių ir įmonės kaštų sąsają, siekiant išsiaiškinti kokią dalį mokesčiai sudaro bendroje verslo įmonių kaštų struktūroje, reikšminga nustatyti, kiek ir kokių mokesčių valstybei sumoka įmonės, ar mokesčių dydis, tarifai, jų dalis bendroje kaštų struktūroje skiriasi skirtingos teisinės formos įmonėse. Šiuo atveju bus pasirinkti bei išnagrinėti uždarujų akcinių bendrovių ir individualių įmonių pavyzdžiai. Be to, reikšminga išsiaiškinti tai, ar mokesčių dydis, tarifai, jų dalis bendroje kaštų struktūroje skiriasi skirtingo veiklos pobūdžio (gamybos ir paslaugų) įmonėse. Atsižvelgiant į tai, bus tiriamos dvi IĮ ir dvi UAB, iš kurių po vieną bus gamybos ir po vieną paslaugų įmonę. Taip pat svarbu

atkreipti dėmesį į tai, kad Lietuvoje pastaruoju metu gana populiari II reorganizuoti į UAB, todėl aktualu nustatyti, kokie pokyčiai įvyksta mokesčių ir jų dalies bendroje kaštų struktūroje atžvilgiu, pasikeitus įmonės teisinei formai.

Darbo problema yra ta, kad nors yra žinoma, kad visos įmonės moka mokesčius į valstybės biudžetą, tačiau mažai yra susipažinta su tuo, kiek joms tai kainuoja. Siekiant tai išsiaiškinti, svarbu nustatyti, kokią dalį visų įmonės kaštų sudaro mokesčiai, kokie mokesčių ir jų dalies bendroje įmonių kaštų struktūroje panašumai ir skirtumai tarp skirtingos teisinės formos ir skirtingo veiklos pobūdžio įmonių, kokie dar veiksniai gali lemti mokesčių dalies bendroje verslo įmonių kaštų struktūroje dydį.

Darbo objektas – verslo įmonių mokami mokesčiai.

Tyrimo dalykas – mokesčių dalis bendroje verslo įmonių kaštų struktūroje.

Darbo tikslas – atskleidus mokesčių ir kaštų teorinius aspektus, atlikti mokesčių dalies bendroje kaštų struktūroje vertinimą skirtingos teisinės formos ir skirtingo veiklos pobūdžio verslo įmonėse.

Darbo tikslui realizuoti keliami šie **uždaviniai**:

1. išanalizuoti mokesčių, apmokestinimo instrumentarijus bei Lietuvos verslo įmonių mokamų mokesčių ypatumus;
2. apibūdinti kaštų, sąnaudų ir išlaidų sąvokas bei pateikti bendros kaštų struktūros modelį;
3. atlikti II „Maltina“, II „Gobelė“, UAB „Valgrita“ ir UAB „Furnitė“ 2005-2008 m. mokėtų mokesčių ir bendros kaštų struktūros analizę, palyginti ir įvertinti šių įmonių mokėtus mokesčius ir jų dalį bendroje kaštų struktūroje įmonių teisinės formos, veiklos pobūdžio ir kitų veiksnių atžvilgiu;
4. atskleisti mokesčių ir jų dalies bendroje įmonės kaštų struktūroje pokyčius II tapus UAB, modeliuojant UAB „Maltina“ ir UAB „Gobelė“ mokesčių ir kaštų struktūras pagal II „Maltina“ ir II „Gobelė“ 2005-2008 m. veiklos rodiklius.

Darbo struktūra: siekiant tinkamai atskleisti temos esmę, šis darbas sudarytas iš dviejų dalių – konceptualiosios ir analitinės-tiriamosios. Konceptualiojoje dalyje išanalizuojami mokesčių sąvokų pagrindiniai elementai, atskleidžiami kaštų teoriniai aspektai, apibrėžiama mokesčių dalies bendroje verslo įmonių kaštų struktūroje vertinimo metodologija. Analitinėje-tiriamojame dalyje atliekama II „Maltina“, II „Gobelė“, UAB „Valgrita“ ir UAB „Furnitė“ mokamų mokesčių ir bendros kaštų struktūros analizė, vertinama mokesčių dalis šių įmonių kaštų struktūroje, jos lyginamos tarpusavyje. Toliau atskleidžiami mokesčių dalies įmonės kaštų struktūroje pokyčiai II tapus UAB, modeliuojant UAB „Maltina“ ir UAB „Gobelė“ mokesčių ir kaštų struktūras pagal II „Maltina“ ir II „Gobelė“ 2005-2008 m. veiklos rodiklius. Atsižvelgiant į tai, kad sąnaudos yra ne kas kita kaip turto sumažėjimas susijęs su ataskaitinio laikotarpio pajamų uždirbimu, šiai sąvokai labai artimas

kaštų terminas, kuris teigia, kad kaštai yra pinigų suma (t.y. įmonės turtas) išleista ekonominei naudai (t.y. pajamoms (pelniui)) gauti. Dėl to, darbe vartojama kaštų sąvoka tapatinama su sąnaudų sąvoka, todėl šie du terminai darbo praktinėje dalyje laikomi sinonimais.

Darbo tyrimo bazė: konceptualioji dalis pateikiama analizuojant mokslinę literatūrą, remiantis moksliniuose periodiniuose straipsniuose išdėstytomis žymių mokslininkų mintimis, analizuojami Lietuvos Respublikos mokesčių įstatymai, Valstybinės mokesčių inspekcijos pateikti duomenys, kituose internetiniuose puslapiuose esanti informacija, atliekami teoriniai apibendrinimai. Analitinėje-tiriamojėje dalyje analizuojami įmonių bendrųjų žurnalų įrašai tam tikrais laikotarpiais, nagrinėjamos metinės pelno mokesčio deklaracijos, pajamų ir sąnaudų ataskaitos ir pelno (nuostolių) ataskaitos. Bendros kaštų struktūros analizė atliekama remiantis pagal pavyzdinį sąskaitų planą sudarytu bendros kaštų struktūros modeliu, atliekami mokesčių dalies kaštų struktūroje skaičiavimai, išreiškiant ją absoliučiais ir santykiniais dydžiais. Galiausiai daromos išvados, apibendrinimai, atskleidžiama gautų rezultatų reikšmė.

Darbo tyrimo metodai: mokslinių literatūros šaltinių, Lietuvos Respublikos norminių aktų ir įmonių pateiktų dokumentų analizė ir sintezė, kiekybiniai (skaičiavimai) bei kokybiniai (aprašomieji) tyrimai, finansų analizės metodai (horizontalioji ir vertikalioji analizė), grafiniai (apskritiminės ir stulpelinės diagramos) metodai, modeliavimas, koreliacinių ryšių analizė (koreliacijos koeficientų skaičiavimas, jų reikšmingumo patikrinimas remiantis Stjudent'o kriterijumi, determinacijos koeficiento vertinimas) ir gautų rezultatų lyginimas.

1. MOKESČIŲ DALIES VERSLO ĮMONIŲ KAŠTŲ STRUKTŪROJE VERTINIMO TEORINIAI ASPEKTAI

Mokesčiai gana dažnai sutinkamas reiškinys valstybės ir visų jos ūkio subjektų gyvenime: valstybei – tai vienas iš pagrindinių pajamų šaltinių, tuo tarpu ūkio subjektams mokesčiai yra tik dar viena jų kaštų dalis. Atsižvelgiant į tai, galima pastebėti skirtingus valstybės ir ūkio subjektų požiūrius ir interesus susijusius su mokesčiais. Teoriškai mokesčiai apibūdinami labai įvairiai, todėl svarbu išsiaiškinti esminius jų bruožus, klasifikaciją ir kitus su įmonių apmokestinimu susijusius aspektus teoriniame lygmenyje.

Kaip jau buvo minėta, mokesčiai yra viena iš daugelio kaštų rūšių ūkio subjektams. Kalbant apie juridinių asmenų veiklą, mokesčių sąvoka įsipina kaštų (sąnaudų) kategorijose, todėl vertinant kokią dalį verslo įmonių kaštų struktūroje sudaro mokesčiai, svarbu suprasti kaštų (sąnaudų, išlaidų) sąvokas, žinoti kokia galima jų struktūra verslo įmonėse.

Ši konceptualioji darbo dalis yra skirta ne tik mokesčių ir kaštų struktūros teoriniams aspektams atskleisti, bet ir jų sąveikos, mokesčių dalies bendroje kaštų struktūroje vertinimo metodų apibūdinimui. Teorinė šių elementų ypatumų analizė padės geriau susipažinti su mokesčių ir kaštų sąvokomis bei leis nustatyti jų analizės pritaikomumą praktiniuose tyrimuose.

1.1. Mokesčių esmė, atsiradimas ir klasifikacija

Mokesčių temai nemažai dėmesio skiria politikai, mokslininkai, taip pat verslininkai bei dauguma kitų šaltinių. Suprantama, kad šis dėmesys nėra atsitiktinis. Mokesčiai vienaip ar kitaip veikia visus: vienus kaip mokesčių mokėtojus, kitus kaip mokesčių forma surinktų lėšų vartotojus, o dažnai - ir vienu, ir kitu aspektu. Dauguma diskutuojančių mokesčių klausimais vieningai sutinka, kad mokesčių politika turi lemiamo vaidmens tiek atskiriems ūkio subjektams, verslo plėtrai, tiek valstybės ekonomikai.

Apie mokesčių atsiradimą, jų „užkrautą“ žmonėms našta, prieštarigus apskaičiavimo būdus ir prievartinį pobūdį plačiai kalbama jau nuo seniausių laikų. Mokesčių sampratos ypatumus aiškina daug įvairių mokslininkų, mat per visą istorijos tarpsnį kito jų supratimas apie mokesčius kaip reiškinį visuomeniniame gyvenime. Pasitelkus mokslinę literatūrą ir kitus šaltinius galime surasti ne vieną ir vis kitokią mokesčių apibrėžimą. Remiantis B. Martinkaus (2002) mokslinėmis teorijomis, galima teigti, kad labai dažnai mokesčiai suprantami kaip valstybės pajamų šaltinis, o kartu ir kaip galinga ekonominė priemonė šalies ekonomikai reguliuoti, tačiau galima sutikti visiškai kitokių mokesčio apibrėžimų. Pavyzdžiui, Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymas (Žin., 2004, Nr. 63-2243, su vėlesniais pakeitimais) teigia, kad „**Mokestis** – tai mokesčio įstatyme mokesčių mokėtojui nustatyta pinigine prievolė valstybei“.

V. Pukelienė ir K. Šinkūnienė (2005) viename iš jų mokslinių darbų teigia, kad: „Mokesčiai, bendru atveju – tai mokėjimai (prievolė) valstybei, kurie įgyvendinami pagal tam tikrą apmokestinimo instrumentariją, kuris apima mokesčių elementus, mokesčio ėmimo būdą bei nustatymo metodą, bei tam tikrus principus: teisingumo, ekonominio efektyvumo, administracinio paprastumo, mokesčių įplaukų produktyvumo, solidarumo. Tai nėra sutartiniai santykiai, nes mokėdami mokesčius gauname ne paslaugas, o bendrą gerbūvį, tačiau žmonėms visame pasaulyje sunku tai įsisąmoninti. Mokesčiai dažnai suprantami kaip prievarta. Taip mąstant, mokesčiai yra kaip prievolė, nes paslaugos už tai negauname“.

Anot J. Rimo (2000), mokesčiai dažniausiai suvokiami kaip „...įstatymų nustatyta įmoka, už kurią, deja, atskiram mokesčių mokėtojui jokia specialia paslauga valstybė neatsilygina. Mokesčiai nėra, kaip dar įsivaizduojama, baudos, skiriamos už įstatymų ir kitų norminių aktų pažeidimus. Jų taip pat negalima tapatinti su pajamomis, kurias valstybė gauna iš kokios nors ūkinės veiklos ar už individualiems asmenims teikiamas specialias paslaugas“.

Iš šių apibrėžimų, galima pastebėti, kad bet kokių atveju mokesčiai yra prievolės valstybei, nes už mokesčių mokėjimą jų mokėtojai jokių paslaugų negauna, tačiau taip yra užtikrinamas bendras valstybės gerbūvis.

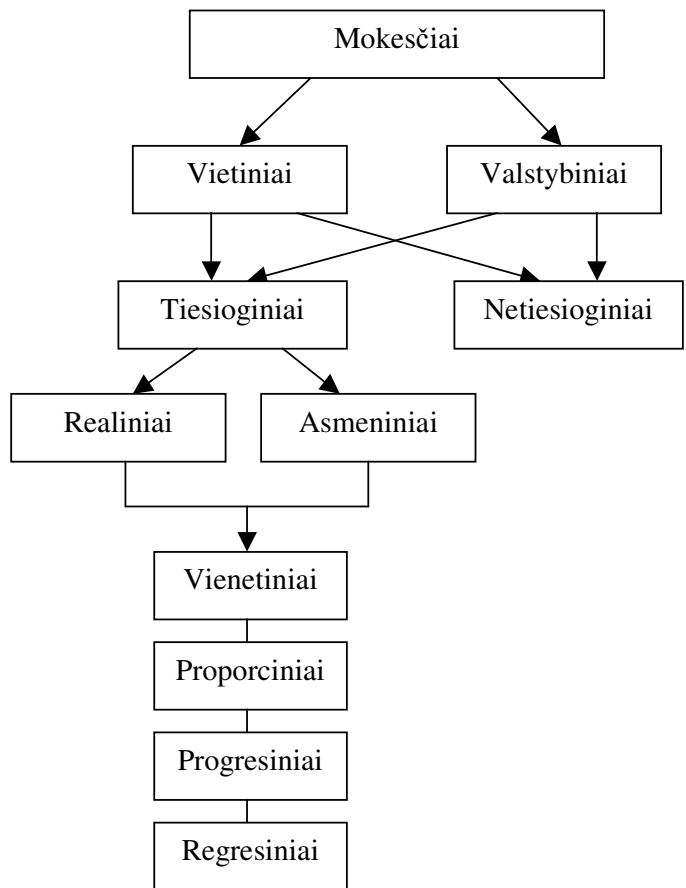
Mokesčiai kaip reiškinys susiformavo labai seniai. Istorinės raidos bėgyje jų atsiradimas siejamas su valstybių susikūrimu, nes pastarosioms reikėjo nemažai lėšų valdžios funkcijoms vykdyti bei įvairias institucijas išlaikyti. XV-XVI a. Europos valstybėse prasidėjus politinės valdžios centralizavimui ir atsiradus didelėms finansinėms problemoms, mokesčių klausimas tapo vis aktualesnis ir svarbesnis.

Nuo XVII a. antrosios pusės iki XVIII a. pabaigos apmokestinimo principus kūrė Prancūzijos, Anglijos, Italijos ir kitų šalių mokslininkai bei valstybės veikėjai (Ž. Bodenas, A. Rišeljė, A. Monkretjenas, V. Petis, F. Kenė ir kt.). Daugelio kitų XVIII a. prancūzų švietėjų darbuose dažnai buvo keliamos mokesčių visuotinumui ir proporcingumui idėjos ir tikslingumas sujungti įvairius mokesčius į mokesčių sistemą. Tuomet pagrindiniai mokesčių mokėtojai buvo valstiečiai, kurie mokėjo rentą ir vykdė feodalines prievoles, mokėjo mokesčius karaliui ir dešimtąją dalį savo pajamų atiduodavo bažnyčiai. Ekonomistai pastebėjo, kad tokia mokesčių politika neskatino valstiečių nei geriau dirbti žemę, nei plėtoti savo veiklą, ir siūlė įvairius apmokestinimo projektus. Tokiu būdu formavosi ir mokesčių teorijos pagrindai, buvo kuriami apmokestinimo principai (Štreimikienė, Mikalauskiene, 2006).

Šiandien, kaip ir anksčiau, mokesčiai vis dar yra skirstomi į „gerus“ ir „blogus“, paprastai atsižvelgus į tai, kokią mokesstinę naštą jie užkrauna gyventojams ir verslo įmonėms, kaip mokesčiai renkami ir kokia jų dalis iš tikrųjų akumuluojasi Valstybės ir vietos savivaldybių biudžetuose (Stačiokas, Valančienė, 2002). „Geraisiais“ mokesčiais dažniausiai laikomi tie mokesčiai, kurie

netrukdo žmonėms užsiimti bet kokiais verslais, yra lygūs ir tvirti. „Geri“ mokesčiai yra ir patogūs – renkami tinkamiausiu mokesčių mokėtojams laiku, taip pat ekonomiškai – kuo mažiau atsieina mokesčių surinkimas, tuo geriau ir valstybei, ir individui, kaip tos valstybės piliečiui (Stačiokas, Rimas, 2004). Tuo tarpu vadinamųjų „blogųjų“ mokesčių mokėjimas apsunkina žmonių gyvenimą, sukelia daug nepatogumų, o jiems surinkti reikia didelių išlaidų ir pastangų.

Atsiradus moksliniams mokesčių teorijos pagrindams, mokesčiai buvo pradėti skirstyti į tam tikras rūšis. Bendriausia mokesčių klasifikacija pateikiama 1 pav.

1 pav. Mokesčių klasifikacija

Šaltinis: sudaryta autorės remiantis J. Rimu (2000) [25].

Pagal nustatymą, rinkimą ir įplaukų biudžetuose paskirstymą mokesčiai būna *valstybiniai* (renkami į valstybės biudžetą ir skirti centrinės vyriausybės funkcijų išlaidoms dengti) ir *vietiniai*, kurie įplaukia į atitinkamų savivaldybių biudžetus. Savo ruožtu, tiek valstybiniai, tiek vietiniai mokesčiai skirstomi į *tiesioginius* ir *netiesioginius*.

Tiesioginiai mokesčiai dažniausiai taikomi pajamoms ir turtui. Šiais mokesčiais apmokestinami visi, kas gauna pajamų (pelno) už veiklos rezultatus. Tiesioginiai mokesčiai sumažina mokėtojo vartojimą tiek, kiek jis sumoka šių mokesčių. Tarkime, jei žmogus uždirba 100 Lt ir sumoka 30 proc. mokesčių, jo vartojimas sumažėja 30 Lt. Tiesioginius pelno mokesčius moka ir verslo įmonės.

Šių mokesčių pavyzdžiu gali būti Lietuvoje taikomas gyventojų pajamų mokestis ir juridinių asmenų pelno mokestis.

Atsižvelgiant į apmokestinimo objektą, tiesioginiai mokesčiai būna *realiniai* (žemės, namų, verslo, kapitalo, pelno) ir *asmeniniai* (pagalvės tipo, pajamų, turto, palikimo). Savo ruožtu realiniai ir asmeniniai mokesčiai pagal apskaičiavimo metodą, pasak J. Rimo (2000), skirstomi į:

- *vienetinius* (pastovius; konkreti suma apmokestinimo vienetui, pavyzdžiui, mokestis už žemės hektarą ir pan.);
- *proporcinius* (kai vienodu procentu apmokestinamas visas mokesčio objektas, pavyzdžiui, pajamų suma, turto vertė);
- *progresinius* (didėjant mokesčio objekto apimčiai – pajamoms, turto vertei – didėja mokesčio procentas);
- *regresinius* (didėjant mokesčio objekto apimčiai, apmokestinimo procentas mažėja).

Tiesioginiams proporciniam mokesčiams dažniausiai būdingas regresinis polinkis. Tipišku jų pavyzdžiu galėtų būti pelno mokesčiai, nustatomi procentais nuo pelno, ir daugelyje Europos šalių naudojami socialinio draudimo mokesčiai, nustatomi vienodu procentu nuo darbo užmokesčio fondo. Reikšmingas socialinio draudimo mokesčių bruožas – jų tikslinis pobūdis. Iš pelno mokesčių gautomis lėšomis valstybė gali disponuoti laisvai (jas naudoti gynybai, švietimui ir t.t.), o socialinio draudimo mokesčių mokėjimas dažniausiai reglamentuojamas (pavyzdžiui, pensijoms mokėti) (Martinkus ir kt., 2002).

Tiesioginiai progresiniai mokesčiai formuoja biudžeto pajamas, mažina gyvenimo lygio diferenciaciją. Remdamiesi naudingumo teorija, galime teigti, kad turtuolių pajamų ribinis naudingumas yra mažesnis nei gaunančių mažas pajamas. Pirmiesiems papildomas litas, sumokėtas mokesčių forma, mažiau reikšmingas nei antriesiems. Taigi tikėtina, kad, mokesčiais perskirsčius pajamas, bendras gyventojų pajamų naudingumas padidės. Kita vertus, apmokestinimo progresyvumas riboja darbo stimulus, o kartu gamybą ir bendrą naudingumą. Be to, progresinis apmokestinimas varžo gamybos išteklių persikirstymą į pelningiausias, t.y. kitoms sąlygoms esant lygioms, našiausias gamybos sritis.

Be įvairių tiesioginių mokesčių, visose šalyse egzistuoja dar viena specifinė mokesčių rūšis – *netiesioginiai mokesčiai*. Jais valdžia apmokestina ne pačias įmones, parduodančias prekes ir teikiančias paslaugas, o galutinius tų prekių (paslaugų) vartotojus, t.y. eilinius valstybės piliečius. Tačiau šiuos mokesčius valdžia renka ne tiesiogiai iš prekių (paslaugų) galutinių vartotojų, o per tarpininkus – įmones, parduodančias prekes ir paslaugas. Todėl minėti mokesčiai ir vadinami *netiesioginiais* (Rimas, 2000).

Šių mokesčių mokėjimo reali našta krenta ant vartotojų pečių, nors juos formaliai moka įmonės. Pavyzdžiui, akcizo mokestį, kurį moka alkoholinių gėrimų gamintojai, realiai sumoka šių gėrimų vartotojai.

Atsižvelgiant į B. Martinkaus (2002) mokslines idėjas, galima pažymėti, kad netiesioginiai mokesčiai priskiriami prie regresinių, nes didesnių pajamų turėtojai juos pakelia lengviau. Kitaip sakant, gaunantys mažas pajamas žmonės per šiuos mokesčius netenka didesnės dalies pajamų negu turtingieji. Regresijos elementai atsiranda dėl to, kad turtingieji dažniausiai sunaudoja tik dalį savo pajamų, o likusią kaupia. Suprantama, kad sukauptoji dalis dėl netiesioginių mokesčių nemažėja. Vienas iš būdų tokiai regresijai išvengti yra netiesioginiais mokesčiais apmokestinti prabangos, turtingųjų perkamas, prekes.

Apibendrinant įvairių mokslininkų pateiktas mokesčių sampratas, galima teigti, kad mokesčiai yra prievolės valstybei, nes už mokesčių mokėjimą jų mokėtojai jokių paslaugų negauna. Kadangi mokesčiai dažniausiai suprantami kaip prievolės valstybei, jų atsiradimas taip pat siejamas su valstybių susikūrimu. Istorinės raidos bėgyje, vystantis apmokestinimo sistemoms atsirado įvairių mokesčių klasifikacijų. Paprastai mokesčiai gali būti valstybiniai ir vietiniai, kurie toliau skirstomi į tiesioginius ir netiesioginius. Tiesioginiai mokesčiai dar buvo skirstomi į realinius ir asmeninius, kurie savo ruožtu skirstėsi į dar smulkesnes grupes. Tokie mokesčių suskirstymai turėjo skirtingą įtaką gamintojams ir vartotojams, bei turtingiesiems ir neturtingiesiems gyventojų sluoksniams, todėl teikė ir nevienodą naudingumo lygį.

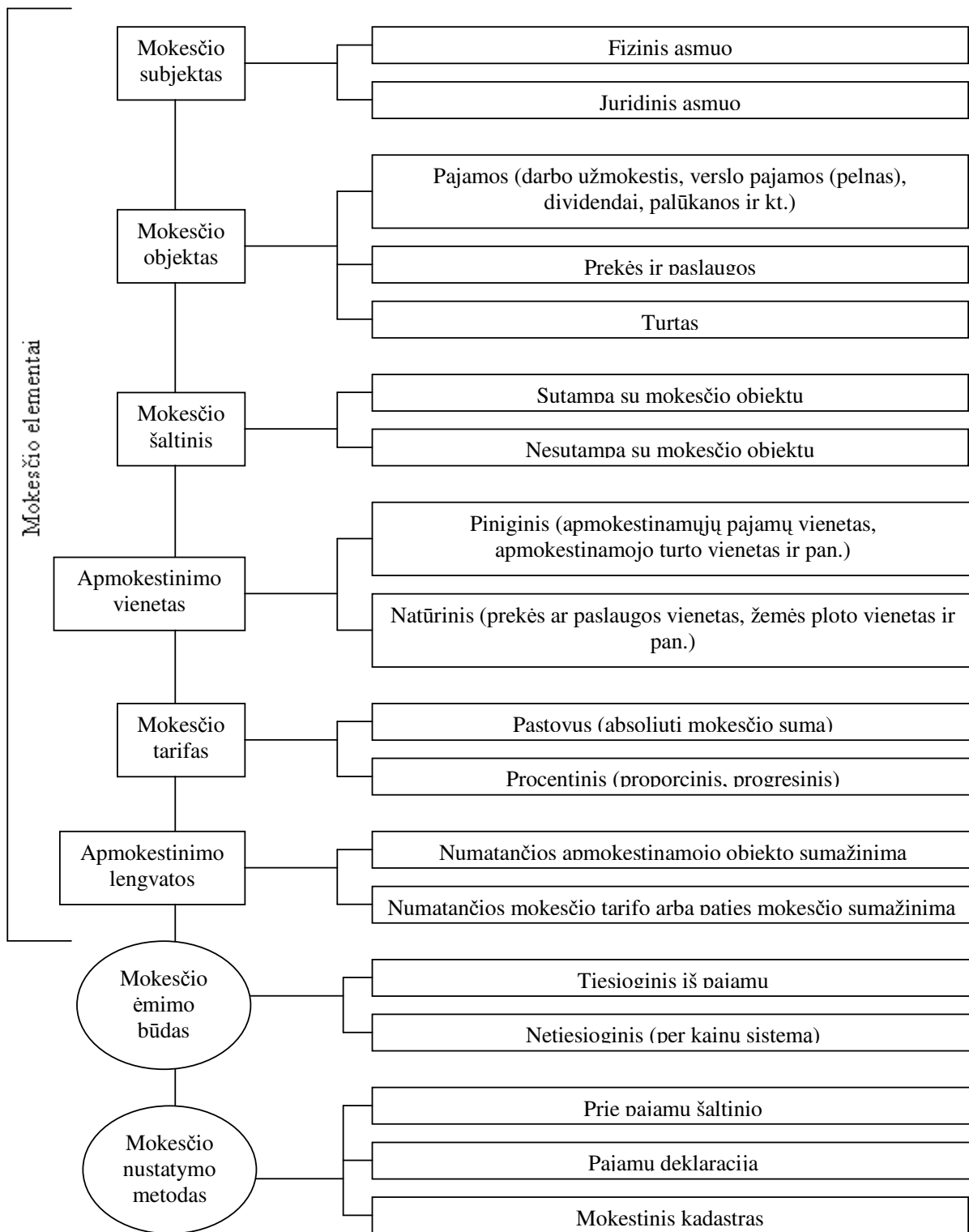
1.2. Apmokestinimo instrumentarijaus charakteristika

Visa apmokestinimo sistema dažniausiai remiasi tam tikra visuma taisyklių, procedūrų, sąvokų, kurios išdėstytos įvairiuose norminiuose aktuose. Lietuvoje tokiu norminiu aktu yra Mokesčių administravimo įstatymas. Juo vadovaujantis, galima teigti, kad, visi mokesčiai yra įgyvendinami pagal tam tikrą **apmokestinimo instrumentariją**, kuris apima *mokesčio elementus*: subjektą, objektą, šaltinį, apmokestinimo vienetą, mokesčio normą arba tarifą, lengvatas; bei *mokesčio ėmimo būdą ir nustatymo metodą*.

Fizinis arba juridinis asmuo, mokantis valstybei (savivaldybei) atitinkamą mokestį, vadinamas *mokesčio subjektu*, arba *mokesčio mokėtoju*. Ši sąvoka apibrėžiama ir taip: *mokesčio mokėtojas* – asmuo, kuriam pagal įstatymus yra nustatyta prievolė mokėti mokestį.

Mokesčių įstatymai paprastai nurodo tuos asmenis, kurie moka mokesčius valstybės išdui. Tokius mokėtojus vadiname įstatyminiais, arba legaliais, mokėtojais. Tačiau susiduriama ir su dar viena sąvoka – faktiškieji mokesčių mokėtojai arba mokesčių nešėjai. Reikia pastebėti, kad dažniausiai faktiškieji mokesčių mokėtojai ir mokesčių subjektai yra vieni ir tie patys asmenys,

tačiau gali būti ir priešingai. Kai kuriais konkrečiais atvejais gana sunku įrodyti, kas iš tikrųjų neša mokesčių našta, t.y. kas yra tikrasis kurio nors mokesčio mokėtojas (Martinkus ir kt., 2002).

2 pav. Apmokestinimo instrumentarijus

Šaltinis: Rimas, J. (2000). *Vietiniai mokesčiai*. Kaunas: Technologija. p. 14

Visų rūšių pajamos ir turtai, sudarantys mokėjimo pagrindą, yra *mokesčių objektai*. Tai daiktai, kurie įstatymo nustatyta tvarka privalomai apmokestinami: bendrosios ir realizavimo įplaukos; gauto pelno dalis; kompensaciniai priedai ir pajamos už išnuomotą turta; žemė; prekės; įvairios materialinės vertybės ir t.t. (Rimas, 2000).

Mokesčio subjekto pajamos (darbo užmokestis, pelnas, palūkanos), iš kurių mokamas mokestis, vadinamos *mokesčio šaltiniu*. Literatūroje galima rasti ir tokį mokesčio šaltinio apibrėžimą, kad tai yra grynas turtų ir pajamų pelnas. Daugeliu atvejų, pavyzdžiui, mokant pelno mokestį, jo objektas ir šaltinis sutampa (Martinkus ir kt., 2002).

Mokesčio dydžiui nustatyti reikalingas matas – *apmokestinimo vienetas*. Juo gali būti kiekis, kokybė, svoris, pinigų suma ir kt., pavyzdžiui žemės hektaras, pajamos litais ar kita valiuta.

Mokesčio norma arba *tarifu* vadinama ta dalis, kuri kaip mokestis mokama į valstybės biudžetą. Tai – mokesčio, imamo nuo apmokestinamo vieneto, dydis. Mokesčio tarifas gali būti kelių rūšių:

- pastovus. Tai – absoliuti suma, gaunama nepriklausomai nuo pajamų dydžio iš apmokestinimo vieneto.
- proporcinis. Tai – vienodas visų pajamų procentas.
- progresinis. Šiuo atveju apmokestinimo procentas didėja didėjant apmokestinimo pajamoms. Daugelyje valstybių pagal tokį tarifą nustatomas gyventojų pajamų mokestis.
- regresinis. Šiuo atveju apmokestinimo procentas mažėja, didėjant pajamoms. Pagal šį tarifą dažniausiai apmokestinamos vadinamosios plataus vartojimo prekės (Martinkus ir kt., 2002).

Mokesčio lengvatos - tai mokesčio mokėtojui įstatymo nustatytos išskirtinės apmokestinimo sąlygos, dėl kurių reikia mokėti mažesnę mokestį arba jo galima nemokėti. Lengvatos gali būti laikinos arba neriboto laiko, privalomos (teikiamos pagal įstatymą) arba galimos (teikiamos atskiru dekretu, nutarimu pagal mokėtojo prašymą).

Kalbant apie mokesčių rinkimo būdą, yra išskiriamas tiesioginis mokesčių rinkimas (iš pajamų) ir netiesioginis (per kainų sistemą). Savo ruožtu mokesčio sumai nustatyti ir mokesčiui surinkti paprastai taikomi trys metodai:

- 1) kadastrinis;
- 2) mokesčio rinkimas anksčiau (pirmiau) negu savininkas iš savo turto gauna pajamų (mokesčio ėmimas tiesiogiai iš pajamų šaltinio);
- 3) po to, kai savininkas gauna pajamų (mokesčio ėmimas pagal deklaraciją, t.y. pagal apmokestinamojo asmens pareiškimą dėl savo pajamų, turto dydžio).

Taikant pirmąjį mokesčių rinkimo metodą, remiamasi kadastru. Kadastras yra apmokestinamų objektų aprašas ir įkainojimas arba, kitaip sakant, valdžios institucijų, jų struktūrinių padalinių sudarytas oficialus tam tikrų ūkinių objektų sąrašas, kuriame pateiktos ir tų objektų savybės.

Pasitelkus antrąjį metodą, mokesčius apskaičiuoja ir renka buhalterija to juridinio asmens (darbdavio), kuris moka atitinkamas pajamas mokesčio subjektui (darbdavio samdomam darbuotojui). Taip į valstybės biudžetą imamas pajamų mokestis iš darbo užmokesčio, tarnautojo pareigybinio atlyginimo. Mokesčio sumą į atitinkamą sąskaitą perveda vadinamasis mokesčio rinkimo tarpininkas dar iki to, kai darbuotojas gauna jam priklausančias pajamas. Tai neleidžia išsisukti nuo mokesčio mokėjimo, nes buhalterija tiksliai apskaičiuoja apmokestinamas pajamas ir mokestį už jas.

Trečiojo metodo atveju, mokesčio mokėtojas pateikia pareiškimą (deklaraciją) dėl savo pajamų, turto dydžio atitinkamoms mokesčių rinkimo kontrolės instancijoms. Šios nustato mokesčio sumą pagal nurodytą deklaracijoje apmokestinamo objekto dydį ir veikiančius tarifus (Rimas, 2000).

Pagal Lietuvoje taikomą apmokestinimo instrumentariją, pagrindiniai mokesčio elementai yra subjektas, objektas, šaltinis, apmokestinimo vienetas, mokesčio tarifas, mokesčių lengvatos. Kalbant apie mokesčių ėmimo būdą, yra išskiriamas tiesioginis mokesčių rinkimas (iš pajamų) ir netiesioginis (per kainų sistemą). Mokesčio sumai nustatyti ir mokesčiui surinkti paprastai taikomi trys metodai: kadastrinis, mokesčio ėmimas tiesiogiai iš pajamų šaltinio ir mokesčio ėmimas pagal deklaraciją.

1.3. Lietuvos verslo įmonių mokami mokesčiai ir jų dydį bendroje kaštų struktūroje lemiantys veiksniai

Anot V. Kavaliauskienės ir D. Ruchovienės (2001), Lietuvos mokesčių sistema yra sudėtinga ir sunkiai suvokiama mokesčių mokėtojams, jos neįmanoma efektyviai valdyti. Įmonės mokesčių politika yra sąlygojama nepalankių, nenumatytų įvykių mokesčių srityje. Nuolatos egzistuoja rizika neteisingai ir ne laiku atsiskaityti su biudžetu ir rizika prarasti mokesčių lengvatas, pakeitus ar išleidus naujus įstatymus.

Pagal dabartinį Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymą (Žin., 2004, Nr. 63-2243, su vėlesniais pakeitimais), Lietuvos mokesčių sistemą šiandien sudaro 25 mokesčiai (žr. 1 priedą). Iš šių 1 priede išvardintų mokesčių net 24 gali būti mokami valstybėje veikiančių juridinių asmenų (juridiniai asmenys nemoka tik paveldimo turto mokesčio). Daugumą šių mokesčių moka specifine veikla užsiimantys juridiniai asmenys (įvairūs cukraus mokesčiai, muitai, akcizai, loterijų ir azartinių lošimų mokesčiai ir kt.), tačiau yra ir bendrų, nuo veiklos specifikos nepriklausančių, juridinių asmenų mokamų mokesčių. Tai pridėtinės vertės, nekilnojamojo turto, žemės, pelno, konsulinis, žyminis mokesčiai; taip pat įmokos į Garantinį fondą, Valstybinio socialinio draudimo įmokos, privalomojo sveikatos draudimo įmokos (II) bei daugeliu atvejų – mokestis už aplinkos teršimą. Taip pat iki 2005 m. liepos 1 d. visi juridiniai asmenys (išskyrus pelno nesiekiančius juridinius asmenis) mokėjo ir vadinamąjį kelių mokestį, t.y. atskaitymus nuo pajamų pagal Lietuvos

Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymą, o už 2006-2007 m. buvo mokamas ir laikinasis socialinis mokestis.

Kalbant apie pridėtinės vertės mokestį (PVM), reikia paminėti, kad šis mokestis yra mokamas (grąžinamas) kai įmonių pardavimų PVM viršija (nesiekia) įmonės per tam tikrą mokestinį laikotarpį atliktų pirkimų PVM. Tarp pardavimų ir pirkimų PVM esantis skirtumas sumokamas (grąžinamas) į (iš) valstybės biudžetą (-o) ir nepatenka į įmonių kaštų sudėtį, išskyrus kai kuriuos neatskaitomo PVM atvejus. Dėl to, šiame darbe pridėtinės vertės mokestis plačiau nenagrinėjamas. Taip pat darbe nenagrinėjami konsulinis ir žyminis mokesčiai, kurie mokami tik tam tikrais specifiniais atvejais ir praktinėje dalyje analizuotose įmonėse neatsispindėjo.

Verslo įmonių mokamų bendrųjų mokesčių teorinę analizę suskirstykime etapais: pirmajame etape nagrinėsime mokesčius, kuriuos verslo įmonės moka, jei turi ar disponuoja nekilnojamoju turtu, žeme ir jei vykdydamos savo veiklą teršia aplinką. Antrajame etape analizuosime su darbuotojų darbo užmokesčiu ir individualių įmonių savininkais susijusius mokesčius, trečiajame etape nagrinėsime juridinių asmenų pelno mokestį, o ketvirtajame 2005-2007 m. galiojusius ir verslo įmonių mokėtus mokesčius, kurie šiuo metu jau yra panaikinti.

Mokesčiai, kurių kaštų įmonė gali turėti ir gali neturėti, tai nekilnojamojo turto, žemės mokesčiai ir mokestis už aplinkos teršimą. 1 lentelėje pateikiamos trumpos šių mokesčių charakteristikos nurodant jų mokėtojus, objektus ir tarifus.

1 lentelė

Verslo įmonių mokami nekilnojamojo turto, žemės ir aplinkos teršimo mokesčiai

Mokestis	Mokesčio mokėtojai	Mokesčio objektas	Mokesčio tarifas
Nekilnojamojo turto mokestis	Fiziniai ir juridiniai asmenys	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Fiziniams asmenims nuosavybės teise priklausantis nekilnojamas turtas (arba jo dalis), esantis Lietuvos Respublikos teritorijoje (išskyrus tam tikrus įstatyme numatytus objektus); ✓ Juridiniams asmenims nuosavybės teise priklausantis nekilnojamas turtas, esantis Lietuvos Respublikoje. 	Nuo 0,3 procento iki 1 procento nekilnojamojo turto mokestinės vertės.
Žemės mokestis	Privačios žemės savininkai	Privati žemė	1,5 procento žemės kainos (miško žemės kainos – be medynų vertės).
Mokestis už aplinkos teršimą	fiziniai ir juridiniai asmenys; gaminių gamintojai ir importuotojai	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Išmetami į aplinką teršalai; ✓ Gaminiai nurodyti šio darbo 4 priede; ✓ Pripildyta pakuotė, nurodyta šio darbo 5 priede. 	Mokesčio už aplinkos teršimą iš stacionarių ir mobilių taršos šaltinių tarifai, atitinkamai pateikti šio darbo 2 ir 3 priede; Apmokestinamųjų gaminių mokesčio tarifai pateikti 4 priede, o apmokestinamosios pakuotės mokesčio tarifai pateikti 5 šio darbo priede.

Šaltinis: sudaryta autorės remiantis LR mokesčių įstatymais [44, 49, 42]

Kaip matome iš 1 lentelės, šiuos mokesčius gali mokėti tiek fiziniai, tiek juridiniai asmenys. Nekilnojamojo turto mokesčio objektas yra mokesčio subjektams nuosavybės teise priklausantis nekilnojamas turtas. Nors šio mokesčio tarifas gali svyruoti tarp 0,3-1 proc. nekilnojamojo turto mokestinės vertės, tačiau konkretų mokesčio tarifą, kuris galios atitinkamos savivaldybės teritorijoje nuo kito mokestinio laikotarpio pradžios, savivaldybės taryba nustato iki einamojo mokestinio laikotarpio birželio 1 dienos. Savivaldybės taryba gali nustatyti ir kelis konkrečius mokesčių tarifus, kurie diferencijuojami tik atsižvelgiant į vieną arba kelis iš šių kriterijų: nekilnojamojo turto paskirtį, jo techninės priežiūros būklę, mokesčio mokėtojų kategorijas (dydį ar teisinę formą, ar socialinę padėtį) ar nekilnojamojo turto buvimo savivaldybės teritorijoje vietą (pagal strateginio planavimo ir teritorijų planavimo dokumentuose nustatytus prioritetus). Jeigu savivaldybės taryba iki birželio 1 dienos nenustato konkrečių mokesčio tarifų, kitą mokestinį laikotarpį taikomi praėjusio mokestinio laikotarpio mokesčio tarifai.

Kalbant apie žemės mokestį, reikia paminėti, kad jį moka tik tie juridiniai asmenys, kurie savo vardu yra įsigiję privačios žemės. 1,5 proc. žemės mokesčio tarifas yra nustatytas metams.

Pagal Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymą (Žin., 1999, Nr. 47-1469, su vėlesniais pakeitimais), mokesčio mokėtojai yra fiziniai ir juridiniai asmenys, teršiantys aplinką iš stacionarių taršos šaltinių ir kuriems privaloma turėti gamtos išteklių naudojimo arba taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimą su nustatytais teršalų išmetimo į aplinką normatyvais; fiziniai ir juridiniai asmenys, teršiantys aplinką iš mobilių taršos šaltinių, naudojamų ūkinei komercinei veiklai; gaminių gamintojai ir importuotojai, teršiantys aplinką gaminių ir (ar) pakuotės atliekomis.

Kalbant apie mokesčio už aplinkos teršimą tarifus, verta paminėti, kad šie tarifai ir tarifų koeficientai nustatomi teršalams ir teršalų grupėms pagal jų kenksmingumą aplinkai. Mokesčio už aplinkos teršimą iš mobilių taršos šaltinių tarifai, atsižvelgiant į taršos šaltinio technines savybes, gali būti koreguojami (mažinami ar didinami) taikant Vyriausybės arba jos įgaliotų institucijų nustatytus koeficientus.

Toliau pereikime prie mokesčių susijusių su darbuotojų darbo užmokesčiu ir individualių įmonių savininkais analizės. 2 lentelėje pateikiami mokesčiai susiję su darbuotojais ir jų darbo užmokesčiu, tai - Valstybinio socialinio draudimo įmokos ir įmokos į Garantinį fondą.

Kaip matome iš 2 lentelės, Valstybinio socialinio draudimo įmokas gali mokėti tiek fiziniai, tiek juridiniai asmenys. Kalbant apie šių įmokų tarifus, reikia pabrėžti, kad nuo 2006 m. sausio 1 d. įsigaliojo trys nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įmokų tarifų grupės, vietoj anksčiau galiojusio vienodo tarifo (31 proc.) visoms įmonėms. Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įmokų tarifo diferencijavimas leidžia saugiai dirbančioms įmonėms mokėti mažesnes nelaimingų atsitikimų darbe socialinio draudimo įmokas. Nuo šiol įmokos dydis priklauso nuo įmonėse įvykusių ir pripažintų draudiminiais įvykiais, sunkių

ar mirtinų nelaimingų atsitikimų darbe skaičiaus, pagal tai draudėjai skirstomi į tris įmokos tarifo grupes¹:

- **I grupė** – draudėjai, kurių įmonėse per 2003-2005 kalendorinius metus įvyko mirtinų arba daug sunkių nelaimingų atsitikimų darbe ar ūmių profesinių ligų. Šiai grupei priskirtoms įmonėms 2007, 2008 ir 2009 metais taikomas 1 proc. dydžio tarifas, iš viso draudėjui reikia mokėti 31,7 proc. valstybinio socialinio draudimo dydžio įmokas.
- **II grupė** – draudėjai, kurių įmonėse per 2003-2005 kalendorinius metus įvyko sunkūs ar mirtini nelaimingi atsitikimai darbe, tačiau įvyko ne paskutiniais metais, o anksčiau. Šios grupės draudėjams įmokos tarifas 2007 metais buvo 0,44 proc., 2008 m. – 0,41, o 2009 m. – 0,4 proc. Iš viso draudėjui 2007 m. reikėjo mokėti 31,14 proc., 2008 m. – 31,11 proc., o 2009 m. – 31,10 proc. valstybinio socialinio draudimo dydžio įmokas.
- **III grupė** – draudėjai, kurių įmonėse per 2003-2005 kalendorinius metus nebuvo nei sunkių, nei mirtinų nelaimingų atsitikimų darbe, 2007, 2008 ir 2009 metais mokėjo (moka) tik 0,28 proc. dydžio įmoką, iš viso draudėjui reikia mokėti 30,98 proc. valstybinio socialinio draudimo dydžio įmokas.

2 lentelė

Su darbuotojų darbo užmokesčiu susiję verslo įmonių mokesčiai

Mokestis	Mokesčio subjektas	Mokesčio objektas	Mokesčio tarifas
Valstybinio socialinio draudimo įmokos	Fiziniai ir juridiniai asmenys, pas kuriuos pagal darbo sutartis dirba apdraustieji asmenys; Kiti Valstybinio socialinio draudimo įstatyme nurodyti asmenys	Priskaičiuotas darbuotojams darbo užmokestis	Pagrindinis tarifas 30,98 proc.
Įmokos į Garantinį fondą	Juridiniai asmenys	Priskaičiuotas darbuotojams darbo užmokestis (nuo kurio skaičiuojamos valstybinio socialinio draudimo įmokos).	Iki 2008 m. liepos mėn. – 0,2 proc.; Po 2008 m. liepos mėn. - 0,1 proc.

Šaltinis: sudaryta autorės remiantis LR mokesčių įstatymais [48, 39]

Iki 2009 m. savarankiškai dirbantys asmenys, išskyrus tuos, kurie verčiasi individualia veikla turėdami verslo liudijimus, buvo privalomai draudžiami tik pensijų socialiniu draudimu pagrindinei ir papildomai pensijos dalims. Toks draudimas pirmiausiai lietė individualių įmonių savininkus. Šie asmenys papildomai pensijos daliai buvo privalomai draudžiami tuo atveju, jeigu jų pajamų metinė suma, apskaičiuota iš apmokestinamojo pelno, apskaičiuoto pagal Pelno mokesčio įstatymą, atėmus mokesčių metų pelno mokesčio sumą, arba pajamų metinė suma, apskaičiuota iš apmokestinamųjų

¹ Šaltinis: <http://www.sodra.lt/lt> [51]

pajamų, apskaičiuotų pagal Gyventojų pajamų mokesčio įstatymą, atėmus mokesčių metų pajamų mokesčio sumą, buvo lygi 12 minimalių mėnesinių algų sumai arba didesnė.

Kalbant apie įmokas į Garantinį fondą, vertėtų paminėti, kad šias įmokas moka visi juridiniai asmenys, išskyrus valstybės biudžetines įstaigas, savivaldybių biudžetines įstaigas, politines partijas, profesines sąjungas ir religines bendruomenes bei bendrijas, taip pat Europos Sąjungos valstybėse narėse ir kitose Europos ekonominės erdvės valstybėse įsisteigusių įmonių filialus ir atstovybes, įregistruotas Lietuvos Respublikoje teisės aktų nustatyta tvarka.

Pereinant prie privalomojo sveikatos draudimo įmokų analizės, reiktų pastebėti, kad pagal Sveikatos draudimo įstatymą (Žin., 1996, Nr. 55-1287, su vėlesniais pakeitimais), įmonės, įstaigos bei organizacijos ir fiziniai asmenys, kurie verčiasi individualia veikla, moka 3 procentų darbo užmokesčio dydžio privalomojo sveikatos draudimo įmokas už tam tikrus Sveikatos draudimo įstatyme nurodytus asmenis, tačiau šios įmokos nėra priskiriamos prie įmonių kaštų. Įmonės kaštams šios įmokos priskiriamos tik tada, kai ūkinės bendrijos už ūkinės bendrijos narius bei individualios (personalinės) įmonės už individualios (personalinės) įmonės savininkus kas mėnesį moka privalomojo sveikatos draudimo įmokas, kurios sudaro 2 procentus Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbto užpraeito ketvirčio šalies ūkio vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio. Taigi šios įmokos iki 2009 m. atsispindėjo tik individualių įmonių ir ūkinių bendrijų kaštų apskaitoje.

Nuo 2009 m. apdraustieji asmenys moka 6 proc. privalomojo sveikatos draudimo įmokas, o ūkinių bendrijų nariai ir individualių įmonių savininkai moka 9 procentų dydžio privalomojo sveikatos draudimo įmokas nuo per kalendorinius metus iš tokios ūkinės bendrijos ar individualios įmonės apmokestinto pelno gautų pajamų. Tačiau šiuos mokesčius moka patys fiziniai asmenys, todėl jie nėra priskiriami įmonės kaštų struktūrai.

Dar vienas svarbus juridinių asmenų mokeskis yra *pelno mokeskis*, tačiau jis nėra priskiriamas įmonės kaštų struktūrai, kadangi yra skaičiuojamas nuo apmokestinamojo pelno, todėl trumpai aptarsime tik svarbiausius šio mokesčio bruožus. Pagal Pelno mokesčio įstatymą (Žin., 2001, Nr. 110-3992, su vėlesniais pakeitimais), šį mokesį moka – Lietuvos vienetai (juridiniai vienetai, įregistruoti Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka) ir užsienio vienetai (užsienio valstybės juridiniai asmenys ar organizacijos, kurių buveinė yra užsienio valstybėje ir kurie įsteigti arba kitokiu būdu organizuoti pagal užsienio valstybės teisės aktus, taip pat bet kurie kiti užsienyje įsteigti, įkurti ar kitaip organizuoti apmokestinamieji vienetai).

Atsižvelgiant į tai, kad šiame darbe nagrinėjami tik Lietuvos juridiniai asmenys, reiktų paminėti, kad Lietuvos vieneto mokesčio bazė yra visos Lietuvos Respublikoje ir užsienio valstybėse uždirbtos pajamos, kurių šaltinis yra Lietuvos Respublikoje ir ne Lietuvos Respublikoje.

Vieneto mokesčio bazė taip pat yra: 1) gauta parama, panaudota ne pagal Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatyme nustatytą paramos paskirtį; 2) iš vieno paramos teikėjo per mokesčių laikotarpį grynais pinigais gautos paramos dalis, viršijanti 250 minimalių gyvenimo lygių (toliau – MGL) dydžio sumą.

Pagal Pelno mokesčio įstatymą (Žin., 2001, Nr. 110-3992, su vėlesniais pakeitimais), yra taikomi šie pelno mokesčio tarifai:

- Lietuvos vieneto, nuolatinių buveinių apmokestinamasis pelnas apmokestinamas taikant 15 procentų mokesčio tarifą²;
- pajamos iš paskirstytojo pelno apmokestinamos taikant 20 procentų mokesčio tarifą;
- gauta parama, panaudota ne pagal Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatyme nustatytą paramos paskirtį, taip pat iš vieno paramos teikėjo per mokesčių laikotarpį grynais pinigais gautos paramos dalis, viršijanti 250 MGL dydžio sumą, apmokestinama be atskaitymų, taikant 15 procentų mokesčio tarifą².

Tam tikrais Pelno įstatyme nustatytais atvejais šio mokesčio tarifas gali būti sumažintas iki 13 ar 0 proc.

Išanalizavus pagrindinius juridinių asmenų mokamus mokesčius, verta išnagrinėti ir tuos mokesčius, kuriuos įmonės mokėjo 2005-2007 m., tačiau šiuo metu kurie jau yra panaikinti. Tai atskaitymai nuo pajamų pagal Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymą ir socialinis mokestis. 3 lentelėje pateikiamos pagrindinės jų charakteristikos.

Kaip matome iš 3 lentelės, iki 2005 m. liepos 1 d. juridinių asmenų mokamiems mokesčiams buvo priskiriami atskaitymai nuo pajamų pagal Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymą (kelių mokestis) (Žin., 2001, Nr. 112-4089, su vėlesniais pakeitimais). Tačiau remiantis redaguotu Mokesčių administravimo įstatymu, šie atskaitymai nuo 2005 m. liepos 1 d. buvo panaikinti, be to, buvo įvesti nauji mokesčiai, pavyzdžiui, socialinis mokestis.

3 lentelėje nurodyta, kad kelių mokesčio objektas bendraja prasme yra pajamos. Tačiau be lentelėje išvardintų kelių mokesčio objektų dar yra atsižvelgiama į šias ypatybes: 1) gaunant statybų veiklos pajamas, atskaitymai mokami nuo pajamų, gautų už pačių juridinių asmenų atliktus statybos ir montavimo darbus; 2) gaunant tarpininkavimo veiklos pajamas, atskaitymai mokami nuo pagal sutartį apskaičiuoto ir (arba) apskaitos dokumente nustatyto atlyginimo; 3) gaunant pajamas iš komisinės prekybos, atskaitymai mokami nuo pagal sutartį apskaičiuoto ir (arba) dokumente nustatyto komisinio atlyginimo dydžio; 4) parduodant ilgalaikį materialųjį ir nematerialųjį turtą, vertybinius popierius, išvestines finansines priemones, atskaitymai mokami nuo šio turto vertės padidėjimo pajamų, apskaičiuotų Pelno mokesčio įstatymo nustatyta tvarka; 5) gaunant lizingo (finansinės nuomos) veiklos pajamas, atskaitymai mokami nuo palūkanų pajamų; 6) gaunant

² Apskaičiuojant 2009 ir vėlesnių mokesčių laikotarpių pelno mokestį taikomas 20 proc. pelno mokesčio tarifas.

azartinių lošimų, organizuotų pagal Azartinių lošimų įstatymą, veiklos pajamas, atskaitymai mokami nuo įplaukų, gautų iš azartinių lošimų.

3 lentelė

Verslo įmonių 2005-2007 m. mokėti mokesčiai

Mokestis	Mokesčio subjektas	Mokesčio objektas	Mokesčio tarifas
Atskaitymai nuo pajamų pagal Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymą	Juridiniai asmenys, išskyrus pelno nesiekiančius juridinius asmenis	Pajamos, gautos už: 1) parduotas prekes ir suteiktas paslaugas; 2) parduotą ilgalaikį materialųjį ir nematerialųjį turta; 3) parduotus vertybinius popierius; 4) parduotas išvestines finansines priemones; 5) nuo palūkanų pajamų.	1) Juridiniai asmenys, išskyrus kredito įstaigas ir tuos, kurie vertėsi prekybos veikla, automobiliams skirtų suskystintų dujų realizavimu, – iki 0,5 procento pajamų; 2) juridiniai asmenys, kurie vertėsi prekybos veikla, – iki 0,3 procento pajamų; 3) juridiniai asmenys, kurie vertėsi automobiliams skirtų suskystintų dujų realizavimu, – iki 0,1 procento pajamų; 4) kredito įstaigos, išskyrus Lietuvos banką, – mokėjo iki 1 procento pajamų, gautų iš maržos ir už kitas paslaugas.
Socialinis mokestis	Juridiniai asmenys, kurie už tą patį mokestinį laikotarpį privalėjo mokėti pelno mokestį nuo apmokestinamojo pelno	Pelno mokesčio įstatymo nustatyta tvarka apskaičiuotas apmokestinamasis pelnas, išskyrus kai kuriuos Pelno mokesčio įstatyme numatytus atvejus	Už 2006 metais prasidėjusį mokestinį laikotarpį - 4 proc.; Už 2007 metais prasidėjusį mokestinį laikotarpį – 3 proc. (Gineitienė, 2005).

Šaltinis: sudaryta autorės remiantis LR mokesčių įstatymais [40, 41]

Kalbant apie socialinį mokestį, kaip jau buvo minėta 3 lentelėje, jį mokėjo tie juridiniai asmenys, kurie už tą patį mokestinį laikotarpį privalėjo mokėti pelno mokestį nuo apmokestinamojo pelno, o šio mokesčio tikslas - užtikrinti socialinių programų ir priemonių, mažinančių skurdą ir socialinę atskirtį, vykdymo finansavimą. Atsižvelgiant į Laikinojo socialinio mokesčio įstatymo (Žin., 2005, Nr. 76-2739) 12 straipsnio 2 dalį, nuo 2008 metais prasidėjusio mokestinio laikotarpio, mokesčio mokėtojai socialinio mokesčio nebeskaičiuoja³. Apskritai šis mokestis labai panašus į pelno mokestį, todėl kaip ir pastarasis, socialinis mokestis nėra priskiriamas įmonės kaštų struktūrai.

Kaip matome, Lietuvoje verslo įmonės moka gana nemažai įvairių mokesčių, tačiau vienos įmonės jų sumoka daugiau, kitos mažiau. Mokesčių dydį pirmiausia lemia bendrieji mokesčio elementai, tai – mokesčio tarifas ir lengvatos. Dėl dažno mokesčių įstatymų keitimo Lietuvoje, gana sunku ilgesniam laikotarpiui numatyti, kokie bus vieno ar kito mokesčio tarifai, kokie galimi mokesčių lengvatų pokyčiai. Dėl šių priežasčių prognozuoti ir planuoti vadinamuosius mokesčių kaštus makro lygiu tampa sudėtinga, tačiau įmonės mikroaplinkoje tai iš dalies yra įmanoma. Be to,

³ Šaltinis: <http://www.aktualijos.lt/index.php?option=com_content&task=view&id=1561&Itemid=50> [36]

kad šiame darbe siekiama atskleisti verslo įmonių mokesčių ir jų dalies bendroje kaštų struktūroje panašumus ir skirtumus tarp skirtingos teisinės formos ir skirtingo veiklos pobūdžio įmonių, galima išskirti ir kitus smulkesnius veiksnius galinčius nulemti mokesčių dalies bendroje kaštų struktūroje dydį. Šiais veiksniais gali būti:

- ✓ įmonės darbuotojų skaičius;
- ✓ apyvarta;
- ✓ įmonės veikloje naudojamo nekilnojamojo turto vertė;
- ✓ įmonės veikloje naudojamų automobilių skaičius;
- ✓ įmonės veikloje naudojamos žemės vertė.

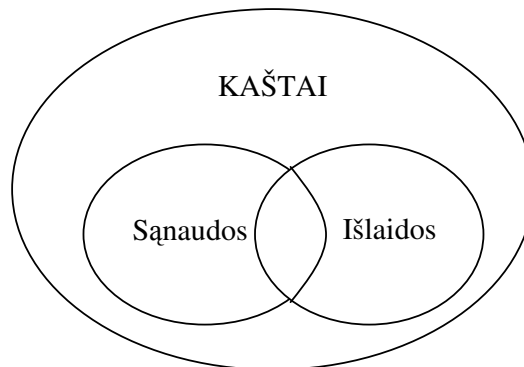
Pateiktieji veiksniai išskirti atsižvelgiant į galimą jų koreliaciją su mokesčių kaštais įeinančiais į bendrą įmonės kaštų struktūrą. Jie yra kiekybiniai, todėl lengvai išmatuojami. Įmonės darbuotojų skaičius gali būti susijęs su Valstybinio socialinio draudimo įmokų ir įmokų į Garantinį fondą dydžiu. Įmonės veikloje naudojamo nekilnojamojo turto vertė susijusi su nekilnojamojo turto mokesčiu; žemės vertės – su žemės mokesčiu. Automobilių skaičius dažniausiai siejamas su mokesčiu už aplinkos teršimą, nors tai nėra vienintelis veiksnys lemiantis šio mokesčio dydį, tačiau kitus veiksnius tokius taršos pakuotės atliekomis lygis ir pan. sunku kiekybiškai įvertinti. Įmonės apyvartą galima priskirti prie bendro pobūdžio veiksnių.

Apibendrinant šiame skyrelyje analizuotus juridinių asmenų mokamus mokesčius, galima pastebėti, kad pagrindiniai bendri visų tipų įmonėms mokesčiai, kurie atsispindi jų kaštų struktūroje yra nekilnojamojo turto, žemės mokesčiai, mokestis už aplinkos teršimą, Valstybinio socialinio draudimo įmokos, įmokos į Garantinį fondą. Kalbant apie individualias įmones ir ūkines bendrijas, reikia pažymėti, kad II savininkų ir ūkinių bendrijų tikrųjų narių privalomojo sveikatos draudimo įmokos, valstybinio socialinio draudimo įmokos papildomai ir bazinei pensijai taip pat priskiriamos prie šių įmonių kaštų. Verslo įmonių kaštų struktūrose iki 2005 m. liepos mėn. 1 dienos atsispindėjo ir kelių mokestis. Tačiau pelno ir socialinį mokestį reiktų priskirti kitokio pobūdžio mokesčiams, kadangi jie mokami nuo apmokestinamojo pelno ir nepriklauso įmonių kaštų struktūrai. Kalbant apie veiksnius galinčius nulemti mokesčių dydį verslo įmonėse mikro lygiu, galima išskirti darbuotojų skaičių, apyvartą, įmonės veikloje naudojamo nekilnojamojo turto ir žemės vertę bei automobilių skaičių. Makro lygiu tokiais veiksniais galėtų būti mokesčio tarifas, lengvatos ir kt. tačiau juos įvertinti yra sunku dėl nuolat kintančios mokesčių politikos.

1.4. Kaštų, sąnaudų bei išlaidų skirtumai ir rūšys verslo įmonių veikloje

Kiekvienos įmonės veikloje svarbiausi elementai yra uždirbtos pajamos ir patirti kaštai joms gauti. Kaip teigia D. Zinkevičienė (2004), pajamos yra tai, ką atskiras asmuo ar kolektyvas gauna kaip naudą už kapitalą (kapitalo grąžą) arba kaip atlyginimą už darbą, todėl jos rodo ekonominės

naudos didėjimą per ataskaitinį laikotarpį. Pelnas yra pajamų dalis, kuri reiškia verslininko atlyginimą už verslumą, ir apskaičiuojamas lyginant pardavimų bei kitas pajamas su sąnaudomis. Pardavimų pajamos suvokiamos kaip suma, kuri gaunama pardavus prekę ar paslaugą, nes tai yra atlyginimas, arba ekonominė nauda, už prekę, kadangi dėl to padidėja įmonės turtas. Šie D. Zinkevičienės teiginiai gana aiškiai apibrėžia pajamų sąvoką, tačiau žymiai sunkiau suprasti kas yra kaštai, sąnaudos ir išlaidos, kadangi labai dažnai ir gana skirtingai galime išgirsti vartojant šiuos terminus. Galima pastebėti, kad tarp šių sąvokų egzistuoja tam tikras sąryšis, kuris pavaizduotas 3 pav., tačiau jos visos gana įvairiai aiškinamos ir suprantamos.

3 pav. Kaštų, sąnaudų ir išlaidų sąryšis

Šaltinis: sudaryta autorės remiantis 2, 3, 6, 14, 17, 20, 34, 38 literatūros šaltiniu

Kalbant apie terminą „kaštai“, būtina pabrėžti, kad jį dažniausiai vartoja ekonomistai. Šiuo atveju kaštų sąvoka siejama su firmos piniginėmis išlaidomis gamybos ištekliams pirkti (Lydeka, Drilingas, 2002). Dar kaštai gali būti suprantami kaip pinigų ar jų ekvivalento suma, išleista ekonominei naudai gauti (Meškeliene, 1997).

Kaštai yra gana plati sąvoka vien dėl to, kad egzistuoja nemažai kaštų rūšių. Labai dažnai kaštai, susiję su realizavimu, bendrieji administraciniai kaštai (įmonės įmokos, įvairūs mokesčiai) yra vadinami išlaidomis. Kaip teigia Z. Lydeka ir B. Drilingas (2002), firmoje kai kurios piniginės išlaidos, pavyzdžiui, žaliavoms, pagalbinėms medžiagoms taip pat gamyboje dirbančių darbininkų darbo užmokestis ir kt., gali būti apskaičiuotas produkcijos vienetui pagaminti. Tokios išlaidos vadinamos tiesioginėmis išlaidomis arba tiesioginiais kaštais. Tačiau egzistuoja ir tokios išlaidos, kurių negalima įvertinti tiesiogiai pagamintam produktui. Tai administracinės valdymo, pastatų eksploatacijos, įrengimų amortizacijos ir kt. išlaidos. Šios išlaidos vadinamos netiesioginėmis išlaidomis arba netiesioginiais kaštais.

Nagrinėjant ekonomikos teoriją, galima sutikti ir dar daugiau kaštų rūšių. Kaštai būna ne tik tiesioginiai ir netiesioginiai, bet ir trumpo bei ilgo laikotarpio, fiksuotieji ir pastovieji, alternatyvieji. Dauguma iš šių kaštų vienaip ar kitaip atsispindi ne tik ekonominėje analizėje, bet ir buhalterinėje apskaitoje. Tačiau viena iš išimčių galima laikyti alternatyviuosius kaštus, kurie išskirtinai yra būdingi tik ekonominei teorijai. Šie kaštai buhalterinėje apskaitoje neatsispindi, kadangi tai yra

nepanaudotų galimybių kaštai, kurie yra patiriami, pavyzdžiui, gamybos procese, nors galėtų būti panaudoti ten kur duotų didžiausią ir geriausią efektą.

Atsižvelgiant į tai, kad kaštai gali būti apibūdinti tiek buhalterine, tiek ekonomine prasme, reikia pabrėžti, kad buhalteriai paprastai fiksuoja tik tuos kaštus, kurie įrašyti į įvairias jų sąskaitas ir išreiškia faktiškai įvykusį pinigų pervedimą. Tuo tarpu ekonomistams labai svarbūs ne tik pastarieji, bet ir anksčiau minėtieji alternatyvieji kaštai. Taigi buhalterine prasme apibūdinami kaštai yra tie, kurių duomenis buhalteriai panaudoja rengdami ataskaitas apie firmos finansinę veiklą ir padėti (pavyzdžiui, nustatydami firmos pelną arba nuostolius už tam tikrą laikotarpį), taip pat apskaičiuodami jos mokesčius, o ekonomine prasme apibūdinami kaštai yra tie, kurių duomenis ekonomistai daugiausia pasitelkia sprendimams daryti (Das, 2000).

Kaip jau buvo minėta, kaštų sąvoka yra glaudžiai susijusi su išlaidų sąvoka. Kaip teigiama 3-iajame verslo apskaitos standarte (Verslo <...>, 2004, su vėlesniais pakeitimais), išlaidos – tai turto ar paslaugų sunaudojimas bei turto vertės sumažėjimas per ataskaitinį laikotarpį. Panašiai teigia ir G. Černius (1992), vadovaudamasis tarptautiniuose apskaitos standartuose pateiktais apibrėžimais. Pasak jo, išlaidomis laikomas pinigų išleidimas, turto ir paslaugų sunaudojimas ar skolų atsiradimas, susijęs su produkcijos ar paslaugų gamyba.

Šiek tiek kitokią išlaidų sąvoką pateikia B. Martinkus, S. Žičkienė ir V. Žilinskas (2002). Jie teigia, kad išlaidos – tai visos išlaidos, susijusios su gaminio pagaminimu ir realizavimu (prekės, paslaugos, gamybos operacijos, įmonės eksploatacinės tarnybos ir kt.). Tačiau šio darbo autorės nuomone, šis apibrėžimas iki galo neatskleidžia tikrosios išlaidų sampratos.

Bet kokių atveju su išlaidų sąvoka glaudžiai susijęs ir kitas terminas – sąnaudos. Daugelyje anglų kalbos vadovėlių jos aiškinamos kaip turto sunaudojimas pajamoms uždirbti. Įmonės padarytos išlaidos turi būti priskirtos prie turto arba sąnaudų. Jeigu išlaidos duos pajamų ateityje, jos priskiriamos prie turto, o jei buvo padarytos ataskaitinio laikotarpio pajamoms uždirbti, išlaidos laikomos atitinkamo laikotarpio sąnaudomis (Meškėlienė, 1997).

Buhalterinės apskaitos įstatyme (Žin., 2001, Nr. 99-3515, su vėlesniais pakeitimais iki 2007 m. birželio 21 d.) buvo teigiama, kad sąnaudos – tai ūkio subjekto ekonominės naudos sumažėjimas dėl turto sunaudojimo, turto pardavimo, turto netekimo, turto vertės sumažėjimo bei įsipareigojimų prisiėmimo per ataskaitinį laikotarpį, kai dėl to sumažėja nuosavas kapitalas, išskyrus tiesioginį jo mažinimą.

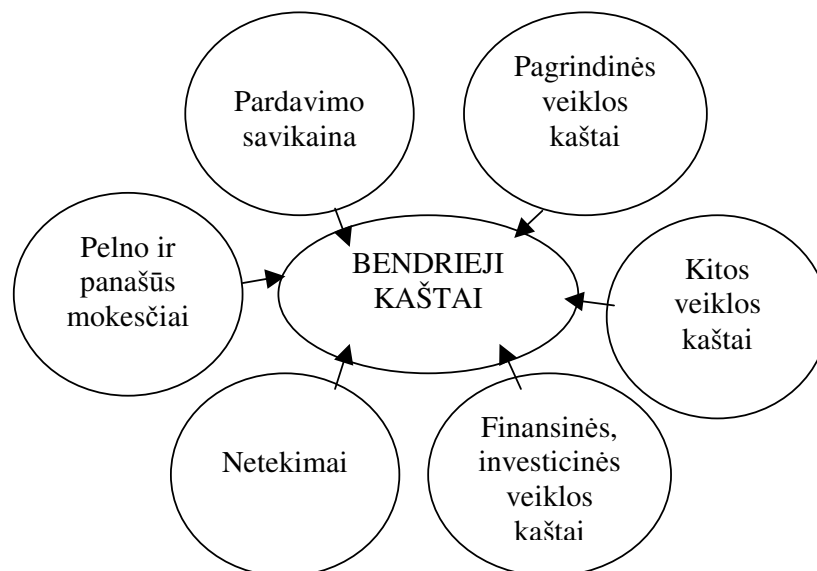
Dar vieną sąnaudų apibrėžimą pateikia O. Gudaitienė (2002). Pasak jos, sąnaudos – tai įmonės turto sunaudojimas ar jo išsekimas arba įmonės skolų bei įsipareigojimų padidėjimas, kuris sąlygoja įmonės nuosavybės sumažėjimą, nesusijusį su turto paskirstymu įmonės savininkams.

Apibendrinant galima teigti, kad sąnaudos yra turto sumažėjimas susijęs su ataskaitinio laikotarpio pajamų uždirbimu. Šiuo atveju sąnaudų sąvokai labai artimas kaštų terminas, kuris

teigia, kad kaštai yra pinigų suma (t.y. įmonės turtas) išleista ekonominei naudai (t.y. pajamoms (pelniui)) gauti, todėl šiame darbe kaštų sąvoka vartojama buhalterine prasme, sutapatinant ją su sąnaudų sąvoka. Kalbant apie išlaidas, būtina pabrėžti, kad nors jos taip pat yra siejamos su turto sumažėjimu, ne visos jos yra laikytinos sąnaudomis, nes jos gali neuždirbti pajamų, o būti panaudotos kitiems tikslams.

1.5. Bendros verslo įmonių kaštų struktūros modelis

Kiekviena įmonė užsiimdama savo veikla ir iš jos uždirbdama pajamų, kaip jau buvo minėta, patiria gana nemažai įvairių rūšių kaštų. Kadangi buhalterine prasme kaštai yra tapatinami su sąnaudomis, jų struktūrą šiuo atveju parodo pavyzdinio sąskaitų plano (Žin., 2004, Nr. 12-377, su vėlesniais pakeitimais) 6-toji klasė – sąnaudos (žr. 7 priedą). 4 pav. pavaizduotas bendros verslo įmonių kaštų struktūros modelis remiantis pavyzdiniu sąskaitų planu. Jame atspindėtos pagrindinės kaštų grupės sudarančios bendrą verslo įmonių kaštų struktūrą.

4 pav. Bendros verslo įmonių kaštų struktūros modelis

Šaltinis: sudaryta autorės remiantis 7 darbo priedu

4 pav. pateiktame bendros verslo įmonių kaštų struktūros modelyje išskiriamos šios kaštų rūšys: pardavimo savikaina, pagrindinės veiklos kaštai, kitos veiklos kaštai, finansinės ir investicinės veiklos kaštai, netekimai, pelno ir panašūs mokesčiai.

Kalbant apie pardavimo savikainą, reikia pabrėžti, kad į šį rodiklį turi būti įskaitoma tik ta išlaidų dalis, kuri buvo padaryta per ataskaitinį laikotarpį parduotai produkcijai pagaminti ar paslaugoms suteikti. Taip pat pagamintos per ataskaitinį laikotarpį produkcijos savikainą sudaro tiesioginės ir netiesioginės gamybos išlaidos. Šios išlaidos pripažįstamos sąnaudomis, įregistruojamos apskaitoje ir nurodomos pelno (nuostolių) ataskaitoje ne tuo metu, kai išleidžiami

pinigai resursams (medžiagoms, įrengimams, darbo jėgai ir pan.) ar už įsigytus resursus atsiranda skolų, bet kai produkcija ir paslaugos, kurioms gaminti (teikti) buvo sunaudoti šie resursai, padidina įmonės pajamas. Įmonės neprivalo pelno (nuostolio) ataskaitoje atskirai pateikti tiesiogines ir netiesiogines gamybos išlaidas. Visos šios sąnaudos gali būti nurodytos *parduotų prekių savikainos straipsnyje*. Tačiau būtina pabrėžti, kad iš pardautos produkcijos savikainos turi būti atimtos visos nuolaidos, prekybos diskontai, kuriais buvo pasinaudota ar ruošiamasi pasinaudoti, taip pat planuojamos grąžinti bei nukainoti prekės.

Išlaidos susijusios su visa tipine įmonės veikla per ataskaitinį laikotarpį, nepriklausomai nuo pardutų prekių kiekio ir nepriskiriamos prie finansinės investicinės veiklos kaštų ar netekimų turi būti traktuojamos kaip veiklos kaštai bei turi būti nurodyti pelno (nuostolio) ataskaitoje atskirame straipsnyje. Veiklos kaštai skirstomi į septynias grupes: pardavimo, bendruosius ir administracinius, veiklos mokesčių, turto vertės sumažėjimo, atidėjinių, baudų ir delspinigių ir kitos veiklos kaštus. Pardavimo kaštams priskiriami visi ataskaitinio laikotarpio kaštai, tiesiogiai susiję su ataskaitinio laikotarpio prekių pardavimais bei paslaugų teikimu, tai prekių reklamos, prekių ženklų amortizacija, prekių mugių organizavimas, prekių įpakavimo ir nugabenimo pirkėjui kaštai, parduotuvių, prekybinių patalpų išlaikymo kaštai, jų nuomos, nusidėvėjimo kaštai, prekybos darbuotojų darbo užmokestis, socialinio draudimo įmokų ir pan. kaštai. Bendriesiems ir administraciniams kaštams priskiriami patirti kaštai, susiję su įmonės valdymu bei sąlygomis visos įmonės veiklai vykdyti. Tai įmonės bei jos padalinių valdymo ir aptarnaujančio personalo darbo užmokestis, socialinis draudimas, įmonės reklamos kaštai, formavimo savikainos bei nematerialaus turto amortizacija, bendro įmonės naudojimo patalpų išlaikymo, nuomos ar jų nusidėvėjimo suma, įmonės draudimo kaštai, vertybinių popierių išleidimo kaštai ir kt. Veiklos mokesčių kaštams priskiriami nekilnojamojo turto, neatskaitomo PVM, aplinkos teršimo mokesčio ir kitų mokesčių kaštai. Turto vertės sumažėjimo kaštams priskiriami įvairaus turto (ilgalaikio, nematerialaus, atsargų ir kt.) sumažėjimo kaštai.

Kitos veiklos kaštais laikomi visi kitos veiklos pajamas uždirbant susidarę kaštai arba kitos veiklos nuostolis: nuosavos statybos ir kito pačių pasigaminto ilgalaikio turto ar jo dalies pripažintos pajamomis statybos savikaina; parduoto ilgalaikio turto, piršto jį parduoti, savikaina, išskyrus įmonės, kurios specializuojasi ilgalaikio turto perpardavimo srityje; savo reikmėms pačių pastatyto ir vėliau perleisto ilgalaikio turto perleidimo savikaina; visi kiti kaštai, kurie nepriskirti tipinės veiklos bei finansinės ir investicinės veiklos kaštams bei netekimams, pavyzdžiui, muitų mokestis, registravimo rinkliava, gamtinių išteklių panaudojimo mokesčiai ir pan.

Finansinės ir investicinės veiklos kaštais laikoma: per ataskaitinį laikotarpį susikaupusios palūkanos už gautas paskolas bei paskolai gauti padarytų išlaidų sąnaudomis pripažinta dalis; nuostolis, atsiradęs perleidžiant įmonėje naudotą ilgalaikį turta, t.y. skirtumas tarp perleisto turto

likutinės vertės ir sumos, uždirbus pardavus šį turtą; vertybinių popierių, susijusių su skolomis išleidimo sąnaudomis pripažinta dalis; dėl abejotinų skolų atidėjimo susidarę kaštai bei tiesiogiai ne dėl šio atidėjimo nurašoma skolų įmonei dalis; pajamos iš valiutų kurso pasikeitimo, atsiradusio perkant ar parduodant valiutą; valiutų likučių perkainojimas ataskaitinio laikotarpio pabaigoje dėl neigiamo kurso; kiti kaštai, pavyzdžiui, sumokėtos ar mokėtinos piniginės baudos, delspinigiai, baudos dėl neteisingo mokesčių nustatymo ir pan.

Prie netekimų (ypatingų praradimų) priskiriami nepriklausomai nuo valdytojų valios patirti praradimai, susiję su neįprasta įmonės veikla: greičiau nurašoma formavimo savikainos dalis, ilgalaikio ir trumpalaikio turto ypatingai nurašomos sumos, atidėjimai ypatingiems reikalams bei išpareigojimams padengti, netekimai dėl ilgalaikio turto perleidimo ir kt. (Gudaitienė, 2002).

Prie pelno ir panašių mokesčių kaštų priskiriamos sumokėtinos arba mokėtinos pelno ir panašių mokesčių sumos.

Apibūdinus įmonės kaštų (sąnaudų) struktūrą, galima teigti, kad dėl gausybės įvairių kaštų rūšių (pardavimo savikaina, pagrindinės veiklos kaštai, kitos veiklos kaštai, finansinės ir investicinės veiklos kaštai, netekimai, pelno ir panašūs mokesčiai) šios srities apskaita įmonėse yra pakankamai sudėtinga ir svarbi vien dėl to, kad būtų tinkamai nustatytas apmokestinamasis pelnas bei teisingai apskaičiuotas pelno mokestis, tačiau be viso to, labai svarbu, kad be klaidų būtų vedama ir pajamų apskaita.

1.6. Mokesčių dalies bendroje verslo įmonių kaštų struktūroje vertinimo metodologija

Mokesčiai ir tai kokią dalį jie sudaro bendroje kaštų struktūroje yra gana svarbus klausimas, kuris labiausiai domina smulkaus ir vidutinio verslo įmones. Mokesčių optimizavimo problema aktuali daugumai verslininkų, tačiau esant nepastoviai Lietuvos mokesčių sistemai ją spręsti gana sudėtinga. Mokesčių optimizavimas dažnai siejamas su mokesčių planavimu, bet nuolat keičiant mokesčių įstatymus, nustatant vis naujus mokesčius, jų tarifus, lengvatas vadinamasis mokesčių planavimas yra sunkiai įgyvendinamas. Verslo įmonės užsiimdamos tam tikra veikla moka daug ir įvairių mokesčių valstybei, todėl valstybės mokesčių politika turi didelės įtakos bendrai verslo plėtrai, o tuo pačiu ir savo pačios pažangumui. Mokesčių reikšmingumas verslo įmonėms skatina empirines mokesčių dalies įmonių kaštų struktūroje studijas, siekiant nustatyti verslo įmonių patiriamus mokesčių kaštus, atskleisti jų optimizavimo galimybes. Mokesčių kaštus šiuo atveju būtų galima suprasti kaip mokesčius įeinančius į verslo įmonių kaštų sudėtį, tačiau, manoma, kad tai platesnę reikšmę turintis apibrėžimas, todėl ši sąvoka dėl savo probleminio pobūdžio nėra plačiai vartojama mokslinėje literatūroje. Šiame darbe vartojamas mokesčių kaštų terminas savo reikšme atitinka mokesčių sąnaudų terminą.

Nors mokesčių dalies bendroje kaštų struktūroje problema yra aktuali, tačiau galbūt dėl pernelyg dažnai kintančios mokesčių sistemos, atliktų mokslinių tyrimų šia tema yra gana nedaug. Pagrindiniai Lietuvos mokslininkai nagrinėję panašią tematiką yra V. Kavaliauskienė ir D. Ruchovienė (2001). Atlikusios nemažai tyrimų, mokslininkės nustatė, kad dažniausiai gana didelės dalis bendroje verslo įmonių kaštų struktūroje sudaro ilgalaikio turto nusidėvėjimo (6-15 proc.) ir darbo užmokesčio ir su juo susijusių išlaidų kaštai (33-42 proc.). Kalbant apie mokesčius, mokslininkės teigia, kad socialinio draudimo mokesčiai sudaro 9-13 proc. visos verslo įmonių kaštų struktūros, labai maža dalis tenka aplinkos teršimo mokesčiui, o nekilnojamojo turto mokestis dažniausiai sudaro apie 1-3 proc. bendros verslo įmonių kaštų struktūros. Vadinasi neskaitant kitų mokesčių, bendrai anksčiau minėti mokesčiai gali sudaryti apie 10-16 proc. visos verslo įmonių kaštų struktūros, o įvertinant tai, kad įmonės gali mokėti ir kitus mokesčius, mokesčių dalis bendroje kaštų struktūroje gali būti ir didesnė.

Kadangi dauguma mokesčių, išskyrus pelno bei socialinį mokestį, yra įmonių kaštų struktūros dalys, labai svarbu nustatyti ir įvertinti, ar skiriasi skirtingos teisinės formos ir skirtingo veiklos pobūdžio įmonių mokami mokesčiai, kokią dalį jie sudaro bendroje kaštų struktūroje. Atsižvelgiant į tai, šio darbo autorė pasirinko išnagrinėti ir palyginti dvi individualias įmones (II) ir dvi uždarausias akcines bendroves (UAB) iš kurių po vieną užsiima gamybos ir paslaugų veikla.

V. Kavaliauskienė ir D. Ruchovienė (2001) atlikdamos savo mokslinius tyrimus pirmiausiai nagrinėjo įmonių kaštų struktūros elementus, toliau tyrė įmonių mokesčius ir jų dalį bendroje kaštų struktūroje, galiausiai pateikė tyrimo rezultatus. Remiantis šių mokslininkų tyrimo metodika, magistro darbo autorės pasirinktų įmonių mokesčių bei kaštų struktūrų analizė ir vertinimas darbe atliekami vadovaujantis šiais praktinio tyrimo proceso etapais:

- 1) supažindinama su įmone ir jos veiklos ypatumais;
- 2) pritaikant bendros verslo įmonių kaštų struktūros modelį (remiantis pavyzdiniu sąskaitų planu) atliekama bendros įmonių kaštų struktūros horizontalioji ir vertikalioji analizė tam tikru laikotarpiu;
- 3) supažindinama su įmonės mokamais mokesčiais, jų struktūra ir sumokėtu kiekiu per tam tikrą laikotarpį;
- 4) vertinama mokesčių dalis bendroje verslo įmonės kaštų struktūroje.

Tokia tyrimo proceso struktūra atspindi pagrindinių mokslinių tyrimo metodų panaudojimą praktiniame lygmenyje, tai pirmiausia – analizė ir sintezė. Kaip teigia A. Poviliūnas (2003), tiriamo reiškinių skirstymas mintimis į susidedamąsias dalis, siekiant jas iširti, yra analizė; kai tuo tarpu sintezė yra reiškinių dalių sujungimas mintimis, jų, kaip vieningos visumos, pažinimas. Būtent šių dviejų metodų panaudojimas yra svarbus šio darbo praktinėje dalyje, kadangi kaštai ir mokesčiai čia skaidomi į smulkesnes, o vėliau vėl apjungiami į kitas susistemintas stambesnes grupes. Be analizės

ir sintezės darbe taip pat naudojami lyginimo, kiekybinio (skaičiavimai) bei kokybinio (aprašomieji) tyrimo ir grafiniai (apskritiminės ir stulpelinės diagramos) metodai. Juos naudojant atskleidžiami kiekybiniai kaštų bei mokesčių rodikliai ir jų ypatumai, taip pat vertinama mokesčių dalis įmonių kaštų struktūroje, o tai atliekama tokia eiga:

- 1) naudojantis įmonės analizės duomenimis, grafiškai atvaizduojama įmonės mokesčių struktūra, nurodant kiekvieno sumokėto mokesčio procentinę dalį bendroje jų struktūroje;
- 2) atliekama grafiškai apdorotų duomenų aprašomoji analizė;
- 3) remiantis įmonių bendros kaštų struktūros vertikaliąja analize, grafiškai atvaizduojama detalizuota kaštų struktūra, visus mokesčius priskiriant vienai mokesčių kaštų grupei;
- 4) atliekama grafiškai apdorotos kaštų struktūros analizė, pagal procentinę jų dalį išskiriant reikšmingiausias ir mažiausiai reikšmingas įmonei kaštų grupes, įvertinant mokesčių kaštų dalį bendroje įmonių kaštų struktūroje.

Įvertinus tai, kokią dalį mokesčiai analizuotais laikotarpiais sudarė darbe nagrinėjamų įmonių kaštų struktūrose, atliekama lyginamoji mokesčių ir jų dalies bendroje kaštų struktūroje analizė įmonių teisinės formos ir veiklos pobūdžio atžvilgiu, nurodant šių įmonių panašumus ir skirtumus. Siekiant įvertinti ir kitų įmonės vidinės aplinkos veiksnių ryšį su mokesčių dalimi bendroje kaštų struktūroje, atliekama koreliacinė analizė tarp mokesčių dalies bendroje kaštų struktūroje ir įmonės darbuotojų skaičiaus, įmonėje naudojamo nekilnojamojo turto vertės atskiriant žemės vertę, įmonės veikloje naudojamų automobilių skaičiaus ir apyvartos. Koreliaciniams ryšiams nustatyti skaičiuojamas koreliacijos koeficientas, o ryšių reikšmingumas nustatomas remiantis Stjudent'o kriterijumi.

Trečioje darbo dalyje, vadovaujantis anksčiau minėtais tyrimo proceso etapais, naudojant modeliavimo metodą, atliekamas uždaruųjų akcinių bendrovių mokesčių ir kaštų struktūros modeliavimas pagal 2005-2008 m. individualių įmonių veiklos rodiklius. Vienas pagrindinių mokslinio modeliavimo tikslų yra pritaikyti kiekybinius samprotavimus aplinkos stebėjimui, tikintis pamatyti tuos aspektus, kurių kiti galėjo ir nepastebėti. Dėl to, kitiems duomenims nekintant, čia siekiama nustatyti kokius mokesčius būtų mokėjusios šios įmonės jei nagrinėtais laikotarpiais būtų ne individualiomis įmonėmis, o uždarosiomis akcinėmis bendrovėmis ir kaip dėl to būtų pasikeitusi mokesčių dalis šių įmonių kaštų struktūrose. Galiausiai atlikus tyrimus daromos išvados, apibendrinimai, atskleidžiama gautų rezultatų reikšmė.

2. INDIVIDUALIŲ ĮMONIŲ IR UŽDARŲJŲ AKCINIŲ BENDROVIŲ, KURIOS UŽSIIMA GAMYBOS IR PASLAUGŲ VEIKLA MOKESČIŲ DALIES BENDROJE KAŠTŲ STRUKTŪROJE 2005-2008 M. ANALIZĖ IR VERTINIMAS

Atlikus teorinę mokesčių ir kaštų analizę ir pasirinkus šių elementų tyrimo metodus praktiniame lygmenyje, verta išanalizuoti realiai egzistuojančių verslo įmonių mokamus mokesčius ir jų dalį šių įmonių kaštų struktūrose. Šiam tikslui realizuoti buvo pasirinktos keturios įmonės, iš kurių dvi yra individualios įmonės ir dvi uždarnosios akcinės bendrovės. Tokį pasirinkimą lėmė tai, kad šios įmonių teisinės formos Lietuvoje yra populiariausios ir apima didžiausią dalį visų verslo įmonių. Kadangi šių įmonių vadovybė nesutiko leisti atskleisti tikruosius jų pavadinimus, darbo autorė šias įmones pavadino II „Maltina“, II „Gobelė“, UAB „Valgrita“ ir UAB „Furnitė“. Taip pat svarbu paminėti, kad II „Maltina“ ir UAB „Valgrita“ yra paslaugų (prekybos) įmonės, o II „Gobelė“ ir UAB „Furnitė“ – gamybos įmonės. Toks darbo autorės pasirinkimas taip pat nėra atsitiktinis, nes reikšminga sužinoti ar nuo įmonių teisinės formos ir veiklos pobūdžio priklauso kokius mokesčius mokėti ir ar skiriasi šių įmonių mokesčių dalis kaštų struktūroje. Be to, verta pabrėžti, kad atliktų tyrimų rezultatai svarbūs smulkiam ir vidutiniam verslui, nes visos analizuotos įmonės priskiriamos būtent šiam sektoriui.

Vadovaujantis anksčiau išvardintais tyrimo proceso etapais šio skyriaus pirmajame poskyryje bus nagrinėjamos individualios įmonės (II), o antrajame poskyryje – uždarnosios akcinės bendrovės (UAB). Trečiajame poskyryje, šių įmonių mokesčiai ir jų dalis bendroje kaštų struktūroje lyginami teisinės formos ir veiklos pobūdžio atžvilgiu, ketvirtajame - atliekama koreliacinių ryšių analizė tarp mokesčių dalies bendroje kaštų struktūroje dydžio ir anksčiau išskirtų įmonės vidinių veiksmų.

2.1. Individualių įmonių „Maltina“ ir „Gobelė“ mokesčių dalies bendroje kaštų struktūroje analizė ir vertinimas

Kaip jau buvo minėta anksčiau, šiame poskyryje bus nagrinėjamos įmonė „Maltina“ ir įmonė „Gobelė“ kurios yra neribotos civilinės atsakomybės privatieji juridiniai asmenys. Šių įmonių teisinė forma – individualios įmonės. II „Maltina“ buvo įsteigta 1995 m., o II „Gobelė“ – 2000 m. Jų veiklos tikslas – pelno siekimas, racionalus įmonės turto bei kitų išteklių panaudojimas, savininkų interesų užtikrinimas. II „Maltina“ užsiima grūdų malimo produktų mažmenine ir didmenine prekyba, medienos ir medienos gaminių prekyba. Pagrindinė II „Gobelė“ veikla – įvairių baldų gamyba. Įmonių finansiniai metai prasideda kiekvienų metų sausio 1 d. ir baigiasi gruodžio 31 d., tačiau jos finansinės atskaitomybės nesudaro. Taip yra todėl, kad individualios įmonės tvarko supaprastintą buhalterinę apskaitą ir sudaryti joms finansinę atskaitomybę nėra privaloma.

Atsižvelgiant į tai, kad įmonių „Maltina“ ir „Gobelė“ teisinė forma yra individualios įmonės, jos pagal savo prievoles atsako savo turtu, tačiau jei joms vykdyti neužtenka įmonės turto, už prievolių

vykdymą atsako juridinio asmens dalyvis (IĮ savininkas) savo asmeniniu turto. Dėl šios priežasties individualios įmonės ir yra vadinamos neribotos civilinės atsakomybės juridiniais asmenimis.

Trumpai supažindinus su individualiomis įmonėmis „Maltina“ ir „Gobelė“, kituose šio poskyrio skyreliuose analizuosime šių įmonių kaštų struktūras, mokamus mokesčius ir jų dalį bendroje kaštų struktūroje. Šių elementų analizei pasirinktas 2005-2008 metų laikotarpis (2009 m. duomenys dar nepateikti). Kalbant apie pelno ir socialinį mokestį, nors šie mokesčiai ir nėra priskiriami įmonių kaštų struktūroms, tačiau atsižvelgiant į tai, kad jie yra (buvo) ganėtinai reikšmingi mokesčiai kiekvienai įmonei, trumpa jų apžvalga ir informacija apie įmonių veiklos rezultatus nagrinėtais laikotarpiais pateikiama antrojo skyrelio pabaigoje. Paskutiniame 2.1.3. skyrelyje lyginamos grafiškai pateiktos 2005-2008 m. įmonių „Maltina“ ir „Gobelė“ mokesčių ir kaštų struktūros, atliekamas mokesčių dalies bendroje kaštų struktūroje vertinimas.

2.1.1. Bendros kaštų struktūros analizė

IĮ „Maltina“ kaip ir kiekviena įmonė savo veikloje uždirba pajamas ir patiria kaštus joms uždirbti. Atsižvelgiant į pavyzdinį sąskaitų planą (žr. 6 priedą), 2005-2008 m. šios įmonės pajamas sudarė 3 rūšių pajamos: pardavimo pajamos, kitos veiklos pajamos ir finansinės-investicinės veiklos pajamos. Bendra IĮ „Maltina“ pajamų suma nagrinėtu laikotarpiu atitinkamai sudarė 1 157 842, 505 546, 366 183 ir 452 677 Lt. Kaip jau buvo minėta anksčiau, kaštų struktūrai esant daug sudėtingesnei nei pajamų struktūrai, remiantis pavyzdiniu sąskaitų planu (žr. 7 priedą), metinių pelno mokesčio deklaracijų, 2005 m. bendrojo žurnalo (žr. 8 priedą) ir 2006-2008 m. pajamų-sąnaudų ataskaitų duomenimis (žr. 9, 10, 11 priedą), IĮ „Maltina“ bendros kaštų struktūros 2005-2008 m. horizontalioji analizė pateikiama 12 priede.

Kaip galima pastebėti iš 12 priede pateiktos IĮ „Maltina“ bendros kaštų struktūros 2005-2008 m. horizontaliosios analizės, per 2005 m. ši įmonė patyrė 813 200 litų parduotų prekių savikainos kaštų. 2006 m. sumažėjus pardavimų apimtims, 57,54 proc. sumažėjo ir parduotų prekių savikainos kaštai, kurie 2006 m. buvo 345 264 Lt. Analogiška situacija susiklostė ir 2007-2008 m., tačiau vertėtų paminėti, kad šiais metais prie parduotų prekių savikainos buvo pridėta ir tais metais parduoto ilgalaikio turto likutinė vertė, kuri atitinkamai 2007-2008 m. buvo 100 000 ir 205 826 Lt, vadinasi parduotų prekių savikainos kaštai, neįskaitant parduoto ilgalaikio turto likutinės vertės, šiais metais atitinkamai buvo 112 638 ir 137 834 Lt.

Pereinant prie veiklos kaštų analizės, būtina pažymėti, kad IĮ „Maltina“ 2005-2008 m. nepatyrė pardavimų kaštų. Kalbant apie bendruosius ir administracinius kaštus, pagal pavyzdinį sąskaitų planą, metinę pelno mokesčio deklaraciją, bendrojo žurnalo duomenis, jų 2005 m. įmonė „Maltina“ patyrė 267 968 Lt. Kiekvienais toliau einančiais nagrinėjamo laikotarpio metais įmonės bendrieji ir

administraciniai kaštai nuolat mažėjo lyginant su prieš tai buvusiais metais (žr. 12 priedą), o tam didžiausią įtaką darė vis didesnis įmonės veiklos pristabdymas.

Kalbant apie kitus bendruosius kaštus, reiktų pastebėti, kad jiems priskiriami įvairūs su įmonės veikla susijusę kaštai, pavyzdžiui, elektros energijos, kuro, šildymo, komunaliniai ir kt. kaštai, kurie nagrinėjami laikotarpiais taip pat žymiai sumažėjo.

Toliau analizuojant veiklos kaštus, galima išskirti veiklos mokesčių kaštus. Kadangi IĮ „Maltina“ mokami mokesčiai bus nagrinėjami vėliau, galima paminėti, kad iš viso per 2005 m. buvo patirta 8 215 litai veiklos mokesčių kaštų. Atsižvelgiant į tai, IĮ „Maltina“ 2005 m. patyrė: $267\,968 + 8\,215 = 276\,183$ Lt veiklos kaštų. 2006-2007 m. laikotarpiu veiklos mokesčių kaštai nuolat mažėjo, o 2008 m. lyginant su 2007 m. šiek tiek padidėjo (žr. 12 priedą). Veiklos kaštai kito analogiškai (išskyrus 2008 m.).

IĮ „Maltina“ 2005 m. bendroje kaštų struktūroje (12 priedas) galima pastebėti ir kitos veiklos kaštų. Tai ilgalaikio turto perleidimo nuostolis, kuris 2005 m. buvo 73 488 litai. Šios rūšies kaštų įmonė patyrė ir 2007-2008 m., kurie atitinkamai buvo 15 157 ir 20 000 Lt. 2005 m. įmonė „Maltina“ patyrė ir finansinės-investicinės veiklos kaštų (20 374 Lt), tarp kurių buvo palūkanų bei baudų ir delspinigių kaštai. Šie kaštai 2006-2008 m. nuolat mažėjo ir IĮ „Maltina“ buvo vis mažiau reikšmingi.

Kalbant apie įmonę „Gobelė“, vertėtų pastebėti, kad jos pajamas 2005-2008 m. sudarė tik pardavimo pajamos, kurios atitinkamai buvo 142 350, 152 420, 256 836 ir 278 649 Lt. Jos visos buvo uždirbtos parduodant pagamintus įvairius baldus ir nagrinėtu laikotarpiu nuolat augo.

Siekiant išanalizuoti IĮ „Gobelė“ bendrą kaštų struktūrą, reiktų pažymėti, kad ji buvo paprastesnės sudėties negu IĮ „Maltina“ kaštų struktūra pateikta 12 priede. Remiantis pavyzdiniu sąskaitų planu (žr. 7 priedą), metinių pelno mokesčio deklaracijų ir pajamų-sąnaudų ataskaitų duomenimis (žr. 13, 14, 15, 16 priedą), IĮ „Gobelė“ bendros kaštų struktūros 2005-2008 m. horizontalioji analizė pateikta 17 priede.

Kaip matome iš 17 priede pateiktos IĮ „Gobelė“ bendros kaštų struktūros 2005-2008 m. horizontaliosios analizės, tiek parduotų prekių savikainos, tiek ir veiklos kaštai IĮ „Gobelė“ turėjo tendenciją didėti (išskyrus parduotų prekių savikainos rodiklius 2007 m. lyginant su 2006 m.). Iš bendrųjų ir administracinių kaštų ypač sparčiai augo darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios išlaidos, o tai sąlygojo naujų darbuotojų priėmimas, įmonės veiklos plėtimas, gamybos ir pardavimo apimčių didinimas. Iš 17 priedo matome, kad draudimo kaštus 2005-2008 m. sudarė Valstybinio socialinio draudimo įmokos, IĮ savininko mokestis (t.y. socialinio draudimo įmokos bazinei pensijai) ir socialinio draudimo įmokos papildomai pensijai. Šie kaštai plačiau nagrinėjami kitame, 2.1.2. skyrelyje.

Toliau analizuojant veiklos mokesčių kaštus, galima pastebėti, kad plečiantis įmonės veiklai ir didėjant pardavimams, jų apimtis 2005-2008 m. laikotarpiu didėjo po 16,37 (2006 m.), 46,59 (2007 m.) ir 22,34 (2008 m.) proc. lyginant su prieš tai buvusiais metais. Šiam dėsningumui įtakos turėjo ir valstybinės mokesčių bazės keitimas. Kitos veiklos kaštų įmonėje „Gobelė“ buvo tik 2005 ir 2008 metais. 2005 m. tai buvo palūkanų kaštai, o 2008 m. – baudų ir delspinigių kaštai.

Apibendrinant galima teigti, kad IĮ „Maltina“ daugiausia kaštų patyrė 2005 m. 2006-2008 m. lyginant su 2005 m. įmonės kaštų apimtis pastebimai sumažėjo, o tai sąlygojo įmonės veiklos pristabdymas. Be to, galima pastebėti, kad panašios tendencijos atsispindėjo ir kitose kaštų grupėse, išskyrus nuolat mažėjančius ilgalaikio turto nusidėvėjimo ir kitus bendruosius kaštus, kurie savo ruožtu taip pat sumažino ir bendruosius veiklos kaštus. Priešinga kryptimi susiklostė IĮ „Gobelė“ situacija. Jos bendrųjų kaštų apimtis 2005-2008 m. laikotarpyje nuolat didėjo ir tai buvo pastebima beveik visose kaštų grupėse. Tokias tendencijas lėmė nuolatinė įmonės veiklos plėtra, darbuotojų skaičiaus augimas, pardavimų didėjimas.

2.1.2. Mokesčių bendroje kaštų struktūroje analizė

Užsiimdama savo veikla, 2005 m. IĮ „Maltina“ valstybei mokėjo šiuos mokesčius: atskaitymus nuo pajamų pagal Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymą (kelių mokestį) (galiojo iki 2005-07-01), nekilnojamojo turto, aplinkos teršimo mokestį, Valstybinio socialinio draudimo įmokas, socialinio draudimo įmokas bazinei ir papildomai pensijai, privalomojo sveikatos draudimo įmokas už individualios įmonės savininką ir įmokas į Garantinį fondą. 2006-2007 m. įmonė „Maltina“ mokėjo visus šiuos anksčiau minėtus mokesčius (išskyrus kelių mokestį) ir dar žemės mokestį, 2008 m. tuos pačius mokesčius kaip ir 2005-2007 m. laikotarpiu, išskyrus kelių mokestį, kuris jau buvo panaikintas.

Kaip jau buvo minėta ankstesniame skyrelyje, Valstybinio socialinio draudimo įmokos bei socialinio draudimo įmokos bazinei ir papildomai pensijai, buvo priskirtos vienai draudimo kaštų grupei. 4 lentelėje parodyta šių kaštų struktūra įmonėje „Maltina“ 2005-2008 m.

4 lentelė

IĮ „Maltina“ draudimo kaštų struktūra 2005-2008 m.

	2005 m.	2006 m.	2007 m.	2008 m.
Valstybinio socialinio draudimo įmokos, Lt	20 419	11 859	2 082	4 561
Socialinio draudimo įmokos bazinei pensijai, Lt	1 116	1 290	1 578	2 006
Socialinio draudimo įmokos papildomai pensijai, Lt	945	1 035	1 170	1440
Draudimo kaštai iš viso, Lt	22 480	14 184	4 830	8 007

Šaltinis: sudaryta autorės remiantis IĮ „Maltina“ dokumentais [52, 58].

2005-2008 m. Valstybinio socialinio draudimo įmokos tarifas įmonėms buvo 30,98 proc. darbuotojams priskaičiuoto darbo užmokesčio sumos. Socialinio draudimo įmokų bazinei pensijai

tarifas - 50 proc. patvirtintos bazinės pensijos, o įmokos papildomai pensijai mokamos jei II savininko pajamų metinė suma, apskaičiuota įstatymų numatytais metodais, yra lygi 12 minimalių mėnesinių algų (MMA) sumai arba didesnė. Šios įmokos individualiose įmonėse yra mokamos už individualios įmonės savininką, vieną kartą per metus, paprastai metų gale. Iš 4 lentelės matome, kad nuo 2005 m. iki 2007 m. Valstybinio socialinio draudimo įmokos gana sparčiai mažėjo, o 2008 m. šiek tiek padidėjo, tai sąlygojo darbuotojų skaičiaus kaita. Pastebėtina, kad 2005-2008 m. laikotarpiu įmonės savininkas mokėjo socialinio draudimo įmokas bazinei ir papildomai pensijai. Socialinio draudimo įmokas bazinei pensijai buvo privalu mokėti, kadangi II „Maltina“ savininkas dirbo tik savo įmonėje ir neturėjo kitokių darbinių santykių su kitomis įmonėmis. Socialinio draudimo įmokas papildomai pensijos daliai įmonės „Maltina“ savininkas turėjo mokėti dėl to, kad dirbo pelningai, o įmonės pelnas viršijo 12 nustatytų MMA. Pastebėtina, kad socialinio draudimo įmokos bazinei ir papildomai pensijai nagrinėtu laikotarpiu vis sparčiau augo (žr. 12 priedą), o tai buvo nulemta bendros ekonominės situacijos ir mokesčių politikos šalyje.

Toliau nagrinėjant II „Maltina“ 2005-2008 m. sumokėtus mokesčius, vertėtų atkreipti dėmesį į veiklos mokesčių kaštus, kurių struktūra pateikiama 5 lentelėje.

5 lentelė

II „Maltina“ veiklos mokesčių kaštų struktūra 2005-2008 m.

	2005 m.	2006 m.	2007 m.	2008 m.
Kelių mokesčio kaštai, Lt	3 091	0	0	0
Nekilnojamojo turto mokesčio kaštai, Lt	4 589	5 816	2 706	4 050
Aplinkos teršimo mokesčio kaštai, Lt	93	62	0	64
Kitų mokesčių kaštai, Lt	442	496	1 906	1 383
Veiklos mokesčių kaštai iš viso, Lt	8 215	6 374	4 612	5 497

Šaltinis: sudaryta autorės remiantis II „Maltina“ dokumentais [52, 58].

Kalbant apie kelių mokestį, būtina paminėti, kad jis galiojo iki 2005 m. liepos 1 d., taigi jo kaštai 5 lentelėje nurodyti tik už I-ąjį 2005 m. pusmetį.

Kaip galima pastebėti iš 5 lentelės, nekilnojamojo turto mokesčio II „Maltina“ per 2005 ir 2008 m. sumokėjo panašiai atitinkamai po 4 589 Lt ir 4 050 Lt. Daugiausia nekilnojamojo turto mokesčio įmonė sumokėjo 2006 m. – 5 816 Lt., o mažiausia 2007 m. – 2 706 Lt. Nekilnojamojo turto mokestis įmonei „Maltina“ 2007 m. buvo sumažėjęs dėl kitiems juridiniams asmenims išnuomoto ar parduoto nekilnojamojo turto.

Aplinkos teršimo mokestį įmonė „Maltina“ mokėjo du kartus per metus, ir kaip matome iš 5 lentelės, šio mokesčio kaštai buvo gana nedideli – tik 93 Lt per visus 2005 metus. 2006 ir 2008 m. šio mokesčio kaštai buvo dar mažesni ir siekė atitinkamai 62 ir 64 Lt. 2007 m. įmonė „Maltina“ aplinkos teršimo mokesčio nemokėjo dėl pristabdytos įmonės veiklos.

Apibūdinant kitų mokesčių kaštus, reiktų paminėti, kad 2005 m. juos sudarė: IĮ savininko privalomojo sveikatos draudimo kaštai ir įmokos į Garantinį fondą; 2006-2008 m. - IĮ savininko privalomojo sveikatos draudimo kaštai, įmokos į Garantinį fondą ir žemės mokesčio kaštai. IĮ savininko privalomojo sveikatos draudimo kaštai per 2005-2008 m. laikotarpį nuolat augo ir buvo atitinkamai 310, 347, 419 ir 504 Lt. Garantinio fondo įmokos 2005 m. buvo 132 Lt., 2006 m. – 77 Lt., 2007 m. – 13 Lt., o 2008 m. – 15 Lt. Kaip matome, jos kito analogiškai darbo užmokesčio ir Valstybinio socialinio draudimo įmokų kitimo tendencijoms. Kadangi IĮ „Maltina“ 2006-2008 m. nuosavybės teise priklausė nemažai žemės, dėl to ji šiuo laikotarpiu mokėjo žemės mokestį, atitinkamai 72, 1 473 ir 864 Lt.

Pereinant prie IĮ „Gobelė“ veiklos mokesčių analizės, verta paminėti, kad 2005-2006 m. ši įmonė mokėjo Valstybinio socialinio draudimo įmokas, socialinio draudimo įmokas bazinei pensijai, privalomojo sveikatos draudimo įmokas už individualios įmonės savininką, nekilnojamojo turto mokestį ir įmokas į Garantinį fondą. 2007-2008 m. be šių mokesčių IĮ „Gobelė“ taip pat mokėjo ir socialinio draudimo įmokas papildomai pensijai.

Kaip jau buvo minėta anksčiau, Valstybinio socialinio draudimo įmokos bei socialinio draudimo įmokos bazinei ir papildomai pensijai, buvo priskirtos prie draudimo kaštų. 6 lentelėje parodyta šių kaštų struktūra įmonėje „Gobelė“ 2005-2008 m.

6 lentelė

IĮ „Gobelė“ draudimo kaštų struktūra 2005-2008 m.

	2005 m.	2006 m.	2007 m.	2008 m.
Valstybinio socialinio draudimo įmokos, Lt	12 428	16 638	22 711	27 860
Socialinio draudimo įmokos bazinei pensijai, Lt	1 116	1 290	1 578	2 006
Socialinio draudimo įmokos papildomai pensijai, Lt	0	0	1 170	1 440
Draudimo kaštai iš viso, Lt	13 544	17 928	25 459	31 306

Šaltinis: sudaryta autorės remiantis IĮ „Gobelė“ dokumentais [59].

Kaip galime pastebėti iš 6 lentelės, draudimo kaštai per 2005-2008 m. laikotarpį nuolat augo. Tam daugiausia įtakos turėjo Valstybinio socialinio draudimo kaštų augimas sąlygotas darbuotojų skaičiaus didėjimo įmonėje. Kadangi IĮ „Gobelė“ savininkas dirba tik savo įmonėje, jis per visą nagrinėtą laikotarpį mokėjo socialinio draudimo įmokas bazinei pensijai. 2005-2006 m. socialinio draudimo įmokų papildomai pensijai įmonės „Gobelė“ savininkas nemokėjo, kadangi jo įmonė dirbo nuostolingai, o 2007-2008 m. įmonė gavo pelno, dėl to jos savininkas turėjo sumokėti socialinio draudimo įmokas papildomai pensijai.

Pereinant prie veiklos mokesčių kaštų analizės įmonėje „Gobelė“, 7 lentelėje pavaizduota jų struktūra nagrinėtu 2005-2008 m. laikotarpiu.

Iš 7 lentelės matome, kad 2005-2008 m. veiklos mokesčių kaštai įmonėje „Gobelė“ nuolat didėjo. Taip pat galima pastebėti, kad 2007-2008 m. įmonė mokėjo nekilnojamojo turto mokestį,

kuris atitinkamai buvo 101 ir 168 Lt. Nagrinėjant kitų mokesčių kaštus, matome, kad jas 2005-2008 m. sudarė II savininko privalomojo sveikatos draudimo įmokos ir įmokos į Garantinį fondą. II savininko privalomojo sveikatos draudimo kaštai per 2005-2008 m. laikotarpį nuolat augo ir buvo atitinkamai 310, 347, 419 ir 504 Lt. Garantinio fondo įmokos 2005 m. buvo 80 Lt., 2006 m. – 108 Lt., 2007 m. – 147 Lt., o 2008 m. – 144 Lt.

7 lentelė

II „Gobelė“ veiklos mokesčių kaštų struktūra 2005-2008 m.

	2005 m.	2006 m.	2007 m.	2008 m.
Nekilnojamojo turto mokesčio kaštai, Lt	0	0	101	168
Kitų mokesčių kaštai, Lt	391	455	566	648
Veiklos mokesčių kaštai iš viso, Lt	391	455	667	816

Šaltinis: sudaryta autorės remiantis II „Gobelė“ dokumentais [59].

Apibendrinant galima teigti, kad II „Maltina“ 2005-2007 m. laikotarpiu mokesčių kaštai po truputį mažėjo, o 2008 m. vėl išaugo. Visų sumokėtų mokesčių suma keitėsi priklausomai nuo įmonės veiklos apimčių – pardavimų mažėjimas, veiklos pristabdymas lėmė mokamų mokesčių mažėjimą ir atvirkščiai veiklos plėtimasis ir pardavimų didėjimas turėjo įtakos mokamų mokesčių sumos padidėjimui. II „Gobelė“ mokesčių kaštai 2005-2008 m. palaipsniui augo, o tai buvo sąlygota šios įmonės gamybos ir pardavimo apimčių didėjimo bei nuolatinės įmonės veiklos plėtros.

Kalbant apie II „Maltina“ ir II „Gobelė“ 2005-2008 m. veiklos rezultatus ir sumokėtus pelno ir socialinius mokesčius, išsami informacija apie tai pateikiama 8 lentelėje.

8 lentelė

II „Maltina“ ir II „Gobelė“ 2005-2008 m. veiklos rezultatai

II „Maltina“	2005 m.	2006 m.	2007 m.	2008 m.
Pajamos, Lt	1 157 842	505 546	366 183	452 677
Kaštai, Lt	1 106 041	482 403	314 659	420 838
Apmokestinamasis pelnas (nuostolis), Lt	51 801	23 143	51 524	31 839
Pelno mokestis, Lt	7 770	3 471	7 729	4 776
Grynasis pelnas (nuostolis), Lt	44 031	19 672	43 795	27 063
Socialinis mokestis, Lt	0	926	1 546	0
II „Gobelė“				
Pajamos, Lt	142 350	152 420	256 836	278 649
Kaštai, Lt	156 027	201 507	219 982	258 329
Apmokestinamasis pelnas (nuostolis), Lt	(13 677)	(49 087)	36 854	20 320
Pelno mokestis, Lt	0	0	5 528	3 048
Grynasis pelnas (nuostolis), Lt	(13 677)	(49 087)	31 326	17 272
Socialinis mokestis, Lt	0	0	1 106	0

Šaltinis: sudaryta autorės remiantis II „Maltina“ ir II „Gobelė“ dokumentais [52, 53, 54, 55, 59].

Kaip matome iš 8 lentelės, nors atlikus šių įmonių kaštų analizę buvo nustatyta, kad II „Maltina“ 2005-2008 m. laikotarpyje patyrė atitinkamai 1 183 245, 482 403, 329 816 ir 440 897 Lt kaštų, tačiau 2005, 2007-2008 m. pagal metines pelno mokesčio deklaracijas, leidžiamiems

atskaitymams ir ribojamų dydžių leidžiamiems atskaitymams iš pajamų buvo priskirtos 8 lentelės II „Maltina“ kaštų skiltyje nurodytos sumos. Taip buvo todėl, kad nekilnojamojo turto perleidimo nuostolis ir delpinigiaai, pagal Pelną mokesčio įstatymą, priskiriami prie neleidžiamų atskaitymų nuo pajamų. Taip pat iš lentelės galima pastebėti, kad įmonė „Maltina“ 2005-2008 m. laikotarpiu dirbo pelningai ir mokėjo įprastinį 15 proc. pelno mokestį. Taip pat dirbdama pelningai ši įmonė 2006-2007 m. mokėjo ir socialinį mokestį.

Išanalizavus II „Gobelė“, iš 17 priedo ir 8 lentelės matome, kad apskaitoje ir pelno mokesčio deklaracijose pateikti kaštų duomenys (dėl jau anksčiau minėtų priežasčių) skyrėsi tik 2008 m. Įmonė „Gobelė“ 2005-2006 m. dirbo nuostolingai, todėl nei pelno nei socialinio mokesčio nemokėjo, kai tuo tarpu 2007-2008 m. ši įmonė jau gavo pelno ir turėjo sumokėti įprastinį 15 proc. dydžio pelno mokestį, o 2007 m. ir socialinį mokestį.

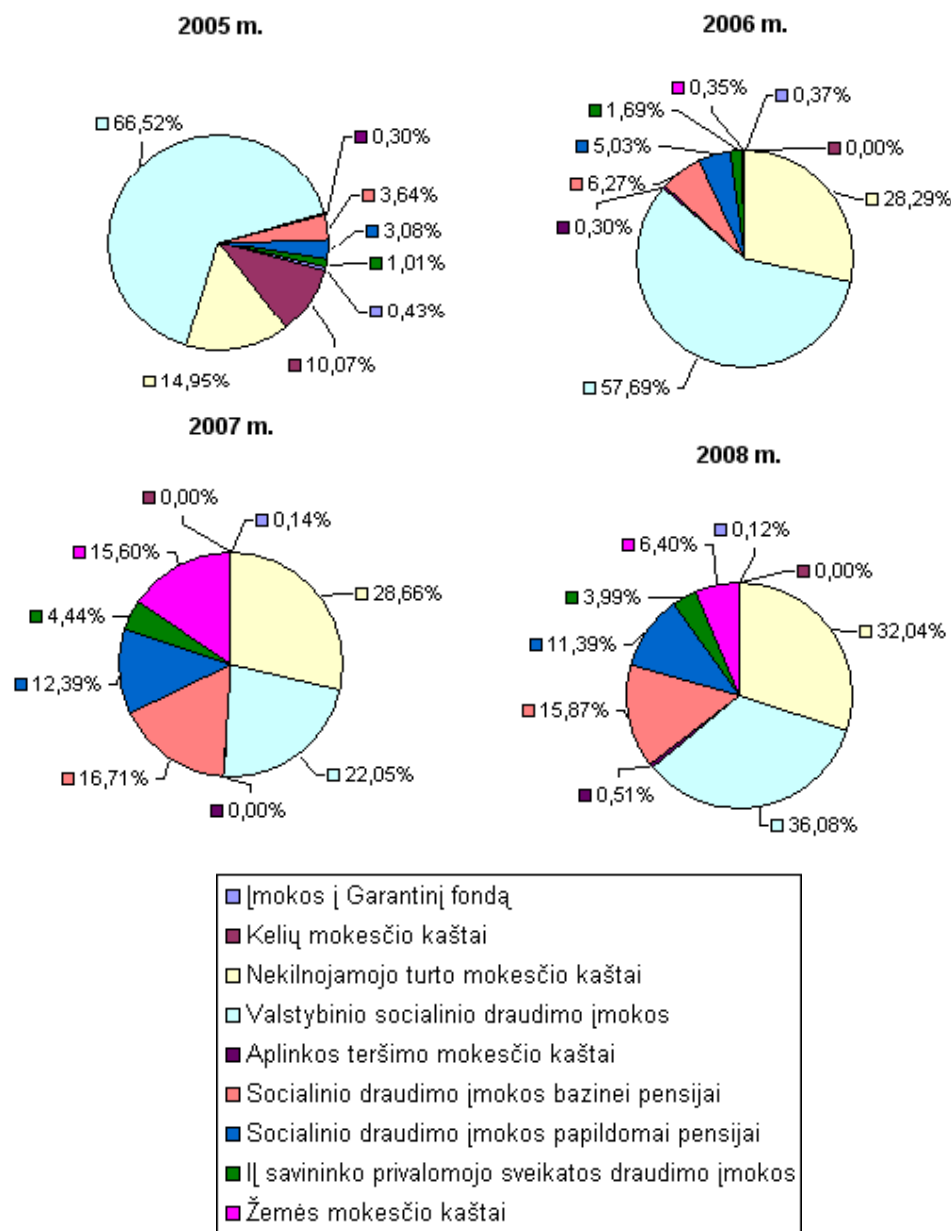
Apibendrinant, verta priminti, kad pelno ir socialinis mokestis, nėra priskiriami įmonės kaštų struktūrai, kadangi jų sumokėjimas nėra išlaidos skirtos įmonės pajamoms uždirbti. Pagal pavyzdinį sąskaitų planą pelno mokestis priskiriamas sąnaudų klasei, tačiau jis nėra susijęs su bendraisiais įmonės kaštais, todėl neatsispindi jų struktūroje (socialinis mokestis – analogiškai, nes jis traktuojamas kaip papildomas pelno mokestis). Pelną ir socialinis mokestis apskaičiuojami nuo įmonės veiklos rezultato – apmokestinamojo pelno, kurį jie sumažina savo suma.

2.1.3. Mokesčių ir jų dalies bendroje kaštų struktūroje vertinimas

Kaip jau buvo minėta, II „Maltina“ 2005-2008 metais mokėjo nekilnojamojo turto, aplinkos teršimo mokestį, Valstybinio socialinio draudimo įmokas, socialinio draudimo įmokas bazinei ir papildomai pensijai, privalomojo sveikatos draudimo įmokas už individualios įmonės savininką ir įmokas į Garantinį fondą. 2005 m. įmonė dar papildomai mokėjo atskaitymus nuo pajamų pagal Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymą (kelių mokestį) ir 2006-2008 m. – žemės mokestį. Siekiant nustatyti, kurių iš šių mokesčių dalys buvo didžiausios bendroje įmonės kaštų struktūroje 2005-2008 metais, būtina įvertinti, kurių iš jų įmonė „Maltina“ tais metais sumokėjo daugiausiai. Visa tai atsispindi 5 pav.

Iš 5 pav. matome, kad didžiausią dalį visų mokesčių 2005-2006 ir 2008 metais įmonėje „Maltina“ sudarė Valstybinio socialinio draudimo įmokos – atitinkamai 66,52; 57,69 ir 36,08 proc. Tai reiškia, kad šio mokesčio dalis visoje mokesčių struktūroje buvo didžiausia, vadinasi jis turėjo ir didžiausią reikšmę II „Maltina“ kaštų struktūrai 2005-2006 ir 2008 metais. Antras pagal reikšmingumą buvo atitinkamai 14,95; 28,29 ir 32,04 proc. bendros mokesčių struktūros sudaręs nekilnojamojo turto mokestis. Kaip galima pastebėti iš 5 pav., 2007 m. didžiausią dalį visų mokesčių sudarė nekilnojamojo turto mokestis – 28,66 proc., o antroje vietoje buvo Valstybinio socialinio draudimo įmokos – 22,05 proc. Toks dėsningumas buvo sąlygotas labai smarkiai

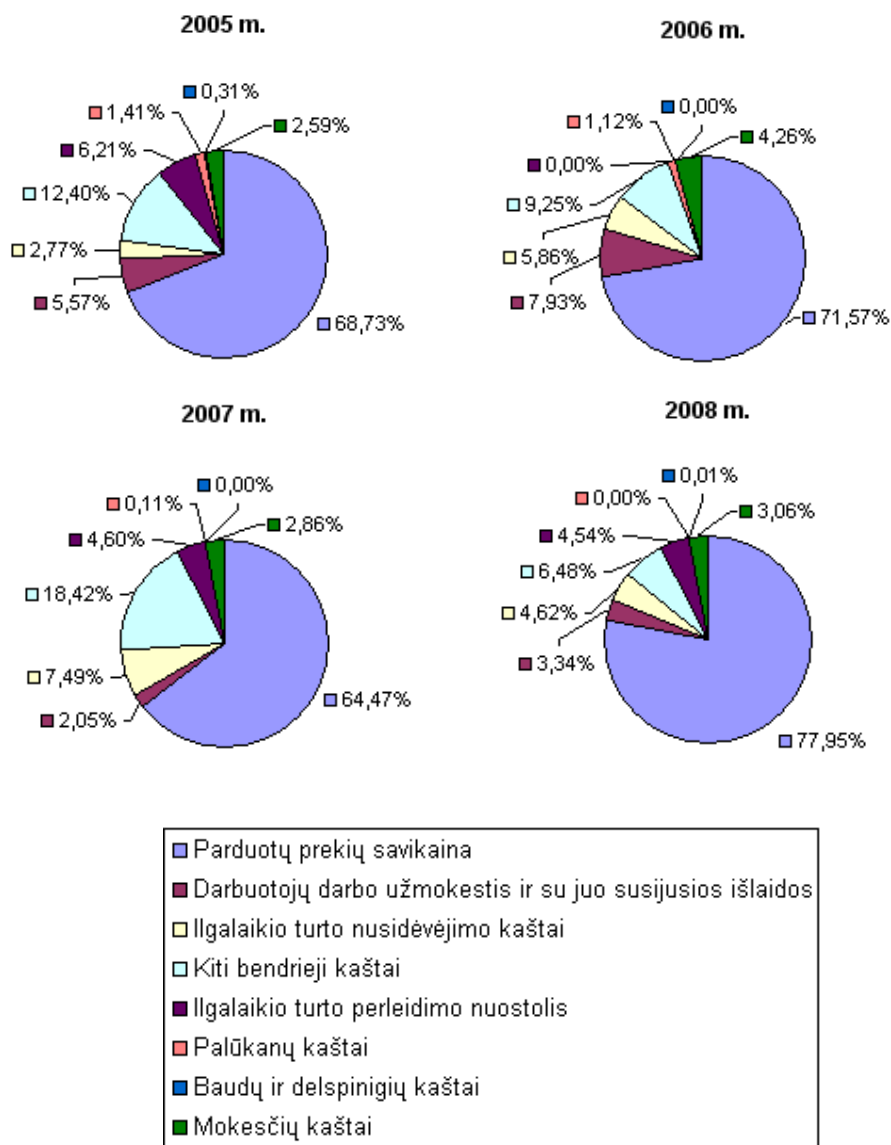
sumažėjusio darbuotojų skaičiaus. 2005 m. trečias pagal dydį buvo kelių mokestis (10,07 proc.), o 2006-2008 m. – socialinio draudimo įmokos bazinei pensijai, kurios atitinkamai sudarė 6,27; 16,71 ir 15,87 proc. visos mokesčių struktūros. Gana nemažą dalį visos mokesčių struktūros ypač 2007 m. sudarė žemės mokesčio sąnaudos, kurios buvo 15,60 proc. Tai taip pat mažino kitų mokesčių santykinę svorį 2007 m. mokesčių struktūroje. Mažiausios dalys 2005-2008 m. mokesčių struktūroje buvo aplinkos teršimo mokesčio kaštų ir įmokų į Garantinį fondą (nesiekė net po 1 proc.).

5 pav. UAB „Maltina“ mokesčių struktūra 2005-2008 m.
Šaltinis: sudaryta autorės remiantis 4 ir 5 lentelių duomenimis.

Atsižvelgiant į UAB „Maltina“ kaštų struktūros 2005-2008 metais analizės duomenis, buvo nustatyta, kad tais metais įmonė iš viso patyrė atitinkamai 1 183 245, 482 403, 329 816 ir 440 897 litus kaštų. Nustatant kiek mokesčių įmonė „Maltina“ sumokėjo valstybei per 2005-2008 metų

laikotarpį, prie veiklos mokesčių kaštų buvo pridėti draudimo kaštai, kurie buvo išskaičiuoti iš bendrųjų ir administracinių kaštų grupės. Siekiant išsiaiškinti kokią dalį (procentais) atskiri kaštai sudarė bendroje įmonės „Maltina“ kaštų struktūroje, naudojantis atlikta šios įmonės bendros kaštų struktūros 2005-2008 m. vertikaliąja analize (žr. 18 priedą), buvo sudarytos 6 pav. pavaizduotos diagramos.

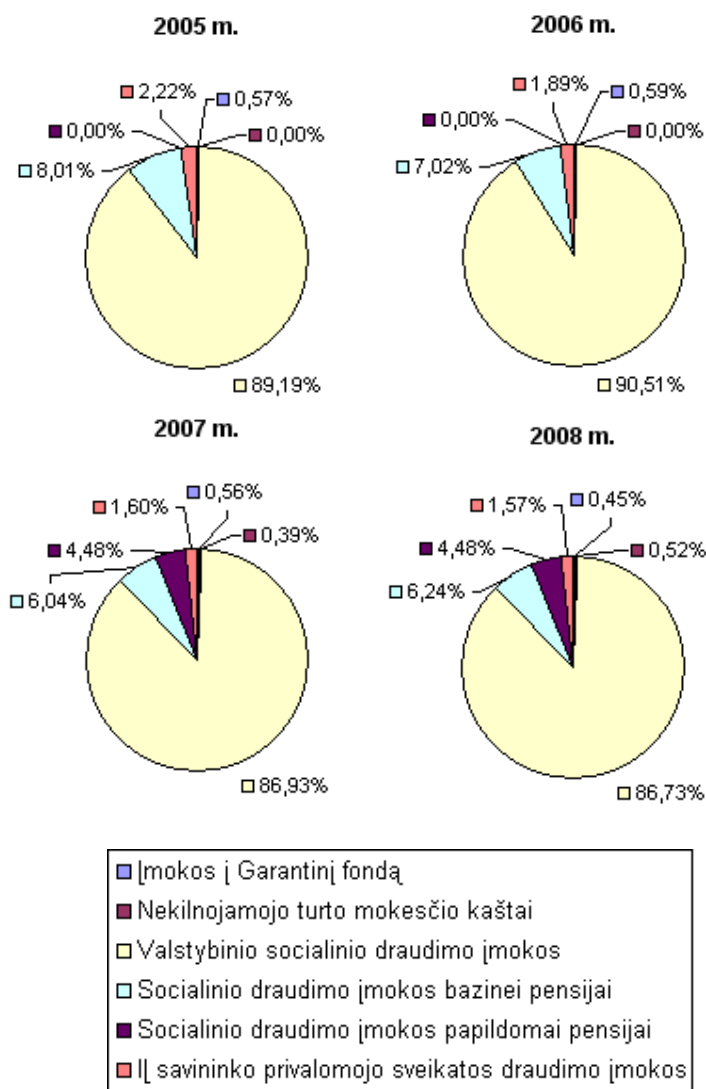

6 pav. IĮ „Maltina“ bendra kaštų struktūra 2005-2008 m.
Šaltinis: sudaryta autorės remiantis 18 priedu, 4 ir 5 lentelių duomenimis.

Kaip galima pastebėti iš 6 pav., 2005-2008 metų IĮ „Maltina“ kaštų struktūroje didžiausią dalį, atitinkamai 68,73; 71,57; 64,47 ir 77,95 proc., sudarė parduotų prekių savikaina. Antroje vietoje buvo kiti bendrieji kaštai (atitinkamai 12,40; 9,25; 18,42 ir 6,48 proc.). Kalbant apie mokesčių dalį bendroje kaštų struktūroje, reikia pabrėžti, kad mokesčiai (įskaitant visas socialinio draudimo įmokas) 2005-2008 m. laikotarpyje sudarė tik atitinkamai 2,59; 4,26; 2,86 ir 3,06 proc. visų įmonės

„Maltina“ kaštų. Šį rodiklį galima vertinti kaip pakankamai mažą ir turintį ne itin didelę reikšmę įmonės kaštams.

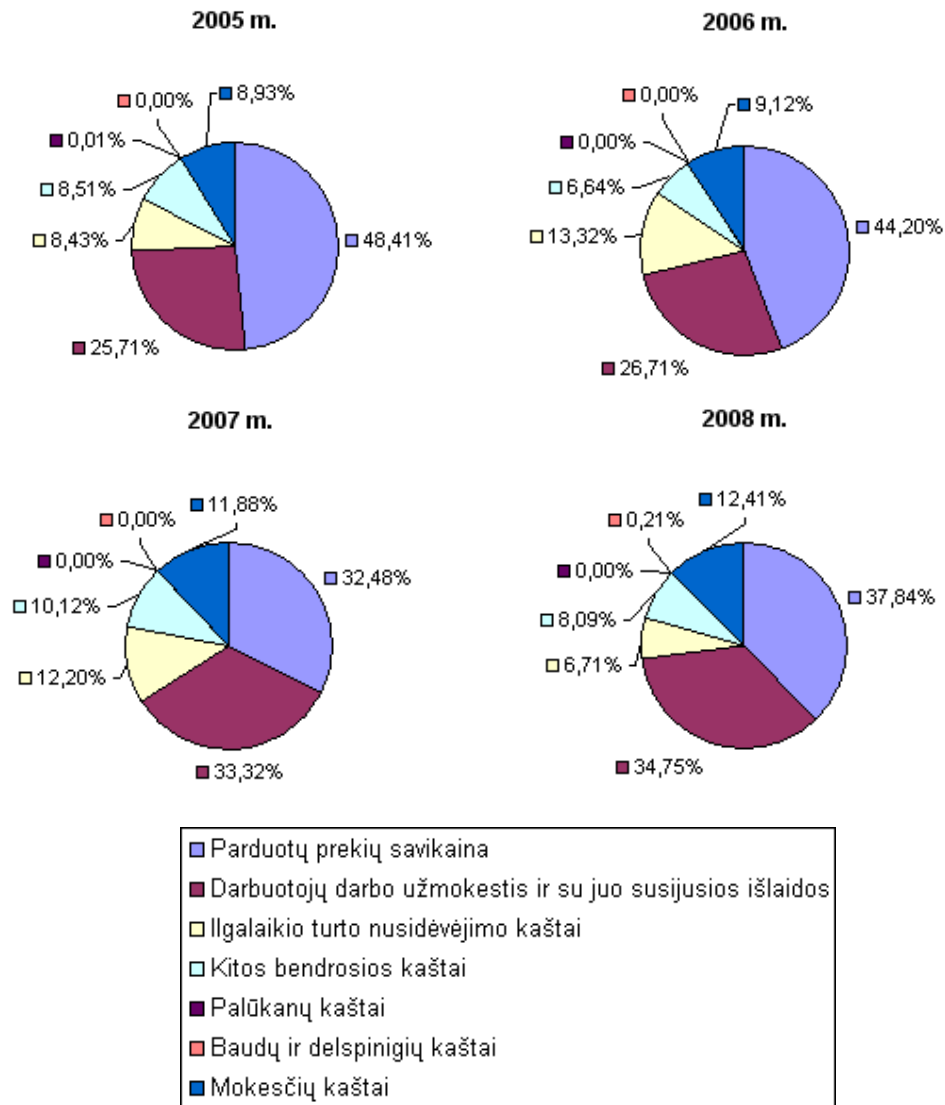
Pereinant prie II „Gobelė“ mokesčių struktūros analizės, vertėtų priminti, kad 2005-2006 m. ši įmonė mokėjo Valstybinio socialinio draudimo įmokas, socialinio draudimo įmokas bazinei pensijai, privalomojo sveikatos draudimo įmokas už individualios įmonės savininką, nekilnojamojo turto mokestį ir įmokas į Garantinį fondą. 2007-2008 m. be šių mokesčių II „Gobelė“ taip pat mokėjo ir socialinio draudimo įmokas papildomai pensijai. Siekiant nustatyti, kurių iš šių mokesčių dalys buvo didžiausios bendroje įmonės kaštų struktūroje 2005-2008 metais, būtina įvertinti, kurių iš jų įmonė „Gobelė“ nagrinėtu laikotarpiu sumokėjo daugiausiai. Visa tai pavaizduota 7 pav.

7 pav. II „Gobelė“ mokesčių struktūra 2005-2008 m.
Šaltinis: sudaryta autorės remiantis 6 ir 7 lentelių duomenimis.

Iš 7 pav. matome, kad didžiausią dalį visų mokesčių 2005-2008 metais įmonėje „Gobelė“ sudarė Valstybinio socialinio draudimo įmokos – atitinkamai 89,19; 90,51; 86,93 ir 86,73 proc. Vadinas, šis mokestis, iš visų mokesčių, sudarė didžiausią dalį ne tik mokesčių struktūroje, bet ir II

„Gobelė“ bendroje kaštų struktūroje 2005-2008 metais, nes jo buvo sumokėta daugiausia. Antros pagal reikšmingumą buvo atitinkamai 8,01; 7,02; 6,04 ir 6,24 proc. bendros mokesčių struktūros sudariusios socialinio draudimo įmokos bazinei pensijai. 2005-2006 m. trečios pagal dydį buvo II savininko privalomojo sveikatos draudimo įmokos, sudariusios atitinkamai 2,22 ir 1,89 proc., o 2007-2008 m. – socialinio draudimo įmokos papildomai pensijai, kurios atitinkamai sudarė po 4,48 proc. visos mokesčių struktūros. Mažiausios dalys 2005-2006 m. mokesčių struktūroje buvo įmokų į Garantinį fondą (nesiekė net 1 proc.), o 2007-2008 m. nekilnojamojo turto mokesčio kaštų ir II savininko privalomojo sveikatos draudimo įmokų (svyravo intervale 0,5-1,5 proc.).

8 pav. II „Gobelė“ bendra kaštų struktūra 2005-2008 m.
Šaltinis: sudaryta autorės remiantis 19 priedu, 6 ir 7 lentelių duomenimis.

Atlikus II „Gobelė“ kaštų struktūros 2005-2008 metais analizę, buvo nustatyta, kad tais metais įmonė iš viso patyrė atitinkamai 156 027, 201 507, 219 982 ir 258 876 litus kaštų. Nustatant kiek mokesčių įmonė „Gobelė“ sumokėjo valstybei per 2005-2008 metų laikotarpį, prie veiklos

mokesčių kaštų buvo pridėti draudimo kaštai, kurie buvo išskaičiuoti iš bendrųjų ir administracinių kaštų grupės. Norint nustatyti kokią dalį (procentais) atskiri kaštai sudarė bendroje II „Gobelė“ kaštų struktūroje, naudojantis atlikta šios įmonės bendros kaštų struktūros vertikaliąja analize (žr. 19 priedą), buvo sudarytos 8 pav. pavaizduotos diagramos.

Kaip matome iš 8 pav., 2005-2006 ir 2008 metų II „Gobelė“ kaštų struktūroje didžiausią jų dalį, atitinkamai 48,41; 44,20 ir 37,84 proc., sudarė parduotų prekių savikaina. Antroje vietoje buvo darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios išlaidos (atitinkamai 25,71; 26,71 ir 34,75 proc.). 2007 m. didžiausią dalį visos įmonės „Gobelė“ kaštų struktūros sudarė darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios išlaidos (33,32 proc.), o antroje vietoje buvo šiek tiek mažesnė dalis parduotų prekių savikainos (32,48 proc.). Kalbant apie mokesčių dalį bendroje kaštų struktūroje, reikia pabrėžti, kad mokesčiai (įskaitant visas socialinio draudimo įmokas) 2005-2008 m. laikotarpyje sudarė atitinkamai 8,93; 9,12; 11,88 ir 12,41 proc. visų įmonės „Gobelė“ kaštų ir buvo daugiausia 3 ar 4 vietoj pagal jų dalies dydį visoje kaštų struktūroje. Dėl šios priežasties, ši rodiklį galima vertinti kaip pakankamai didelį, ir turintį nemažą įtaką visai įmonės „Gobelė“ kaštų struktūrai.

Apibendrinant galima teigti, kad mokesčiai II „Maltina“ kaštų struktūrai 2005-2008 metais neturėjo didelės įtakos, kadangi jų dalis bendroje kaštų struktūroje svyravo 2-4,5 proc. intervale, o II „Gobelė“ buvo gana reikšmingi, nes jų dalis bendroje kaštų struktūroje sudarė 8-12,5 proc. Iš visų mokesčių reikšmingiausios tiek įmonei „Maltina“, tiek „Gobelė“ buvo Valstybinio socialinio draudimo įmokos. Ne mažiau svarbios buvo socialinio draudimo įmokos bazinei pensijai, nekilnojamojo turto ir kelių mokesčiai.

2.2. Uždaruųjų akcinių bendrovių „Valgrita“ ir „Furnitė“ mokesčių dalies bendroje kaštų struktūroje analizė ir vertinimas

Šis poskyris skirtas įmonių „Valgrita“ ir „Furnitė“, kurios yra ribotos civilinės atsakomybės privatieji juridiniai asmenys analizei. Šių įmonių teisinė forma yra uždarnosios akcinės bendrovės. UAB „Valgrita“ buvo įsteigta 1997 m., o UAB „Furnitė“ – 2004 m. Jų pagrindinis tikslas – užtikrinti akcininkų turto efektyvų panaudojimą, gauti pelną iš bendrovių vykdomos veiklos. Pagrindinės įmonės „Valgrita“ vykdomos veiklos rūšys yra valgyklos ir paruoštų valgių tiekimas, mokinių maitinimas bei mažmeninė prekyba maisto prekėmis. UAB „Furnitė“ užsiima įvairių baldų gamyba.

Atsižvelgiant į tai, kad įmonės „Valgrita“ ir „Furnitė“ yra uždarnosios akcinės bendrovės, jų įstatinis kapitalas padalytas į dalis, vadinamas akcijomis. Bendrovių turtas yra atskirtas nuo akcininkų turto, todėl pagal savo prievoles jos atsako tik savo turtu. Akcininkai pagal bendrovių prievoles atsako tik ta suma, kurią privalo įmokėti (ar įnešti turtu) už pasirašytas akcijas. Tiek UAB „Valgrita“, tiek UAB „Furnitė“ įstatinis kapitalas yra 10 000 litų. Šių įmonių įstatiniai kapitalai yra

padalinti į 100 paprastųjų akcijų, kurių kiekvienos nominali vertė 100 litų. Tiek bendrovė „Valgrita“, tiek ir bendrovė „Furnitė“ turi po 2 akcininkus. Įmonių finansiniai metai prasideda kiekvienų metų sausio 1 d. ir baigiasi gruodžio 31 d.

Trumpai supažindinus su uždarosiomis akcinėmis bendrovėmis „Valgrita“ ir „Furnitė“, kituose šio poskyrio skyreliuose, analogiška tvarka kaip buvo analizuotos ir individualios įmonės, nagrinėsime šių įmonių kaštų struktūras, mokamus mokesčius ir jų dalį bendroje šių įmonių kaštų struktūroje. Šių elementų analizei (kad būtų galima vėliau palyginti gautus tyrimo rezultatus) taip pat pasirinktas tas pats 2005-2008 metų laikotarpis (2009 m. duomenys dar nepateikti). Kalbant apie pelno ir socialinį mokestį, nors šie mokesčiai ir nėra priskiriami įmonių kaštų struktūroms, tačiau atsižvelgiant į tai, kad jie yra (buvo) ganėtinai reikšmingi mokesčiai kiekvienai įmonei, trumpa jų apžvalga ir informacija apie įmonių veiklos rezultatus nagrinėtais laikotarpiais pateikiama 2.2.2 skyrelio pabaigoje. Paskutiniame 2.2.3. skyrelyje lyginamos grafiškai pateiktos 2005-2008 m. bendrovių „Valgrita“ ir „Furnitė“ mokesčių ir kaštų struktūros, atliekamas mokesčių dalies bendroje kaštų struktūroje vertinimas.

2.2.1. Bendros kaštų struktūros analizė

Pradedant UAB „Valgrita“ bendros kaštų struktūros analizę, reiktų paminėti, kad remiantis šios įmonės duomenimis, 2005-2007 m. ji gavo vienos rūšies pajamų iš savo pagrindinės veiklos, t.y. pardavimo pajamų, o 2008 m. be pardavimo pajamų gavo ir suteiktų paslaugų pajamų. Pagal bendrojo žurnalo (žr. 20 priedą) ir pajamų-sąnaudų ataskaitų duomenis (žr. 21, 22, 23 priedą), 2005-2008 metais buvo gauta atitinkamai 339 599, 387 047, 475 024 ir 660 006 Lt pajamų.

Kalbant apie bendrus įmonės kaštus 2005-2008 metais, galima pastebėti, kad UAB „Valgrita“ patyrė gana nemažai įvairių rūšių kaštų. Atsižvelgiant į bendrajame žurnale nurodytų uždarytų sąskaitų duomenis 2005 metų pabaigai ir išanalizavus nagrinėjamo laikotarpio pajamų-sąnaudų ataskaitas, 24 priede pateikta bendra UAB „Valgrita“ kaštų struktūra ir jos horizontalioji analizė 2005-2008 m. Iš jos matome, kad ši įmonė patyrė gana daug parduotų prekių savikainos kaštų. 2005-2008 metais jų kiekis nuolat augo, dėl pastoviai didėjančių pardavimų, ir buvo atitinkamai 237 681, 274 025, 326 424 ir 398 560 Lt.

Pereinant prie veiklos kaštų analizės, būtina pažymėti, kad UAB „Valgrita“ 2005-2008 m. nepatyrė pardavimų kaštų, o bendrovės bendrieji ir administraciniai kaštai, pagal 24 priede pateiktos bendros kaštų struktūros 2005-2008 m. horizontaliosios analizės duomenis, taip pat pastoviai didėjo – 2006 m. – 11,76; 2007 m. – 30,22; o 2008 m. – 36,17 proc. lyginant su prieš tai buvusiais metais. Toks bendrųjų ir administracinių kaštų didėjimas buvo sąlygotas, visų juos sudarančių kaštų augimo. Per 2005-2008 m. laikotarpį, nuolat didėjo įmonės draudimo kaštai, darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susiję kaštai, ilgalaikio turto nusidėvėjimo ir kiti bendrieji kaštai. Draudimo

kaštai, kuriuos įmonėje „Valgrita“ sudarė Valstybinio socialinio draudimo įmokos, plačiau bus nagrinėjami kitame, 2.2.2. skyrelyje.

Toliau analizuojant veiklos kaštus, galima išskirti veiklos mokesčių kaštus. Kadangi UAB „Valgrita“ mokami mokesčiai bus nagrinėjami vėliau, čia galima paminėti, kad iš viso per 2005-2008 m. buvo patirta atitinkamai 1 016, 803, 525 ir 756 litai veiklos mokesčių kaštų. Atsižvelgiant į tai, ši įmonė 2005 m. patyrė: $97\,601 + 1\,016 = 98\,617$ Lt veiklos kaštų. Analogiškai skaičiuojant, 2006-2008 m. bendrovės „Valgrita“ veiklos kaštai buvo atitinkamai 109 878, 142 561 ir 194 167 litai.

UAB „Valgrita“ 2005 m. bendroje kaštų struktūroje (24 priedas) galima pastebėti ir kitos veiklos kaštų. Tai ilgalaikio turto perleidimo nuostolis, kuris 2005 metais buvo labai didelis, t.y. 131 254 litai. To priežastis buvo netinkamo naudoti tuometinėje įmonės veikloje turto pardavimas. Bendrovė savo veikloje 2005-2008 metais patyrė ir palūkanų bei baudų ir delspinigių kaštų, kurie priskiriami finansinės-investicinės veiklos kaštams ir kurių iš viso buvo patirta atitinkamai 13 778, 35, 242 ir 509 litai. Po 2005 m. šie kaštai įmonės „Valgrita“ veikloje gana žymiai sumažėjo.

Toliau analizuojant uždariusias akcines bendroves, pereikime prie UAB „Furnitė“ analizės. Kalbant apie įmonę „Furnitė“ reiktų pastebėti, kad pagal 2005-2008 m. pajamų-sąnaudų ataskaitų duomenis (žr. 25, 26, 27, 28 priedą), jos pajamas sudarė tik pardavimo pajamos, kurios atitinkamai buvo 107 004, 147 124, 136 708 ir 77 926 Lt.

Pradedant UAB „Furnitė“ bendros kaštų struktūros analizę, vertėtų atkreipti dėmesį į tai, kad šiai įmonei būdinga šiek tiek paprastesnė kaštų struktūra nei anksčiau nagrinėtos UAB „Valgrita“. Remiantis 2005-2008 m. pajamų-sąnaudų ataskaitų duomenimis, 29 priede pateikiama UAB „Furnitė“ bendra kaštų struktūra ir jos horizontalioji analizė 2005-2008 m.

Iš 29 priede pateiktos UAB „Furnitė“ bendros kaštų struktūros 2005-2008 m. horizontaliosios analizės matyti, kad šios įmonės parduotų prekių savikainos kaštai 2005-2008 metais pastoviai mažėjo. Tai sąlygojo įmonės veiklos pristabdymas. Nors 2006 m. lyginant su 2005 m. pardavimo pajamos padidėjo, tam įtakos turėjo įmonės atsargų išpardavimas, nes įmonė „Furnitė“ su kiekvienais vėlesniais metais vis mažino savo gamybos ir pardavimų apimtį, o tai taip pat atsispindi mažėjančiuose parduotų prekių savikainos rodikliuose.

Pereinant prie veiklos kaštų analizės, būtina pažymėti, kad UAB „Furnitė“, kaip ir UAB „Valgrita“, 2005-2008 m. nepatyrė pardavimų kaštų, o bendrovės bendrieji ir administraciniai kaštai, pagal pajamų-sąnaudų ataskaitos duomenis iki 2007 m. didėjo ir atitinkamai buvo 67 589, 90 428 ir 124 877 Lt. 2008 m. lyginant su 2007 m., šie kaštai sumažėjo 13,64 proc. iki 107 844 Lt., o tam daugiausia įtakos turėjo sumažėję draudimo kaštai (jie bus nagrinėjami kitame skyrelyje) bei darbuotojų darbo užmokesčio ir su juo susijusios išlaidos. Kalbant apie kitus bendruosius kaštus, reiktų pastebėti, kad jų nežymus mažėjimas pastebėtas jau 2007 m., o 2008 m. mažėjant įmonės

„Furnitė“ veiklos apimtims jau žymiau sumažėjo ir šie kaštai. Atsižvelgiant į šias aplinkybes, atitinkamai pakito ir visi įmonės veiklos kaštai.

Dar viena veiklos kaštų dalis, kaip jau anksčiau buvo minėta yra veiklos mokesčių kaštai. Kadangi UAB „Furnitė“ mokami mokesčiai bus nagrinėjami vėliau, čia galima paminėti, kad iš viso per 2005-2008 m. buvo patirta atitinkamai 68, 94, 255 ir 288 litai veiklos mokesčių kaštų. Jie taip pat kito analogiškai bendroms įmonės veiklos tendencijoms.

UAB „Furnitė“ bendroje kaštų struktūroje 2007-2008 m. atsirado finansinės-investicinės veiklos kaštų, kuriuos sudarė vien baudų ir delspinigių kaštai ir kurie atitinkamai buvo 138 ir 95 Lt.

Apibendrinant galima teigti, kad UAB „Valgrita“ daugiausia kaštų patyrė 2008 m., ir nors 2006 m. lyginant su 2005 m. bendri kaštai šiek tiek sumažėjo, tačiau nuo 2006 m. bendra kaštų apimtis ėmė augti. Be to, galima pastebėti, kad panašios tendencijos atsispindėjo visose kaštų grupėse. Tai buvo susiję su šios bendrovės pardavimų apimties didėjimu ir veiklos plėtra. Situacija UAB „Furnitė“ buvo sudėtingesnė. Nuo 2006 m. ši bendrovė palaipsniui pristabdė savo veiklą. Tai labiausiai atsispindėjo mažėjančiose pajamose ir parduotų prekių savikainos rodikliuose. Nepaisant to, iki 2007 m. įmonės veiklos kaštai vis dar didėjo. Tai greičiausiai buvo nulemta to, kad pardavimų apimtys gali mažėti daug sparčiau nei pavyksta sumažinti įmonės kaštus ir šios tendencijos ryškiai atsispindėjo UAB „Furnitė“ veikloje.

2.2.2. Mokesčių bendroje kaštų struktūroje analizė

2005 metais UAB „Valgrita“ užsiimdama savo veikla mokėjo tokius mokesčius: nekilnojamojo turto, aplinkos teršimo mokestį, atskaitymus nuo pajamų pagal Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymą, Valstybinio socialinio draudimo įmokas ir įmokas į Garantinį fondą. 2006-2008 m. įmonė „Valgrita“ mokėjo visus tuos pačius mokesčius kaip ir 2005 m. išskyrus kelių mokestį, o 2006 m. papildomai dar mokėjo ir žemės mokestį.

9 lentelė

UAB „Valgrita“ veiklos mokesčių kaštų struktūra 2005-2008 m.

	2005 m.	2006 m.	2007 m.	2008 m.
Kelių mokesčio kaštai, Lt	637	0	0	0
Nekilnojamojo turto mokesčio kaštai, Lt	232	264	284	485
Aplinkos teršimo mokesčio kaštai, Lt	63	77	113	122
Kitų mokesčių kaštai, Lt	84	462	128	149
Veiklos mokesčių kaštai iš viso, Lt	1 016	803	525	756

Šaltinis: sudaryta autorės remiantis UAB „Valgrita“ dokumentais [55, 56, 60].

Kaip jau buvo minėta ankstesniame skyrelyje, UAB „Valgrita“ apskaitoje 2005-2008 m. prie draudimo kaštų buvo priskirtos Valstybinio socialinio draudimo įmokos (30,98 proc. nuo priskaičiuoto darbuotojams atlyginimo), kurių bendrovė nagrinėtu laikotarpiu atitinkamai sumokėjo

13 025, 13 728, 19 874 ir 29 954 Lt. Visi kiti mokesčiai buvo priskirti veiklos mokesčių kaštams, o jų struktūra pateikiama 9 lentelėje.

Kaip matome iš 9 lentelės, atskirų veiklos mokesčių kaštai 2005 metais nebuvo dideli: kelių mokesčio - 637 Lt, nekilnojamojo turto mokesčio - 232 Lt, aplinkos teršimo mokesčio - 63 Lt, įmokų į Garantinį fondą - 84 Lt. Iš viso per 2005 m. UAB „Valgrita“ patyrė 1 016 Lt veiklos mokesčių kaštų. 2006-2008 m. nekilnojamojo turto mokesčio, aplinkos teršimo mokesčio kaštų ir įmokų į Garantinį fondą nuolat daugėjo. Tai buvo sąlygota įmonės „Valgrita“ veiklos plėtimosi. 2006 m. kitų mokesčių kaštus sudarė įmokos į Garantinį fondą ir žemės mokestis, kurie atitinkamai buvo 89 ir 373 Lt. Sudėjus visus mokesčius (įskaitant draudimo kaštus), 2005-2008 m. UAB „Valgrita“ valstybei atitinkamai sumokėjo 14 041, 14 531, 20 399 ir 30 710 Lt mokesčių.

Išanalizavus UAB „Furnitė“ 2005-2008 m. pajamų-sąnaudų ataskaitas, nustatyta, kad ši įmonė nagrinėtu laikotarpiu mokėjo įmokas į Garantinį fondą ir Valstybinio socialinio draudimo įmokas, be jų, 2007-2008 m. taip pat mokėjo nekilnojamojo turto mokestį. Draudimo kaštų, kuriuos sudarė Valstybinio socialinio draudimo įmokos (30,98 proc. nuo priskaičiuoto darbuotojams atlyginimo), bendrovė nagrinėtu laikotarpiu atitinkamai sumokėjo 10 498, 14 589, 21 235 ir 16 869 Lt. Pereidami prie veiklos mokesčių kaštų analizės įmonėje „Furnitė“, 10 lentelėje matome jų struktūrą nagrinėtu 2005-2008 m. laikotarpiu.

10 lentelė

UAB „Furnitė“ veiklos mokesčių kaštų struktūra 2005-2008 m.

	2005 m.	2006 m.	2007 m.	2008 m.
Nekilnojamojo turto mokesčio kaštai, Lt	0	0	118	198
Kitų mokesčių kaštai, Lt	68	94	137	90
Veiklos mokesčių kaštai iš viso, Lt	68	94	255	288

Šaltinis: sudaryta autorės remiantis UAB „Furnitė“ dokumentais [57, 61].

Kaip galima pastebėti iš 10 lentelės, 2005-2006 m. metais iš veiklos mokesčių įmonė mokėjo tik įmokas į Garantinį fondą, kurios atitinkamai buvo 68 ir 94 Lt. 2007-2008 m. be įmokų į Garantinį fondą UAB „Furnitė“ mokėjo ir nekilnojamojo turto mokestį. Iš viso 2005-2008 m. įmonė valstybei sumokėjo 10 566 14 683, 21 490 ir 17 157 Lt mokesčių (įskaitant draudimo kaštus).

Kalbant apie UAB „Valgrita“ ir UAB „Furnitė“ 2005-2008 m. veiklos rezultatus ir sumokėtus pelno ir socialinius mokesčius, išsami informacija apie tai pateikiama 11 lentelėje. Iš jos matome, kad nors atlikus šių įmonių kaštų analizę buvo nustatyta, kad UAB „Valgrita“ 2005-2008 m. laikotarpyje patyrė atitinkamai 481 330, 383 938, 469 227 ir 593 236 Lt kaštų, tačiau šiuo laikotarpiu pagal metines pelno mokesčio deklaracijas, leidžiamiesiems atskaitymams ir ribojamųjų dydžių leidžiamiesiems atskaitymams iš pajamų buvo priskirtos 11 lentelės UAB „Valgrita“ kaštų skiltyje nurodytos sumos. Taip buvo todėl, kad kaip jau buvo minėta anksčiau, nekilnojamojo turto

perleidimo nuostolis ir delspinigiai, pagal Pelno mokesčio įstatymą, priskiriami prie neleidžiamų atskaitymų nuo pajamų.

11 lentelė

UAB „Valgrita“ ir UAB „Furnitė“ 2005-2008 m. veiklos rezultatai

UAB „Valgrita“	2005 m.	2006 m.	2007 m.	2008 m.
Pajamos, Lt	339 599	387 047	475 024	660 006
Kaštai, Lt	337 189	383 903	469 162	593 141
Apmokestinamasis pelnas (nuostolis), Lt	0	0	0	33 496
Pelno mokeskis, Lt	0	0	0	5 024
Grynasis pelnas (nuostolis), Lt	0	0	0	28 472
Socialinis mokeskis, Lt	0	0	0	0
UAB „Furnitė“				
Pajamos, Lt	107 004	147 124	136 708	77 926
Kaštai, Lt	113 122	130 423	146 071	118 123
Apmokestinamasis pelnas (nuostolis), Lt	(6118)	10 583	(9 363)	(40 197)
Pelno mokeskis, Lt	0	1 587	0	0
Grynasis pelnas (nuostolis), Lt	(6 118)	8 996	(9 363)	(40 197)
Socialinis mokeskis, Lt	0	423	0	0

Šaltinis: sudaryta autorės remiantis UAB „Valgrita“ ir UAB „Furnitė“ dokumentais [55, 56, 57, 60, 61].

Nors bendrovė 2005-2007 metais uždirbo atitinkamai 2 410, 3 144 ir 5 862 litus apmokestinamojo pelno, tačiau šiuo laikotarpiu ji nemokėjo pelno mokesčio. To priežastis buvo 2002 metais patirtas 44 785 Lt nuostolis, kuriam padengti yra naudojamas vėlesnių metų pelnas. Taip yra tol, kol padengiama visa buvusio nuostolio suma. Kol nuostolis nepadengtas, kiekvienais vėlesniais metais gautasis pelnas nėra apmokestinamas, o visa jo suma yra naudojama ankstesnių metų nuostoliui dengti. 2008 metais dėl tų pačių priežasčių buvo apmokestinta tik dalis gauto pelno. Viena dalis buvo skirta ankstesnių metų nuostoliui dengti, o kita pelno mokesčiu apmokestinta dalis buvo $66\,865 - 2410 - 3\,144 - 5\,862 - 44\,785 = 33\,496$ Lt

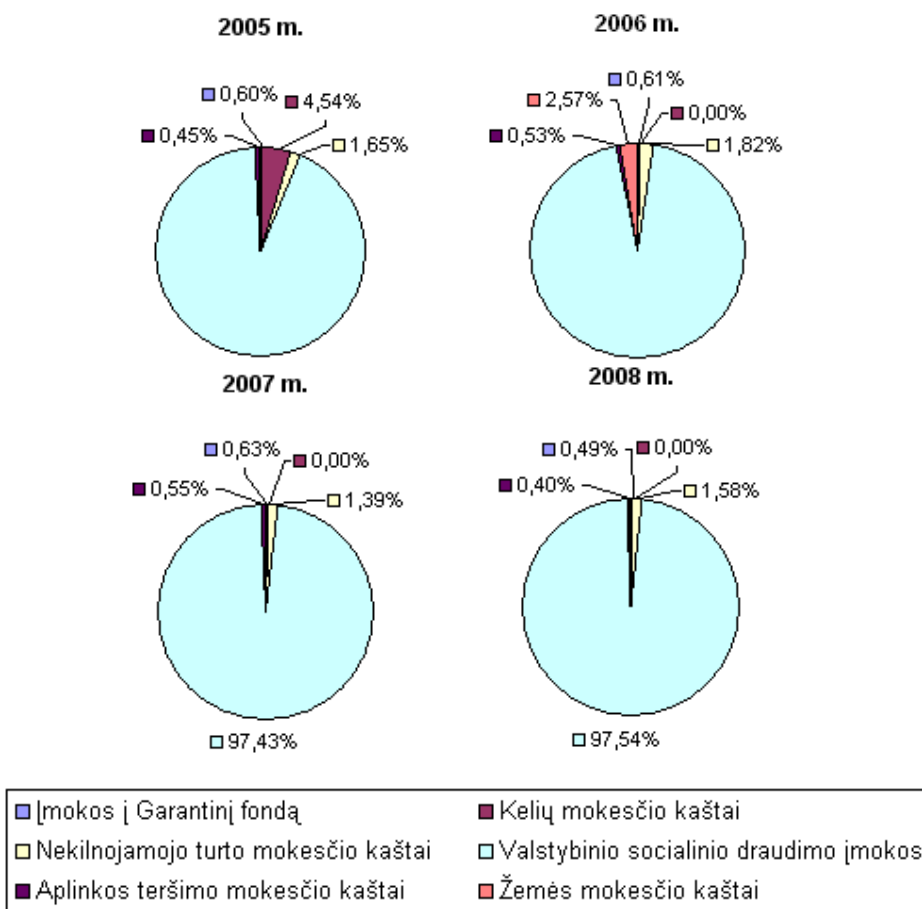
Išanalizavus UAB „Furnitė“, iš 29 priedo ir 11 lentelės matome, kad apskaitoje ir pelno mokesčio deklaracijose pateikti kaštų duomenys (dėl jau anksčiau minėtų priežasčių) skyrėsi tik 2007-2008 m.. Taip pat iš 11 lentelės matome, kad įmonė „Furnitė“ 2005, 2007-2008 m. dirbo nuostolingai, todėl nei pelno nei socialinio mokesčio nemokėjo, kai tuo tarpu 2006 m. ši įmonė jau gavo pelno, tačiau dalis jo buvo skirta ankstesnių metų nuostoliui dengti, todėl 15 proc. pelno mokesčiu buvo apmokestinta $16\,701 - 6\,118 = 10\,583$ litai įmonės pelno. UAB „Furnitė“ už 2006 m. sumokėjo 1 587 litus pelno mokesčio ir savo ruožtu gavo 8 996 litus grynojo pelno. Kadangi 2006 m. įmonė „Furnitė“ dirbo pelningai, ji taip pat mokėjo ir socialinį mokesį.

Apibendrinant, galima teigti, kad mokesčių kaštai tiek UAB „Valgrita“, tiek UAB „Furnitė“ kito analogiškai šių įmonių kitų kaštų grupių ir veiklos kitimo tendencijoms. Verta priminti, kad kaip ir atliekant individualių įmonių analizę, atskirai nagrinėti pelno ir socialinis mokesčiai, nėra priskiriami įmonės kaštų struktūrai, kadangi jų sumokėjimas nėra išlaidos skirtos įmonės pajamoms

uždirbti. Jie yra apskaičiuojami nuo įmonės veiklos rezultato – apmokestinamojo pelno, kurį jie sumažina savo suma.

2.2.3. Mokesčių ir jų dalies bendroje kaštų struktūroje vertinimas

Kaip buvo minėta anksčiau, UAB „Valgrita“ 2005 metais mokėjo šiuos mokesčius: nekilnojamojo turto, aplinkos teršimo mokestį, atskaitymus nuo pajamų pagal Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymą (kelių mokestį), Valstybinio socialinio draudimo įmokas ir įmokas į Garantinį fondą. 2006-2008 m. įmonė „Valgrita“ mokėjo visus tuos pačius mokesčius kaip ir 2005 m. išskyrus kelių mokestį, o 2006 m. papildomai dar mokėjo ir žemės mokestį. Siekiant nustatyti, kurie iš šių mokesčių buvo reikšmingiausi įmonei „Valgrita“, 9 paveiksle pavaizduotose diagramose atsispindi kiekvieno sumokėto 2005-2008 m. mokesčio dalis visoje šios įmonės mokesčių struktūroje.

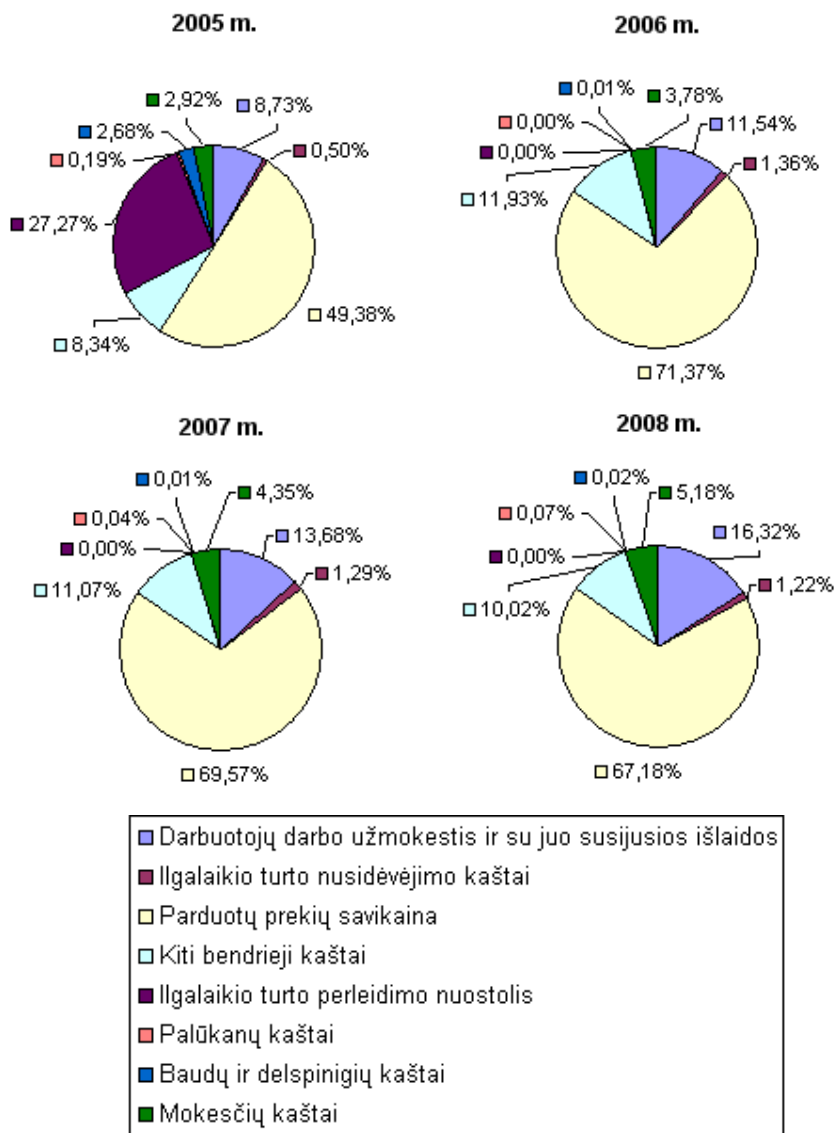

9 pav. UAB „Valgrita“ mokesčių struktūra 2005-2008 m.

Šaltinis: sudaryta autorės remiantis 9 lentelės duomenimis.

Iš 9 pav. matome, kad didžiausią dalį visų mokesčių 2005-2008 metais įmonėje „Valgrita“ sudarė Valstybinio socialinio draudimo įmokos. Jų dalis bendroje mokesčių struktūroje nagrinėtu laikotarpiu svyravo maždaug nuo 92 iki 97,5 proc. Tai rodo, kad šio mokesčio dalis buvo didžiausia

(iš visų mokesčių) ir UAB „Valgrita“ kaštų struktūroje 2005 metais, nes jo buvo sumokėta daugiausia. Antras pagal reikšmingumą 2005 m. buvo 4,54 proc. bendros kaštų struktūros sudaręs kelių mokesčių; 2006 m. – 2,57 proc. sudaręs žemės mokesčių, o 2007-2008 m. – nekilnojamojo turto mokesčių. Be to, pastarasis visais nagrinėjtais metais sudarė panašią dalį, kuri svyravo 1,3-1,9 proc. intervale. Visų kitų mokesčių dalis bendrovės mokesčių struktūroje buvo labai maža, todėl jie ypatingos įtakos įmonės veiklai neturėjo.

10 pav. UAB „Valgrita“ bendra kaštų struktūra 2005-2008 m.

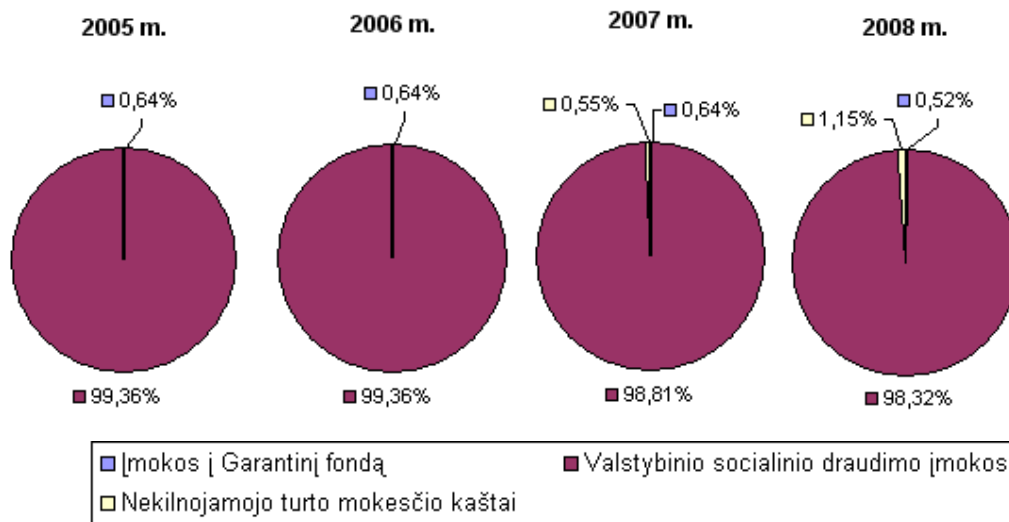
Šaltinis: sudaryta autorės remiantis 24 priedo ir 9 lentelių duomenimis.

Atsižvelgiant į UAB „Valgrita“ kaštų struktūros 2005-2008 metais analizės duomenis, buvo nustatyta, kad nagrinėtu laikotarpiu įmonė iš viso patyrė atitinkamai 481 330, 383 938, 469 227 ir 593 236 litus kaštų. Nustatant kiek mokesčių įmonė „Valgrita“ sumokėjo valstybei per 2005-2008 metus, prie veiklos mokesčių kaštų buvo pridėti draudimo kaštai, kuriuos sudarė Valstybinio socialinio draudimo įmokos. Siekiant išsiaiškinti kokią dalį (procentais) atskiri kaštai sudarė

bendroje kaštų struktūroje, naudojantis 30 priede pateikta UAB „Valgrita“ bendros kaštų struktūros 2005-2008 m. vertikaliąja analize, buvo sudarytos 10 pav. pavaizduotos diagramos.

Kaip galima pastebėti iš 10 pav., didžiausią dalį ir beveik pusę (49,38 proc.) visų UAB „Valgrita“ kaštų 2005 metais sudarė parduotų prekių savikaina. 2006-2008 m. šių kaštų dalis buvo dar didesnė ir svyravo 67-71,4 proc. intervale. Antroje vietoje buvo ilgalaikio turto perleidimo nuostolis, kurio kaštai 2005 metais bendrovėje sudarė 27,27 proc. visų kaštų (2006-2008 m. įmonė šių kaštų nebeturėjo). 2006 m. antra pagal dydį kaštų struktūros dalis buvo kitų bendrųjų kaštų (11,93 proc.), nežymiai nuo jų atsiliko darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios išlaidos (11,54 proc.). 2007-2008 m. atvirkščiai – darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios išlaidos sudarė atitinkamai 13,68 ir 16,32 proc. visos kaštų struktūros, o kiti bendrieji kaštai atitinkamai 11,07 ir 10,02 proc. Kalbant apie mokesčių dalį bendroje bendrovės kaštų struktūroje 2005-2008 metais, galima pažymėti, kad visų įmonės mokėtų mokesčių kaštai po truputį didėjo ir atitinkamai sudarė 2,92; 3,78; 4,35 ir 5,18 proc. Tai iš esmės buvo sąlygota įmonės „Valgrita“ plėtros ir pardavimų augimo.

Kalbant apie UAB „Furnitė“, reiktų pastebėti, kad ši įmonė nagrinėtu 2005-2008 m. laikotarpiu nepasižymėjo ypatinga mokamų mokesčių įvairove. Siekiant parodyti UAB „Furnitė“ mokesčių struktūrą ir nustatyti, kurie iš šių mokesčių buvo reikšmingiausi šiai įmonei, 11 paveiksle pateikiamos diagramos, kuriose pavaizduotos įmonės mokesčių struktūros 2005-2008 m.

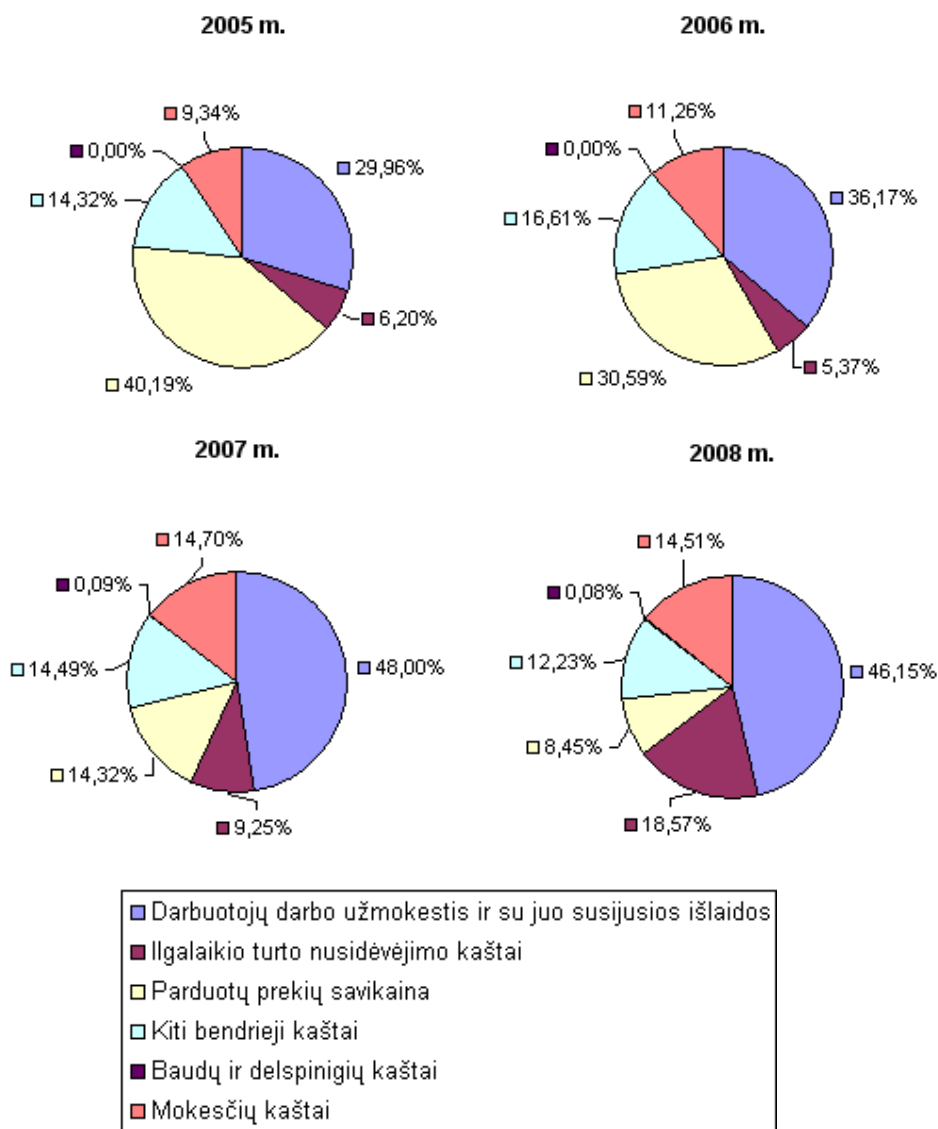

11 pav. UAB „Furnitė“ mokesčių struktūra 2005-2008 m.

Šaltinis: sudaryta autorės remiantis 10 lentelės duomenimis.

Iš 11 pav. matome, kad 2005-2008 m. laikotarpiu įmonės „Furnitė“ mokesčių struktūroje didžiausią dalį sudarė Valstybinio socialinio draudimo įmokos (98-99 proc.). Visi kiti mokesčiai nagrinėtu 2005-2008 m. laikotarpiu dažniausiai nesudarė net po 1 proc. visos mokesčių struktūros. Taigi atsižvelgiant į tai, galima teigti, kad Valstybinio socialinio draudimo įmokos iš visų mokesčių buvo reikšmingiausios įmonei „Furnitė“.

Atlikus UAB „Furnitė“ bendros kaštų struktūros 2005-2008 metais analizę, buvo nustatyta, kad tais metais įmonė iš viso patyrė atitinkamai 113 122, 130 423, 146 209 ir 118 218 litus kaštų. Nustatant kiek mokesčių įmonė „Furnitė“ sumokėjo valstybei per 2005-2008 metų laikotarpį, prie veiklos mokesčių kaštų buvo pridėti draudimo kaštai, kuriuos sudarė Valstybinio socialinio draudimo įmokos. Norint nustatyti kokią dalį (procentais) atskiri kaštai sudarė bendroje kaštų struktūroje, naudojantis 31 priede pateikta UAB „Furnitė“ bendros kaštų struktūros 2005-2008 m. vertikaliąja analize, buvo sudarytos 12 pav. pavaizduotos diagramos.

12 pav. UAB „Furnitė“ bendra kaštų struktūra 2005-2008 m.
Šaltinis: sudaryta autorės remiantis 29 priedo ir 10 lentelių duomenimis.

Kaip matome iš 12 pav., 2005 m. didžiausią dalį visos įmonės „Furnitė“ kaštų struktūros sudarė parduotų prekių savikainos kaštai (40,19 proc.). 2006-2008 m. šių kaštų dalis nuolat mažėjo, o tai buvo sąlygota įmonės veiklos pristabdymo. 2006 m. didžiausią dalį visų įmonės kaštų sudarė jau darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios išlaidos (36,17 proc.). Nors šie kaštai didėjo tik iki

2007 m., o 2008 m. sumažėjo, tačiau jie vis vien sudarė didžiausią dalį įmonės kaštų struktūros 2007-2008 m. (atitinkamai 48 ir 46,15 proc.). Panašiai 2007-2008 m. kito ir kiti bendrieji kaštai, kai tuo tarpu ilgalaikio turto nusidėvėjimo kaštų dalis didėjo. Kalbant apie mokesčių kaštus, reikėtų pastebėti, kad UAB „Furnitė“ 2005-2008 m. kaštų struktūroje jie buvo gana reikšmingi ir sudarė atitinkamai 9,34; 11,26; 14,70 ir 14,51 proc. visos kaštų struktūros.

Apibendrinant, galima teigti, kad atsižvelgiant į visą kaštų struktūrą, mokesčių kaštus įmonėje „Valgrita“ galime vertinti kaip iš esmės nedidelę įtaką turintį, kaštų struktūros elementą, kadangi jo dalis bendroje kaštų struktūroje svyravo maždaug tarp 3-5 proc., o įmonėje „Furnitė“ kaip turintį gana reikšmingą įtaką bendrovei, kadangi jo dalis bendroje kaštų struktūroje svyravo maždaug tarp 9-14,7 proc. Iš visų tiek įmonės „Valgrita“, tiek įmonės „Furnitė“ 2005-2008 metais mokėtų mokesčių, daugiausiai buvo sumokėta Valstybinio socialinio draudimo įmoku. Kalbant apie kitus mokesčius, galima pastebėti, kad jų abi bendrovės per 2005-2008 metus sumokėjo labai mažai, todėl didelės įtakos šioms įmonėms jie neturėjo.

2.3. Mokesčių ir jų dalies individualių įmonių ir uždarytų akcinių bendrovių bendroje kaštų struktūroje palyginimas

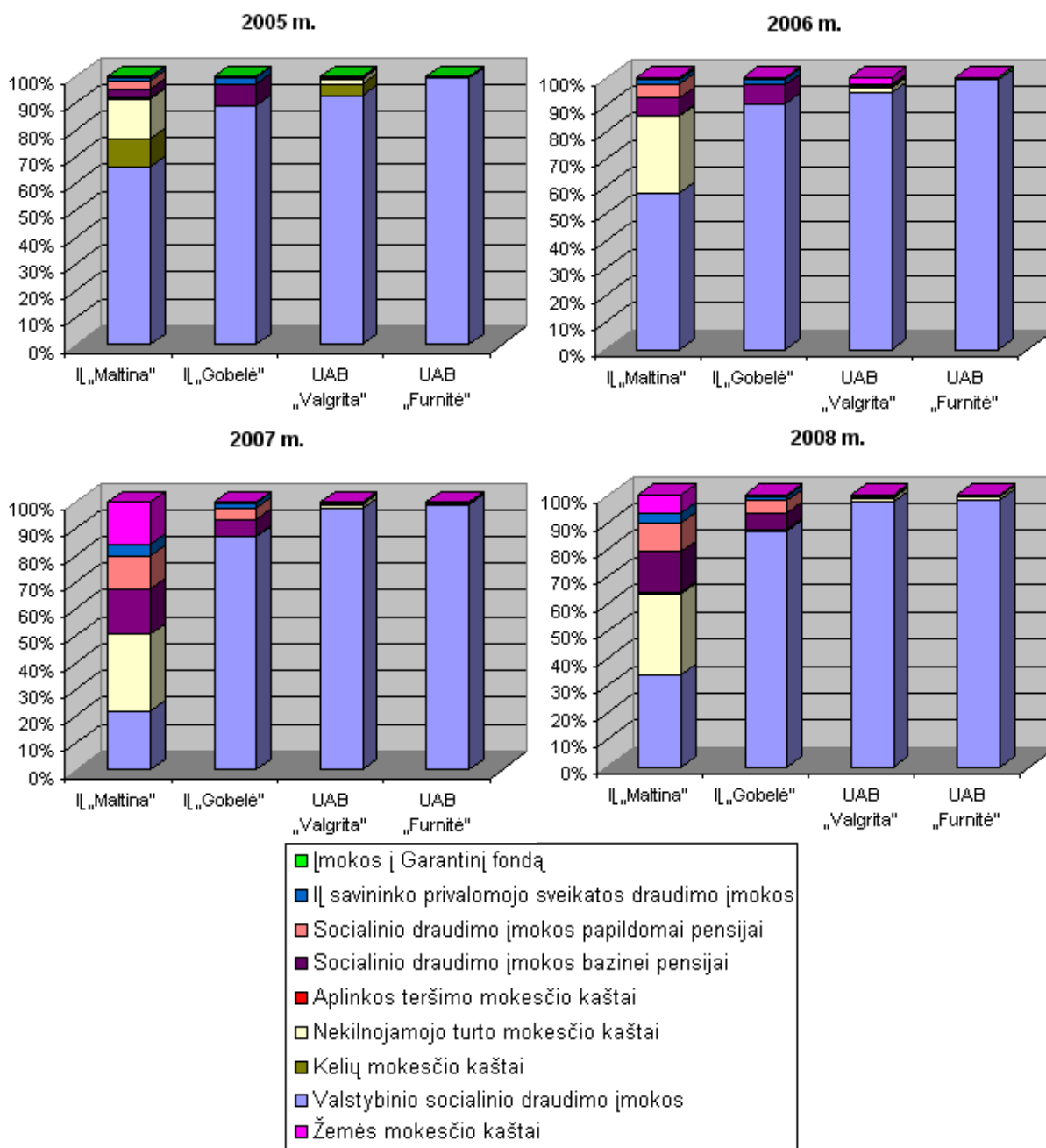
Atlikus IĮ „Maltina“, IĮ „Gobelė“, UAB „Valgrita“ ir UAB „Furnitė“ mokesčių ir jų dalies bendroje kaštų struktūroje analizę, tikslinga palyginti, kuo šios įmonės skyrėsi viena nuo kitos mokesčių ir jų dalies bendroje kaštų struktūroje atžvilgiu 2005-2008 m.

Atsižvelgiant į kiekvienos iš šių įmonių 2005-2008 metais mokėtų mokesčių struktūrą ir siekiant palyginti šias keturias įmones, iš kurių dvi yra IĮ ir dvi UAB bei kurios skiriasi savo veiklos pobūdžiu, šiuo atžvilgiu, buvo sudarytos, 13 paveiksle pavaizduotos diagramos.

Kaip matome iš 13 pav., tiek IĮ „Maltina“, tiek IĮ „Gobelė“ mokesčių struktūra analizuotu laikotarpiu buvo įvairesnė nei UAB „Valgrita“ ir UAB „Furnitė“. Taip buvo dėl to, kad individualios įmonės mokėjo ir keletą tokių mokesčių, kurių uždarosioms akcinėms bendrovėms nenustatyta mokėti Lietuvos Respublikos teisės aktais. Tai socialinio draudimo įmokos bazinei ir papildomai pensijai bei individualios įmonės savininko privalomojo sveikatos draudimo įmokos. Visos šios trys įmokos mokamos už individualios įmonės savininką ir sudaro gana nemažą dalį visos individualių įmonių mokesčių struktūros. Uždarosios akcinės bendrovės tokių mokesčių nemoka dėl savo teisinės formos bei civilinės atsakomybės ypatumų.

Kalbant apie Valstybinio socialinio draudimo įmokas ir įmokas į Garantinį fondą, reikia pabrėžti, kad kiek šių įmokų sumokės tiek individuali įmonė, tiek uždaroji akcinė bendrovė priklauso nuo to, kiek šiose įmonėse dirba darbuotojų. Bet kokiu atveju, kaip matome iš 13 pav., visose keturiose įmonėse 2005-2008 m. laikotarpiu (išskyrus IĮ „Maltina“ 2007-2008 m.) Valstybinio socialinio draudimo įmokos sudarė didžiausią dalį visų mokėtų mokesčių, o tai gali

skatinti įmones mažinti šio mokesčio kaštus mokant nelegalius atlyginimus. Tuo tarpu Garantinio fondo įmokų sumokėta nedaug dėl nedidelio šio mokesčio tarifo, todėl jis didelės reikšmės šioms įmonėms neturėjo.

13 pav. IĮ „Maltina“, IĮ „Gobelė“, UAB „Valgrita“ ir UAB „Furnitė“ mokesčių struktūra 2005-2008 m.

Šaltinis: sudaryta autorės remiantis 18, 19, 30 ir 31 priedo duomenimis.

Aplinkos teršimo mokesčio kaštai priklauso nuo to, kiek ir kaip įmonė teršia aplinką. Kadangi IĮ „Maltina“ ir UAB „Valgrita“ nedaro didelio poveikio aplinkai teršimu, jos moka sąlyginai nedidelius aplinkos taršos mokesčius, o IĮ „Gobelė“ ir UAB „Furnitė“ šio mokesčio iš vis nemoka.

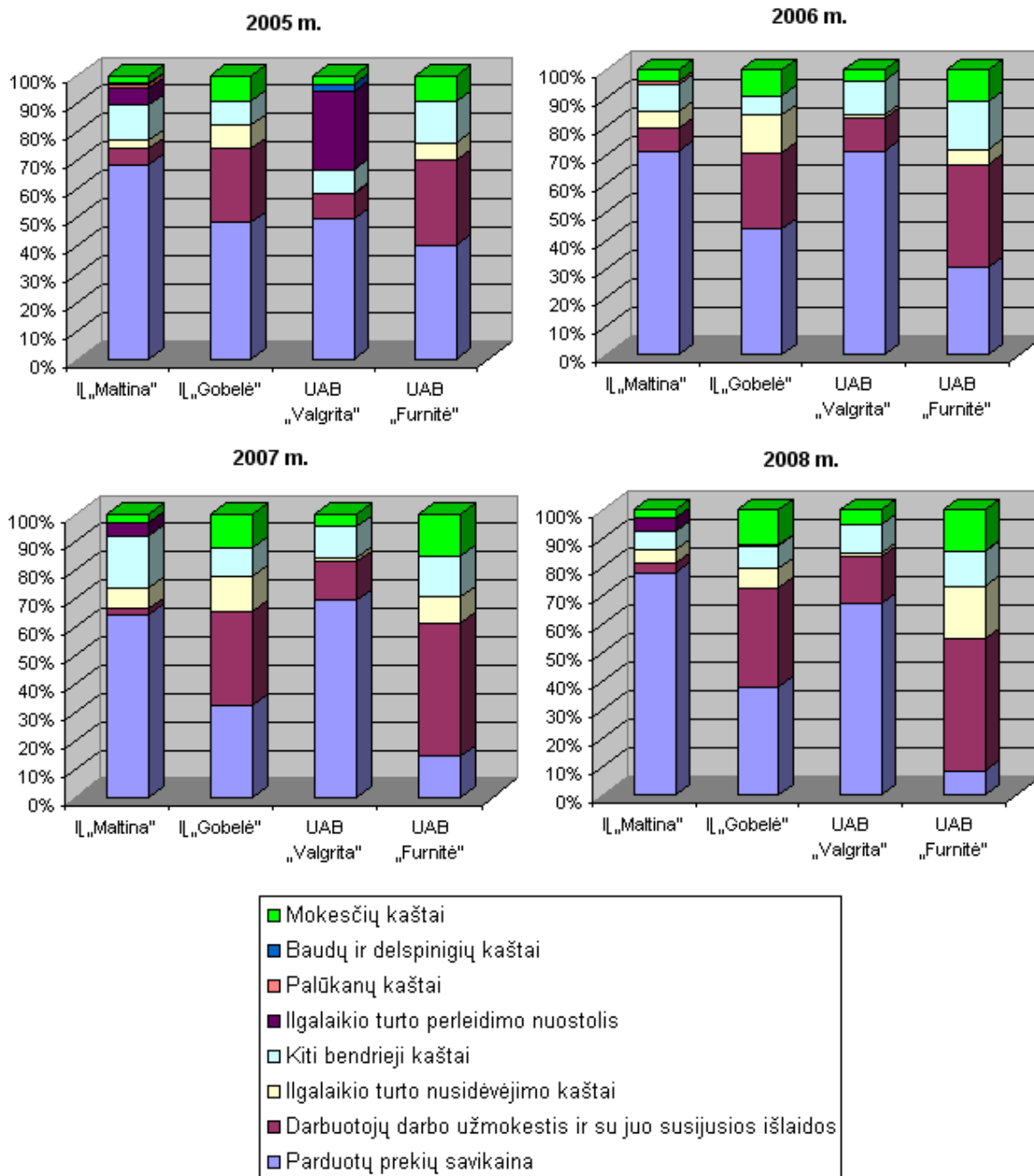
Nagrinėjant nekilnojamojo turto mokesčio kaštus, naudinga atkreipti dėmesį į tai, kad įmonės šį mokestį moka tuo atveju, jei turi nekilnojamojo turto, todėl šio mokesčio kaštų įmonės gali ir neturėti. Kadangi tiek IĮ „Maltina“, tiek UAB „Valgrita“ 2005-2008 metais, o IĮ „Gobelė“ ir UAB „Furnitė“ 2007-2008 m. turėjo nekilnojamojo turto, todėl jos mokėjo nekilnojamojo turto mokestį, o jo dydis skyrėsi dėl nekilnojamojo turto kiekio ir vertės.

Kalbant apie kelių mokestį, būtina pažymėti, kad juridiniai asmenys šį mokestį mokėjo iki 2005 m. liepos 1 d. Šio mokesčio tiek IĮ „Maltina“, tiek UAB „Valgrita“ sumokėjo gana nemažai, nors įmonės jį mokėjo 2005 metais tik už pusę metų. Atsižvelgiant į tai, galima teigti, kad ankstesniais metais šio mokesčio buvo sumokama dar daugiau ir jis turėjo dar didesnę reikšmę bendrai mokesčių ir kaštų struktūrai. IĮ „Gobelė“ ir UAB „Furnitė“ šio mokesčio nemokėjo. Nors kelių mokestis 2005 metų viduryje buvo panaikintas, vietoj jo, nuo 2006 m. sausio 1 d., atsirado kitas – socialinis mokestis, tačiau jis buvo labiau panašus į pelno mokestį, todėl įmonių kaštų struktūroje neatsispindėjo. Be visų šių aukščiau išvardintų mokesčių, tiek individualios įmonės, tiek uždarnosios akcinės bendrovės gali turėti ir žemės mokesčio kaštų. Šį mokestį 2006-2008 m. mokėjo IĮ „Maltina“, o 2006 m. ir UAB „Valgrita“. Taip buvo dėl to, kad šios įmonės minėtais laikotarpiais nuosavybės teise turėjo įsigijusias žemes.

Atlikus lyginamąją nagrinėtų įmonių mokesčių struktūros analizę, reikšminga palyginti šių įmonių mokesčių kaštų dalį bendroje kiekvienos iš jų kaštų struktūroje. Atsižvelgiant į tai, IĮ „Maltina“, IĮ „Gobelė“, UAB „Valgrita“ ir UAB „Furnitė“ bendros kaštų struktūros 2005-2008 m. pavaizduotos 14 pav. Kaip parodė ankstesnė įmonių bendros kaštų struktūros analizė ir kaip matome iš 14 pav., didžiausią dalį šių įmonių kaštų struktūroje daugeliu atvejų 2005-2008 metais sudarė parduotų prekių savikainos kaštai, darbuotojų darbo užmokesčio kaštai ir kitų bendrųjų kaštų grupė.

Kalbant apie mokesčių kaštus IĮ „Maltina“, IĮ „Gobelė“, UAB „Valgrita“ ir UAB „Furnitė“ kaštų struktūroje, reikia pastebėti, kad mokesčių dalis IĮ „Maltina“ ir UAB „Valgrita“ bendroje kaštų struktūroje 2005-2008 m. metais nebuvo itin didelė ir svyravo 2-5 proc. intervale. Šiek tiek didesnę dalį mokesčių kaštai sudarė IĮ „Gobelė“ ir UAB „Furnitė“ bendroje kaštų struktūroje 2005-2008 m., jų dalis čia svyravo 8-15 proc. intervale. Kaip jau buvo minėta anksčiau iš visų mokesčių, reikšmingiausi nagrinėtoms įmonėms buvo Valstybinio socialinio draudimo įmokų kaštai, kadangi jų buvo patirta daugiausiai.

Vertinant mokesčių dalį analizuotų įmonių bendroje kaštų struktūroje jų teisinės formos atžvilgiu, matome, kad tiek individualiose įmonėse, tiek uždarnosiose akcinėse bendrovėse mokesčių dalis bendroje kaštų struktūroje gali būti įvairi ir ryškesnių skirtumų tarp IĮ bei UAB šiuo atveju nėra. Didesni skirtumai tarp IĮ ir UAB išryškėja jų mokesčių struktūroje, dėl tik IĮ (ir kitoms neribotos civilinės atsakomybės įmonėms) būdingų mokesčių.

14 pav. IĮ „Maltina“, IĮ „Gobelė“, UAB „Valgrita“ ir UAB „Furnitė“ bendra kaštų struktūra 2005-2008 m.

Šaltinis: sudaryta autorės remiantis 18, 19, 30 ir 31 priede pateiktais duomenimis.

14 pav. pavaizduotuose grafikuose galima išvelti dar keletą tendencijų. 2005-2008 m. laikotarpiu IĮ „Maltina“ (paslaugų įmonė) bendra kaštų struktūra buvo gana panaši į UAB „Valgrita“ (paslaugų įmonė) bendrą kaštų struktūrą, o savo ruožtu IĮ „Gobelė“ (gamybos įmonė) bendra kaštų struktūra - panaši į UAB „Furnitė“ (gamybos įmonė) kaštų struktūrą. Dėl to galima daryti prielaidą, kad įmonių veiklos pobūdžio atžvilgiu, bendros jų kaštų struktūros didžiaja dalimi

gali būti panašios. Šiuo atveju, galima teigti ir kad paslaugų įmonių „Maltina“ ir „Valgrita“ bendros kaštų struktūros skiriasi nuo gamybos įmonių „Gobelė“ ir „Furnitė“ bendrų kaštų struktūrų. Tai leidžia daryti dar vieną prielaidą, kad skirtingo veiklos pobūdžio įmonių (nepriklausomai nuo jų teisinės formos) kaštų struktūros tam tikru laipsniu skiriasi. Taip pat iš to galima pastebėti, kad nagrinėtu atveju, mokesčių dalis gamybos įmonių bendroje kaštų struktūroje buvo didesnė nei paslaugų įmonių.

Apibendrinant galima daryti išvadą, kad skirtingos teisinės formos įmonėse (IĮ ir UAB) mokesčių dalis bendroje kaštų struktūroje gali būti tiek panaši, tiek skirtinga, dėl to, galima teigti, kad mokesčių dalis bendroje kaštų struktūroje labiau priklauso nuo įmonės veiklos pobūdžio nei nuo teisinės formos. Taip pat atlikta analizė parodė, kad gamybos įmonių bendroje kaštų struktūroje mokesčių kaštai sudarė didesnę dalį nei paslaugų įmonių. Nuo įmonės teisinės formos dalinai priklauso kokius mokesčius įmonei reikia mokėti, o mokėtinų mokesčių kiekis ir jų dalis bendroje kaštų struktūroje gali priklausyti ir nuo kitų įmonės vidinės aplinkos veiksnių.

2.4. Verslo įmonių mokesčių dalies bendroje kaštų struktūroje dydį lėmusių veiksnių analizė

Palyginus darbe analizuotų įmonių mokesčius ir jų dalį bendroje kaštų struktūroje įmonių teisinės formos ir veiklos pobūdžio atžvilgiu, svarbu įvertinti ir kitų įmonių vidinės aplinkos veiksnių, kurie galėjo turėti įtakos verslo įmonių mokesčių daliai bendroje kaštų struktūroje, reikšmę. Šiems veiksniams galima priskirti darbuotojų skaičių, apyvartą, įmonės veikloje naudojamo nekilnojamojo turto, žemės vertę ir automobilių skaičių. Siekiant nustatyti šių veiksnių reikšmingumą, buvo atlikta kiekvieno iš jų koreliacinė analizė su mokesčių dalies bendroje kaštų struktūroje dydžiu. Teoriniai teiginiai, kad egzistuoja ryšys tarp darbuotojų skaičiaus įmonėje (turi įtakos Valstybinio socialinio draudimo ir Garantinio fondo įmokoms) ir mokesčių dalies jos bendroje kaštų struktūroje dydžio buvo patikrinti koreliacijos koeficientu. Įrodyta, kad yra stiprus ryšys tarp šių veiksnių visose analizuotose įmonėse, kadangi koreliacijos koeficientas jose buvo apie 0,9 (žr. 32 priedą). Patikrinus Stjudent'o kriterijumi (pasirinkta $\alpha = 0,1$; $n = 4$) (žr. 37 priedą), praktinis reikšmingumo koeficientas visose šiose įmonėse buvo didesnis (žr. 32 priedą) nei nustatytas Stjudent'o kriterijaus teorinis reikšmingumo koeficientas, kurio kritinė reikšmė 1,533, dėl šios priežasties galima teigti, kad darbuotojų skaičiaus įtaka mokesčių dalies bendroje kaštų struktūroje dydžiui buvo reikšminga visais nagrinėtais laikotarpiais. Determinacijos koeficientas (žr. 32 priedą) parodė, kad nagrinėtose įmonėse 86-99 proc. mokesčių dalies bendroje kaštų struktūroje dydžio priklausė nuo darbuotojų skaičiaus.

Kitas veiksnys turėjęs stiprų ryšį su mokesčių dalies bendroje kaštų struktūroje dydžiu buvo apyvarta. Koreliacijos koeficientas tarp šių veiksnių taip pat buvo apie 0,9 (žr. 33 priedą), o patikrinus Stjudent'o kriterijumi, buvo nustatyta, kad apyvartos įtaka mokesčių dalies bendroje

kaštų struktūroje dydžiui taip pat buvo reikšminga visais nagrinėtais laikotarpiais. Determinacijos koeficientas (žr. 33 priedą) parodė, kad nagrinėtose įmonėse 82-99 proc. mokesčių dalies bendroje kaštų struktūroje dydžio priklausė nuo apyvartos.

Gana nevienodai pasiskirstė koreliacijos ryšiai tarp įmonių veikloje naudoto nekilnojamojo turto vertės (turi įtakos nekilnojamojo turto mokesčiui) ir mokesčių dalies bendroje kaštų struktūroje dydžio. IĮ „Maltina“, IĮ „Gobelė“ ir UAB „Valgrita“ koreliacijos koeficientai tarp šių veiksmų svyravo 0,8-0,9 intervale, o tai rodė stiprų ryšį (žr. 34 priedą). UAB „Furnitė“ ryšys tarp šių dviejų veiksmų buvo vidutinio stiprumo (koreliacijos koeficientas 0,69). Šių veiksmų ryšys pagal Stjudent'o kriterijų buvo reikšmingas, nors IĮ „Gobelė“ ir UAB „Furnitė“ jis buvo priartėjęs prie kritinio reikšmingumo ribos. Labai skirtingi determinacijos koeficientai parodė, kad IĮ „Maltina“ ir UAB „Valgrita“ 85-99 proc. mokesčių dalies bendroje kaštų struktūroje dydžio priklausė nuo įmonės veikloje naudoto nekilnojamojo turto vertės, o IĮ „Gobelė“ ir UAB „Furnitė“ tik 48-69 proc. Be to, galima teigti, kad pastarosiose įmonėse įmonės veikloje naudoto nekilnojamojo turto vertės įtaka buvo reikšminga ne visais laikotarpiais (tai parodė ir ankstesnė bendros kaštų struktūros analizė).

Išnagrinėjus koreliacinį ryšį tarp įmonės veikloje naudotų automobilių skaičiaus (turi įtakos mokesčiui už aplinkos teršimą) ir mokesčių dalies bendroje kaštų struktūroje dydžio (žr. 35 priedą), buvo nustatyta, kad tarp jų buvo maždaug vidutinio stiprumo ryšys (koreliacijos koeficientai 0,7-0,8), tačiau tik IĮ „Maltina“ ir UAB „Valgrita“, nes kitos nagrinėtos įmonės automobilių neturėjo ar jie nebuvo naudojami jų veikloje. Patikrinus Stjudent'o kriterijumi, buvo nustatyta, kad įmonės veikloje naudotų automobilių skaičiaus įtaka mokesčių dalies bendroje kaštų struktūroje dydžiui buvo reikšminga IĮ „Maltina“ ir UAB „Valgrita“ visais nagrinėtais laikotarpiais, o determinacijos koeficientas parodė, kad atitinkamai 58 ir 79 proc. mokesčių dalies bendroje kaštų struktūroje dydžio priklausė nuo įmonės veikloje naudotų automobilių skaičiaus.

Paskutinio analizuoto veiksnio įmonės veikloje naudojamos žemės vertės (turi įtakos žemės mokesčiui) koreliacinis ryšys su mokesčių dalies bendroje kaštų struktūroje dydžiu IĮ „Maltina“ ir UAB „Valgrita“ buvo labai silpnas (koreliacijos koeficientai 0,03-0,1), o IĮ „Gobelė“ ir UAB „Furnitė“ jo iš vis nebuvo. Patikrinus Stjudent'o kriterijumi praktinis reikšmingumo koeficientas šiose nagrinėtose įmonėse buvo mažesnis (žr. 36 priedą) nei nustatytas Stjudent'o kriterijaus teorinis reikšmingumo koeficientas, kurio kritinė reikšmė 1,533, dėl šios priežasties galima teigti, kad įmonės veikloje naudojamos žemės vertės įtaka mokesčių dalies bendroje kaštų struktūroje dydžiui buvo nereikšminga. Determinacijos koeficientas (žr. 36 priedą) parodė, kad IĮ „Maltina“ ir UAB „Valgrita“ tik iki 1 proc. mokesčių dalies bendroje kaštų struktūroje dydžio priklausė nuo įmonės veikloje naudojamos žemės vertės.

Atlikus koreliacinę analizę tarp darbuotojų skaičiaus, apyvartos, įmonės veikloje naudojamo nekilnojamojo turto, žemės vertės, automobilių skaičiaus ir mokesčių dalies bendroje kaštų struktūroje dydžio, buvo nustatyta, kad stiprus ir reikšmingas koreliacinis ryšys siejo mokesčių dalies bendroje kaštų struktūroje dydį su darbuotojų skaičiumi įmonėje ir įmonės apyvarta. Kiti nagrinėti veiksniai buvo mažiau reikšmingi arba visai nereikšmingi analizuotoms įmonėms.

3. VERSLO ĮMONIŲ MOKESČIŲ IR JŲ DALIES BENDROJE KAŠTŲ STRUKTŪROJE POKYČIŲ MODELIAVIMAS 2005-2008 M. PASIKEITUS JŲ TEISINEI FORMAI

Ankstesniame skyriuje analizavome konkrečių individualių įmonių ir uždarųjų akcinių bendrovių mokesčių struktūras, vertinome mokesčių dalį bendroje kaštų struktūroje. Buvo nustatyta, kad IĮ „Maltina“ ir IĮ „Gobelė“ moka tam tikrus mokesčius, kurių nemoka UAB „Valgrita“ ir UAB „Furnité“. Tai su individualios įmonės savininku susiję mokesčiai: privalomojo sveikatos draudimo įmokos, socialinio draudimo įmokos bazinei ir papildomai pensijai. Šiame skyriuje naudojant tuos pačius IĮ „Maltina“ ir IĮ „Gobelė“ 2005-2008 m. duomenis modeliuosime, UAB „Maltina“ ir UAB „Gobelė“ mokesčių ir kaštų struktūras, vertinsime mokesčių dalies bendroje kaštų struktūroje pokyčius. Tokiu būdu bus galima nustatyti, kokius mokesčius būtų mokėjusios šios įmonės jei nagrinėtais laikotarpiais būtų ne individualiomis įmonėmis, o uždarosiomis akcinėmis bendrovėmis ir kaip dėl to būtų pasikeitusi mokesčių dalis bendroje šių įmonių kaštų struktūroje.

Pirmajame šio skyriaus poskyryje pagal IĮ „Maltina“ ir IĮ „Gobelė“ 2005-2008 m. veiklos rodiklius modeliuojamos UAB „Maltina“ ir „Gobelė“ mokesčių ir kaštų struktūros. Antrajame poskyryje atliekamas šių įmonių mokesčių ir bendros kaštų struktūros vertinimas ir palyginimas joms esant IĮ ir UAB, galiausiai 3.3. poskyryje įmonių teisinės formos atžvilgiu lyginami ir vertinami visų šiame darbe nagrinėtų įmonių mokesčiai ir jų dalis bendroje kaštų struktūroje.

3.1. Uždarųjų akcinių bendrovių mokesčių ir jų dalies bendroje kaštų struktūroje modeliavimas pagal individualių įmonių veiklos rodiklius

Užsiimdama savo veikla ir būdama uždarąja akcine bendrove įmonė „Maltina“ 2005 m. valstybei būtų mokėjusi šiuos mokesčius: atskaitymus nuo pajamų pagal Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymą (kelių mokestį) (galiojo iki 2005-07-01), nekilnojamojo turto, aplinkos teršimo mokestį, Valstybinio socialinio draudimo įmokas ir įmokas į Garantinį fondą, o 2006-2008 m. - visus šiuos anksčiau minėtus mokesčius (išskyrus kelių mokestį) ir dar žemės mokestį. Draudimo kaštus įmonei „Maltina“ esant UAB 2005-2008 m. būtų sudariusios tik Valstybinio socialinio draudimo įmokos, kurios atitinkamai būtų 20 419, 11 859, 2 082 ir 4 561 Lt. (žr. 4 lentelę).

Toliau nagrinėjant mokesčius, kurio UAB „Maltina“ 2005-2008 m. būtų mokėjusi, vertėtų atkreipti dėmesį į veiklos mokesčių kaštus, kurių struktūra pateikiama 12 lentelėje. Matome, kad pastaroji lentelė skiriasi nuo 5 lentelės, kurioje parodyta IĮ „Maltina“ veiklos mokesčių kaštų struktūra, tuo, kad įmonei „Maltina“ esant UAB sumažėtų kitų mokesčių kaštai. Šį sumažėjimą nulemtų tai, kad šiai įmonei nebereiktų mokėti privalomojo sveikatos draudimo įmokų už

individualios įmonės savininką. Iš viso 2005-2008 m. UAB „Maltina“ būtų patyrusi atitinkamai 28 324, 17 886, 6 274 ir 9 554 Lt mokesčių kaštų (įskaitant draudimo kaštus).

12 lentelė

UAB „Maltina“ veiklos mokesčių kaštų struktūra 2005-2008 m.

	2005 m.	2006 m.	2007 m.	2008 m.
Kelių mokesčio kaštai, Lt	3 091	0	0	0
Nekilnojamojo turto mokesčio kaštai, Lt	4 589	5 816	2 706	4 050
Aplinkos teršimo mokesčio kaštai, Lt	93	62	0	64
Kitų mokesčių kaštai, Lt	132	149	1 486	879
Veiklos mokesčių kaštai iš viso, Lt	7 905	6 027	4 192	4 993

Šaltinis: sudaryta autorės remiantis II „Maltina“ dokumentais [52, 53, 58].

Įvykus minėtiems pasikeitimams įmonės „Maltina“ mokesčių struktūroje, atitinkamai pasikeistų ir bendra jos kaštų struktūra. Visa tai galima pamatyti 38 priede. Jame atlikta UAB „Maltina“ bendros kaštų struktūros 2005-2008 m. horizontalioji analizė iš kurios matome, kad sumažėję veiklos mokesčių kaštai savo ruožtu sumažintų veiklos kaštus, o pastarieji – ir bendruosius įmonės kaštus. Lyginant 12 priede pateiktos II „Maltina“ bendros kaštų struktūros 2005-2008 m. horizontaliosios analizės duomenis su 38 priede pateiktais duomenimis, galima pastebėti, kad bendrieji įmonės „Maltina“ kaštai nagrinėtame laikotarpyje jai esant UAB būtų mažesni po keletą tūkstančių litų kiekvienais metais. Įmonės pajamoms nekintant, mažesni kaštai sąlygotų didesnę pelną arba mažesnius nuostolius, o tai teigiamai paveiktų visą įmonės veiklą. Atsižvelgiant į šio darbo specifiką, įmonei „Maltina“ tapus UAB nenagrinėsime pelno ir socialinio mokesčio mokėjimo pasikeitimų.

Toliau panagrinėkime įmonės „Gobelė“ atvejį. Ši įmonė 2005-2008 m. laikotarpiu būdama UAB būtų mokėjusi Valstybinio socialinio draudimo įmokas, nekilnojamojo turto mokesčių (2007-2008 m.) ir įmokas į Garantinį fondą. Kaip ir įmonės „Maltina“, taip ir įmonės „Gobelė“ atveju, jai esant UAB, draudimo kaštus 2005-2008 m. būtų sudariusios tik Valstybinio socialinio draudimo įmokos, kurios atitinkamai būtų 12 428, 16 638, 22 711 ir 27 860 Lt. (žr. 6 lentelę). UAB „Gobelė“ veiklos mokesčių kaštų struktūra nagrinėtu laikotarpiu pateikta 13 lentelėje.

13 lentelė

UAB „Gobelė“ veiklos mokesčių kaštų struktūra 2005-2008 m.

	2005 m.	2006 m.	2007 m.	2008 m.
Nekilnojamojo turto mokesčio kaštai, Lt	0	0	101	168
Kitų mokesčių kaštai, Lt	80	108	147	144
Veiklos mokesčių kaštai iš viso, Lt	80	108	248	312

Šaltinis: sudaryta autorės remiantis II „Gobelė“ dokumentais [54, 59].

13 lentelę lyginant su 7 lentele, kurioje parodyta IĮ „Gobelė“ veiklos mokesčių kaštų struktūra, analogiškai įmonės „Maltina“ mokesčių pasikeitimams, įmonės „Gobelė“ kitų mokesčių kaštai taip pat būtų mažesni ta suma, kurią įmonė mokėjo kaip privalomojo sveikatos draudimo įmokas už individualios įmonės savininką. Iš viso 2005-2008 m. UAB „Gobelė“ būtų patyrusi atitinkamai 12 508, 16 746, 22 959 ir 28 172 Lt mokesčių kaštų (įskaitant draudimo kaštus).

Mokesčių pasikeitimai UAB „Gobelė“ sąlygotų atitinkamus pokyčius ir šios įmonės bendroje kaštų struktūroje, kurios 2005-2008 m. horizontalioji analizė pateikta 39 priede. Iš jo matome, kad analogiškai UAB „Maltina“ atvejui, UAB „Gobelė“ bendroje kaštų struktūroje sumažėjus veiklos mokesčių kaštams, sumažėtų ir bendrieji įmonės kaštai, o tai savo ruožtu pagerintų šios įmonės veiklos rezultatus.

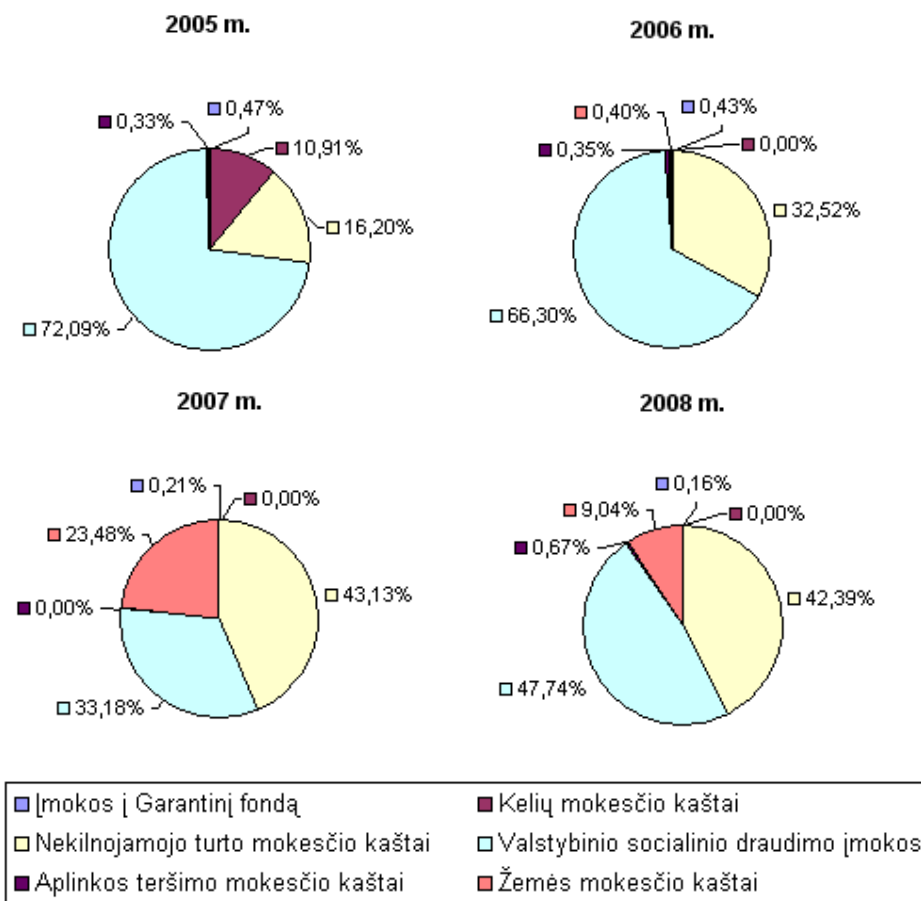
Apibendrinant galima teigti, kad modeliuojant uždarytų akcinių bendrovių „Maltina“ ir „Gobelė“ mokesčių ir kaštų struktūras pagal individualių įmonių duomenis, buvo pastebėta, kad UAB „Maltina“ ir „Gobelė“ mokesčių struktūra būtų siauresnė nei IĮ „Maltina“ ir „Gobelė“, nes UAB nereitūta mokėti tokių mokesčių kaip socialinio draudimo įmokos bazinei ir papildomai pensijai bei privalomojo sveikatos draudimo įmokos už individualios įmonės savininką. Atsižvelgiant į tai, sumažėtų įmonių draudimo ir veiklos mokesčių kaštai. Šių kaštų sumažėjimas sąlygotų mažesnius bendruosius įmonių kaštus, o tai teigiamai veiktų įmonių veiklos rezultatus.

3.2. Modeliuotų uždarytų akcinių bendrovių mokesčių ir jų dalies bendroje kaštų struktūroje vertinimas

3.1. poskyryje atlikus UAB „Maltina“ ir UAB „Gobelė“ mokesčių ir kaštų struktūros modeliavimą pagal IĮ 2005-2008 m. veiklos rodiklius, buvo nustatyta, kokius mokesčius šios įmonės būtų mokėjusios nagrinėtu laikotarpiu būdamos UAB. Siekiant sužinoti, kaip pasikeistų pirmiausia įmonės „Maltina“ mokesčių struktūra jai esant UAB, buvo sudarytos 15 pav. pavaizduotos diagramos. Jose matome, kokią dalį procentais kiekvienas iš mokesčių sudarytų bendroje mokesčių struktūroje 2005-2008 m.

Lyginant 5 pav., kuriame pavaizduota IĮ „Maltina“ mokesčių struktūra 2005-2008 m., su 15 pav., galima pastebėti, kad bendros tendencijos – mokesčių išsidėstymas pagal procentinį svorį bendroje mokesčių struktūroje tiek įmonei esant IĮ, tiek UAB nesikeistų: didžiausias dalis visų mokesčių vėlgi sudarytų Valstybinio socialinio draudimo įmokos ir nekilnojamojo turto mokestis. Įmonei „Maltina“ nebemokant 3 su individualios įmonės savininku susijusių mokesčių padidėtų tik daugumos mokesčių santykinis svoris bendroje mokesčių struktūroje. Labiausiai šis svoris padidėtų didžiausią dalį mokesčių struktūroje užimančių mokesčių, tokių kaip Valstybinio socialinio draudimo įmokos ir nekilnojamojo turto mokestis (2007-2008 m. ir žemės mokestis). Aplinkos

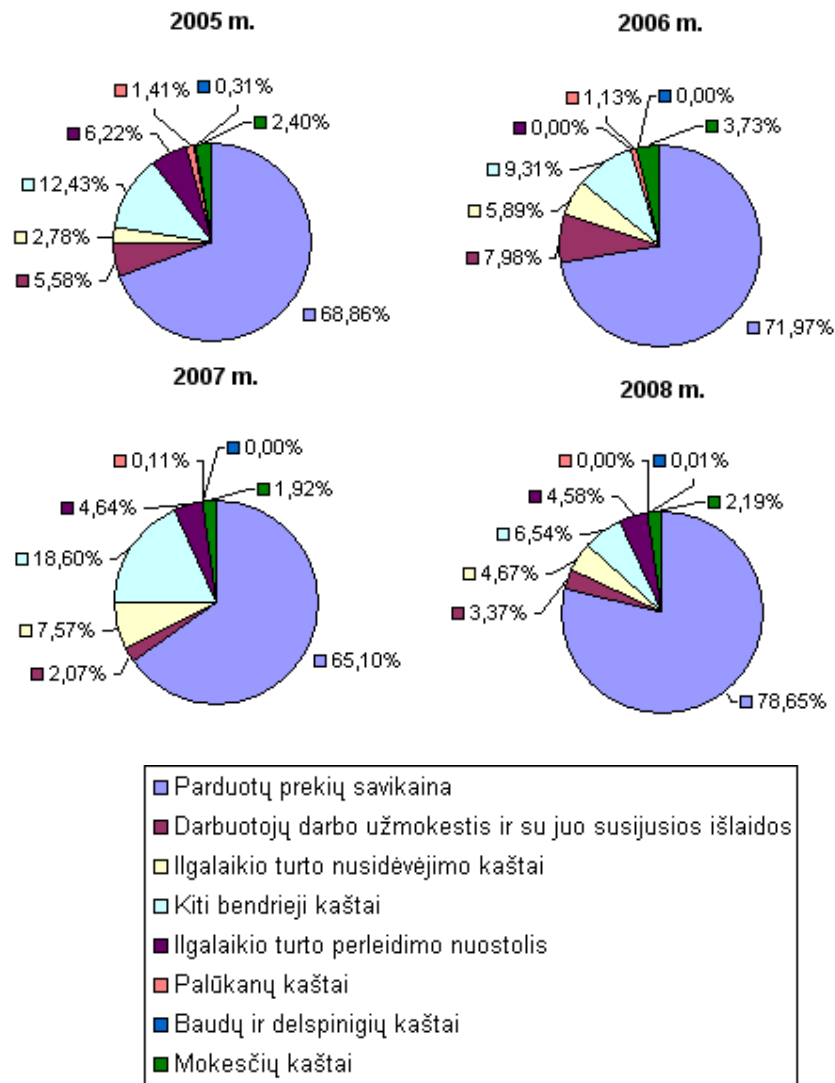
teršimo mokesčio ir įmokų į Garantinį fondą santykinė dalis pakistų mažiausiai, todėl jos išliktų 1 proc. bendroje mokesčių struktūroje nesiekiančiomis dalimis.

15 pav. UAB „Maltina“ mokesčių struktūra 2005-2008 m.
Šaltinis: sudaryta autorės remiantis 12 lentelės ir 38 priedo duomenimis.

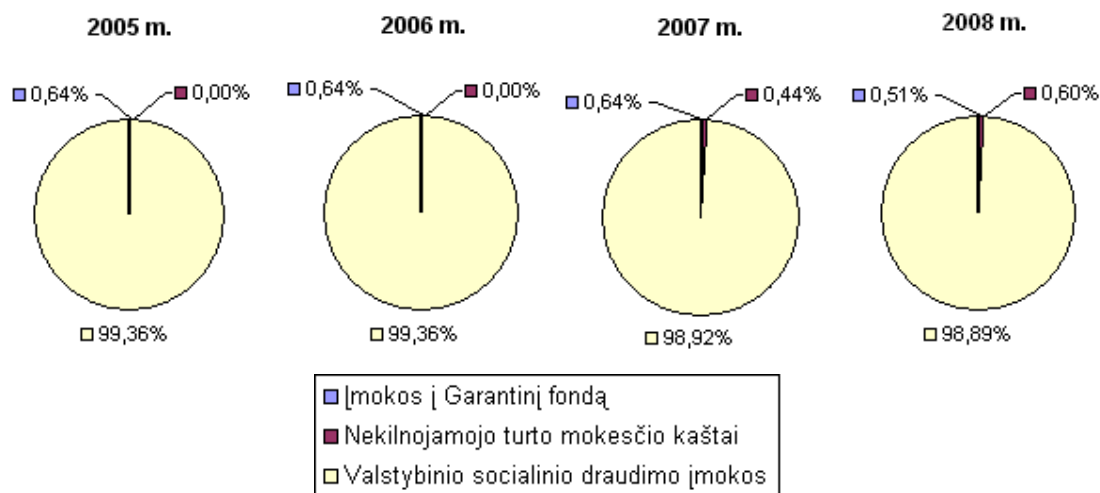
Sumažėjus mokamų mokesčių kiekiui, įmonei „Maltina“ tapus UAB sumažėtų ir mokesčių dalis bendroje kaštų struktūroje. Naudojantis 40 priede pateikta UAB „Maltina“ bendros kaštų struktūros 2005-2008 m. vertikaliąja analize, mokesčių dalies šioje įmonėje pasikeitimai pateikti 16 pav. Čia kaip ir analizuojant IĮ „Maltina“, nustatant kiek mokesčių UAB „Maltina“ sumokėtų valstybei per 2005-2008 metų laikotarpį, prie veiklos mokesčių kaštų buvo pridėti draudimo kaštai, kuriuos sudarė Valstybinio socialinio draudimo įmokos, visi kiti duomenys išliko nepakitę.

Lyginant 6 pav. pavaizduotą IĮ „Maltina“ bendrą kaštų struktūrą su 16 pav. pateikta UAB „Maltina“ kaštų struktūra, galima patebėti, kad mokesčių dalis įmonės „Maltina“ kaštų struktūroje jai tapus UAB sumažėtų apytiksliai po 1 proc. kiekvienais metais 2005-2008 m. laikotarpyje. Tai nežymiai sąlygotų kitų kaštų grupių santykinio svorio padidėjimą, tačiau bendros tendencijos nesikeistų. Didesnes dalis visos kaštų struktūros užimančių kaštų grupių procentinės dalys šiek tiek padidėtų, o mokesčių dalis įmonei „Maltina“ tapus UAB bendroje kaštų struktūroje sumažėtų, tačiau vis vien apytiksliai sudarytų nuo 2 iki 4 proc. bendros kaštų struktūros.

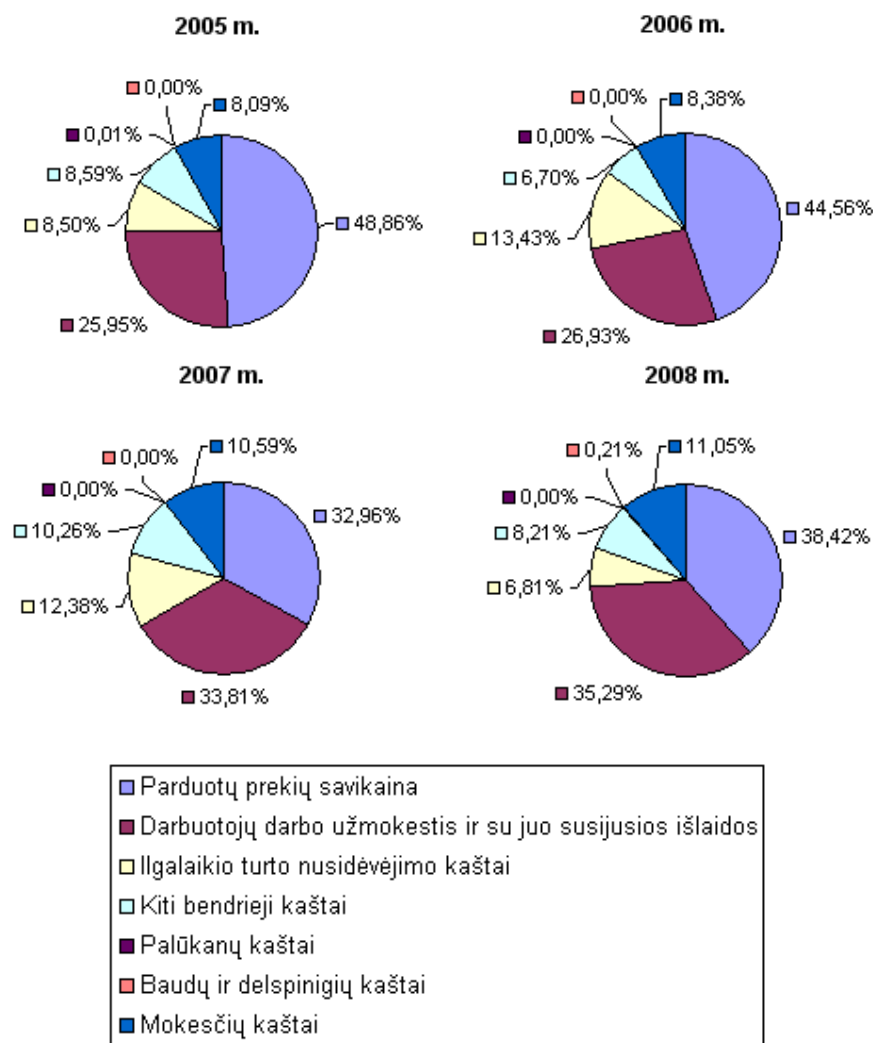

16 pav. UAB „Maltina“ bendra kaštų struktūra 2005-2008 m.
Šaltinis: sudaryta autorės remiantis 40 priedo duomenimis.

Pereinant prie UAB „Gobelė“ mokesčių struktūros analizės, vertėtų paminėti, kad dėl tų pačių priežasčių, joje pokyčiai būtų tokie pat žymūs kaip ir UAB „Maltina“ mokesčių struktūroje. Tai matome ir iš 17 pav. Jame pavaizduota UAB „Gobelė“ mokesčių struktūra lyginant su 7 pav. pateikta IĮ „Gobelė“ mokesčių struktūra smarkiai skiriasi. Čia kaip ir anksčiau didžiausią dalį visų mokesčių 2005-2008 metais sudarytų Valstybinio socialinio draudimo įmokos (apie 99 proc.), o kitiems mokesčiams tektų vos 1 proc. visos mokesčių struktūros. Bendrą mokesčių struktūrą taip supaprastintų išnykusios socialinio draudimo įmokos bazinei ir papildomai pensijai bei privalomojo sveikatos draudimo įmokos už IĮ savininką. Taip pat pastebėtina, kad UAB „Gobelė“ mokesčių struktūra taptų labai panaši į kitų šiame darbe nagrinėtų UAB „Valgrita“ ir „Furnitė“ mokesčių struktūrą.

17 pav. UAB „Gobelė“ mokesčių struktūra 2005-2008 m.
Šaltinis: sudaryta autorės remiantis 13 lentelės ir 39 priedo duomenimis.

18 pav. UAB „Gobelė“ bendra kaštų struktūra 2005-2008 m.
Šaltinis: sudaryta autorės remiantis 41 priedo duomenimis.

Iš 17 pav. matėme, kad įmonės „Gobelė“ mokesčių struktūra jai tapus UAB labai susiaurėtų. Kaip tai paveiktų šios įmonės bendrą kaštų struktūrą 2005-2008 m. laikotarpiu, ir kaip pakistų mokesčių dalies joje dydis galima pamatyti, remiantis 41 priede pateikta UAB „Gobelė“ bendros kaštų struktūros 2005-2008 m. vertikaliąja analize sudarytose ir 18 pav. pavaizduotose diagramose.

18 pav. pateiktoje UAB „Gobelė“ bendroje kaštų struktūroje lyginant ją su 8 pav. parodyta IĮ „Gobelė“ bendra kaštų struktūra, galima pastebėti, kad bendroms tendencijoms nesikeičiant didžiausią dalį visos kaštų struktūros sudarytų parduotų prekių savikaina bei darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios išlaidos. Įmonei „Gobelė“ esant UAB šių kaštų grupių procentinė dalis šiek tiek padėtų, kadangi mokesčių kaštai sumažėtų apytiksliai 1 proc. Mokesčių dalis UAB „Gobelė“ bendroje kaštų struktūroje sudarytų maždaug nuo 8 iki 11 proc., t.y. šiek tiek mažiau nei įmonei esant IĮ. Analogiška situacija susiklostė ir UAB „Maltina“ atveju.

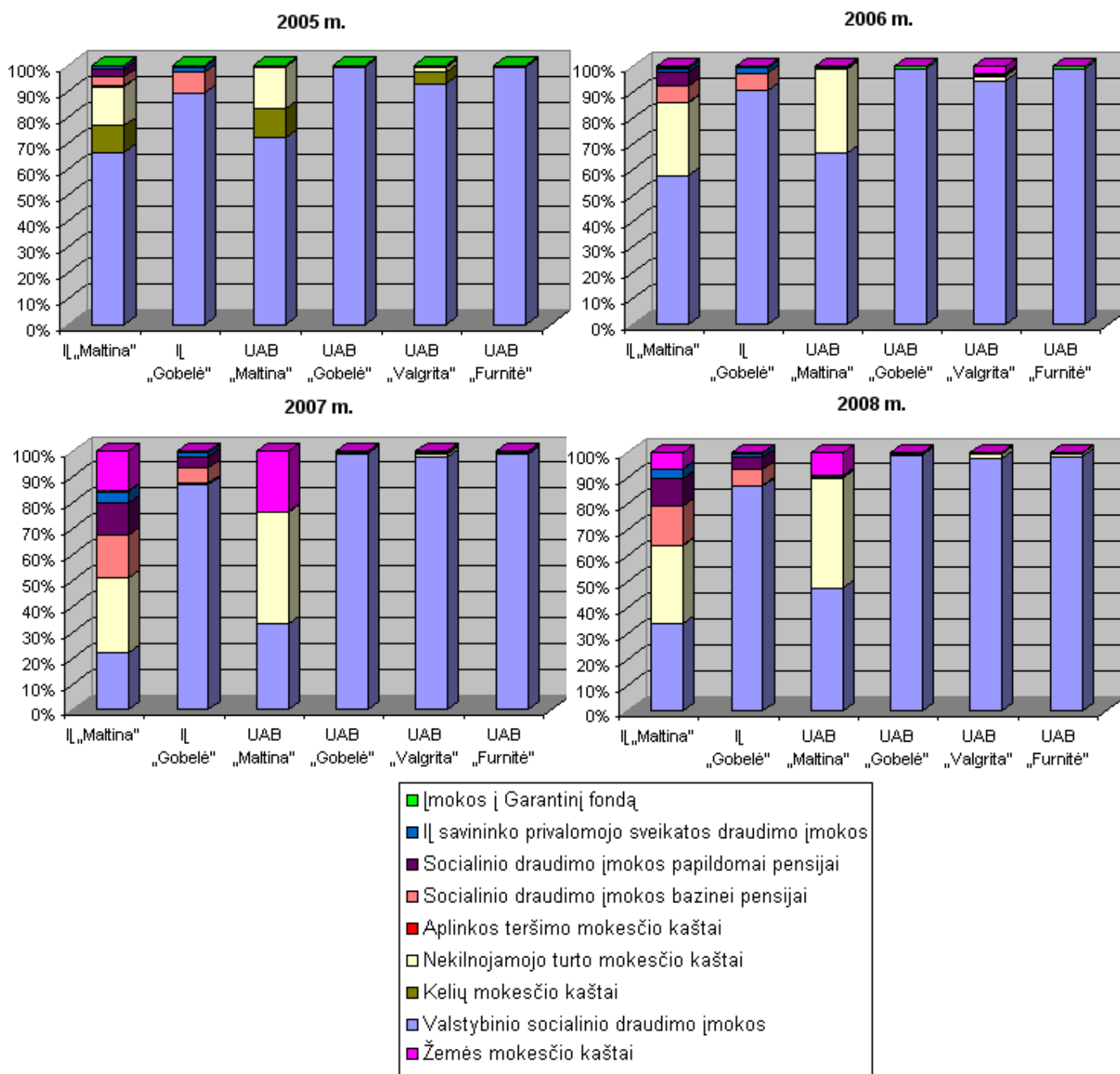
Apibendrinant galima teigti, kad tiek įmonei „Maltina“, tiek įmonei „Gobelė“ tapus UAB, jų mokesčių struktūra susiaurėtų, o didesnę dalį mokesčių struktūros sudarančių mokesčių santykinis svoris padidėtų. Atlikta analizė parodė, kad sumažėjus mokamų mokesčių sumai, jų dalis bendroje šių įmonių kaštų struktūroje sumažėtų apytiksliai po 1 proc. Tačiau nesikeičiant bendroms tendencijoms UAB „Maltina“ mokesčiai bendroje kaštų struktūroje sudarytų 2-4 proc., todėl šią dalį galima vertinti kaip pakankamai mažą, o UAB „Gobelė“ - 8-11 proc., dėl to, galima teigti, kad šiai įmonei mokesčiai išliktų reikšmingi kaip ir IĮ „Gobelė“ atveju. Iš visų mokesčių reikšmingiausios tiek UAB „Maltina“, tiek UAB „Gobelė“ būtų Valstybinio socialinio draudimo įmokos.

3.3. Mokesčių ir jų dalies individualių įmonių, modeliuotų ir kitų uždarytų akcinių bendrovių bendroje kaštų struktūroje palyginimas

Atlikus UAB „Maltina“ ir UAB „Gobelė“ mokesčių ir jų dalies bendroje kaštų struktūroje analizę, tikslinga palyginti, kuo šios pakeitusios teisinę formą įmonės skirtųsi ar būtų panašios su IĮ „Maltina“ ir IĮ „Gobelė“ ir anksčiau nagrinėtomis UAB „Valgrita“ ir UAB „Furnitė“ mokesčių atžvilgiu.

Atsižvelgiant į kiekvienos iš šių įmonių 2005-2008 metais sumokėtų mokesčių struktūrą ir siekiant palyginti UAB „Maltina“ ir UAB „Gobelė“ su prieš tai analizuotomis įmonėmis buvo sudarytos 19 pav. pavaizduotos diagramos, kuriose atsispindi visų šiame darbe nagrinėtų įmonių mokesčių struktūros. Iš 19 pav. matome, kad tiek UAB „Maltina“, tiek UAB „Gobelė“ mokesčių struktūra būtų žymiai paprastesnė lyginant su IĮ „Maltina“ ir IĮ „Gobelė“ mokesčių struktūromis, ji taptų labiau panaši į kitų tos pačios teisinės formos įmonių UAB „Valgrita“ ir UAB „Furnitė“ mokesčių struktūrą (ypač UAB „Gobelė“). Šiuos pasikeitimus nulėmtų tai, kad UAB nemoka socialinio draudimo įmokų bazinei ir papildomai pensijai bei privalomojo sveikatos draudimo įmokų už individualios įmonės savininką. Įmonės „Maltina“ mokesčių struktūra labiau skirtųsi tiek

jai esant IĮ, tiek UAB nuo kitų šios teisinės formos įmonių dėl to, kad joje 2005-2008 m. palaipsniui mažėjo darbuotojų skaičius, o tai mažino Valstybinio socialinio draudimo įmokų dalį ir didino kitų mokesčių santykinę dalį bendroje mokesčių struktūroje.

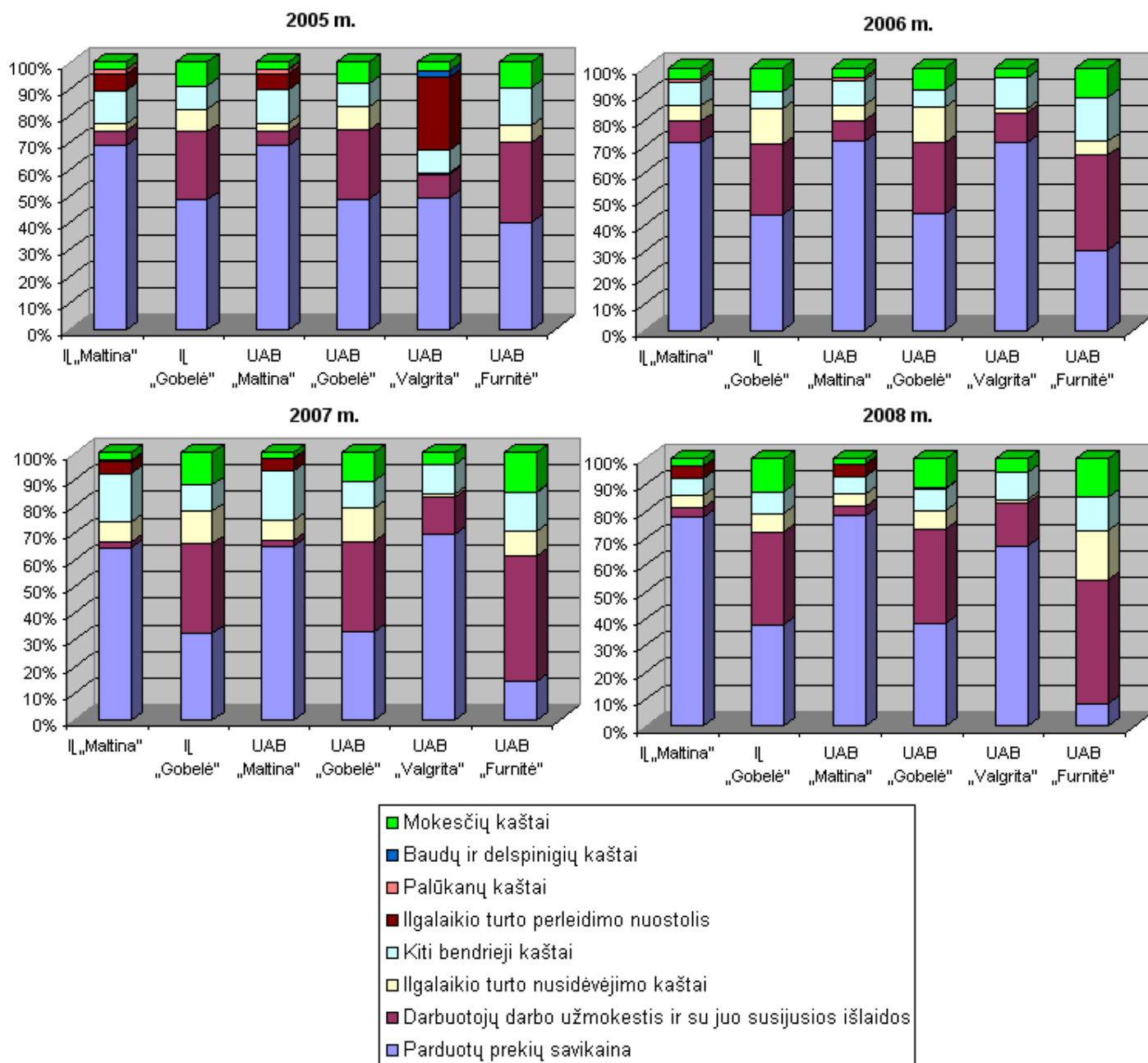

19 pav. IĮ „Maltina“ ir „Gobelė“ bei UAB „Maltina“, „Gobelė“, „Valgrita“ ir „Furnitė“ mokesčių struktūra 2005-2008 m.

Šaltinis: sudaryta autorės remiantis 18, 19, 30, 31, 40 ir 41 priedo duomenimis.

Atlikus lyginamąją visų šiame darbe nagrinėtų įmonių mokesčių struktūros analizę, palyginkime UAB „Maltina“ ir UAB „Gobelė“ mokesčių kaštų dalį bendroje kaštų struktūroje su IĮ

„Maltina“, IĮ „Gobelė“, UAB „Valgrita“ ir UAB „Furnitė“ mokesčių dalimi jų kaštų struktūroje. Šiuo tikslu buvo sudarytos 20 pav. pateiktos diagramos.

20 pav. IĮ „Maltina“ ir „Gobelė“ bei UAB „Maltina“, „Gobelė“, „Valgrita“ ir „Furnitė“ bendra kaštų struktūra 2005–2008 m.

Šaltinis: sudaryta autorės remiantis 18, 19, 30, 31, 40 ir 41 priedo duomenimis.

Iš 20 pav. matome, kad įmonėms „Maltina“ ir „Gobelė“ tapus UAB, mokesčių dalis bendroje jų kaštų struktūroje mažai tepakistų. Nors ji ir sumažėtų maždaug po 1 proc., tačiau tokie pasikeitimai neturėtų didelės reikšmės. UAB „Maltina“ ir UAB „Gobelė“ bendra kaštų struktūra ir mokesčių dalis joje netaptų labiau panaši į kitų UAB kaštų struktūrą. Tai tik dar kartą patvirtina teiginį, kad įmonių veiklos pobūdis ir kiti anksčiau nagrinėti veiksniai turi didesnę reikšmę bendrai įmonių

kaštų struktūrai ir mokesčių daliai joje negu įmonių teisinė forma. Pastaroji daro didesnę įtaką pačiai įmonės mokesčių struktūrai.

Apibendrinant, galima teigti, kad atsižvelgiant į šioje darbo dalyje modeliuotą situaciją kai IĮ tampa UAB, kitoms sąlygoms nekintant, mokesčių struktūra žymiai susiaurėja, o tai supaprastina įmonių mokesčių apskaitą. Nepaisant to, kad mokamų mokesčių kiekis sumažėja, jų procentinis svoris bendroje kaštų struktūroje pasikeičia nedaug – apie 1 proc. Dėl to, galima teigti, kad mokesčių struktūros atžvilgiu UAB yra geresnė įmonių teisinė forma nei IĮ, tačiau patvirtinti, kad taip yra ir mokesčių dalies bendroje kaštų struktūroje atžvilgiu – negalima, nes atlikta analizė parodė, kad ją daugiau lemia įmonės veiklos pobūdis ir kiti su pačia įmone susiję veiksniai.

IŠVADOS

Mokesčiai, kaip reiškinys, lydi visų ūkio subjektų veiklą. Iš esmės jie yra suprantami kaip mokesčių mokėtojams nustatyta pinigine prievolė valstybei, nes už mokesčių mokėjimą jų mokėtojai jokių paslaugų negauna. Nors mokesčiai paprastai yra klasifikuojami gana įvairiai (į valstybinius ir vietinius, tiesioginius ir netiesioginius bei pan.), visi jie yra įgyvendinami pagal vieną apmokestinimo instrumentariją, kuris apima mokesčio elementus (subjektą, objektą, šaltinį, apmokestinimo vieneta, mokesčio normą arba tarifą ir lengvatas) bei mokesčio ėmimo būdą ir nustatymo metodą. Šiuo metu Lietuvos mokesčių sistemą sudaro 25 mokesčiai, iš kurių net 24 gali būti mokami juridinių asmenų. Daugumą šių mokesčių moka specifine veikla užsiimantys juridiniai asmenys (muitus, akcizus, įvairius cukraus, loterijų ir azartinių lošimų mokesčius ir kt.), tačiau yra ir bendrų, nuo veiklos specifikos nepriklausančių, juridinių asmenų mokamų mokesčių. Pagrindiniai bendri visų tipų įmonėms mokesčiai, kurie atsispindi jų kaštų struktūroje yra nekilnojamojo turto, žemės mokesčiai, mokestis už aplinkos teršimą, Valstybinio socialinio draudimo įmokos, įmokos į Garantinį fondą, o iki 2005 m. liepos mėn. 1 dienos svarbi įmonių mokesčių struktūros dalis buvo ir kelių mokestis. Į savininkų ir ūkinių bendrijų tikrųjų narių privalomojo sveikatos draudimo įmokos, valstybinio socialinio draudimo įmokos papildomai ir bazinei pensijai taip pat priskiriamos prie šių įmonių kaštų. Tačiau pelno ir socialinį mokestį reiktų priskirti kitokio pobūdžio mokesčiams, kadangi jie mokami nuo apmokestinamojo pelno ir nepriklauso bendrai įmonių kaštų struktūrai.

Pajamos ir kaštai yra pagrindiniai veiksniai nulemiantys įmonės veiklos rezultata. Pajamos dažniausiai rodo ekonominės naudos didėjimą per ataskaitinį laikotarpį. Sąnaudos yra turto sumažėjimas susijęs su ataskaitinio laikotarpio pajamų uždirbimu. Šiuo atveju sąnaudų sąvokai labai artimas kaštų terminas, kuris teigia, kad kaštai yra pinigų suma (t.y. įmonės turtas) išleista ekonominei naudai (t.y. pajamoms (pelniui)) gauti, todėl šiame darbe vartojama kaštų sąvoka tapatinama su sąnaudų sąvoka. Analizuojant bendros kaštų struktūros modelį, pagal pavyzdinį sąskaitų planą buvo išskirtos šios pagrindinės kaštų grupės: parduotų prekių ir suteiktų paslaugų savikaina, pagrindinės veiklos kaštai, kitos veiklos kaštai, finansinės-investicinės veiklos kaštai, netekimai, pelno ir panašūs mokesčiai.

Atlikus II „Maltina“ ir „Gobelė“ mokesčių ir bendros kaštų struktūros analizę, buvo nustatyta, kad didžiausią dalį visų mokesčių 2005-2008 m. II „Gobelė“ sudarė Valstybinio socialinio draudimo įmokos (86-89 proc.), o II „Maltina“ - Valstybinio socialinio draudimo įmokos ir nekilnojamojo turto mokestis. Įmonei „Maltina“ reikšmingi buvo ir kelių bei žemės mokesčiai. Mažiausia dalis abiejų įmonių mokesčių struktūroje buvo įmokų į Garantinį fondą ir aplinkos teršimo mokesčio kaštų. Kalbant apie II „Maltina“ bendrą kaštų struktūrą, pastebėtina, kad

didžiausią dalį joje 2005-2008 m. sudarė parduotų prekių savikaina (64-77 proc) ir kiti bendrieji kaštai (6-18 proc.), o IĮ „Gobelė“ – parduotų prekių savikaina (32-48 proc.) bei darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios išlaidos (25-34 proc.). Mokesčių kaštai IĮ „Maltina“ kaštų struktūrai neturėjo didelės įtakos, kadangi jų dalis bendroje kaštų struktūroje svyravo 2-4,5 proc. intervale, o IĮ „Gobelė“ buvo gana reikšmingi, nes jų dalis bendroje kaštų struktūroje sudarė 8-12,5 proc. Išanalizavus UAB „Valgrita“ ir „Furnitė“ mokesčių struktūrą, buvo pastebėta, kad abi šios įmonės 2005-2008 m. laikotarpiu daugiausia sumokėjo Valstybinio socialinio draudimo įmokų (viršijo 90 proc. mokesčių struktūros), kiti mokesčiai sudarė labai nedidelę dalį. UAB „Valgrita“ ir „Furnitė“ bendroje kaštų struktūroje didžiausia dalis buvo parduotų prekių savikainos ir darbuotojų darbo užmokesčio ir su juo susijusių kaštų. Mokesčių kaštus įmonėje „Valgrita“ galime vertinti kaip iš esmės nedidelę įtaką turintį, kaštų struktūros elementą, kadangi jo dalis bendroje kaštų struktūroje sudarė 3-5 proc. Įmonei „Furnitė“ mokesčių kaštai buvo reikšmingesni, nes jų dalis bendroje kaštų struktūroje svyravo maždaug tarp 9-14,7 proc. Vertinant mokesčių dalį analizuotų įmonių bendroje kaštų struktūroje jų teisinės formos atžvilgiu, buvo nustatyta, kad tiek individualiose įmonėse, tiek uždariose akcinėse bendrovėse mokesčių dalis bendroje kaštų struktūroje gali būti įvairi ir ryškesnių skirtumų tarp IĮ bei UAB šiuo atveju nėra. Didesni skirtumai tarp IĮ ir UAB išryškėja jų mokesčių struktūroje, dėl tik IĮ (ir kitoms neribotos civilinės atsakomybės įmonėms) būdingų mokesčių. Atlikta analizė parodė, kad paslaugų įmonės mokesčių dalies bendroje kaštų struktūroje atžvilgiu tapusavyje yra panašios. Ta pati tendencija atsispindėjo ir gamybos įmonėse. Tačiau vertinant šias įmones skirtingo veiklos pobūdžio atžvilgiu, buvo pastebėta, kad gamybos įmonių mokesčių dalis bendroje kaštų struktūroje skyrėsi nuo paslaugų įmonių. Gamybos įmonių bendroje kaštų struktūroje mokesčių kaštai sudarė didesnę dalį (8-15 proc.) nei paslaugų įmonių (2-5 proc.). Vertinant analizuotų įmonių mokesčių dalies dydį bendroje kaštų struktūroje kitų įmonės vidinės aplinkos veiksnių (darbuotojų skaičiaus, apyvartos, įmonės veikloje naudojamo nekilnojamojo turto, žemės vertės ir automobilių skaičiaus) atžvilgiu, atlikus jų tarpusavio koreliacinę analizę buvo nustatyta, kad stiprus ir reikšmingas ryšys buvo tarp mokesčių dalies dydžio bendroje kaštų struktūroje ir įmonės darbuotojų skaičiaus bei apyvartos, kitų veiksnių poveikis analizuotais laikotarpiais svyravo nuo vidutiniškai reikšmingo iki nereikšmingo.

Atlikus UAB „Maltina“ ir UAB „Gobelė“ mokesčių ir bendros kaštų struktūros modeliavimą pagal IĮ „Maltina“ ir IĮ „Gobelė“ 2005-2008 m. veiklos rodiklius, buvo pastebėta, kad šioms įmonėms esant UAB sumažėtų jų mokamų mokesčių kiekis, nes nebereikėtų mokėti socialinio draudimo įmokų bazinei ir papildomai pensijai bei privalomojo sveikatos draudimo įmokų už individualios įmonės savininką. Atlikta analizė parodė, kad sumažėjus mokamų mokesčių sumai, jų dalis bendroje šių įmonių kaštų struktūroje sumažėtų apytiksliai po 1 proc. Tačiau nesikeičiant bendroms tendencijoms UAB „Maltina“ mokesčiai bendroje kaštų struktūroje sudarytų 2-4 proc., o

UAB „Gobelė“ - 8-11 proc. Iš visų mokesčių reikšmingiausios tiek UAB „Maltina“, tiek UAB „Gobelė“ būtų Valstybinio socialinio draudimo įmokos. Palyginus visas šiame darbe nagrinėtas įmones jų teisinės formos kontekste, galima daryti išvadą, kad mokesčių struktūros atžvilgiu UAB yra geresnė įmonių teisinė forma nei IĮ, tačiau patvirtinti, kad taip yra ir mokesčių dalies bendroje kaštų struktūroje atžvilgiu – negalima, nes atlikta analizė parodė, kad ją daugiau lemia įmonės veiklos pobūdis ir kiti su pačia įmone susiję veiksniai.

Apibendrinant, galima teigti, kad šio darbo tyrimo rezultatai didžiaja dalimi sutampa su kitų mokslininkų (V. Kavaliauskienės, D. Ruchovienės) atliktų tyrimų rezultatais. Atlikta analizė parodė, kad Valstybinio socialinio draudimo įmokos yra verslo įmonių mokesčių ir kaštų struktūroje didžiausią dalį sudarantys mokesčiai. Dėl šios priežasties siekiamos mažinti šio mokesčio kaštus, įmonės gali ryžtis darbuotojams mokėti nelegalius atlyginimus, kadangi taupyti pinigus kitų kaštų sąskaita yra gana sudėtinga. Pagal kitų mokslininkų atliktus tyrimus, mokesčių dalis bendroje įmonių kaštų struktūroje gali būti 10-16 proc., todėl bendrai vertinant šiame darbe nagrinėtas įmones, galima teigti, kad jų mokesčių dalis bendroje kaštų struktūroje buvo optimali.

REKOMENDACIJOS

Atsižvelgiant į šiame darbe gautus verslo įmonių mokesčių ir jų dalies bendroje kaštų struktūroje analizės rezultatus, verslo įmonėms rekomenduojama:

- ✓ Siekiant sumažinti įmonės mokamų mokesčių sumą ir jos dalį bendroje kaštų struktūroje, individualioms įmonėms rekomenduojama reorganizuotis į uždarąsias akcines bendroves. Tokiu atveju įmonėms nebereikėtų mokėti su individualios įmonės savininku susijusių mokesčių, nes atlikti tyrimai parodė, kad pastarieji mokesčiai sudaro nemažą dalį visos mokesčių struktūros.
- ✓ Naujai besisteigiančioms įmonėms, civilinės atsakomybės ir paprastesnės mokesčių apskaitos atžvilgiu, jei yra galimybė, rekomenduojama iš karto rinktis uždarosios akcinės bendrovės teisinę formą, o renkantis įmonės veiklos pobūdį, įvertinti galimus mokesčių ir jų dalies bendroje kaštų struktūroje skirtumus verčiantis skirtinga ūkine-komercine veikla, nes atlikto tyrimo rezultatai parodė, kad paslaugų įmonių mokesčių dalis bendroje kaštų struktūroje yra mažesnė (2-5 proc.) nei gamybos įmonių (8-15 proc.).
- ✓ Tyrimo metu buvo pastebėta, kad didžiausią mokesčių ir bendros kaštų struktūros dalį sudaro su darbuotojais susiję mokesčiai, dėl to įmonėms rekomenduojama atkreipti dėmesį į darbuotojų skaičiaus optimizavimo problemą, kad būtų galima minimizuoti su darbuotojais susijusių mokesčių kaštus.
- ✓ Remiantis darbe naudota (ar panašia) metodika įmonėms rekomenduojama modeliuoti mokesčių sumos ir jų dalies bendroje kaštų struktūroje dydžio pokyčius trumpuoju laikotarpiu, atsižvelgiant į įvairius veiksnius ir įmonės finansinius planus. Atlikus tokį modeliavimą galima planuoti mokesčių kaštus kiekvieniems metams, o tai padeda gerinti įmonės veiklos efektyvumą.

PAGRINDINIŲ SĄVOKŲ ANALIZĖ

A

Apmokestinimo vienetas – matas mokesčių dydžiui nustatyti (kiekis, kokybė, svoris, pinigų suma ir kt.) (Rimas, 2000).

I

Išlaidos – tai turto ar paslaugų sunaudojimas ir turto vertės sumažėjimas per ataskaitinį laikotarpį (11-asis verslo apskaitos standartas „Sąnaudos“).

K

Kaštai – tai pinigų ar jų ekvivalento suma, išleista ekonominei naudai gauti (Meškeliėnė, 1997).

M

Mokesčio lengvata mokesčių mokėtojui ar jų grupei mokesčio įstatymo nustatytos išskirtinės apmokestinimo sąlygos, kurios yra palankesnės, palyginti su įprastinėmis sąlygomis (LR mokesčių administravimo įstatymas; Žin., 2004, Nr. 63-2243, su vėlesniais pakeitimais).

Mokesčio objektas – tai daiktas, kuris įstatymo nustatyta tvarka yra privalomai apmokestinamas: bendrosios ir realizavimo įplaukos; gauto pelno dalis; kompensaciniai priedai ir pajamos už išnuomotą turtą; žemė; prekės; įvairios materialinės vertybės ir t.t. (Rimas, 2000).

Mokesčio subjektas (mokesčio mokėtojas) – tai fizinis arba juridinis asmuo, kuriam pagal įstatymus yra nustatyta prievolė mokėti valstybei (savivaldybei) atitinkamą mokestį (Rimas, 2000).

Mokesčio šaltinis - mokesčio subjekto pajamos (darbo užmokestis, pelnas, palūkanos), iš kurių mokamas mokestis (Rimas, 2000).

Mokesčio tarifas (norma) – tai mokesčio, imamo nuo apmokestinamo vieneto, dydis (Rimas, 2000).

Mokesčių sistema – tai visuma įstatymais reglamentuotų ir tarp savęs glaudžiai susijusių mokesčių bei rinkliavų rūšių, privalomų mokėti valstybei ar teritoriniam vienetui (Štreimikienė, Mikalauskiene, 2006).

Mokestis – tai mokesčio įstatyme mokesčių mokėtojui nustatyta piniginė prievolė valstybei (LR mokesčių administravimo įstatymas; Žin., 2004, Nr. 63-2243, su vėlesniais pakeitimais).

P

Pajamos – ekonominės naudos padidėjimas dėl turto naudojimo, pardavimo, perleidimo, vertės padidėjimo ar įsipareigojimų sumažėjimo per ataskaitinį laikotarpį, kai dėl to padidėja nuosavas kapitalas, išskyrus papildomus savininkų įnašus (10-asis verslo apskaitos standartas „Pajamos“).

Pelnas – tai pajamų dalis, kuri reiškia verslininko atlyginimą už verslumą, ir apskaičiuojamas lyginant pardavimų bei kitas pajamas su sąnaudomis (Zinkevičienė, 2004).

S

Sąnaudos – ekonominės naudos sumažėjimas dėl turto sunaudojimo, pardavimo, netekimo, jo vertės sumažėjimo ar prisiimtų įsipareigojimų per ataskaitinį laikotarpį, kai dėl to sumažėja nuosavas kapitalas, išskyrus tiesioginį jo mažinimą (11-asis verslo apskaitos standartas „Sąnaudos“).

LITERATŪRA

1. Bendikienė, D. Šaparnis, G. (2006). Charges in the imposition of value added tax in Lithuania (1994 – 2004). *Engineering economics*, no. 2.
2. Černius, G. (1992). Atsakymas į E. Vabalos ir J. Žvinklio straipsnį „Sąnaudos, kaštai ir išlaidos“, *Sąskaityba*, 5 (21).
3. Das, B.J. (2000). *Vadybinė ekonomika*. Kaunas: Technologija.
4. Gylys, P. (2006). Mokesčių našta ir tarptautinė mokesčių konkurencija. *Ekonomika*, 75.
5. Gineitienė, Z. (2005). *Verslo kūrimas ir valdymas*. Vilnius: Rosma.
6. Gudaitienė, O. (2002). *Finansinė apskaita*. Vilnius: Vilniaus kolegija.
7. *Įmonių mokesčiai*. 2003. Vilnius: Valstybinė mokesčių inspekcija prie Finansų ministerijos.
8. *Informacinė dalomoji medžiaga naujiems mokesčių mokėtojams*. (2006). Tauragė: Tauragės apskrities Valstybinė Mokesčių Inspekcija.
9. Jakštonytė, G. (2009). Mokesčių politikos reikšmė smulkaus verslo kūrimuisi. *Ekonomika ir vadyba: aktualijos ir perspektyvos*, 3 (16).
10. Jakutis, A., Petraškevičius, V. ir kt. (2005). *Ekonomikos teorijos pagrindai*. Kaunas: Smaltijos leidykla.
11. Kalčinskas, G. (2003). *Buhalterinės apskaitos pagrindai*. Vilnius: Pačiolis.
12. Kavaliauskienė, V., Ruchovienė, D. (2001). Lietuvos mokesčių sistemos įtaka verslo įmonių veiklai. *Inžinerinė ekonomika*, 1.
13. Klaipėdos apskrities Valstybinės Mokesčių Inspekcijos „Atvirų durų dienos renginio“ informacija. (2005). Klaipėda: Klaipėdos apskrities Valstybinė Mokesčių Inspekcija.
14. Lydeka, Z., Drilingas, B. (2002). *Firmos ekonomikos pagrindai*. Vilnius: Pačiolis.
15. *Lietuvos Respublikos pagrindiniai mokesčiai*. (2002). Vilnius: Mūsų Saulužė.
16. Lukaševičius, K. (1999). *Verslas ir mokesčiai*. Kaunas: Technologija.
17. Martinkus, B., Žičkienė, S., Žilinskas, V. (2002). *Įmonės ekonomika*. Šiauliai: ŠU leidykla.
18. Martinkus, B., Žilinskas, V. (2001). *Ekonomikos pagrindai*. Kaunas: Technologija.
19. Meidūnas, V., Puzinauskas, P. (2003). *Finansai*. Vilnius: Teisinės informacijos centras.
20. Meškėlienė, A. (1997) Išlaidų sąvokos vartojimo apskaitoje problemos. *Ekonomika*, 42.
21. Novošinskienė, A., Žaltauskienė, N. (2000). Pajamų ir pelno mokesčių taikymo problemos ir tobulinimo galimybės. *Inžinerinė ekonomika*, 3.
22. Pass, Ch., Lowes, B., Davies, L. (1997). *Ekonomikos terminų žodynas*. Vilnius: UAB Baltijos bisnis.
23. Perkumienė, D., Čiulevičienė, V. (2008). Legal and economic regulation aspects of individual enterprise functioning. *Economics*, 81.

24. Poviliūnas, A. (2003). *Moksliniai ekonomikos tyrimai*. Vilnius: Vilniaus universitetas.
25. Rimas, J. (2000). *Vietiniai mokesčiai*. Kaunas: Technologija.
26. Ruchovienė, D. (2002). Pelno mokesčio analizė. *Tiltai*, priedas nr. 10, Transformacijos Rytų ir centrinėje Europoje.
27. Stačiokas, R. (2003). Apmokestinimo ir mokesčių pokyčiai Lietuvoje atkūrus nepriklausomybę. *Inžinerinė ekonomika*, 4.
28. Stačiokas, R., Rimas, J. (2004). *Mokesčiai: teorija ir praktika*. Kaunas: Technologija.
29. Stačiokas, R., Valančienė, L. (2002). Mokesčių į Valstybės ir savivaldybių biudžetus optimizavimo prielaidos. *Inžinerinė ekonomika*, 4.
30. Štreimikienė, D., Mikalauskienė, A. (2006). Lietuvos mokesčių sistema ES kontekste. *Organizacijų vadyba: sisteminiai tyrimai*, 38.
31. Valužis, K. (1999). *Apskaitos metodika: apskaita, atskaitomybė, analizė*. Vilnius: Viltis.
32. *Verslo apskaitos standartai*. (2004). Vilnius: Mūsų Saulužė.
33. Wonnacott, R., Wonnacott, P. (1998). *Mikroekonomika (2-asis pataisytas leidimas)*. Kaunas: Poligrafija ir informatika.
34. Zinkevičienė, D. (2004). Pajamų samprata ekonomikoje ir apskaitoje. *Tiltai*, 1.
35. Žvinklys, J., Vabalas, E. (2001). *Įmonės ekonomika*. Vilnius: Vilniaus vadybos kolegija.

Norminiai ir kiti dokumentai:

36. Apskaitos, audito ir mokesčių aktualijos. Aktuali informacija. 2007-12-27. [Žiūrėta 2010-04-23]. Prieiga per internetą: http://www.aktualijos.lt/index.php?option=com_content&task=view&id=1561&Itemid=50
37. Audito ir apskaitos tarnyba. *Pavyzdinis sąskaitų planas ir Verslo apskaitos standartai*. [Žiūrėta 2010-04-23]. Prieiga per internetą: <http://www.aat.lt/index.php?id=14>
38. *Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas*. 2001 m. lapkričio 6 d. Nr. IX-574. Vilnius. Aktuali redakcija nuo 2010-04-10. [Žiūrėta 2010-04-23]. Prieiga per internetą: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=369487
39. *Lietuvos Respublikos Garantinio fondo įstatymas*. 2000 m. rugsėjo 12 d. Nr. VIII-1926. Vilnius. Aktuali redakcija nuo 2008-11-29. [Žiūrėta 2010-04-23]. Prieiga per internetą: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=332059
40. *Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymas*. 2000 m. spalio 12 d. Nr. VIII-2032. Vilnius. Nauja įstatymo redakcija nuo 2005-01-01. [Žiūrėta

2010-04-23]. Prieiga per internetą:

<http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=334713>

41. *Lietuvos Respublikos laikinasis socialinio mokesčio įstatymas*. 2005 m. birželio 07 d. Nr. X-231. Vilnius. [Žiūrėta 2010-03-24]. Prieiga per internetą: <http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=257648&p_query=&p_tr2=>>
42. *Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymas*. 1999 m. gegužės 13 d. Nr. VIII-1183. Vilnius. Aktuali redakcija nuo 2009-05-26. [Žiūrėta 2010-04-23]. Prieiga per internetą: <http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=344656> .>
43. *Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymas*. 2004 m. balandžio 13 d. Nr. IX-2112. Vilnius. Aktuali redakcija nuo 2009-12-28. [Žiūrėta 2010-04-23]. Prieiga per internetą: <http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=362368> .>
44. *Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto mokesčio įstatymas*. 2005 m. birželio 7 d. Nr. X-233. Vilnius. Aktuali redakcija nuo 2010-01-01. [Žiūrėta 2010-04-23]. Prieiga per internetą: <http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=362848> .>
45. *Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymas*. 2001 m. gruodžio 20 d. Nr. IX-675. Vilnius. Aktuali redakcija nuo 2009-12-28. [Žiūrėta 2010-04-23]. Prieiga per internetą: <http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=362798> .>
46. *Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymas*. 1996 m. gegužės 21 d. Nr. I-1343. Vilnius. Aktuali redakcija nuo 2010-01-01 iki 2010-06-30. [Žiūrėta 2010-04-23]. Prieiga per internetą: <http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=356708> .>
47. *Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2008 metų rodiklių patvirtinimo įstatymas*. 2007 m. gruodžio 6 d. Nr. X-1356. Vilnius. [Žiūrėta 2010-04-23]. Prieiga per internetą:
<http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=310964&p_query=Valstybinio%20socialinio%20draudimo%20fondo%20biud%FEeto%202008%20met%F8%20rodikli%F8%20patvirtinimo%20%E1statymas&p_tr2=2>
48. *Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymas*, nauja įstatymo redakcija 2005-01-01: Nr. IX – 2535, 2004-11-04. Vilnius. Aktuali redakcija nuo 2010-01-01. [Žiūrėta 2010-04-23]. Prieiga per internetą: <http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=362883> .>
49. *Lietuvos Respublikos žemės mokesčio įstatymas*. 1992 m. birželio 25 d. Nr. I-2675. Vilnius. Aktuali redakcija nuo 2007-04-05. [Žiūrėta 2010-04-23]. Prieiga per internetą: <http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=296287> .>
50. *Student's T-distribution table*. [Žiūrėta 2010-05-07]. Prieiga per internetą:
<<http://www.statsoft.com/textbook/distribution-tables/>>

51. VSD įmokos tarifo diferenciacija 2009 m. [Žiūrėta 2010-04-23]. Prieiga per internetą:
<<http://www.sodra.lt/index.php?cid=1641>>

Įmonių dokumentai:

52. IĮ „Maltina“ Bendrasis žurnalas, 2005 m.
53. IĮ „Maltina“ Metinės pelno mokesčio deklaracijos, 2005-2008 m.
54. IĮ „Gobelė“ Metinės pelno mokesčio deklaracijos, 2005-2008 m.
55. UAB „Valgrita“ Bendrasis žurnalas, 2005 m.
56. UAB „Valgrita“ Metinės pelno mokesčio deklaracijos, 2005-2008 m.
57. UAB „Furnitė“ Metinės pelno mokesčio deklaracijos, 2005-2008 m.
58. IĮ „Maltina“ Pajamų-sąnaudų ataskaitos, 2006-2008 m.
59. IĮ „Gobelė“ Pajamų-sąnaudų ataskaitos, 2005-2008 m.
60. UAB „Valgrita“ Pajamų-sąnaudų ataskaitos, 2006-2008 m.
61. UAB „Furnitė“ Pajamų-sąnaudų ataskaitos, 2005-2008 m.

PRIEDAI

Lietuvos mokesčių sistemą sudarantys mokesčiai

(Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymas. 2004 m. balandžio 13 d. Nr. IX-2112. Vilnius. Aktuali redakcija nuo 2009-12-28.)

- 1) pridėtinės vertės mokestis;
- 2) akcizas;
- 3) gyventojų pajamų mokestis;
- 4) nekilnojamojo turto mokestis;
- 5) žemės mokestis;
- 6) mokestis už valstybinius gamtos išteklius;
- 7) naftos ir dujų išteklių mokestis;
- 8) mokestis už aplinkos teršimą;
- 9) konsulinis mokestis;
- 10) žyminis mokestis;
- 11) paveldimo turto mokestis;
- 12) privalomojo sveikatos draudimo įmokos;
- 13) įmokos į Garantinį fondą;
- 14) valstybės rinkliava;
- 15) loterijų ir azartinių lošimų mokestis;
- 16) mokesčiai už pramoninės nuosavybės objektų registravimą;
- 17) pelno mokestis;
- 18) valstybinio socialinio draudimo įmokos;
- 19) pertekliaus mokestis cukraus sektoriuje;
- 20) gamybos mokestis cukraus sektoriuje;
- 21) muitai;
- 22) atskaitymai nuo pajamų pagal Lietuvos Respublikos miškų įstatymą;
- 23) mokestis už valstybės turto naudojimą patikėjimo teise;
- 24) socialinis mokestis;
- 25) papildomos baltojo cukraus gamybos kvotos ir pridėtinės izogliukozės gamybos kvotos vienkartinio išsipirkimo mokestis.

MOKESČIO UŽ APLINKOS TERŠIMĄ IŠ STACIONARIŲ TARŠOS ŠALTINIŲ TARIFAI

Mokesčio už aplinkos teršimą iš stacionarių taršos šaltinių tarifai 2005–2009 metų periodui (2003 m. balandžio 29 d. įstatymo Nr. IX-1547 1 priedėlis):

I. Teršalai, išmetami į atmosferą

Teršalai	Mokesčio tarifai, Lt/t				
	2005 m.	2006 m.	2007 m.	2008 m.	2009 m.
SO ₂	311	311	311	311	311
NO _x	587	587	587	587	587
Vanadžio pentoksidas	11 485	11 485	11 485	11 485	11 485
Kietosios dalelės (organinės ir neorganinės) ^(*)	184	184	184	184	184
Teršalų grupės					
I	1210	1210	1210	1210	1210
II	570	570	570	570	570
III	74	74	74	74	74
IV	13	13	13	13	13

II. Teršalai, išmetami į vandens telkinius, žemės paviršių ir gilesnius jos sluoksnius

Teršalai	Mokesčio tarifai, Lt/t				
	2005 m.	2006 m.	2007 m.	2008 m.	2009 m.
BDS ₇	765	765	765	765	765
Bendrasis azotas	600	600	600	600	600
Bendrasis fosforas	3000	3000	3000	3000	3000
Suspenduotos medžiagos	309	309	309	309	309
Sulfatai	2	2	2	2	2
Chloridai	9	9	9	9	9
Teršalų grupės					
I	8700460	8700460	8700460	8700460	8700460
II	792710	792710	792710	792710	792710
III	129250	129250	129250	129250	129250
IV	29290	29290	29290	29290	29290
V	2871	2871	2871	2871	2871

Mokesčio už aplinkos teršimą iš stacionarių taršos šaltinių tarifai 2010 metų periodui

I. Teršalai, išmetami į atmosferą

Teršalai	Mokesčio tarifai, Lt/t
SO ₂	360
NO _x	680
Vanadžio pentoksidas	13 311
Kietosios dalelės (organinės ir neorganinės)*	213
Teršalų grupės	
I	1 402
II	661
III	86
IV	15

II. Teršalai, išmetami į vandens telkinius, žemės paviršių ir gilesnius jo sluoksnius

Teršalai	Mokesčio tarifai, Lt/t
BDS ₇	887
Bendras azotas	695
Bendras fosforas	3 477
Suspenduotos medžiagos	358
Sulfatai	2
Chloridai	10
Teršalų grupės	
I	10 083 833
II	918 751
III	149 801
IV	33 947
V	3 328

*Išskyrus:

kietąsias daleles, susidarancias deginant kietąjį, skystąjį arba dujinį kurą;
asbesto turinčias kietąsias daleles.

**MOKESČIO UŽ APLINKOS TERŠIMĄ IŠ MOBILIŲ TARŠOS ŠALTINIŲ
TARIFAI**

Mokesčio už aplinkos teršimą iš mobilių taršos šaltinių tarifai 2005–2009 metų periodui (2003 m. balandžio 29 d. įstatymo Nr. IX-1547 2 priedėlis):

Transporto priemonėms	Kuro rūšis arba ciklas	Mokesčio tarifai, Lt/t/(ciklą)				
		2005 m.	2006 m.	2007 m.	2008 m.	2009 m.
1. Motorinėms transporto priemonėms su vidaus degimo varikliais	Benzinas	21	21	21	21	21
	Dyzelinas	22	22	22	22	22
	Suskystintos naftos dujos	20	20	20	20	20
	suslėgtos gamtinės dujos	16	16	16	16	16
2. Laivams	benzinas	32	32	32	32	32
	dyzelinas	34	34	34	34	34
	mazutas, kurio sieringumas $\leq 0,5\%$	8	8	8	8	8
	mazutas, kurio sieringumas nuo 0,5% iki 1,5%	14	14	14	14	14
	mazutas, kurio sieringumas nuo 1,5% iki 2,5%	20	20	20	20	20
3. Geležinkelių transporto priemonėms	dyzelinas	26	26	26	26	26
4. Lėktuvų pakilimo ir nusileidimo ciklui	už vieną ciklą	5	5	5	5	5

MOKESČIO UŽ APLINKOS TERŠIMĄ IŠ MOBILIŲ TARŠOS ŠALTINIŲ TARIFAI

Mokesčio už aplinkos teršimą iš mobilių taršos šaltinių tarifai 2010 metų periodui

Transporto priemonė	Degalų rūšis arba ciklas	Mokesčio tarifai, Lt/t (už ciklą)
1. Kelių transporto priemonės ir kiti ne keliais judantys mechanizmai su vidaus degimo varikliais (motorais)	benzinas	27
	dyzelinas	28
	suskystintos naftos dujos	26
	suslėgtos gamtinės dujos	21
2. Vandenių transporto priemonės	benzinas	41
	dyzelinas	44
	mazutas, kurio sieringumas $\leq 0,5 \%$	10
	mazutas, kurio sieringumas nuo 0,5 % iki 1,5 %	18
	mazutas, kurio sieringumas nuo 1,5 % iki 2,5 %	26
3. Geležinkelių transporto priemonės	dyzelinas	33
4. Oro transporto priemonės	už vieną pakilimo ir nusileidimo ciklą	6

Iki 2007 m. sausio 1 d.:

APMOKESTINAMŲJŲ GAMINIŲ SĄRAŠAS IR MOKESČIO TARIFAI

Gaminys	Kodas ⁽¹⁾	Tarifas
1. Padangos, sveriančios daugiau kaip 3 kg:		
1.1. naujos	ex40.11	0,30 Lt už 1 kg
1.2. restauruotos	ex40.12	0,30 Lt už 1 kg
1.3. naudotos	ex40.12	0,36 Lt už 1 kg
2. Akumuliatoriai, naudojami transporto priemonėse	ex85.07	0,50 Lt už 1 kg
3. Gyvsidabrio lempos	8539.32.10	15% lempos didmeninės kainos
4. Galvaniniai elementai ir akumuliatoriai, išskyrus nurodytus 2 punkte	8506.30; ex85.07	4% didmeninės kainos
5. Vidaus degimo variklių degalų arba tepalų filtrai	8421.23	1 Lt už vieneta
6. Vidaus degimo variklių įsiurbimo oro filtrai	8421.31	1 Lt už vieneta
7. Automobilių hidrauliniai (tepaliniai) amortizatoriai	8708.80	3 Lt už vieneta

¹ Prekių kodai pateikti pagal Europos Bendrijos kombinuotosios nomenklatūros versiją, patvirtintą 2003 m. rugsėjo 11 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1789/2003, iš dalies keičiančiu Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2658/87 dėl tarifų ir statistinės prekių nomenklatūros bei dėl bendrojo muitų tarifo I priedą.

Nuo 2007 m. sausio 1 d.:

APMOKESTINAMŲJŲ GAMINIŲ SĄRAŠAS IR MOKESČIO TARIFAI

Gaminys	Kodas ⁽¹⁾	Tarifas
1. Padangos, sveriančios daugiau kaip 3 kg:		
1.1. naujos	ex40.11	0,30 Lt už 1 kg
1.2. restauruotos	ex40.12	0,30 Lt už 1 kg
1.3. naudotos	ex40.12	0,36 Lt už 1 kg
2. Akumuliatoriai	85.07	0,50 Lt už 1 kg
3. Galvaniniai elementai	85.06	0,50 Lt už 1 kg
4. Vidaus degimo variklių degalų arba tepalų filtrai	8421.23	1 Lt už vieneta
5. Vidaus degimo variklių įsiurbimo oro filtrai	8421.31	1 Lt už vieneta
6. Automobilių hidrauliniai (tepaliniai) amortizatoriai	8708.80	3 Lt už vieneta

¹ Prekių kodai pateikti pagal Europos Bendrijos kombinuotosios nomenklatūros versiją, patvirtintą 2003 m. rugsėjo 11 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1789/2003, iš dalies keičiančiu Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2658/87 dėl tarifų ir statistinės prekių nomenklatūros bei dėl bendrojo muitų tarifo I priedą.

Iki 2007 m. sausio 1 d.:

APMOKESTINAMOSIOS PAKUOTĖS RŪŠYS IR MOKESČIO TARIFAI

Pakuotės rūšys	Tarifai
1. Stiklinė pakuotė	0,09 Lt/kg pakuotės svorio
2. Plastmasinė pakuotė	1,8 Lt/kg pakuotės svorio
3. Kombinuota pakuotė	2 Lt/kg pakuotės svorio
4. Metalinė pakuotė	2,60 Lt/kg pakuotės svorio
5. Popierinė ir kartoninė pakuotė	0,1 Lt/kg pakuotės svorio
6. Kita pakuotė	0,2 Lt/kg pakuotės svorio“

Nuo 2007 m. sausio 1 d.:

APMOKESTINAMOSIOS PAKUOTĖS RŪŠYS IR MOKESČIO TARIFAI

Pakuotės rūšys	Tarifai
Stiklinė pakuotė	0,2 Lt/kg pakuotės svorio
Plastikinė pakuotė	1,8 Lt/kg pakuotės svorio
PET (polietileno tereftalatas) pakuotė	2,0 Lt/kg pakuotės svorio
Kombinuota pakuotė	2 Lt/kg pakuotės svorio
Metalinė pakuotė	2,60 Lt/kg pakuotės svorio
Popierinė ir kartoninė pakuotė	0,1 Lt/kg pakuotės svorio
Kita pakuotė	0,2 Lt/kg pakuotės svorio

Pavyzdinis sąskaitų planas

(Žin., 2004, Nr. 12-377, aktuali redakcija nuo 2008 m. sausio 4d.)

5-oji klasė – Pajamos

50 Pardavimo pajamos

500 Pardavimo pajamos

5000 Parduotų prekių pajamos

5001 Suteiktų paslaugų pajamos

509 Nuolaidos, grąžinimai (-)

52 Kitos veiklos pajamos

521 Ilgalaikio turto perleidimo pelnas

522 Kitos netipinės veiklos pajamos

53 Finansinės ir investicinės veiklos pajamos

530 Palūkanų pajamos

531 Pajamos iš investicijų, apskaitomų nuosavybės metodu

532 Dividendų pajamos

533 Baudų ir delspinigių pajamos

534 Investicijų perleidimo pelnas

536 Teigiama valiutų kursų pasikeitimo įtaka

537 Iš išvestinės finansinės priemonės atsirandantis pelnas

538 Investicijų perkainojimo pajamos

539 Kitos finansinės ir investicinės veiklos pajamos

54 Pagautė

Pavyzdinis sąskaitų planas
(Žin., 2004, Nr. 12-377, aktuali redakcija nuo 2008 m. sausio 4d.)
6-oji klasė – Sąnaudos

60 Pardavimo savikaina

600 Pardavimo savikaina

6000 Parduotų prekių savikaina

6001 Suteiktų paslaugų savikaina

6002 Pirkimų suma

6003 Tiesioginės gamybos išlaidos

6004 Netiesioginės gamybos išlaidos

6005 Atsargų padidėjimas (sumažėjimas)

609 Nuolaidos, grąžinimai (-)

61 Veiklos sąnaudos

610 Pardavimo sąnaudos

6100 Komisinių tretiesiems asmenims sąnaudos

6101 Pardavimo paslaugų sąnaudos

6102 Skelbimų ir reklamos sąnaudos

6103 Darbuotojų darbo užmokesčio ir su juo susijusios sąnaudos

6104 Kitos pardavimo sąnaudos

6105 Gautos nuolaidos (-)

611 Bendrosios ir administracinės sąnaudos

6110 Nuomos sąnaudos

6111 Remonto ir eksploatacijos sąnaudos

6112 Išmokų tretiesiems asmenims sąnaudos

6113 Draudimo sąnaudos

6114 Darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios sąnaudos

6115 Ilgalaikio materialiojo turto vertės nusidėvėjimo sąnaudos

6116 Nematerialiojo turto vertės amortizacijos sąnaudos

6117 Abejotinų ir beviltiškų skolų sąnaudos

61170 Abejotinų skolų sąnaudos

61171 Beviltiškų skolų sąnaudos

6118 Kitos bendrosios ir administracinės sąnaudos

- 6119 Gautos nuolaidos (-)
- 612 Veiklos mokesčių sąnaudos
 - 6122 Nekilnojamojo turto mokesčio sąnaudos
 - 6123 Neatskaitomo pridėtinės vertės mokesčio sąnaudos
 - 6124 Aplinkos teršimo mokesčio sąnaudos
 - 6125 Kitų mokesčių sąnaudos
- 613 Turto vertės sumažėjimo sąnaudos
 - 6131 Atsargų vertės sumažėjimo sąnaudos
 - 6132 Nematerialiojo turto vertės sumažėjimo sąnaudos
 - 6133 Ilgalaikio materialiojo turto vertės sumažėjimo sąnaudos
 - 6134 Kito turto vertės sumažėjimo sąnaudos
- 614 Atidėjinių sąnaudos
- 615 Baudų ir delspinigių sąnaudos
- 619 Kitos veiklos sąnaudos
- 62 Kitos veiklos sąnaudos**
 - 621 Ilgalaikio turto perleidimo nuostolis
 - 622 Kitos netipinės veiklos sąnaudos
- 63 Finansinės ir investicinės veiklos sąnaudos**
 - 630 Palūkanų sąnaudos
 - 631 Investicijų vertės sumažėjimo sąnaudos
 - 633 Baudų ir delspinigių sąnaudos
 - 634 Investicijų perleidimo nuostolis
 - 636 Neigiama valiutų kursų pasikeitimo įtaka
 - 637 Iš išvestinės finansinės priemonės atsirandantis nuostolis
 - 638 Investicijų perkainojimo sąnaudos
 - 639 Kitos finansinės ir investicinės veiklos sąnaudos
- 64 Netekimai**
- 65 Pelno ir panašūs mokesčiai**
 - 651 Ataskaitinių metų pelno ir panašūs mokesčiai
 - 652 Atidėtojo pelno mokesčio sąnaudos (pajamos)

II „Maltina” bendrasis žurnalas 2005 m. (ištrauka)

Eil. Nr.	Data	Turinys	PP	Debetas	Kreditas
384	2005-12-31	Uždaromos sąskaitos	500	1 004 285	
385	2005-12-31	Uždaromos sąskaitos	5211	153 410	
386	2005-12-31	Uždaromos sąskaitos	535	147	
387	2005-12-31	Uždaromos sąskaitos	39		1 157 842
388	2005-12-31	Uždaromos sąskaitos	39	1 106 041	
389	2005-12-31	Uždaromos sąskaitos	600		527 832
390	2005-12-31	Uždaromos sąskaitos	600/1		285 368
391	2005-12-31	Uždaromos sąskaitos	6113		22 480
392	2005-12-31	Uždaromos sąskaitos	6114		65 888
393	2005-12-31	Uždaromos sąskaitos	6115		32 819
394	2005-12-31	Uždaromos sąskaitos	6118		146 781
395	2005-12-31	Uždaromos sąskaitos	6121		3 091
396	2005-12-31	Uždaromos sąskaitos	6122		4 589
397	2005-12-31	Uždaromos sąskaitos	6124		93
398	2005-12-31	Uždaromos sąskaitos	6125		442
399	2005-12-31	Uždaromos sąskaitos	630		16 658
400	2005-12-31	Uždaromos sąskaitos	39	77 204	
401	2005-12-31	Uždaromos sąskaitos	621		73 488
402	2005-12-31	Uždaromos sąskaitos	635		3 716

II „Maltina“ Pajamų - sąnaudų ataskaita
2006 m.

Sąskaita	Pavadinimas	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Viso
Pajamos														
5001	Pardavimo pajamos	16518,19	13024,07	35288,49	34867,37	32351,70	45428,56	63886,43	67118,89	33049,10	37717,26	26070,43	99807,17	505127,66
5005	Suteiktų paslaugų pajamos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5211	Ilgalaikio turto perleidimo į	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5221	Kitos netipinės veiklos paja	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
535	Palūkanų pajamos	0,00	0,00	0,00	0,00	405,23	0,00	0,25	5,43	3,42	0,00	0,00	3,21	417,54
	<i>Viso:</i>	<i>16518,19</i>	<i>13024,07</i>	<i>35288,49</i>	<i>34867,37</i>	<i>32756,93</i>	<i>45428,56</i>	<i>63886,68</i>	<i>67124,32</i>	<i>33052,52</i>	<i>37717,26</i>	<i>26070,43</i>	<i>99810,38</i>	<i>505545,20</i>
Sąnaudos														
6000	Parduotų prekių savikaina	9146,00	11840,00	25325,00	31900,00	30268,42	39010,78	52427,33	56435,37	28123,81	23098,99	21570,75	16117,93	345264,38
6003	Tiesioginės gamybos išlaid	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6113	Draudimo sąnaudos	617,72	601,42	658,77	532,45	544,62	755,57	1773,35	1836,61	1908,31	1468,04	580,88	580,88	11858,62
6114	Darbuotojų darbo užmokes	1993,85	1941,37	2126,47	1718,75	1758,04	2438,99	5724,17	5928,37	6159,81	4738,64	1875,00	1875,00	38278,46
6115	Ilgalaikio turto nusidėvėjim	2353,81	2353,81	2353,81	2353,81	2353,81	2353,81	2353,81	2353,81	2353,81	2353,81	2353,81	2353,81	28245,72
6118	Kitos bendrosios sąnaudos	3495,38	3865,96	1999,82	1581,06	1307,25	1412,65	1278,73	1543,19	1612,65	1551,07	1126,23	23870,14	44644,13
6121	Priskaičiuotas sveikatos dra	27,58	27,58	27,58	29,07	29,07	29,07	28,74	28,74	28,74	30,39	30,39	30,39	347,34
6122	Nekilnojamojo turto mokes	0,00	0,00	0,00	1454,00	0,00	0,00	1454,00	0,00	0,00	1454,00	0,00	1454,00	5816,00
6123	Neatskaitomo PVM sąnaud	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Bazinei pensijai	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	115,00	115,00	115,00	115,00	115,00	115,00	1290,00
	Papildomai pensijai	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1035,00	1035,00
	Žemės mokestis	72,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	72,00
	Socialinis mokestis	0,00	0,00	65,00	0,00	0,00	401,00	0,00	0,00	217,00	0,00	0,00	184,00	867,00
6124	Aplinkos teršimo mokesčio	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	46,00	0,00	0,00	0,00	16,00	62,00
6125	Kitų mokesčių sąnaudos	4,04	3,92	4,30	3,48	3,56	4,94	11,45	11,86	12,32	9,48	3,75	3,75	76,85
621	Ilgalaikio turto perleidimo į	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
622	Kitos sąnaudos - žyminis m	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
630	Palūkanų sąnaudos	1900,30	0,00	0,00	1304,70	0,00	0,00	0,00	1105,15	0,00	1102,47	0,00	0,00	5412,62
635	Baudų ir delspinigių sąnauc	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	<i>Viso:</i>	<i>19710,68</i>	<i>20734,06</i>	<i>32660,75</i>	<i>40977,32</i>	<i>36364,77</i>	<i>46506,81</i>	<i>65166,58</i>	<i>69404,10</i>	<i>40531,45</i>	<i>35921,89</i>	<i>27655,81</i>	<i>47635,90</i>	<i>483270,12</i>
	Rezultatas:	-3192,49	-7709,99	2627,74	-6109,95	-3607,84	-1078,25	-1279,90	-2279,78	-7478,93	1795,37	-1585,38	52174,48	22275,08

II „Maltina“ Pajamų - sąnaudų ataskaita
2007 m.

Šaskaita	Pavadinimas	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Viso
Pajamos														
5001	Pardavimo pajamos	25033,47	25558,48	25763,81	23920,47	0,00	700,00	0,00	0,00	0,00	100000,00	0,00	1271,19	202247,42
5005	Suteiktų paslaugų pajamos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2950,00	2950,00	2950,00	8850,00
5211	Ilgalaikio turto perleidim	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	155076,00	155076,00
5221	Kitos netipinės veiklos pa	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
535	Palūkanų pajamos	0,10	0,00	0,27	2,31	2,48	0,77	4,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9,93
	<i>Viso:</i>	<i>25033,57</i>	<i>25558,48</i>	<i>25764,08</i>	<i>23922,78</i>	<i>2,48</i>	<i>700,77</i>	<i>4,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>102950,00</i>	<i>2950,00</i>	<i>159297,19</i>	<i>366183,35</i>
Sąnaudos														
6000	Parduotų prekių savikain:	21485,94	20745,77	15844,80	24128,95	0,00	1174,30	0,00	0,00	0,00	27987,12	0,00	101271,19	212638,07
6003	Tiesioginės gamybos išla:	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6113	Draudimo sąnaudos	580,88	632,53	830,90	3,72	3,72	3,72	4,34	4,34	4,34	4,34	4,34	4,34	2081,51
6114	Darbuotojų darbo užmoku	1875,00	2088,05	2682,01	12,00	12,00	12,00	14,00	14,00	14,00	14,00	14,00	14,00	6765,06
6115	Ilgalaikio turto nusidėvėji	2059,33	2059,33	2059,33	2059,33	2059,33	2059,33	2059,33	2059,33	2059,33	2059,33	2059,33	2059,33	24711,96
6118	Kitos bendrosios sąnaudo	3150,32	1752,12	2665,10	6069,41	711,69	994,08	5946,41	3566,22	2851,45	3875,36	7594,40	21573,89	60750,45
6121	Priskaičiuotas sveikatos c	33,07	33,07	33,07	34,63	34,63	34,63	35,00	35,00	35,00	37,00	37,00	37,00	419,10
6122	Nekilnojamojo turto mok	0,00	0,00	1353,00	0,00	0,00	1353,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2706,00
6123	Neatskaitomo PVM sąna	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Bazinei pensijai	115,00	133,00	133,00	133,00	133,00	133,00	133,00	133,00	133,00	133,00	133,00	133,00	1578,00
	Papildomai pensijai	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1170,00	1170,00
	Socialinis mokestis	0,00	0,00	517,00	0,00	0,00	517,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1034,00
	Žemės mokestis	103,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1370,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1473,00
6124	Aplinkos teršimo mokesč	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6125	Kitų mokesčių sąnaudos	3,75	4,08	5,37	0,02	0,02	0,02	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	13,44
621	Ilgalaikio turto perleidim	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	15156,93	15156,93
622	Kitos sąnaudos - žyminis	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
630	Palūkanų sąnaudos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	352,16	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	352,16
635	Baudų ir delspinigių sąna	0,00	0,57	-0,57	0,00	0,00	0,00	0,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,42
	<i>Viso:</i>	<i>29406,29</i>	<i>27448,52</i>	<i>26123,01</i>	<i>32441,06</i>	<i>2954,39</i>	<i>6281,08</i>	<i>9914,69</i>	<i>5811,92</i>	<i>5097,15</i>	<i>34110,18</i>	<i>9842,10</i>	<i>141419,71</i>	<i>330850,10</i>
	Rezultatas:	-4372,72	-1890,04	-358,93	-8518,28	-2951,91	-5580,31	-9910,69	-5811,92	-5097,15	68839,82	-6892,10	17877,48	35333,25

II „Maltina“ Pajamų - sąnaudų ataskaita
2008 m.

Sąskaita	Pavadinimas	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Viso
Pajamos														
5001	Pardavimo pajamos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	43093,22	35776,28	30895,76	25973,73	17477,96	23060,17	176277,12
5005	Suteiktų paslaugų pajamos	2950,00	2950,00	2950,00	2950,00	2950,00	2950,00	2950,00	2950,00	2950,00	2950,00	2950,00	2950,00	35400,00
5211	Ilgalaikio turto perleidimo pelnas	0,00	0,00	240000,00	0,00	0,00	1000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	241000,00
5221	Kitos netipinės veiklos pajamos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
535	Palūkanų pajamos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	<i>Viso:</i>	<i>2950,00</i>	<i>2950,00</i>	<i>242950,00</i>	<i>2950,00</i>	<i>2950,00</i>	<i>3950,00</i>	<i>46043,22</i>	<i>38726,28</i>	<i>33845,76</i>	<i>28923,73</i>	<i>20427,96</i>	<i>26010,17</i>	<i>452677,12</i>
Sąnaudos														
6000	Parduotų prekių savikaina	0,00	0,00	205826,34	0,00	0,00	0,00	36028,33	29282,62	19871,67	20775,17	13522,82	18353,53	343660,48
6003	Tiesioginės gamybos išlaidos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6113	Draudimo sąnaudos	4,96	4,96	4,96	4,96	4,96	4,96	689,44	768,30	768,30	768,30	768,30	768,30	4560,70
6114	Darbuotojų darbo užmokestis ir su juo	16,00	16,00	16,00	16,00	16,00	16,00	2225,45	2480,00	2480,00	2480,00	2480,00	2480,00	14721,45
6115	Ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudos	1699,00	1699,00	1699,00	1699,00	1699,00	1699,00	1699,00	1699,00	1699,00	1699,00	1699,00	1699,00	20388,00
6118	Kitos bendrosios sąnaudos	873,01	977,87	3098,55	739,31	488,95	373,28	3192,36	3133,67	3668,21	5130,09	1860,83	5028,76	28564,89
6121	Priskaičiuotas sveikatos draudimas	39,00	39,00	39,00	41,00	41,00	41,00	43,00	43,00	43,00	45,00	45,00	45,00	504,00
6122	Nekilnojamojo turto mokesčio sąnauda	0,00	0,00	1350,00	0,00	0,00	1350,00	0,00	0,00	1350,00	0,00	0,00	0,00	4050,00
	Žemės mokesčiai	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	74,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	790,02	864,02
	Bazinei pensijai	158,00	158,00	158,00	158,00	158,00	158,00	158,00	180,00	180,00	180,00	180,00	180,00	2006,00
	Papildomai pensijai	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1440,00	1440,00
6123	Neatskaitomo PVM sąnaudos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6124	Aplinkos teršimo mokesčio sąnaudos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	21,00	0,00	0,00	0,00	0,00	43,00	64,00
6125	Kitų mokesčių sąnaudos	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	2,23	2,48	2,48	2,48	2,48	2,48	14,81
621	Ilgalaikio turto perleidimo nuostolis	0,00	0,00	20000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	20000,00
622	Kitos sąnaudos - žyminis mokesčiai	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
630	Palūkanų sąnaudos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
635	Baudų ir delspinigių sąnaudos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	52,01	6,04	0,00	0,00	0,00	0,00	0,50	58,55
	<i>Viso:</i>	<i>2790,00</i>	<i>2894,86</i>	<i>232191,88</i>	<i>2658,30</i>	<i>2407,94</i>	<i>3768,28</i>	<i>44064,85</i>	<i>37589,07</i>	<i>30062,66</i>	<i>31080,04</i>	<i>20558,43</i>	<i>30830,59</i>	<i>440896,90</i>
	Rezultatas:	160,00	55,14	10758,12	291,70	542,06	181,72	1978,37	1137,21	3783,10	-2156,31	-130,47	-4820,42	11780,22

II „Maltina“ bendros kaštų struktūros 2005-2006 m. horizontalioji analizė

	2005 m.		2006 m.		Pokytis proc.
	Lt.	proc.	Lt.	proc.	2005/2006 m.
Parduotų prekių ir suteiktų paslaugų savikaina	813200	100,00	345264	42,46	-57,54
Parduotų prekių savikaina	813200	100,00	345264	42,46	-57,54
Veiklos kaštai	276183	100,00	131726	47,70	-52,30
<i>Bendrieji ir administraciniai kaštai</i>	267968	100,00	125352	46,78	-53,22
<i>Draudimo kaštai</i>	22480	100,00	14184	63,10	-36,90
Valstybinio socialinio draudimo įmokos	20419	100,00	11859	58,08	-41,92
Socialinio draudimo įmokos bazinei pensijai	1116	100,00	1290	115,59	15,59
Socialinio draudimo įmokos papildomai pensijai	945	100,00	1035	109,52	9,52
<i>Darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios išlaidos</i>	65888	100,00	38278	58,10	-41,90
<i>Ilgalaikio turto nusidėvėjimo kaštai</i>	32819	100,00	28246	86,07	-13,93
<i>Kiti bendrieji kaštai</i>	146781	100,00	44644	30,42	-69,58
Veiklos mokesčių kaštai	8215	100,00	6374	77,59	-22,41
<i>Kelių mokesčio kaštai</i>	3091	100,00	0	0,00	-100,00
<i>Nekilnojamojo turto mokesčio kaštai</i>	4589	100,00	5816	126,74	26,74
<i>Aplinkos teršimo mokesčio kaštai</i>	93	100,00	62	66,67	-33,33
<i>Kitų mokesčių kaštai</i>	442	100,00	496	112,22	12,22
Kitos veiklos kaštai	73488	100,00	0	0,00	-100,00
Ilgalaikio turto perleidimo nuostolis	73488	100,00	0	0,00	-100,00
Finansinės-investicinės veiklos kaštai	20374	100,00	5413	26,57	-73,43
Palūkanų kaštai	16658	100,00	5413	32,49	-67,51
Baudų ir delspinigių kaštai	3716	100,00	0	0,00	-100,00
Kaštai iš viso:	1183245	100,00	482403	40,77	-59,23

II „Maltina“ bendros kaštų struktūros 2006-2007 m. horizontalioji analizė

	2006 m.		2007 m.		Pokytis proc.
	Lt.	proc.	Lt.	proc.	2006/2007 m.
Parduotų prekių ir suteiktų paslaugų savikaina	345264	100,00	212638	61,59	-38,41
Parduotų prekių savikaina	345264	100,00	212638	61,59	-38,41
Veiklos kaštai	131726	100,00	101669	77,18	-22,82
<i>Bendrieji ir administraciniai kaštai</i>	125352	100,00	97057	77,43	-22,57
<i>Draudimo kaštai</i>	14184	100,00	4830	34,05	-65,95
Valstybinio socialinio draudimo įmokos	11859	100,00	2082	17,56	-82,44
Socialinio draudimo įmokos bazinei pensijai	1290	100,00	1578	122,33	22,33
Socialinio draudimo įmokos papildomai pensijai	1035	100,00	1170	113,04	13,04
<i>Darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios išlaidos</i>	38278	100,00	6765	17,67	-82,33
<i>Ilgalaikio turto nusidėvėjimo kaštai</i>	28246	100,00	24712	87,49	-12,51
<i>Kiti bendrieji kaštai</i>	44644	100,00	60750	136,08	36,08
Veiklos mokesčių kaštai	6374	100,00	4612	72,36	-27,64
<i>Kelių mokesčio kaštai</i>	0	0,00	0	0,00	0,00
<i>Nekilnojamojo turto mokesčio kaštai</i>	5816	100,00	2706	46,53	-53,47
<i>Aplinkos teršimo mokesčio kaštai</i>	62	100,00	0	0,00	-100,00
<i>Kitų mokesčių kaštai</i>	496	100,00	1906	384,27	284,27
Kitos veiklos kaštai	0	0,00	15157	100,00	100,00
Ilgalaikio turto perleidimo nuostolis	0	0,00	15157	100,00	100,00
Finansinės-investicinės veiklos kaštai	5413	100,00	352	6,50	-93,50
Palūkanų kaštai	5413	100,00	352	6,50	-93,50
Baudų ir delspinigių kaštai	0	0,00	0	0,00	0,00
Kaštai iš viso:	482403	100,00	329816	68,37	-31,63

II „Maltina“ bendros kaštų struktūros 2007-2008 m. horizontalioji analizė

	2007 m.		2008 m.		Pokytis proc.
	Lt.	proc.	Lt.	proc.	2007/2008 m.
Parduotų prekių ir suteiktų paslaugų savikaina	212638	100,00	343660	161,62	61,62
Parduotų prekių savikaina	212638	100,00	343660	161,62	61,62
Veiklos kaštai	101669	100,00	77178	75,91	-24,09
Bendrieji ir administraciniai kaštai	97057	100,00	71681	73,85	-26,15
<i>Draudimo kaštai</i>	<i>4830</i>	<i>100,00</i>	<i>8007</i>	<i>165,78</i>	<i>65,78</i>
Valstybinio socialinio draudimo įmokos	2082	100,00	4561	219,07	119,07
Socialinio draudimo įmokos bazinei pensijai	1578	100,00	2006	127,12	27,12
Socialinio draudimo įmokos papildomai pensijai	1170	100,00	1440	123,08	23,08
<i>Darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios išlaidos</i>	<i>6765</i>	<i>100,00</i>	<i>14721</i>	<i>217,61</i>	<i>117,61</i>
<i>Ilgalaikio turto nusidėvėjimo kaštai</i>	<i>24712</i>	<i>100,00</i>	<i>20388</i>	<i>82,50</i>	<i>-17,50</i>
<i>Kiti bendrieji kaštai</i>	<i>60750</i>	<i>100,00</i>	<i>28565</i>	<i>47,02</i>	<i>-52,98</i>
Veiklos mokesčių kaštai	4612	100,00	5497	119,19	19,19
<i>Kelių mokesčio kaštai</i>	<i>0</i>	<i>0,00</i>	<i>0</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
<i>Nekilnojamojo turto mokesčio kaštai</i>	<i>2706</i>	<i>100,00</i>	<i>4050</i>	<i>149,67</i>	<i>49,67</i>
<i>Aplinkos teršimo mokesčio kaštai</i>	<i>0</i>	<i>0,00</i>	<i>64</i>	<i>100,00</i>	<i>100,00</i>
<i>Kitų mokesčių kaštai</i>	<i>1906</i>	<i>100,00</i>	<i>1383</i>	<i>72,56</i>	<i>-27,44</i>
Kitos veiklos kaštai	15157	100,00	20000	131,95	31,95
Ilgalaikio turto perleidimo nuostolis	15157	100,00	20000	131,95	31,95
Finansinės-investicinės veiklos kaštai	352	100,00	59	16,76	-83,24
Palūkanų kaštai	352	100,00	0	0,00	-100,00
Baudų ir delspinigių kaštai	0	0,00	59	100,00	100,00
Kaštai iš viso:	329816	100,00	440897	133,68	33,68

IĮ „Gobelė“ Pajamų - sąnaudų ataskaita
2005 m.

Sąskaita	Pavadinimas	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Viso
Pajamos														
5001	Pardavimo pajamos	10541,00	12006,40	9465,70	11678,15	12468,50	13569,40	11473,62	10579,21	13584,12	11983,63	12584,81	12415,39	142349,93
535	Palūkanų pajamos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	<i>Viso:</i>	<i>10541,00</i>	<i>12006,40</i>	<i>9465,70</i>	<i>11678,15</i>	<i>12468,50</i>	<i>13569,40</i>	<i>11473,62</i>	<i>10579,21</i>	<i>13584,12</i>	<i>11983,63</i>	<i>12584,81</i>	<i>12415,39</i>	<i>142349,93</i>
Sąnaudos														
6000	Parduotų prekių savikaina	5216,40	6587,30	5021,13	5986,30	6859,80	7256,35	6002,36	5318,46	7426,15	6359,23	6974,47	6523,91	75531,86
6003	Tiesioginės gamybos išlaidos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6113	Draudimo sąnaudos	918,67	978,39	1009,89	1074,91	1040,54	1078,05	1112,07	1080,38	1039,76	982,63	1024,97	1087,54	12427,82
6114	Darbuotojų darbo užmokestis ir su ju	2965,35	3158,15	3259,80	3469,70	3358,76	3479,84	3589,65	3487,35	3356,24	3171,83	3308,51	3510,46	40115,64
6115	Ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaud	1095,68	1095,68	1095,68	1095,68	1095,68	1095,68	1095,68	1095,68	1095,68	1095,68	1095,68	1095,68	13148,16
6118	Kitos bendrosios sąnaudos	1358,21	1053,65	985,68	1124,39	1021,31	963,54	1247,85	1164,56	945,74	1064,38	1296,68	1053,57	13279,56
6121	Privalomas sveikatos draudimas	25,22	25,22	25,22	26,20	26,20	26,20	25,40	25,40	25,40	26,63	26,63	26,63	310,35
	Savininko mokestis (bazinei pensijai	86,00	86,00	86,00	86,00	86,00	86,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	1116,00
6122	Nekilnojamojo turto mokesčio sąnau	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6125	Kitų mokesčių sąnaudos	5,93	6,32	6,52	6,94	6,72	6,96	7,18	6,97	6,71	6,34	6,62	7,02	80,23
630	Palūkanų sąnaudos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	15,71	15,71
635	Baudų ir delspinigių sąnaudos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,27	0,00	0,27
	<i>Viso:</i>	<i>11671,46</i>	<i>12990,71</i>	<i>11489,92</i>	<i>12870,12</i>	<i>13495,01</i>	<i>13992,62</i>	<i>13180,19</i>	<i>12278,81</i>	<i>13995,69</i>	<i>12806,72</i>	<i>13833,83</i>	<i>13420,52</i>	<i>156025,60</i>
	Rezultatas:	-1130,46	-984,31	-2024,22	-1191,97	-1026,51	-423,22	-1706,57	-1699,60	-411,57	-823,09	-1249,02	-1005,13	-13675,67

IĮ „Gobelė“ Pajamų - sąnaudų ataskaita
2006 m.

Sąskaita	Pavadinimas	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Viso
Pajamos														
5001	Pardavimo pajamos	8137,00	7585,58	10123,73	12909,46	13864,68	9542,22	10682,40	11550,00	13455,33	15093,40	18317,62	21158,64	152420,06
535	Palūkanų pajamos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	<i>Viso:</i>	<i>8137,00</i>	<i>7585,58</i>	<i>10123,73</i>	<i>12909,46</i>	<i>13864,68</i>	<i>9542,22</i>	<i>10682,40</i>	<i>11550,00</i>	<i>13455,33</i>	<i>15093,40</i>	<i>18317,62</i>	<i>21158,64</i>	<i>152420,06</i>
Sąnaudos														
6000	Parduotų prekių savikaina	2546,30	2134,40	5698,45	9456,38	14831,94	3512,21	15252,16	9327,18	6903,02	8192,06	4976,82	6241,02	89071,94
6003	Tiesioginės gamybos išlaidos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6113	Draudimo sąnaudos	1107,54	1113,02	1277,93	1293,42	1313,71	1378,61	1582,12	1367,80	1733,69	1418,04	1477,68	1574,27	16637,83
6114	Darbuotojų darbo užmokestis ir su j	3575,00	3598,16	4125,00	4175,00	4240,48	4450,00	5106,91	4415,10	5596,16	4622,51	4815,50	5106,84	53826,66
6115	Ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnauc	2236,61	2236,61	2236,61	2236,61	2236,61	2236,61	2236,61	2236,61	2236,61	2236,61	2236,61	2236,61	26839,32
6118	Kitos bendrosios sąnaudos	262,08	44,91	23,04	77,33	30,02	1496,28	3260,04	2245,55	2040,17	1138,13	1846,60	921,55	13385,70
6121	Privalomas sveikatos draudimas	27,58	27,58	27,58	29,07	29,07	29,07	28,74	28,74	28,74	30,39	30,39	30,39	347,34
	Bazinei pensijai	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	115,00	115,00	115,00	115,00	115,00	115,00	1290,00
6122	Nekilnojamojo turto mokesčio sąnat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6125	Kitų mokesčių sąnaudos	7,15	7,20	8,25	8,35	8,48	8,90	10,21	8,83	11,19	9,25	9,63	10,21	107,65
630	Palūkanų sąnaudos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
635	Baudų ir delspinigių sąnaudos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	<i>Viso:</i>	<i>9862,26</i>	<i>9261,87</i>	<i>13496,86</i>	<i>17376,16</i>	<i>22790,31</i>	<i>13211,68</i>	<i>27591,79</i>	<i>19744,81</i>	<i>18664,58</i>	<i>17761,99</i>	<i>15508,23</i>	<i>16235,89</i>	<i>201506,44</i>
	Rezultatas:	-1725,26	-1676,29	-3373,13	-4466,70	-8925,63	-3669,46	-16909,39	-8194,81	-5209,25	-2668,59	2809,39	4922,75	-49086,38

II „Gobelė“ Pajamų - sąnaudų ataskaita
2007 m.

Sąskaita	Pavadinimas	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Viso
Pajamos														
5001	Pardavimo pajamos	18335,60	17696,10	20299,44	15759,49	21521,35	22638,64	23326,36	23686,45	18636,04	19591,38	17855,94	37489,64	256836,43
535	Palūkanų pajamos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	<i>Viso:</i>	<i>18335,60</i>	<i>17696,10</i>	<i>20299,44</i>	<i>15759,49</i>	<i>21521,35</i>	<i>22638,64</i>	<i>23326,36</i>	<i>23686,45</i>	<i>18636,04</i>	<i>19591,38</i>	<i>17855,94</i>	<i>37489,64</i>	<i>256836,43</i>
Sąnaudos														
6000	Parduotų prekių savikaina	6529,87	4126,41	6147,91	4019,28	7807,78	7152,50	8649,96	6353,55	4650,36	3339,98	4893,23	7784,56	71455,39
6003	Tiesioginės gamybos išlaidos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6113	Draudimo sąnaudos	1660,03	1564,49	1564,49	1678,09	1750,37	1641,94	1921,11	2235,86	2042,29	2023,81	2443,93	2184,09	22710,50
6114	Darbuotojų darbo užmokestis ir su	5358,39	5050,00	5050,00	5416,66	5650,00	5300,00	6201,12	7217,12	6592,29	6532,61	7888,71	7050,00	73306,90
6115	Ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąna	2236,61	2236,61	2236,61	2236,61	2236,61	2236,61	2236,61	2236,61	2236,61	2236,61	2236,61	2236,61	26839,32
6118	Kitos bendrosios sąnaudos	1502,05	1713,14	1494,09	1590,23	1866,48	1384,24	1535,32	1832,16	1440,28	1702,90	1128,47	5065,30	22254,66
6121	Privalomas sveikatos draudimas	33,07	33,07	33,07	34,63	34,63	34,63	35,00	35,00	35,00	37,00	37,00	37,00	419,10
	Bazinei pensijai	115,00	133,00	133,00	133,00	133,00	133,00	133,00	133,00	133,00	133,00	133,00	133,00	1578,00
	Papildomai pensijai	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1170,00	1170,00
	Socialinis mokestis	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1104,00	1104,00
6122	Nekilnojamojo turto mokesčio sąn	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	101,00	101,00
6125	Kitų mokesčių sąnaudos	10,72	10,10	10,10	10,84	11,30	10,60	12,40	14,43	13,18	13,06	15,77	14,10	146,60
630	Palūkanų sąnaudos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
635	Baudų ir delspinigių sąnaudos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	<i>Viso:</i>	<i>17445,74</i>	<i>14866,82</i>	<i>16669,27</i>	<i>15119,34</i>	<i>19490,17</i>	<i>17893,52</i>	<i>20724,52</i>	<i>20057,73</i>	<i>17143,01</i>	<i>16018,97</i>	<i>18776,72</i>	<i>26879,66</i>	<i>221085,47</i>
	Rezultatas:	889,86	2829,28	3630,17	640,15	2031,18	4745,12	2601,84	3628,72	1493,03	3572,41	-920,78	10609,98	35750,96

II „Gobelė“ Pajamų - sąnaudų ataskaita
2008 m.

Sąskaita	Pavadinimas	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Viso
Pajamos														
5001	Pardavimo pajamos	22155,30	19118,61	34449,13	13152,51	21364,33	31991,69	17016,88	13228,85	25527,81	29469,00	20522,98	30652,11	278649,20
535	Palūkanų pajamos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,07	0,24
	<i>Viso:</i>	<i>22155,30</i>	<i>19118,61</i>	<i>34449,13</i>	<i>13152,51</i>	<i>21364,33</i>	<i>31991,69</i>	<i>17017,05</i>	<i>13228,85</i>	<i>25527,81</i>	<i>29469,00</i>	<i>20522,98</i>	<i>30652,18</i>	<i>278649,44</i>
Sąnaudos														
6000	Parduotų prekių savikaina	7859,54	6825,17	8670,78	6240,45	8683,93	12744,08	7526,48	5542,74	6818,51	10510,39	5969,76	10553,73	97945,56
6003	Tiesioginės gamybos išlaidos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6113	Draudimo sąnaudos	2579,79	2393,60	2589,87	2202,06	2472,82	2133,49	2385,46	2194,46	2000,22	2137,62	2385,46	2385,46	27860,31
6114	Darbuotojų darbo užmokestis ir su j	8327,27	7726,29	8359,80	7108,00	7982,00	6886,67	7700,00	7115,45	6456,50	6900,00	7700,00	7700,00	89961,98
6115	Ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnauc	1446,63	1446,63	1446,63	1446,63	1446,63	1446,63	1446,63	1446,63	1446,63	1446,63	1446,63	1446,63	17359,56
6118	Kitos bendrosios sąnaudos	1391,80	1781,78	1562,68	1627,78	1872,27	519,94	2250,60	1965,42	1172,87	1218,57	1345,15	4230,44	20939,30
6121	Privalomas sveikatos draudimas	39,00	39,00	39,00	41,00	41,00	41,00	43,00	43,00	43,00	45,00	45,00	45,00	504,00
	Bazinei pensijai	158,00	158,00	158,00	158,00	158,00	158,00	158,00	180,00	180,00	180,00	180,00	180,00	2006,00
	Papildomai pensijai	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1440,00	1440,00
6122	Nekilnojamojo turto mokesčio sąnauc	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	168,00	168,00
6125	Kitų mokesčių sąnaudos	16,65	15,45	16,72	14,22	15,96	13,77	15,40	7,12	6,46	6,90	7,70	7,70	144,05
630	Palūkanų sąnaudos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
635	Baudų ir delspinigių sąnaudos	0,00	0,00	25,00	0,00	0,00	503,00	0,00	10,00	6,00	0,00	0,94	2,31	547,25
	<i>Viso:</i>	<i>21818,68</i>	<i>20385,92</i>	<i>22868,48</i>	<i>18838,14</i>	<i>22672,61</i>	<i>24446,58</i>	<i>21525,57</i>	<i>18504,82</i>	<i>18130,19</i>	<i>22445,11</i>	<i>19080,64</i>	<i>28159,27</i>	<i>258876,01</i>
	Rezultatas:	336,62	-1267,31	11580,65	-5685,63	-1308,28	7545,11	-4508,52	-5275,97	7397,62	7023,89	1442,34	2492,91	19773,43

II „Gobelė“ bendros kaštų struktūros 2005-2006 m. horizontalioji analizė

	2005 m.		2006 m.		Pokytis proc.
	Lt.	proc.	Lt.	proc.	2005/2006 m.
Parduotų prekių ir suteiktų paslaugų savikaina	75532	100,00	89072	117,93	17,93
Parduotų prekių savikaina	75532	100,00	89072	117,93	17,93
Veiklos kaštai	80479	100,00	112435	139,71	39,71
<i>Bendrieji ir administraciniai kaštai</i>	80088	100,00	111980	139,82	39,82
<i>Draudimo kaštai</i>	13544	100,00	17928	132,37	32,37
Valstybinio socialinio draudimo įmokos	12428	100,00	16638	133,88	33,88
Socialinio draudimo įmokos bazinei pensijai	1116	100,00	1290	115,59	15,59
Socialinio draudimo įmokos papildomai pensijai	0	0,00	0	0,00	0,00
<i>Darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios išlaidos</i>	40116	100,00	53827	134,18	34,18
<i>Ilgalaikio turto nusidėvėjimo kaštai</i>	13148	100,00	26839	204,13	104,13
<i>Kiti bendrieji kaštai</i>	13280	100,00	13386	100,80	0,80
<i>Veiklos mokesčių kaštai</i>	391	100,00	455	116,37	16,37
<i>Kelių mokesčio kaštai</i>	0	0,00	0	0,00	0,00
<i>Nekilnojamojo turto mokesčio kaštai</i>	0	0,00	0	0,00	0,00
<i>Aplinkos teršimo mokesčio kaštai</i>	0	0,00	0	0,00	0,00
<i>Kitų mokesčių kaštai</i>	391	100,00	455	116,37	16,37
Kitos veiklos kaštai	0	0,00	0	0,00	0,00
Ilgalaikio turto perleidimo nuostolis	0	0,00	0	0,00	0,00
Finansinės-investicinės veiklos kaštai	16	100,00	0	0,00	-100,00
Palūkanų kaštai	16	100,00	0	0,00	-100,00
Baudų ir delspinigių kaštai	0	0,00	0	0,00	0,00
Kaštai iš viso:	156027	100,00	201507	129,15	29,15

II „Gobelė“ bendros kaštų struktūros 2006-2007 m. horizontalioji analizė

	2006 m.		2007 m.		Pokytis proc.
	Lt.	proc.	Lt.	proc.	2006/2007 m.
Parduotų prekių ir suteiktų paslaugų savikaina	89072	100,00	71455	80,22	-19,78
Parduotų prekių savikaina	89072	100,00	71455	80,22	-19,78
Veiklos kaštai	112435	100,00	148527	132,10	32,10
<i>Bendrieji ir administraciniai kaštai</i>	111980	100,00	147860	132,04	32,04
<i>Draudimo kaštai</i>	17928	100,00	25459	142,01	42,01
Valstybinio socialinio draudimo įmokos	16638	100,00	22711	136,50	36,50
Socialinio draudimo įmokos bazinei pensijai	1290	100,00	1578	122,33	22,33
Socialinio draudimo įmokos papildomai pensijai	0	0,00	1170	100,00	100,00
<i>Darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios išlaidos</i>	53827	100,00	73307	136,19	36,19
<i>Ilgalaikio turto nusidėvėjimo kaštai</i>	26839	100,00	26839	100,00	0,00
<i>Kiti bendrieji kaštai</i>	13386	100,00	22255	166,26	66,26
<i>Veiklos mokesčių kaštai</i>	455	100,00	667	146,59	46,59
<i>Kelių mokesčio kaštai</i>	0	0,00	0	0,00	0,00
<i>Nekilnojamojo turto mokesčio kaštai</i>	0	0,00	101	100,00	100,00
<i>Aplinkos teršimo mokesčio kaštai</i>	0	0,00	0	0,00	0,00
<i>Kitų mokesčių kaštai</i>	455	100,00	566	124,40	24,40
Kitos veiklos kaštai	0	0,00	0	0,00	0,00
Ilgalaikio turto perleidimo nuostolis	0	0,00	0	0,00	0,00
Finansinės-investicinės veiklos kaštai	0	0,00	0	0,00	0,00
Palūkanų kaštai	0	0,00	0	0,00	0,00
Baudų ir delspinigių kaštai	0	0,00	0	0,00	0,00
Kaštai iš viso:	201507	100,00	219982	109,17	9,17

II „Gobelė“ bendros kaštų struktūros 2007-2008 m. horizontalioji analizė

	2007 m.		2008 m.		Pokytis proc.
	Lt.	proc.	Lt.	proc.	2007/2008 m.
Parduotų prekių ir suteiktų paslaugų savikaina	71455	100,00	97946	137,07	37,07
Parduotų prekių savikaina	71455	100,00	97946	137,07	37,07
Veiklos kaštai	148527	100,00	160383	107,98	7,98
<i>Bendrieji ir administraciniai kaštai</i>	147860	100,00	159567	107,92	7,92
<i>Draudimo kaštai</i>	25459	100,00	31306	122,97	22,97
Valstybinio socialinio draudimo įmokos	22711	100,00	27860	122,67	22,67
Socialinio draudimo įmokos bazinei pensijai	1578	100,00	2006	127,12	27,12
Socialinio draudimo įmokos papildomai pensijai	1170	100,00	1440	123,08	23,08
<i>Darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios išlaidos</i>	73307	100,00	89962	122,72	22,72
<i>Ilgalaikio turto nusidėvėjimo kaštai</i>	26839	100,00	17360	64,68	-35,32
<i>Kiti bendrieji kaštai</i>	22255	100,00	20939	94,09	-5,91
<i>Veiklos mokesčių kaštai</i>	667	100,00	816	122,34	22,34
<i>Kelių mokesčio kaštai</i>	0	0,00	0	0,00	0,00
<i>Nekilnojamojo turto mokesčio kaštai</i>	101	100,00	168	166,34	66,34
<i>Aplinkos teršimo mokesčio kaštai</i>	0	0,00	0	0,00	0,00
<i>Kitų mokesčių kaštai</i>	566	100,00	648	114,49	14,49
Kitos veiklos kaštai	0	0,00	0	0,00	0,00
Ilgalaikio turto perleidimo nuostolis	0	0,00	0	0,00	0,00
Finansinės-investicinės veiklos kaštai	0	0,00	547	100,00	100,00
Palūkanų kaštai	0	0,00	0	0,00	0,00
Baudų ir delspinigių kaštai	0	0,00	547	100,00	100,00
Kaštai iš viso:	219982	100,00	258876	117,68	17,68

II „Maltina“ bendros kaštų struktūros 2005-2008 m. vertikalioji analizė

	2005 m.		2006 m.		2007 m.		2008 m.		Pokytis proc.	Pokytis proc.	Pokytis proc.
	Lt.	proc.	Lt.	proc.	Lt.	proc.	Lt.	proc.	2005/2006 m.	2006/2007 m.	2007/2008 m.
Parduotų prekių ir suteiktų paslaugų savikaina	813200	68,73	345264	71,57	212638	64,47	343660	77,95	2,85	-7,10	13,47
Parduotų prekių savikaina	813200	68,73	345264	71,57	212638	64,47	343660	77,95	2,85	-7,10	13,47
Veiklos kaštai	276183	23,34	131726	27,31	101669	30,83	77178	17,50	3,97	3,52	-13,32
<i>Bendrieji ir administraciniai kaštai</i>	<i>267968</i>	<i>22,65</i>	<i>125352</i>	<i>25,98</i>	<i>97057</i>	<i>29,43</i>	<i>71681</i>	<i>16,26</i>	<i>3,34</i>	<i>3,44</i>	<i>-13,17</i>
<i>Draudimo kaštai</i>	<i>22480</i>	<i>1,90</i>	<i>14184</i>	<i>2,94</i>	<i>4830</i>	<i>1,46</i>	<i>8007</i>	<i>1,82</i>	<i>1,04</i>	<i>-1,48</i>	<i>0,35</i>
Valstybinio socialinio draudimo įmokos	20419	1,73	11859	2,46	2082	0,63	4561	1,03	0,73	-1,83	0,40
Socialinio draudimo įmokos bazinei pensijai	1116	0,09	1290	0,27	1578	0,48	2006	0,45	0,17	0,21	-0,02
Socialinio draudimo įmokos papildomai pensijai	945	0,08	1035	0,21	1170	0,35	1440	0,33	0,13	0,14	-0,03
<i>Darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios išlaidos</i>	<i>65888</i>	<i>5,57</i>	<i>38278</i>	<i>7,93</i>	<i>6765</i>	<i>2,05</i>	<i>14721</i>	<i>3,34</i>	<i>2,37</i>	<i>-5,88</i>	<i>1,29</i>
<i>Ilgalaikio turto nusidėvėjimo kaštai</i>	<i>32819</i>	<i>2,77</i>	<i>28246</i>	<i>5,86</i>	<i>24712</i>	<i>7,49</i>	<i>20388</i>	<i>4,62</i>	<i>3,08</i>	<i>1,64</i>	<i>-2,87</i>
<i>Kiti bendrieji kaštai</i>	<i>146781</i>	<i>12,40</i>	<i>44644</i>	<i>9,25</i>	<i>60750</i>	<i>18,42</i>	<i>28565</i>	<i>6,48</i>	<i>-3,15</i>	<i>9,16</i>	<i>-11,94</i>
<i>Veiklos mokesčių kaštai</i>	<i>8215</i>	<i>0,69</i>	<i>6374</i>	<i>1,32</i>	<i>4612</i>	<i>1,40</i>	<i>5497</i>	<i>1,25</i>	<i>0,63</i>	<i>0,08</i>	<i>-0,15</i>
<i>Kelių mokesčio kaštai</i>	<i>3091</i>	<i>0,26</i>	<i>0</i>	<i>0,00</i>	<i>0</i>	<i>0,00</i>	<i>0</i>	<i>0,00</i>	<i>-0,26</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
<i>Nekilnojamojo turto mokesčio kaštai</i>	<i>4589</i>	<i>0,39</i>	<i>5816</i>	<i>1,21</i>	<i>2706</i>	<i>0,82</i>	<i>4050</i>	<i>0,92</i>	<i>0,82</i>	<i>-0,39</i>	<i>0,10</i>
<i>Aplinkos teršimo mokesčio kaštai</i>	<i>93</i>	<i>0,01</i>	<i>62</i>	<i>0,01</i>	<i>0</i>	<i>0,00</i>	<i>64</i>	<i>0,01</i>	<i>0,00</i>	<i>-0,01</i>	<i>0,01</i>
<i>Kitų mokesčių kaštai</i>	<i>442</i>	<i>0,04</i>	<i>496</i>	<i>0,10</i>	<i>1906</i>	<i>0,58</i>	<i>1383</i>	<i>0,31</i>	<i>0,07</i>	<i>0,48</i>	<i>-0,26</i>
Kitos veiklos kaštai	73488	6,21	0	0,00	15157	4,60	20000	4,54	-6,21	4,60	-0,06
Ilgalaikio turto perleidimo nuostolis	73488	6,21	0	0,00	15157	4,60	20000	4,54	-6,21	4,60	-0,06
Finansinės-investicinės veiklos kaštai	20374	1,72	5413	1,12	352	0,11	59	0,01	-0,60	-1,02	-0,09
Palūkanų kaštai	16658	1,41	5413	1,12	352	0,11	0	0,00	-0,29	-1,02	-0,11
Baudų ir delspinigių kaštai	3716	0,31	0	0,00	0	0,00	59	0,01	-0,31	0,00	0,01
Kaštai iš viso:	1183245	100,00	482403	100,00	329816	100,00	440897	100,00	0,00	0,00	0,00

II „Gobelė“ bendros kaštų struktūros 2005-2008 m. vertikalią analizę

	2005 m.		2006 m.		2007 m.		2008 m.		Pokytis proc.	Pokytis proc.	Pokytis proc.
	Lt.	proc.	Lt.	proc.	Lt.	proc.	Lt.	proc.	2005/2006 m.	2006/2007 m.	2007/2008 m.
Parduotų prekių ir suteiktų paslaugų savikaina	75532	48,41	89072	44,20	71455	32,48	97946	37,84	-4,21	-11,72	5,35
Parduotų prekių savikaina	75532	48,41	89072	44,20	71455	32,48	97946	37,84	-4,21	-11,72	5,35
Veiklos kaštai	80479	51,58	112435	55,80	148527	67,52	160383	61,95	4,22	11,72	-5,56
<i>Bendrieji ir administraciniai kaštai</i>	<i>80088</i>	<i>51,33</i>	<i>111980</i>	<i>55,57</i>	<i>147860</i>	<i>67,21</i>	<i>159567</i>	<i>61,64</i>	<i>4,24</i>	<i>11,64</i>	<i>-5,58</i>
<i>Draudimo kaštai</i>	<i>13544</i>	<i>8,68</i>	<i>17928</i>	<i>8,90</i>	<i>25459</i>	<i>11,57</i>	<i>31306</i>	<i>12,09</i>	<i>0,22</i>	<i>2,68</i>	<i>0,52</i>
Valstybinio socialinio draudimo įmokos	12428	7,97	16638	8,26	22711	10,32	27860	10,76	0,29	2,07	0,44
Socialinio draudimo įmokos bazinei pensijai	1116	0,72	1290	0,64	1578	0,72	2006	0,77	-0,08	0,08	0,06
Socialinio draudimo įmokos papildomai pensijai	0	0,00	0	0,00	1170	0,53	1440	0,56	0,00	0,53	0,02
<i>Darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios išlaidos</i>	<i>40116</i>	<i>25,71</i>	<i>53827</i>	<i>26,71</i>	<i>73307</i>	<i>33,32</i>	<i>89962</i>	<i>34,75</i>	<i>1,00</i>	<i>6,61</i>	<i>1,43</i>
<i>Ilgalaikio turto nusidėvėjimo kaštai</i>	<i>13148</i>	<i>8,43</i>	<i>26839</i>	<i>13,32</i>	<i>26839</i>	<i>12,20</i>	<i>17360</i>	<i>6,71</i>	<i>4,89</i>	<i>-1,12</i>	<i>-5,49</i>
<i>Kiti bendrieji kaštai</i>	<i>13280</i>	<i>8,51</i>	<i>13386</i>	<i>6,64</i>	<i>22255</i>	<i>10,12</i>	<i>20939</i>	<i>8,09</i>	<i>-1,87</i>	<i>3,47</i>	<i>-2,03</i>
<i>Veiklos mokesčių kaštai</i>	<i>391</i>	<i>0,25</i>	<i>455</i>	<i>0,23</i>	<i>667</i>	<i>0,30</i>	<i>816</i>	<i>0,32</i>	<i>-0,02</i>	<i>0,08</i>	<i>0,01</i>
<i>Kelių mokesčio kaštai</i>	<i>0</i>	<i>0,00</i>	<i>0</i>	<i>0,00</i>	<i>0</i>	<i>0,00</i>	<i>0</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
<i>Nekilnojamojo turto mokesčio kaštai</i>	<i>0</i>	<i>0,00</i>	<i>0</i>	<i>0,00</i>	<i>101</i>	<i>0,05</i>	<i>168</i>	<i>0,06</i>	<i>0,00</i>	<i>0,05</i>	<i>0,02</i>
<i>Aplinkos teršimo mokesčio kaštai</i>	<i>0</i>	<i>0,00</i>	<i>0</i>	<i>0,00</i>	<i>0</i>	<i>0,00</i>	<i>0</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
<i>Kitų mokesčių kaštai</i>	<i>391</i>	<i>0,25</i>	<i>455</i>	<i>0,23</i>	<i>566</i>	<i>0,26</i>	<i>648</i>	<i>0,25</i>	<i>-0,02</i>	<i>0,03</i>	<i>-0,01</i>
Kitos veiklos kaštai	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00
Ilgalaikio turto perleidimo nuostolis	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00
Finansinės-investicinės veiklos kaštai	16	0,01	0	0,00	0	0,00	547	0,21	-0,01	0,00	0,21
Palūkanų kaštai	16	0,01	0	0,00	0	0,00	0	0,00	-0,01	0,00	0,00
Baudų ir delspinigių kaštai	0	0,00	0	0,00	0	0,00	547	0,21	0,00	0,00	0,21
Kaštai iš viso:	156027	100,00	201507	100,00	219982	100,00	258876	100,00	0,00	0,00	0,00

UAB „Valgrita“ bendrasis žurnalas 2005 m. (ištrauka)

Eil. Nr.	Data	Turinys	PP	Debetas	Kreditas
326	2005-12-31	Uždaromos sąskaitos	500	339 599	
327	2005-12-31	Uždaromos sąskaitos	390		339 599
328	2005-12-31	Uždaromos sąskaitos	390	481 330	
329	2005-12-31	Uždaromos sąskaitos	600		237 681
330	2005-12-31	Uždaromos sąskaitos	6113		13 025
331	2005-12-31	Uždaromos sąskaitos	6114		42 040
332	2005-12-31	Uždaromos sąskaitos	6115		2 391
333	2005-12-31	Uždaromos sąskaitos	6118		40 145
334	2005-12-31	Uždaromos sąskaitos	6121		637
335	2005-12-31	Uždaromos sąskaitos	6122		232
336	2005-12-31	Uždaromos sąskaitos	6124		63
337	2005-12-31	Uždaromos sąskaitos	6125		84
338	2005-12-31	Uždaromos sąskaitos	621		131 254
339	2005-12-31	Uždaromos sąskaitos	630		891
340	2005-12-31	Uždaromos sąskaitos	635		12 887

UAB „Valgrita“ Pajamų - sąnaudų ataskaita
2006 m.

Šaskaita	Pavadinimas	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Viso
Pajamos														
5001	Pardavimo pajamos	28732,10	33918,57	37701,61	31256,01	36947,50	16733,69	3736,78	5120,35	42785,84	45815,48	44970,76	59328,43	387047,12
5005	Suteiktų paslaugų pajamos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
535	Palūkanų pajamos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	<i>Viso:</i>	<i>28732,10</i>	<i>33918,57</i>	<i>37701,61</i>	<i>31256,01</i>	<i>36947,50</i>	<i>16733,69</i>	<i>3736,78</i>	<i>5120,35</i>	<i>42785,84</i>	<i>45815,48</i>	<i>44970,76</i>	<i>59328,43</i>	<i>387047,12</i>
Sąnaudos														
6000	Parduotų prekių savikaina	18697,32	24871,23	26974,12	20369,17	25478,68	9874,13	5859,66	2717,63	35290,73	34576,80	34462,01	34853,03	274024,51
6110	Nuomos sąnaudos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6113	Draudimo sąnaudos	1320,55	1320,55	1178,12	1192,76	1462,58	816,54	646,75	398,15	1242,56	1347,75	1360,91	1440,57	13727,79
6114	Darbuotojų darbo užmokestis ir su	4262,50	4262,50	3802,77	3850,00	4720,98	2635,68	2087,64	1285,20	4010,88	4350,38	4392,86	4650,00	44311,39
6115	Ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnat	436,17	436,17	436,17	436,17	436,17	436,17	436,17	436,17	436,17	436,17	436,17	436,17	5234,04
6118	Kitos bendrosios sąnaudos	4456,32	4023,65	3984,57	3569,87	4125,89	2521,33	2415,26	3195,43	4485,88	4858,48	4005,62	4159,87	45802,17
6121	Privalomas sveikatos draudimas	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6122	Nekilnojamojo turto mokesčio sąn:	66,00	0,00	0,00	66,00	0,00	0,00	0,00	0,00	66,00	0,00	0,00	66,00	264,00
	Žemės mokestis	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	373,54	0,00	0,00	0,00	373,54
6124	Aplinkos teršimo mokesčio sąnaud	0,00	27,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	50,00	0,00	0,00	0,00	77,00
6125	Kitų mokesčių sąnaudos	8,53	8,53	7,61	7,70	9,44	5,27	4,18	2,57	8,02	8,70	8,79	9,30	88,62
622	Kitos sąnaudos - parama	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
630	Palūkanų sąnaudos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6350	Delspinigiai ir baudos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,62	0,00	0,00	29,88	0,00	0,00	0,59	35,09
	<i>Viso:</i>	<i>29247,39</i>	<i>34949,63</i>	<i>36383,36</i>	<i>29491,67</i>	<i>36233,74</i>	<i>16293,74</i>	<i>11449,66</i>	<i>8035,15</i>	<i>45993,66</i>	<i>45578,28</i>	<i>44666,36</i>	<i>45615,53</i>	<i>383938,15</i>
	Rezultatas:	-515,29	-1031,06	1318,25	1764,34	713,76	439,95	-7712,88	-2914,80	-3207,82	237,20	304,40	13712,90	3108,97

UAB „Valgrita“ Pajamų - sąnaudų ataskaita
2007 m.

Šaskaita	Pavadinimas	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Viso
Pajamos														
5001	Pardavimo pajamos	37962,97	36425,88	52177,35	42985,77	50579,28	20762,35	4183,23	6787,82	33165,51	72391,19	64561,40	53041,16	475023,91
5005	Suteiktų paslaugų pajamos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
535	Palūkanų pajamos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	<i>Viso:</i>	<i>37962,97</i>	<i>36425,88</i>	<i>52177,35</i>	<i>42985,77</i>	<i>50579,28</i>	<i>20762,35</i>	<i>4183,23</i>	<i>6787,82</i>	<i>33165,51</i>	<i>72391,19</i>	<i>64561,40</i>	<i>53041,16</i>	<i>475023,91</i>
Sąnaudos														
6000	Parduotų prekių savikaina	32734,34	29825,43	35065,00	22940,00	28162,85	7773,28	2777,00	4423,86	29482,64	50660,00	50555,14	32024,94	326424,48
6110	Nuomos sąnaudos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6113	Draudimo sąnaudos	1449,86	1449,86	1361,35	1263,98	1636,58	1164,94	1053,84	1074,87	2159,32	2419,54	2419,54	2420,26	19873,94
6114	Darbuotojų darbo užmokestis ir su j	4680,00	4680,00	4442,29	4080,00	5282,73	3760,32	3401,66	3469,57	6970,00	7810,00	7810,00	7812,33	64198,90
6115	Ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnauc	502,59	502,59	502,59	502,59	502,59	502,59	502,59	502,59	502,59	502,59	502,59	502,59	6031,08
6118	Kitos bendrosios sąnaudos	3781,83	5458,94	4031,79	4119,38	4193,58	1499,24	2550,92	2627,56	6207,37	5619,30	4955,84	6886,48	51932,23
6121	Privalomas sveikatos draudimas	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6122	Nekilnojamojo turto mokesčio sąna	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	284,00	284,00
6124	Aplinkos teršimo mokesčio sąnaudc	0,00	49,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	64,00	113,00
6125	Kitų mokesčių sąnaudos	9,36	9,36	8,79	8,16	10,57	7,52	6,81	6,95	13,94	15,62	15,62	15,62	128,32
622	Kitos sąnaudos - parama	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
630	Palūkanų sąnaudos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,08	59,03	55,08	177,19
6350	Delspinigiai ir baudos	0,00	2,01	0,00	0,62	-0,62	0,00	0,00	0,00	19,24	0,32	6,72	37,10	65,39
	<i>Viso:</i>	<i>43157,98</i>	<i>41977,19</i>	<i>45411,81</i>	<i>32914,73</i>	<i>39788,28</i>	<i>14707,89</i>	<i>10292,82</i>	<i>12105,40</i>	<i>45355,10</i>	<i>67090,45</i>	<i>66324,48</i>	<i>50102,40</i>	<i>469228,53</i>
	Rezultatas:	-5195,01	-5551,31	6765,54	10071,04	10791,00	6054,46	-6109,59	-5317,58	-12189,59	5300,74	-1763,08	2938,76	5795,38

UAB „Valgrita“ Pajamų - sąnaudų ataskaita
2008 m.

Sąskaita	Pavadinimas	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Viso
Pajamos														
5001	Pardavimo pajamos	73296,45	52166,11	45621,16	57289,23	55720,20	26953,88	9932,51	2707,54	89006,95	82329,94	85965,16	76144,31	657133,44
5005	Suteiktų paslaugų pajamos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	952,73	960,00	960,00	2872,73
535	Palūkanų pajamos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	<i>Viso:</i>	<i>73296,45</i>	<i>52166,11</i>	<i>45621,16</i>	<i>57289,23</i>	<i>55720,20</i>	<i>26953,88</i>	<i>9932,51</i>	<i>2707,54</i>	<i>89006,95</i>	<i>83282,67</i>	<i>86925,16</i>	<i>77104,31</i>	<i>660006,17</i>
Sąnaudos														
6000	Parduotų prekių savikaina	38722,33	39659,12	58271,98	37525,01	36449,09	8340,22	1047,77	1569,25	55117,46	40563,29	50311,85	30982,27	398559,64
6110	Nuomos sąnaudos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6113	Draudimo sąnaudos	2676,67	2676,67	2728,30	2625,97	2758,22	1685,31	898,00	1109,68	3162,30	3562,07	3036,04	3034,60	29953,83
6114	Darbuotojų darbo užmokestis ir	8640,00	8640,00	8806,67	8540,36	8968,41	5440,00	2898,65	3581,94	10207,54	11497,94	9800,00	9795,36	96816,87
6115	Ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąr	600,87	600,87	600,87	600,87	600,87	600,87	600,87	600,87	600,87	600,87	600,87	600,87	7210,44
6118	Kitos bendrosios sąnaudos	4025,94	5537,11	4908,85	6031,41	5252,28	3283,42	1071,13	1761,96	6506,52	5185,23	7830,39	8035,71	59429,95
6121	Privalomas sveikatos draudimas	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6122	Nekilnojamojo turto mokesčio są	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	485,00	485,00
6124	Aplinkos teršimo mokesčio sąna	0,00	64,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	58,00	122,00
6125	Kitų mokesčių sąnaudos	17,28	17,28	17,61	16,95	17,81	10,88	5,80	3,58	10,21	11,50	9,80	9,80	148,50
622	Kitos sąnaudos - parama	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
630	Palūkanų sąnaudos	51,46	48,88	43,40	38,42	33,88	0,00	28,07	46,04	66,19	42,88	14,42	0,00	413,64
6350	Delspinigiai ir baudos	0,00	0,00	32,00	55,36	0,00	3,04	0,00	0,00	3,15	1,40	0,00	0,00	94,95
	<i>Viso:</i>	<i>54734,55</i>	<i>57243,93</i>	<i>75409,68</i>	<i>55434,35</i>	<i>54080,56</i>	<i>19363,74</i>	<i>6550,29</i>	<i>8673,32</i>	<i>75674,24</i>	<i>61465,18</i>	<i>71603,37</i>	<i>53001,61</i>	<i>593234,82</i>
	Rezultatas:	18561,90	-5077,82	-29788,52	1854,88	1639,64	7590,14	3382,22	-5965,78	13332,71	21817,49	15321,79	24102,70	66771,35

UAB „Valgrita“ bendros kaštų struktūros 2005-2006 m. horizontalioji analizė

	2005 m.		2006 m.		Pokytis proc.
	Lt.	proc.	Lt.	proc.	2005/2006 m.
Parduotų prekių ir suteiktų paslaugų savikaina	237681	100,00	274025	115,29	15,29
Parduotų prekių savikaina	237681	100,00	274025	115,29	15,29
Veiklos kaštai	98617	100,00	109878	111,42	11,42
<i>Bendrieji ir administraciniai kaštai</i>	97601	100,00	109075	111,76	11,76
<i>Draudimo kaštai</i>	13025	100,00	13728	105,40	5,40
Valstybinio socialinio draudimo įmokos	13025	100,00	13728	105,40	5,40
<i>Darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios išlaidos</i>	42040	100,00	44311	105,40	5,40
<i>Ilgalaikio turto nusidėvėjimo kaštai</i>	2391	100,00	5234	218,90	118,90
<i>Kiti bendrieji kaštai</i>	40145	100,00	45802	114,09	14,09
<i>Veiklos mokesčių kaštai</i>	1016	100,00	803	79,04	-20,96
<i>Kelių mokesčio kaštai</i>	637	100,00	0	0,00	-100,00
<i>Nekilnojamojo turto mokesčio kaštai</i>	232	100,00	264	113,79	13,79
<i>Aplinkos teršimo mokesčio kaštai</i>	63	100,00	77	122,22	22,22
<i>Kitų mokesčių kaštai</i>	84	100,00	462	550,00	450,00
Kitos veiklos kaštai	131254	100,00	0	0,00	-100,00
Ilgalaikio turto perleidimo nuostolis	131254	100,00	0	0,00	-100,00
Finansinės-investicinės veiklos kaštai	13778	100,00	35	0,25	-99,75
Palūkanų kaštai	891	100,00	0	0,00	-100,00
Baudų ir delspinigių kaštai	12887	100,00	35	0,27	-99,73
Kaštai iš viso:	481330	100,00	383938	79,77	-20,23

UAB „Valgrita“ bendros kaštų struktūros 2006-2007 m. horizontalioji analizė

	2006 m.		2007 m.		Pokytis proc.
	Lt.	proc.	Lt.	proc.	2006/2007 m.
Parduotų prekių ir suteiktų paslaugų savikaina	274025	100,00	326424	119,12	19,12
Parduotų prekių savikaina	274025	100,00	326424	119,12	19,12
Veiklos kaštai	109878	100,00	142561	129,74	29,74
<i>Bendrieji ir administraciniai kaštai</i>	109075	100,00	142036	130,22	30,22
<i>Draudimo kaštai</i>	13728	100,00	19874	144,77	44,77
Valstybinio socialinio draudimo įmokos	13728	100,00	19874	144,77	44,77
<i>Darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios išlaidos</i>	44311	100,00	64199	144,88	44,88
<i>Ilgalaikio turto nusidėvėjimo kaštai</i>	5234	100,00	6031	115,23	15,23
<i>Kiti bendrieji kaštai</i>	45802	100,00	51932	113,38	13,38
<i>Veiklos mokesčių kaštai</i>	803	100,00	525	65,38	-34,62
<i>Kelių mokesčio kaštai</i>	0	0,00	0	0,00	0,00
<i>Nekilnojamojo turto mokesčio kaštai</i>	264	100,00	284	107,58	7,58
<i>Aplinkos teršimo mokesčio kaštai</i>	77	100,00	113	146,75	46,75
<i>Kitų mokesčių kaštai</i>	462	100,00	128	27,71	-72,29
Kitos veiklos kaštai	0	0,00	0	0,00	0,00
Ilgalaikio turto perleidimo nuostolis	0	0,00	0	0,00	0,00
Finansinės-investicinės veiklos kaštai	35	100,00	242	691,43	591,43
Palūkanų kaštai	0	0,00	177	100,00	100,00
Baudų ir delspinigių kaštai	35	100,00	65	185,71	85,71
Kaštai iš viso:	383938	100,00	469227	122,21	22,21

UAB „Valgrita“ bendros kaštų struktūros 2007-2008 m. horizontalioji analizė

	2007 m.		2008 m.		Pokytis proc.
	Lt.	proc.	Lt.	proc.	2007/2008 m.
Parduotų prekių ir suteiktų paslaugų savikaina	326424	100,00	398560	122,10	22,10
Parduotų prekių savikaina	326424	100,00	398560	122,10	22,10
Veiklos kaštai	142561	100,00	194167	136,20	36,20
<i>Bendrieji ir administraciniai kaštai</i>	142036	100,00	193411	136,17	36,17
<i>Draudimo kaštai</i>	19874	100,00	29954	150,72	50,72
Valstybinio socialinio draudimo įmokos	19874	100,00	29954	150,72	50,72
<i>Darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios išlaidos</i>	64199	100,00	96817	150,81	50,81
<i>Ilgalaikio turto nusidėvėjimo kaštai</i>	6031	100,00	7210	119,55	19,55
<i>Kiti bendrieji kaštai</i>	51932	100,00	59430	114,44	14,44
<i>Veiklos mokesčių kaštai</i>	525	100,00	756	144,00	44,00
<i>Kelių mokesčio kaštai</i>	0	0,00	0	0,00	0,00
<i>Nekilnojamojo turto mokesčio kaštai</i>	284	100,00	485	170,77	70,77
<i>Aplinkos teršimo mokesčio kaštai</i>	113	100,00	122	107,96	7,96
<i>Kitų mokesčių kaštai</i>	128	100,00	149	116,41	16,41
Kitos veiklos kaštai	0	0,00	0	0,00	0,00
Ilgalaikio turto perleidimo nuostolis	0	0,00	0	0,00	0,00
Finansinės-investicinės veiklos kaštai	242	100,00	509	210,33	110,33
Palūkanų kaštai	177	100,00	414	233,90	133,90
Baudų ir delspinigių kaštai	65	100,00	95	146,15	46,15
Kaštai iš viso:	469227	100,00	593236	126,43	26,43

UAB „Furnitė“ Pajamų - sąnaudų ataskaita
2005 m.

Sąskaita	Pavadinimas	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Viso
Pajamos														
5001	Pardavimo pajamos	7894,56	8735,24	6987,41	9642,52	7468,25	10698,32	8632,14	9846,38	7841,65	8746,95	9963,21	10547,68	107004,31
	<i>Viso:</i>	<i>7894,56</i>	<i>8735,24</i>	<i>6987,41</i>	<i>9642,52</i>	<i>7468,25</i>	<i>10698,32</i>	<i>8632,14</i>	<i>9846,38</i>	<i>7841,65</i>	<i>8746,95</i>	<i>9963,21</i>	<i>10547,68</i>	<i>107004,31</i>
Sąnaudos														
6000	Parduotų prekių savikaina	3698,74	4597,32	2589,64	3984,14	2563,48	5896,16	3458,74	3287,94	2854,74	3516,76	2589,57	6428,17	45465,40
6113	Draudimo sąnaudos	772,80	766,74	763,51	785,76	763,51	763,51	980,40	980,40	980,40	980,40	980,40	980,40	10498,23
6114	Darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susiję mokesčiai	2494,52	2474,96	2464,52	2536,35	2464,52	2464,52	3164,52	3164,52	3164,52	3164,52	3164,52	3164,52	33886,51
6115	Ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudos	584,04	584,04	584,04	584,04	584,04	584,04	584,04	584,04	584,04	584,04	584,04	584,04	7008,48
6118	Kitos bendrosios sąnaudos	1387,58	1435,20	1359,67	1246,32	1364,57	1202,54	1174,56	1349,14	1258,97	1456,35	1186,34	1774,65	16195,89
6121	Privalomas sveikatos draudimas	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6122	Nekilnojamojo turto mokesčio sąnaudos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6125	Kitų mokesčių sąnaudos	4,99	4,95	4,93	5,07	4,93	4,93	6,33	6,33	6,33	6,33	6,33	6,33	67,77
635	Baudų ir delspinigių sąnaudos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	<i>Viso:</i>	<i>8942,67</i>	<i>9863,21</i>	<i>7766,31</i>	<i>9141,68</i>	<i>7745,05</i>	<i>10915,70</i>	<i>9368,59</i>	<i>9372,37</i>	<i>8849,00</i>	<i>9708,40</i>	<i>8511,20</i>	<i>12938,11</i>	<i>113122,28</i>
	Rezultatas:	-1048,11	-1127,97	-778,90	500,84	-276,80	-217,38	-736,45	474,01	-1007,35	-961,45	1452,01	-2390,43	-6117,97

UAB „Furnitė“ Pajamų - sąnaudų ataskaita
2006 m.

Šaskait:	Pavadinimas	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Viso
Pajamos														
5001	Pardavimo pajamos	9698,70	10693,23	9457,85	8762,86	7538,00	10585,42	10687,97	15743,39	9487,12	15442,21	16714,32	22313,04	147124,11
	<i>Viso:</i>	<i>9698,70</i>	<i>10693,23</i>	<i>9457,85</i>	<i>8762,86</i>	<i>7538,00</i>	<i>10585,42</i>	<i>10687,97</i>	<i>15743,39</i>	<i>9487,12</i>	<i>15442,21</i>	<i>16714,32</i>	<i>22313,04</i>	<i>147124,11</i>
Sąnaudos														
6000	Parduotų prekių savikaina	2561,30	2354,12	1589,63	1587,96	1987,45	3166,90	3659,30	6923,30	2984,77	4127,84	1545,79	7412,82	39901,18
6113	Draudimo sąnaudos	980,40	980,40	980,40	980,40	980,40	980,40	1101,34	1473,54	1391,16	1600,26	1495,25	1645,19	14589,14
6114	Darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susiję mokesčiai	3164,52	3164,52	3164,52	3164,52	3164,52	3164,52	3555,00	4756,41	4490,52	5165,46	4883,66	5335,78	47173,95
6115	Ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudos	584,04	584,04	584,04	584,04	584,04	584,04	584,04	584,04	584,04	584,04	584,04	584,04	7008,48
6118	Kitos bendrosios sąnaudos	876,32	698,23	786,35	535,88	656,70	2430,69	2753,60	4572,23	1994,56	2458,11	1516,48	2377,86	21657,01
6121	Privalomas sveikatos draudimas	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Socialinis mokestis	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	668,00	0,00	0,00	668,00
6122	Nekilnojamojo turto mokesčio sąnaudos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6125	Kitų mokesčių sąnaudos	6,33	6,33	6,33	6,33	6,33	6,33	7,11	9,51	8,98	10,33	9,77	10,67	94,35
635	Baudų ir delspinigių sąnaudos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	<i>Viso:</i>	<i>8172,91</i>	<i>7787,64</i>	<i>7111,27</i>	<i>6859,13</i>	<i>7379,44</i>	<i>10332,88</i>	<i>11660,39</i>	<i>18319,03</i>	<i>11454,03</i>	<i>14614,04</i>	<i>10034,99</i>	<i>17366,36</i>	<i>131092,11</i>
	Rezultatas:	1525,79	2905,59	2346,58	1903,73	158,56	252,54	-972,42	-2575,64	-1966,91	828,17	6679,33	4946,68	16032,00

UAB „Furnitė“ Pajamų - sąnaudų ataskaita
2007 m.

Sąskaita	Pavadinimas	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Viso
Pajamos														
5001	Pardavimo pajamos	11640,16	19303,91	8790,68	5910,00	16006,10	6769,49	20144,45	9300,00	20416,27	400,00	5699,32	12327,55	136707,93
	<i>Viso:</i>	<i>11640,16</i>	<i>19303,91</i>	<i>8790,68</i>	<i>5910,00</i>	<i>16006,10</i>	<i>6769,49</i>	<i>20144,45</i>	<i>9300,00</i>	<i>20416,27</i>	<i>400,00</i>	<i>5699,32</i>	<i>12327,55</i>	<i>136707,93</i>
Sąnaudos														
6000	Parduotų prekių savikaina	358,37	1330,41	1864,95	813,32	4575,43	863,09	3997,02	169,24	2347,16	14,96	739,84	3864,86	20938,65
6113	Draudimo sąnaudos	1798,22	1645,54	1800,30	1916,42	1675,15	1641,99	2132,97	1981,67	1908,92	1591,18	1518,02	1624,74	21235,12
6114	Darbuotojų darbo užmokestis ir su j	5804,44	5412,62	5906,99	6252,62	5450,86	5300,16	6933,00	6396,58	6161,77	5136,16	4900,00	5273,95	68929,15
6115	Ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnauc	1126,73	1126,73	1126,73	1126,73	1126,73	1126,73	1126,73	1126,73	1126,73	1126,73	1126,73	1126,73	13520,76
6118	Kitos bendrosios sąnaudos	1755,23	2361,12	2458,83	1749,17	1006,87	736,09	993,61	1182,87	4069,91	1610,73	910,41	2357,27	21192,11
6121	Privalomas sveikatos draudimas	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6122	Nekilnojamojo turto mokesčio sąna	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	118,00	118,00
6125	Kitų mokesčių sąnaudos	11,60	10,62	11,64	12,37	10,82	10,60	13,77	12,80	12,31	10,27	9,80	10,55	137,15
635	Baudų ir delspinigių sąnaudos	0,00	7,95	0,00	0,00	12,26	0,00	0,00	0,00	63,09	12,70	18,52	23,77	138,29
	<i>Viso:</i>	<i>10854,59</i>	<i>11894,99</i>	<i>13169,44</i>	<i>11870,63</i>	<i>13858,12</i>	<i>9678,66</i>	<i>15197,10</i>	<i>10869,89</i>	<i>15689,89</i>	<i>9502,73</i>	<i>9223,32</i>	<i>14399,87</i>	<i>146209,23</i>
	Rezultatas:	785,57	7408,92	-4378,76	-5960,63	2147,98	-2909,17	4947,35	-1569,89	4726,38	-9102,73	-3524,00	-2072,32	-9501,30

UAB „Furnitė“ Pajamų - sąnaudų ataskaita
2008 m.

Šaskaita	Pavadinimas	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Viso
Pajamos														
5001	Pardavimo pajamos	14847,85	14766,95	6911,87	5765,09	2360,00	1070,00	3030,00	9081,88	6055,00	11430,51	0,00	2607,29	77926,44
	<i>Viso:</i>	<i>14847,85</i>	<i>14766,95</i>	<i>6911,87</i>	<i>5765,09</i>	<i>2360,00</i>	<i>1070,00</i>	<i>3030,00</i>	<i>9081,88</i>	<i>6055,00</i>	<i>11430,51</i>	<i>0,00</i>	<i>2607,29</i>	<i>77926,44</i>
Sąnaudos														
6000	Parduotų prekių savikaina	2122,49	3888,21	838,13	717,76	326,92	36,14	291,64	685,58	292,63	635,42	0,00	156,49	9991,41
6113	Draudimo sąnaudos	2051,72	1982,72	1624,70	1594,05	1288,78	985,18	1402,11	1658,47	1406,91	1080,44	926,14	867,43	16868,65
6114	Darbuotojų darbo užmokestis ir su j	6622,72	6400,00	5244,43	5145,45	4192,00	3180,00	4525,87	5353,32	4557,05	3547,47	2989,47	2799,99	54557,77
6115	Ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnauc	1829,82	1829,82	1829,82	1829,82	1829,82	1829,82	1829,82	1829,82	1829,82	1829,82	1829,82	1829,82	21957,84
6118	Kitos bendrosios sąnaudos	1247,21	1683,79	1054,58	968,01	1407,85	735,18	653,29	1019,71	1206,57	1222,05	879,33	2381,46	14459,03
6121	Privalomas sveikatos draudimas	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6122	Nekilnojamojo turto mokesčio sąnauc	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	198,00	198,00
6125	Kitų mokesčių sąnaudos	13,24	12,80	10,46	10,29	8,32	6,36	9,06	5,36	4,54	3,49	2,99	2,81	89,72
635	Baudų ir delspinigių sąnaudos	0,00	22,40	0,00	0,00	15,50	0,00	0,00	6,00	16,26	0,00	13,56	20,78	94,50
	<i>Viso:</i>	<i>13887,20</i>	<i>15819,74</i>	<i>10602,12</i>	<i>10265,38</i>	<i>9069,19</i>	<i>6772,68</i>	<i>8711,79</i>	<i>10558,26</i>	<i>9313,78</i>	<i>8318,69</i>	<i>6641,31</i>	<i>8256,78</i>	<i>118216,92</i>
	Rezultatas:	960,65	-1052,79	-3690,25	-4500,29	-6709,19	-5702,68	-5681,79	-1476,38	-3258,78	3111,82	-6641,31	-5649,49	-40290,48

UAB „Furnitė“ bendros kaštų struktūros 2005-2006 m. horizontalioji analizė

	2005 m.		2006 m.		Pokytis proc.
	Lt.	proc.	Lt.	proc.	2005/2006 m.
Parduotų prekių ir suteiktų paslaugų savikaina	45465	100,00	39901	87,76	-12,24
Parduotų prekių savikaina	45465	100,00	39901	87,76	-12,24
Veiklos kaštai	67657	100,00	90522	133,80	33,80
<i>Bendrieji ir administraciniai kaštai</i>	67589	100,00	90428	133,79	33,79
<i>Draudimo kaštai</i>	10498	100,00	14589	138,97	38,97
Valstybinio socialinio draudimo įmokos	10498	100,00	14589	138,97	38,97
<i>Darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios išlaidos</i>	33887	100,00	47174	139,21	39,21
<i>Ilgalaikio turto nusidėvėjimo kaštai</i>	7008	100,00	7008	100,00	0,00
<i>Kiti bendrieji kaštai</i>	16196	100,00	21657	133,72	33,72
<i>Veiklos mokesčių kaštai</i>	68	100,00	94	138,24	38,24
<i>Kelių mokesčio kaštai</i>	0	0,00	0	0,00	0,00
<i>Nekilnojamojo turto mokesčio kaštai</i>	0	0,00	0	0,00	0,00
<i>Aplinkos teršimo mokesčio kaštai</i>	0	0,00	0	0,00	0,00
<i>Kitų mokesčių kaštai</i>	68	100,00	94	138,24	38,24
Kitos veiklos kaštai	0	0,00	0	0,00	0,00
Ilgalaikio turto perleidimo nuostolis	0	0,00	0	0,00	0,00
Finansinės-investicinės veiklos kaštai	0	0,00	0	0,00	0,00
Palūkanų kaštai	0	0,00	0	0,00	0,00
Baudų ir delspinigių kaštai	0	0,00	0	0,00	0,00
Kaštai iš viso:	113122	100,00	130423	115,29	15,29

UAB „Furnitė“ bendros kaštų struktūros 2006-2007 m. horizontalioji analizė

	2006 m.		2007 m.		Pokytis proc.
	Lt.	proc.	Lt.	proc.	2006/2007 m.
Parduotų prekių ir suteiktų paslaugų savikaina	39901	100,00	20939	52,48	-47,52
Parduotų prekių savikaina	39901	100,00	20939	52,48	-47,52
Veiklos kaštai	90522	100,00	125132	138,23	38,23
<i>Bendrieji ir administraciniai kaštai</i>	90428	100,00	124877	138,10	38,10
<i>Draudimo kaštai</i>	14589	100,00	21235	145,55	45,55
Valstybinio socialinio draudimo įmokos	14589	100,00	21235	145,55	45,55
<i>Darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios išlaidos</i>	47174	100,00	68929	146,12	46,12
<i>Ilgalaikio turto nusidėvėjimo kaštai</i>	7008	100,00	13521	192,94	92,94
<i>Kiti bendrieji kaštai</i>	21657	100,00	21192	97,85	-2,15
<i>Veiklos mokesčių kaštai</i>	94	100,00	255	271,28	171,28
<i>Kelių mokesčio kaštai</i>	0	0,00	0	0,00	0,00
<i>Nekilnojamojo turto mokesčio kaštai</i>	0	0,00	118	100,00	100,00
<i>Aplinkos teršimo mokesčio kaštai</i>	0	0,00	0	0,00	0,00
<i>Kitų mokesčių kaštai</i>	94	100,00	137	145,74	45,74
Kitos veiklos kaštai	0	0,00	0	0,00	0,00
Ilgalaikio turto perleidimo nuostolis	0	0,00	0	0,00	0,00
Finansinės-investicinės veiklos kaštai	0	0,00	138	100,00	100,00
Palūkanų kaštai	0	0,00	0	0,00	0,00
Baudų ir delspinigių kaštai	0	0,00	138	100,00	100,00
Kaštai iš viso:	130423	100,00	146209	112,10	12,10

UAB „Furnitė“ bendros kaštų struktūros 2007-2008 m. horizontalioji analizė

	2007 m.		2008 m.		Pokytis proc.
	Lt.	proc.	Lt.	proc.	2007/2008 m.
Parduotų prekių ir suteiktų paslaugų savikaina	20939	100,00	9991	47,71	-52,29
Parduotų prekių savikaina	20939	100,00	9991	47,71	-52,29
Veiklos kaštai	125132	100,00	108132	86,41	-13,59
<i>Bendrieji ir administraciniai kaštai</i>	124877	100,00	107844	86,36	-13,64
<i>Draudimo kaštai</i>	21235	100,00	16869	79,44	-20,56
Valstybinio socialinio draudimo įmokos	21235	100,00	16869	79,44	-20,56
<i>Darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios išlaidos</i>	68929	100,00	54558	79,15	-20,85
<i>Ilgalaikio turto nusidėvėjimo kaštai</i>	13521	100,00	21958	162,40	62,40
<i>Kiti bendrieji kaštai</i>	21192	100,00	14459	68,23	-31,77
<i>Veiklos mokesčių kaštai</i>	255	100,00	288	112,94	12,94
<i>Kelių mokesčio kaštai</i>	0	0,00	0	0,00	0,00
<i>Nekilnojamojo turto mokesčio kaštai</i>	118	100,00	198	167,80	67,80
<i>Aplinkos teršimo mokesčio kaštai</i>	0	0,00	0	0,00	0,00
<i>Kitų mokesčių kaštai</i>	137	100,00	90	65,69	-34,31
Kitos veiklos kaštai	0	0,00	0	0,00	0,00
Ilgalaikio turto perleidimo nuostolis	0	0,00	0	0,00	0,00
Finansinės-investicinės veiklos kaštai	138	100,00	95	68,84	-31,16
Palūkanų kaštai	0	0,00	0	0,00	0,00
Baudų ir delspinigių kaštai	138	100,00	95	68,84	-31,16
Kaštai iš viso:	146209	100,00	118218	80,86	-19,14

UAB „Valgrita“ bendros kaštų struktūros 2005-2008 m. vertikalioji analizė

	2005 m.		2006 m.		2007 m.		2008 m.		Pokytis proc.	Pokytis proc.	Pokytis proc.
	Lt.	proc.	Lt.	proc.	Lt.	proc.	Lt.	proc.	2005/2006 m.	2006/2007 m.	2007/2008 m.
Parduotų prekių ir suteiktų paslaugų savikaina	237681	49,38	274025	71,37	326424	69,57	398560	67,18	21,99	-1,81	-2,38
Parduotų prekių savikaina	237681	49,38	274025	71,37	326424	69,57	398560	67,18	21,99	-1,81	-2,38
Veiklos kaštai	98617	20,49	109878	28,62	142561	30,38	194167	32,73	8,13	1,76	2,35
<i>Bendrieji ir administraciniai kaštai</i>	<i>97601</i>	<i>20,28</i>	<i>109075</i>	<i>28,41</i>	<i>142036</i>	<i>30,27</i>	<i>193411</i>	<i>32,60</i>	<i>8,13</i>	<i>1,86</i>	<i>2,33</i>
<i>Draudimo kaštai</i>	<i>13025</i>	<i>2,71</i>	<i>13728</i>	<i>3,58</i>	<i>19874</i>	<i>4,24</i>	<i>29954</i>	<i>5,05</i>	<i>0,87</i>	<i>0,66</i>	<i>0,81</i>
Valstybinio socialinio draudimo įmokos	13025	2,71	13728	3,58	19874	4,24	29954	5,05	0,87	0,66	0,81
<i>Darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios išlaidos</i>	<i>42040</i>	<i>8,73</i>	<i>44311</i>	<i>11,54</i>	<i>64199</i>	<i>13,68</i>	<i>96817</i>	<i>16,32</i>	<i>2,81</i>	<i>2,14</i>	<i>2,64</i>
<i>Ilgalaikio turto nusidėvėjimo kaštai</i>	<i>2391</i>	<i>0,50</i>	<i>5234</i>	<i>1,36</i>	<i>6031</i>	<i>1,29</i>	<i>7210</i>	<i>1,22</i>	<i>0,87</i>	<i>-0,08</i>	<i>-0,07</i>
<i>Kiti bendrieji kaštai</i>	<i>40145</i>	<i>8,34</i>	<i>45802</i>	<i>11,93</i>	<i>51932</i>	<i>11,07</i>	<i>59430</i>	<i>10,02</i>	<i>3,59</i>	<i>-0,86</i>	<i>-1,05</i>
Veiklos mokesčių kaštai	1016	0,21	803	0,21	525	0,11	756	0,13	0,00	-0,10	0,02
<i>Kelių mokesčio kaštai</i>	<i>637</i>	<i>0,13</i>	<i>0</i>	<i>0,00</i>	<i>0</i>	<i>0,00</i>	<i>0</i>	<i>0,00</i>	<i>-0,13</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
<i>Nekilnojamojo turto mokesčio kaštai</i>	<i>232</i>	<i>0,05</i>	<i>264</i>	<i>0,07</i>	<i>284</i>	<i>0,06</i>	<i>485</i>	<i>0,08</i>	<i>0,02</i>	<i>-0,01</i>	<i>0,02</i>
<i>Aplinkos teršimo mokesčio kaštai</i>	<i>63</i>	<i>0,01</i>	<i>77</i>	<i>0,02</i>	<i>113</i>	<i>0,02</i>	<i>122</i>	<i>0,02</i>	<i>0,01</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
<i>Kitų mokesčių kaštai</i>	<i>84</i>	<i>0,02</i>	<i>462</i>	<i>0,12</i>	<i>128</i>	<i>0,03</i>	<i>149</i>	<i>0,03</i>	<i>0,10</i>	<i>-0,09</i>	<i>0,00</i>
Kitos veiklos kaštai	131254	27,27	0	0,00	0	0,00	0	0,00	-27,27	0,00	0,00
Ilgalaikio turto perleidimo nuostolis	131254	27,27	0	0,00	0	0,00	0	0,00	-27,27	0,00	0,00
Finansinės-investicinės veiklos kaštai	13778	2,86	35	0,01	242	0,05	509	0,09	-2,85	0,04	0,03
Palūkanų kaštai	891	0,19	0	0,00	177	0,04	414	0,07	-0,19	0,04	0,03
Baudų ir delspinigių kaštai	12887	2,68	35	0,01	65	0,01	95	0,02	-2,67	0,00	0,00
Kaštai iš viso:	481330	100,00	383938	100,00	469227	100,00	593236	100,00	0,00	0,00	0,00

UAB „Furnitė“ bendros kaštų struktūros 2005-2008 m. vertikaloji analizė

	2005 m.		2006 m.		2007 m.		2008 m.		Pokytis proc.	Pokytis proc.	Pokytis proc.
	Lt.	proc.	Lt.	proc.	Lt.	proc.	Lt.	proc.	2005/2006 m.	2006/2007 m.	2007/2008 m.
Parduotų prekių ir suteiktų paslaugų savikaina	45465	40,19	39901	30,59	20939	14,32	9991	8,45	-9,60	-16,27	-5,87
Parduotų prekių savikaina	45465	40,19	39901	30,59	20939	14,32	9991	8,45	-9,60	-16,27	-5,87
Veiklos kaštai	67657	59,81	90522	69,41	125132	85,58	108132	91,47	9,60	16,18	5,88
<i>Bendrieji ir administraciniai kaštai</i>	67589	59,75	90428	69,33	124877	85,41	107844	91,22	9,59	16,08	5,81
<i>Draudimo kaštai</i>	10498	9,28	14589	11,19	21235	14,52	16869	14,27	1,91	3,34	-0,25
Valstybinio socialinio draudimo įmokos	10498	9,28	14589	11,19	21235	14,52	16869	14,27	1,91	3,34	-0,25
<i>Darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios išlaidos</i>	33887	29,96	47174	36,17	68929	47,14	54558	46,15	6,21	10,97	-0,99
<i>Ilgalaikio turto nusidėvėjimo kaštai</i>	7008	6,20	7008	5,37	13521	9,25	21958	18,57	-0,82	3,87	9,33
<i>Kiti bendrieji kaštai</i>	16196	14,32	21657	16,61	21192	14,49	14459	12,23	2,29	-2,11	-2,26
Veiklos mokesčių kaštai	68	0,06	94	0,07	255	0,17	288	0,24	0,01	0,10	0,07
<i>Kelių mokesčio kaštai</i>	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Nekilnojamojo turto mokesčio kaštai</i>	0	0,00	0	0,00	118	0,08	198	0,17	0,00	0,08	0,09
<i>Aplinkos teršimo mokesčio kaštai</i>	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Kitų mokesčių kaštai</i>	68	0,06	94	0,07	137	0,09	90	0,08	0,01	0,02	-0,02
Kitos veiklos kaštai	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00
Ilgalaikio turto perleidimo nuostolis	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00
Finansinės-investicinės veiklos kaštai	0	0,00	0	0,00	138	0,09	95	0,08	0,00	0,09	-0,01
Palūkanų kaštai	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00
Baudų ir delspinigių kaštai	0	0,00	0	0,00	138	0,09	95	0,08	0,00	0,09	-0,01
Kaštai iš viso:	113122	100,00	130423	100,00	146209	100,00	118218	100,00	0,00	0,00	0,00

Koreliacijos tarp dviejų veiksnių - darbuotojų skaičiaus (X_1) ir mokesčių dalies bendroje kaštų struktūroje (Lt) (y) tarpiniai skaičiavimai

II „Maltina“

	X_1	y	X_1^2	y^2	$X_1 y$
2005 m.	12	30695	144	942183025	368340
2006 m.	8	20558	64	422631364	164464
2007 m.	3	9442	9	89151364	28326
2008 m.	4	13504	16	182358016	54016
Σ	27	74199	233	1636323769	615146
vidurkis	3,857143	10599,86	33,28571	233760538,4	87878

r_{1y}	0,994056	q_1	4,290474	t_{r1y}	15,814
		q_y	11018,33	R^2_{1y}	0,99

II „Gobelė“

	X_1	y	X_1^2	y^2	$X_1 y$
2005 m.	8	13934	64	194156356	111472
2006 m.	11	18383	121	337934689	202213
2007 m.	13	26126	169	682567876	339638
2008 m.	10	32122	100	1031822884	321220
Σ	42	90565	454	2246481805	974543
vidurkis	6	12937,86	64,86	320925972,1	139220,43

r_{1y}	0,925335	q_1	5,371884	t_{r1y}	4,227
		q_y	12391,04	R^2_{1y}	0,86

UAB „Valgrita“

	X_1	y	X_1^2	y^2	$X_1 y$
2005 m.	12	14041	144	197149681	168492
2006 m.	10	14531	100	211149961	145310
2007 m.	12	20399	144	416119201	244788
2008 m.	14	30710	196	943104100	429940
Σ	48	79681	584	1767522943	988530
vidurkis	6,857143	11383	83,43	252503277,6	141218,57

r_{1y}	0,944144	q_1	6,033918	t_{r1y}	4,962
		q_y	11087,41	R^2_{1y}	0,89

UAB „Furnitė“

	X_1	y	X_1^2	y^2	$X_1 y$
2005 m.	7	10566	49	111640356	73962
2006 m.	12	14683	144	215590489	176196
2007 m.	14	21490	196	461820100	300860
2008 m.	9	17157	81	294362649	154413
Σ	42	63896	470	1083413594	705431
vidurkis	6	9128	67,14	154773370,6	100775,86

r_{1y}	0,97531	q_1	5,580579	$t_{r_{1y}}$	7,649
		q_y	8452,987	R^2_{1y}	0,95

r_{1y} - koreliacijos koeficientas
 q_1 – tarpiniai skaiciavimai
 q_y – tarpiniai skaiciavimai
 $t_{r_{1y}}$ – reikšmingumo koeficientas
 R^2_{1y} – determinacijos koeficientas

**Koreliacijos tarp dviejų veiksnių – apyvartos (Lt) (X_2) ir mokesčių dalies bendroje
kaštų struktūroje (Lt) (y) tarpiniai skaičiavimai**

II „Maltina“

	X_2	y	X_2^2	y^2	$X_2 y$
2005 m.	1157842	30695	1340598096964	942183025	35539960190
2006 m.	505546	20558	255576758116	422631364	10393014668
2007 m.	366183	9442	134089989489	89151364	3457499886
2008 m.	452677	13504	204916466329	182358016	6112950208
Σ	2482248	74199	1935181310898	1636323769	55503424952
vidurkis	354606,9	10599,86	276454472985,43	233760538,4	7929060707,43

r_{2y}	0,974746	q_2	388211,9	$t_{r_{2y}}$	7,591
		q_y	11018,33	R^2_{2y}	0,95

II „Gobelė“

	X_2	y	X_2^2	y^2	$X_2 y$
2005 m.	142350	13934	20263522500	194156356	1983504900
2006 m.	152420	18383	23231856400	337934689	2801936860
2007 m.	256836	26126	65964730896	682567876	6710097336
2008 m.	278649	32122	77645265201	1031822884	8950763178
Σ	830255	90565	187105374997	2246481805	20446302274
vidurkis	118607,9	12937,86	26729339285,29	320925972,1	2920900324,86

r_{2y}	0,994325	q_2	112523,4	$t_{r_{2y}}$	16,188
		q_y	12391,04	R^2_{2y}	0,99

UAB „Valgrita“

	X_2	y	X_2^2	y^2	$X_2 y$
2005 m.	339599	14041	115327480801	197149681	4768309559
2006 m.	387047	14531	149805380209	211149961	5624179957
2007 m.	475024	20399	225647800576	416119201	9690014576
2008 m.	660006	30710	435607920036	943104100	20268784260
Σ	1861676	79681	926388581622	1767522943	40351288352
vidurkis	265953,7	11383	132341225946,00	252503277,6	5764469764,57

r_{2y}	0,994577	q_2	248213,3	$t_{r_{2y}}$	16,564
		q_y	11087,41	R^2_{2y}	0,99

UAB „Furnitė“

	X_2	y	X_2^2	y^2	$X_2 \cdot y$
2005 m.	107004	10566	11449856016	111640356	1130604264
2006 m.	147124	14683	21645471376	215590489	2160221692
2007 m.	136708	21490	18689077264	461820100	2937854920
2008 m.	77926	17157	6072461476	294362649	1336976382
Σ	468762	63896	57856866132	1083413594	7565657258
vidurkis	66966	9128	8265266590,29	154773370,6	1080808179,71

r_{2y}	0,903382	q_2	61488,38	$t_{r_{2y}}$	3,649
		q_y	8452,987	R^2_{2y}	0,82

r_{2y} - koreliacijos koeficientas
 q_2 – tarpiniai skaiciavimai
 q_y – tarpiniai skaiciavimai
 $t_{r_{2y}}$ – reikšmingumo koeficientas
 R^2_{2y} – determinacijos koeficientas

Koreliacijos tarp dviejų veiksnių – įmonės veikloje naudojamo nekilnojamojo turto vertės (Lt) (X_3) ir mokesčių dalies bendroje kaštų struktūroje (Lt) (y) tarpiniai skaičiavimai

II „Maltina“

	X_3	y	X_3^2	y^2	$X_3 y$
2005 m.	305009	30695	93030490081	942183025	9362251255
2006 m.	301173	20558	90705175929	422631364	6191514534
2007 m.	169686	9442	28793338596	89151364	1602175212
2008 m.	279049	13504	77868344401	182358016	3768277696
Σ	1054917	74199	290397349007	1636323769	20924218697
vidurkis	150702,4	10599,86	41485335572,43	233760538,4	2989174099,57

r_{3y}	0,921862	q_3	137018,7	$t_{r_{3y}}$	4,120
		q_y	11018,33	R^2_{3y}	0,85

II „Gobelė“

	X_3	y	X_3^2	y^2	$X_3 y$
2005 m.	0	13934	0	194156356	0
2006 m.	0	18383	0	337934689	0
2007 m.	12625	26126	159390625	682567876	329840750
2008 m.	21000	32122	441000000	1031822884	674562000
Σ	33625	90565	600390625	2246481805	1004402750
vidurkis	4803,571	12937,86	85770089,29	320925972,1	143486107,14

r_{3y}	0,829025	q_3	7918,067	$t_{r_{3y}}$	2,568
		q_y	12391,04	R^2_{3y}	0,69

UAB „Valgrita“

	X_3	y	X_3^2	y^2	$X_3 y$
2005 m.	29000	14041	841000000	197149681	407189000
2006 m.	33000	14531	1089000000	211149961	479523000
2007 m.	35500	20399	1260250000	416119201	724164500
2008 m.	60625	30710	3675390625	943104100	1861793750
Σ	158125	79681	6865640625	1767522943	3472670250
vidurkis	22589,29	11383	980805803,57	252503277,6	496095750,00

r_{3y}	0,993585	q_3	21691,7	$t_{r_{3y}}$	15,218
		q_y	11087,41	R^2_{3y}	0,99

UAB „Furnitė“

	X_3	y	X_3^2	y^2	$X_3 \cdot y$
2005 m.	0	10566	0	111640356	0
2006 m.	0	14683	0	215590489	0
2007 m.	14750	21490	217562500	461820100	316977500
2008 m.	24750	17157	612562500	294362649	424635750
Σ	39500	63896	830125000	1083413594	741613250
vidurkis	5642,857	9128	118589285,71	154773370,6	105944750,00

r_{3y}	0,691439	q_3	9313,831	$t_{r_{3y}}$	1,658
		q_y	8452,987	R^2_{3y}	0,48

r_{3y} - koreliacijos koeficientas
 q_3 – tarpiniai skaiciavimai
 q_y – tarpiniai skaiciavimai
 $t_{r_{3y}}$ – reikšmingumo koeficientas
 R^2_{3y} – determinacijos koeficientas

Koreliacijos tarp dviejų veiksnių – įmonės veikloje naudojamų automobilių skaičiaus (X_4) ir mokesčių dalies bendroje kaštų struktūroje (Lt) (y) tarpiniai skaičiavimai

II „Maltina“

	X_4	y	X_4^2	y^2	$X_4 y$
2005 m.	5	30695	25	942183025	153475
2006 m.	5	20558	25	422631364	102790
2007 m.	6	9442	36	89151364	56652
2008 m.	6	13504	36	182358016	81024
Σ	22	74199	122	1636323769	393941
vidurkis	3,142857	10599,86	17,43	233760538,4	56277,29

r_{4y}	0,758435	q_4	2,747912	$t_{r_{4y}}$	2,016
		q_y	11018,33	R^2_{4y}	0,58

UAB „Valgrita“

	X_4	y	X_4^2	y^2	$X_4 y$
2005 m.	2	14041	4	197149681	28082
2006 m.	2	14531	4	211149961	29062
2007 m.	2	20399	4	416119201	40798
2008 m.	2	30710	4	943104100	61420
Σ	8	79681	16	1767522943	159362
vidurkis	1,142857	11383	2,29	252503277,6	22766,00

r_{4y}	0,889114	q_4	0,989743	$t_{r_{4y}}$	3,365
		q_y	11087,41	R^2_{4y}	0,79

r_{4y} - koreliacijos koeficientas
 q_4 – tarpiniai skaičiavimai
 q_y – tarpiniai skaičiavimai
 $t_{r_{4y}}$ – reikšmingumo koeficientas
 R^2_{4y} – determinacijos koeficientas

Koreliacijos tarp dviejų veiksnių – įmonės veikloje naudojamos žemės vertės (Lt) (X_5) ir mokesčių dalies bendroje kaštų struktūroje (Lt) (y) tarpiniai skaičiavimai

II „Maltina“

	X_5	y	X_5^2	y^2	$X_5 y$
2005 m.	0	30695	0	942183025	0
2006 m.	4800	20558	23040000	422631364	98678400
2007 m.	98200	9442	9643240000	89151364	927204400
2008 m.	57600	13504	3317760000	182358016	777830400
Σ	160600	74199	12984040000	1636323769	1803713200
vidurkis	22942,86	10599,86	1854862857,14	233760538,4	257673314,29

r_{5y}	0,036061	q_5	36448,43	$t_{r_{5y}}$	0,063
		q_y	11018,33	R^2_{5y}	0,00

UAB „Valgrita“

	X_5	y	X_5^2	y^2	$X_5 y$
2005 m.	0	14041	0	197149681	0
2006 m.	24866	14531	618317956	211149961	361327846
2007 m.	0	20399	0	416119201	0
2008 m.	0	30710	0	943104100	0
Σ	24866	79681	618317956	1767522943	361327846
vidurkis	3552,286	11383	88331136,57	252503277,6	51618263,71

r_{5y}	0,115912	q_5	8701,287	$t_{r_{5y}}$	0,202
		q_y	11087,41	R^2_{5y}	0,01

r_{5y} - koreliacijos koeficientas
 q_5 – tarpiniai skaičiavimai
 q_y – tarpiniai skaičiavimai
 $t_{r_{5y}}$ – reikšmingumo koeficientas
 R^2_{5y} – determinacijos koeficientas

Student'o t kriterijaus pasiskirstymo lentelė
 Šaltinis: <http://www.statsoft.com/textbook/distribution-tables/>

df\p	0.40	0.25	0.10	0.05	0.025	0.01	0.005	0.0005
1	0.324920	1.000000	3.077684	6.313752	12.70620	31.82052	63.65674	636.6192
2	0.288675	0.816497	1.885618	2.919986	4.30265	6.96456	9.92484	31.5991
3	0.276671	0.764892	1.637744	2.353363	3.18245	4.54070	5.84091	12.9240
4	0.270722	0.740697	1.533206	2.131847	2.77645	3.74695	4.60409	8.6103
5	0.267181	0.726687	1.475884	2.015048	2.57058	3.36493	4.03214	6.8688
6	0.264835	0.717558	1.439756	1.943180	2.44691	3.14267	3.70743	5.9588
7	0.263167	0.711142	1.414924	1.894579	2.36462	2.99795	3.49948	5.4079
8	0.261921	0.706387	1.396815	1.859548	2.30600	2.89646	3.35539	5.0413
9	0.260955	0.702722	1.383029	1.833113	2.26216	2.82144	3.24984	4.7809
10	0.260185	0.699812	1.372184	1.812461	2.22814	2.76377	3.16927	4.5869
11	0.259556	0.697445	1.363430	1.795885	2.20099	2.71808	3.10581	4.4370
12	0.259033	0.695483	1.356217	1.782288	2.17881	2.68100	3.05454	4.3178
13	0.258591	0.693829	1.350171	1.770933	2.16037	2.65031	3.01228	4.2208
14	0.258213	0.692417	1.345030	1.761310	2.14479	2.62449	2.97684	4.1405
15	0.257885	0.691197	1.340606	1.753050	2.13145	2.60248	2.94671	4.0728
16	0.257599	0.690132	1.336757	1.745884	2.11991	2.58349	2.92078	4.0150
17	0.257347	0.689195	1.333379	1.739607	2.10982	2.56693	2.89823	3.9651
18	0.257123	0.688364	1.330391	1.734064	2.10092	2.55238	2.87844	3.9216
19	0.256923	0.687621	1.327728	1.729133	2.09302	2.53948	2.86093	3.8834
20	0.256743	0.686954	1.325341	1.724718	2.08596	2.52798	2.84534	3.8495
21	0.256580	0.686352	1.323188	1.720743	2.07961	2.51765	2.83136	3.8193
22	0.256432	0.685805	1.321237	1.717144	2.07387	2.50832	2.81876	3.7921
23	0.256297	0.685306	1.319460	1.713872	2.06866	2.49987	2.80734	3.7676
24	0.256173	0.684850	1.317836	1.710882	2.06390	2.49216	2.79694	3.7454
25	0.256060	0.684430	1.316345	1.708141	2.05954	2.48511	2.78744	3.7251
26	0.255955	0.684043	1.314972	1.705618	2.05553	2.47863	2.77871	3.7066
27	0.255858	0.683685	1.313703	1.703288	2.05183	2.47266	2.77068	3.6896
28	0.255768	0.683353	1.312527	1.701131	2.04841	2.46714	2.76326	3.6739
29	0.255684	0.683044	1.311434	1.699127	2.04523	2.46202	2.75639	3.6594
30	0.255605	0.682756	1.310415	1.697261	2.04227	2.45726	2.75000	3.6460
inf	0.253347	0.674490	1.281552	1.644854	1.95996	2.32635	2.57583	3.2905

UAB „Maltina“ bendros kaštų struktūros 2005-2006 m. horizontalioji analizė

	2005 m.		2006 m.		Pokytis proc.
	Lt.	proc.	Lt.	proc.	2005/2006 m.
Parduotų prekių ir suteiktų paslaugų savikaina	813200	100,00	345264	42,46	-57,54
Parduotų prekių savikaina	813200	100,00	345264	42,46	-57,54
Veiklos kaštai	273812	100,00	129054	47,13	-52,87
<i>Bendrieji ir administraciniai kaštai</i>	265907	100,00	123027	46,27	-53,73
<i>Draudimo kaštai</i>	20419	100,00	11859	58,08	-41,92
Valstybinio socialinio draudimo įmokos	20419	100,00	11859	58,08	-41,92
<i>Darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios išlaidos</i>	65888	100,00	38278	58,10	-41,90
<i>Ilgalaikio turto nusidėvėjimo kaštai</i>	32819	100,00	28246	86,07	-13,93
<i>Kiti bendrieji kaštai</i>	146781	100,00	44644	30,42	-69,58
<i>Veiklos mokesčių kaštai</i>	7905	100,00	6027	76,24	-23,76
<i>Kelių mokesčio kaštai</i>	3091	100,00	0	0,00	-100,00
<i>Nekilnojamojo turto mokesčio kaštai</i>	4589	100,00	5816	126,74	26,74
<i>Aplinkos teršimo mokesčio kaštai</i>	93	100,00	62	66,67	-33,33
<i>Kitų mokesčių kaštai</i>	132	100,00	149	112,88	12,88
Kitos veiklos kaštai	73488	100,00	0	0,00	-100,00
Ilgalaikio turto perleidimo nuostolis	73488	100,00	0	0,00	-100,00
Finansinės-investicinės veiklos kaštai	20374	100,00	5413	26,57	-73,43
Palūkanų kaštai	16658	100,00	5413	32,49	-67,51
Baudų ir delspinigių kaštai	3716	100,00	0	0,00	-100,00
Kaštai iš viso:	1180874	100,00	479731	40,63	-59,37

UAB „Maltina“ bendros kaštų struktūros 2006-2007 m. horizontalioji analizė

	2006 m.		2007 m.		Pokytis proc.
	Lt.	proc.	Lt.	proc.	2006/2007 m.
Parduotų prekių ir suteiktų paslaugų savikaina	345264	100,00	212638	61,59	-38,41
Parduotų prekių savikaina	345264	100,00	212638	61,59	-38,41
Veiklos kaštai	129054	100,00	98501	76,33	-23,67
<i>Bendrieji ir administraciniai kaštai</i>	123027	100,00	94309	76,66	-23,34
<i>Draudimo kaštai</i>	11859	100,00	2082	17,56	-82,44
Valstybinio socialinio draudimo įmokos	11859	100,00	2082	17,56	-82,44
<i>Darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios išlaidos</i>	38278	100,00	6765	17,67	-82,33
<i>Ilgalaikio turto nusidėvėjimo kaštai</i>	28246	100,00	24712	87,49	-12,51
<i>Kiti bendrieji kaštai</i>	44644	100,00	60750	136,08	36,08
<i>Veiklos mokesčių kaštai</i>	6027	100,00	4192	69,55	-30,45
<i>Kelių mokesčio kaštai</i>	0	0,00	0	0,00	0,00
<i>Nekilnojamojo turto mokesčio kaštai</i>	5816	100,00	2706	46,53	-53,47
<i>Aplinkos teršimo mokesčio kaštai</i>	62	100,00	0	0,00	-100,00
<i>Kitų mokesčių kaštai</i>	149	100,00	1486	997,32	897,32
Kitos veiklos kaštai	0	0,00	15157	100,00	100,00
Ilgalaikio turto perleidimo nuostolis	0	0,00	15157	100,00	100,00
Finansinės-investicinės veiklos kaštai	5413	100,00	352	6,50	-93,50
Palūkanų kaštai	5413	100,00	352	6,50	-93,50
Baudų ir delspinigių kaštai	0	0,00	0	0,00	0,00
Kaštai iš viso:	479731	100,00	326648	68,09	-31,91

UAB „Maltina“ bendros kaštų struktūros 2007-2008 m. horizontalioji analizė

	2007 m.		2008 m.		Pokytis proc.
	Lt.	proc.	Lt.	proc.	2007/2008 m.
Parduotų prekių ir suteiktų paslaugų savikaina	212638	100,00	343660	161,62	61,62
Parduotų prekių savikaina	212638	100,00	343660	161,62	61,62
Veiklos kaštai	98501	100,00	73228	74,34	-25,66
<i>Bendrieji ir administraciniai kaštai</i>	94309	100,00	68235	72,35	-27,65
<i>Draudimo kaštai</i>	2082	100,00	4561	219,07	119,07
Valstybinio socialinio draudimo įmokos	2082	100,00	4561	219,07	119,07
<i>Darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios išlaidos</i>	6765	100,00	14721	217,61	117,61
<i>Ilgalaikio turto nusidėvėjimo kaštai</i>	24712	100,00	20388	82,50	-17,50
<i>Kiti bendrieji kaštai</i>	60750	100,00	28565	47,02	-52,98
<i>Veiklos mokesčių kaštai</i>	4192	100,00	4993	119,11	19,11
<i>Kelių mokesčio kaštai</i>	0	0,00	0	0,00	0,00
<i>Nekilnojamojo turto mokesčio kaštai</i>	2706	100,00	4050	149,67	49,67
<i>Aplinkos teršimo mokesčio kaštai</i>	0	0,00	64	100,00	100,00
<i>Kitų mokesčių kaštai</i>	1486	100,00	879	59,15	-40,85
Kitos veiklos kaštai	15157	100,00	20000	131,95	31,95
Ilgalaikio turto perleidimo nuostolis	15157	100,00	20000	131,95	31,95
Finansinės-investicinės veiklos kaštai	352	100,00	59	16,76	-83,24
Palūkanų kaštai	352	100,00	0	0,00	-100,00
Baudų ir delspinigių kaštai	0	0,00	59	100,00	100,00
Kaštai iš viso:	326648	100,00	436947	133,77	33,77

UAB „Gobelė“ bendros kaštų struktūros 2005-2006 m. horizontalioji analizė

	2005 m.		2006 m.		Pokytis proc.
	Lt.	proc.	Lt.	proc.	2005/2006 m.
Parduotų prekių ir suteiktų paslaugų savikaina	75532	100,00	89072	117,93	17,93
Parduotų prekių savikaina	75532	100,00	89072	117,93	17,93
Veiklos kaštai	79052	100,00	110798	140,16	40,16
<i>Bendrieji ir administraciniai kaštai</i>	78972	100,00	110690	140,16	40,16
<i>Draudimo kaštai</i>	12428	100,00	16638	133,88	33,88
Valstybinio socialinio draudimo įmokos	12428	100,00	16638	133,88	33,88
<i>Darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios išlaidos</i>	40116	100,00	53827	134,18	34,18
<i>Ilgalaikio turto nusidėvėjimo kaštai</i>	13148	100,00	26839	204,13	104,13
<i>Kiti bendrieji kaštai</i>	13280	100,00	13386	100,80	0,80
<i>Veiklos mokesčių kaštai</i>	80	100,00	108	135,00	35,00
<i>Kelių mokesčio kaštai</i>	0	0,00	0	0,00	0,00
<i>Nekilnojamojo turto mokesčio kaštai</i>	0	0,00	0	0,00	0,00
<i>Aplinkos teršimo mokesčio kaštai</i>	0	0,00	0	0,00	0,00
<i>Kitų mokesčių kaštai</i>	80	100,00	108	135,00	35,00
Kitos veiklos kaštai	0	0,00	0	0,00	0,00
Ilgalaikio turto perleidimo nuostolis	0	0,00	0	0,00	0,00
Finansinės-investicinės veiklos kaštai	16	100,00	0	0,00	-100,00
Palūkanų kaštai	16	100,00	0	0,00	-100,00
Baudų ir delspinigių kaštai	0	0,00	0	0,00	0,00
Kaštai iš viso:	154600	100,00	199870	129,28	29,28

UAB „Gobelė“ bendros kaštų struktūros 2006-2007 m. horizontalioji analizė

	2006 m.		2007 m.		Pokytis proc.
	Lt.	proc.	Lt.	proc.	2006/2007 m.
Parduotų prekių ir suteiktų paslaugų savikaina	89072	100,00	71455	80,22	-19,78
Parduotų prekių savikaina	89072	100,00	71455	80,22	-19,78
Veiklos kaštai	110798	100,00	145360	131,19	31,19
<i>Bendrieji ir administraciniai kaštai</i>	110690	100,00	145112	131,10	31,10
<i>Draudimo kaštai</i>	16638	100,00	22711	136,50	36,50
Valstybinio socialinio draudimo įmokos	16638	100,00	22711	136,50	36,50
<i>Darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios išlaidos</i>	53827	100,00	73307	136,19	36,19
<i>Ilgalaikio turto nusidėvėjimo kaštai</i>	26839	100,00	26839	100,00	0,00
<i>Kiti bendrieji kaštai</i>	13386	100,00	22255	166,26	66,26
<i>Veiklos mokesčių kaštai</i>	108	100,00	248	229,63	129,63
<i>Kelių mokesčio kaštai</i>	0	0,00	0	0,00	0,00
<i>Nekilnojamojo turto mokesčio kaštai</i>	0	0,00	101	100,00	100,00
<i>Aplinkos teršimo mokesčio kaštai</i>	0	0,00	0	0,00	0,00
<i>Kitų mokesčių kaštai</i>	108	100,00	147	136,11	36,11
Kitos veiklos kaštai	0	0,00	0	0,00	0,00
Ilgalaikio turto perleidimo nuostolis	0	0,00	0	0,00	0,00
Finansinės-investicinės veiklos kaštai	0	0,00	0	0,00	0,00
Palūkanų kaštai	0	0,00	0	0,00	0,00
Baudų ir delspinigių kaštai	0	0,00	0	0,00	0,00
Kaštai iš viso:	199870	100,00	216815	108,48	8,48

UAB „Gobelė“ bendros kaštų struktūros 2007-2008 m. horizontalioji analizė

	2007 m.		2008 m.		Pokytis proc.
	Lt.	proc.	Lt.	proc.	2007/2008 m.
Parduotų prekių ir suteiktų paslaugų savikaina	71455	100,00	97946	137,07	37,07
Parduotų prekių savikaina	71455	100,00	97946	137,07	37,07
Veiklos kaštai	145360	100,00	156433	107,62	7,62
<i>Bendrieji ir administraciniai kaštai</i>	145112	100,00	156121	107,59	7,59
<i>Draudimo kaštai</i>	22711	100,00	27860	122,67	22,67
Valstybinio socialinio draudimo įmokos	22711	100,00	27860	122,67	22,67
<i>Darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios išlaidos</i>	73307	100,00	89962	122,72	22,72
<i>Ilgalaikio turto nusidėvėjimo kaštai</i>	26839	100,00	17360	64,68	-35,32
<i>Kiti bendrieji kaštai</i>	22255	100,00	20939	94,09	-5,91
<i>Veiklos mokesčių kaštai</i>	248	100,00	312	125,81	25,81
<i>Kelių mokesčio kaštai</i>	0	0,00	0	0,00	0,00
<i>Nekilnojamojo turto mokesčio kaštai</i>	101	100,00	168	166,34	66,34
<i>Aplinkos teršimo mokesčio kaštai</i>	0	0,00	0	0,00	0,00
<i>Kitų mokesčių kaštai</i>	147	100,00	144	97,96	-2,04
Kitos veiklos kaštai	0	0,00	0	0,00	0,00
Ilgalaikio turto perleidimo nuostolis	0	0,00	0	0,00	0,00
Finansinės-investicinės veiklos kaštai	0	0,00	547	100,00	100,00
Palūkanų kaštai	0	0,00	0	0,00	0,00
Baudų ir delspinigių kaštai	0	0,00	547	100,00	100,00
Kaštai iš viso:	216815	100,00	254926	117,58	17,58

UAB „Maltina“ bendros kaštų struktūros 2005-2008 m. vertikalioji analizė

	2005 m.		2006 m.		2007 m.		2008 m.		Pokytis proc.	Pokytis proc.	Pokytis proc.
	Lt.	proc.	Lt.	proc.	Lt.	proc.	Lt.	proc.	2005/2006 m.	2006/2007 m.	2007/2008 m.
Parduotų prekių ir suteiktų paslaugų savikaina	813200	68,86	345264	71,97	212638	65,10	343660	78,65	3,11	-6,87	13,55
Parduotų prekių savikaina	813200	68,86	345264	71,97	212638	65,10	343660	78,65	3,11	-6,87	13,55
Veiklos kaštai	273812	23,19	129054	26,90	98501	30,16	73228	16,76	3,71	3,25	-13,40
<i>Bendrieji ir administraciniai kaštai</i>	265907	22,52	123027	25,64	94309	28,87	68235	15,62	3,13	3,23	-13,26
<i>Draudimo kaštai</i>	20419	1,73	11859	2,47	2082	0,64	4561	1,04	0,74	-1,83	0,41
Valstybinio socialinio draudimo įmokos	20419	1,73	11859	2,47	2082	0,64	4561	1,04	0,74	-1,83	0,41
<i>Darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios išlaidos</i>	65888	5,58	38278	7,98	6765	2,07	14721	3,37	2,40	-5,91	1,30
<i>Ilgalaikio turto nusidėvėjimo kaštai</i>	32819	2,78	28246	5,89	24712	7,57	20388	4,67	3,11	1,68	-2,90
<i>Kiti bendrieji kaštai</i>	146781	12,43	44644	9,31	60750	18,60	28565	6,54	-3,12	9,29	-12,06
Veiklos mokesčių kaštai	7905	0,67	6027	1,26	4192	1,28	4993	1,14	0,59	0,03	-0,14
<i>Kelių mokesčio kaštai</i>	3091	0,26	0	0,00	0	0,00	0	0,00	-0,26	0,00	0,00
<i>Nekilnojamojo turto mokesčio kaštai</i>	4589	0,39	5816	1,21	2706	0,83	4050	0,93	0,82	-0,38	0,10
<i>Aplinkos teršimo mokesčio kaštai</i>	93	0,01	62	0,01	0	0,00	64	0,01	0,01	-0,01	0,01
<i>Kitų mokesčių kaštai</i>	132	0,01	149	0,03	1486	0,45	879	0,20	0,02	0,42	-0,25
Kitos veiklos kaštai	73488	6,22	0	0,00	15157	4,64	20000	4,58	-6,22	4,64	-0,06
Ilgalaikio turto perleidimo nuostolis	73488	6,22	0	0,00	15157	4,64	20000	4,58	-6,22	4,64	-0,06
Finansinės-investicinės veiklos kaštai	20374	1,73	5413	1,13	352	0,11	59	0,01	-0,60	-1,02	-0,09
Palūkanų kaštai	16658	1,41	5413	1,13	352	0,11	0	0,00	-0,28	-1,02	-0,11
Baudų ir delspinigių kaštai	3716	0,31	0	0,00	0	0,00	59	0,01	-0,31	0,00	0,01
Kaštai iš viso:	1180874	100,00	479731	100,00	326648	100,00	436947	100,00	0,00	0,00	0,00

UAB „Gobelė“ bendros kaštų struktūros 2005-2008 m. vertikaloji analizė

	2005 m.		2006 m.		2007 m.		2008 m.		Pokytis proc.	Pokytis proc.	Pokytis proc.
	Lt.	proc.	Lt.	proc.	Lt.	proc.	Lt.	proc.	2005/2006 m.	2006/2007 m.	2007/2008 m.
Parduotų prekių ir suteiktų paslaugų savikaina	75532	48,86	89072	44,56	71455	32,96	97946	38,42	-4,29	-11,61	5,46
Parduotų prekių savikaina	75532	48,86	89072	44,56	71455	32,96	97946	38,42	-4,29	-11,61	5,46
Veiklos kaštai	79052	51,13	110798	55,44	145360	67,04	156433	61,36	4,30	11,61	-5,68
<i>Bendrieji ir administraciniai kaštai</i>	78972	51,08	110690	55,38	145112	66,93	156121	61,24	4,30	11,55	-5,69
<i>Draudimo kaštai</i>	12428	8,04	16638	8,32	22711	10,47	27860	10,93	0,29	2,15	0,45
Valstybinio socialinio draudimo įmokos	12428	8,04	16638	8,32	22711	10,47	27860	10,93	0,29	2,15	0,45
<i>Darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios išlaidos</i>	40116	25,95	53827	26,93	73307	33,81	89962	35,29	0,98	6,88	1,48
<i>Ilgalaikio turto nusidėvėjimo kaštai</i>	13148	8,50	26839	13,43	26839	12,38	17360	6,81	4,92	-1,05	-5,57
<i>Kiti bendrieji kaštai</i>	13280	8,59	13386	6,70	22255	10,26	20939	8,21	-1,89	3,57	-2,05
Veiklos mokesčių kaštai	80	0,05	108	0,05	248	0,11	312	0,12	0,00	0,06	0,01
<i>Kelių mokesčio kaštai</i>	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Nekilnojamojo turto mokesčio kaštai</i>	0	0,00	0	0,00	101	0,05	168	0,07	0,00	0,05	0,02
<i>Aplinkos teršimo mokesčio kaštai</i>	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Kitų mokesčių kaštai</i>	80	0,05	108	0,05	147	0,07	144	0,06	0,00	0,01	-0,01
Kitos veiklos kaštai	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00
Ilgalaikio turto perleidimo nuostolis	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00
Finansinės-investicinės veiklos kaštai	16	0,01	0	0,00	0	0,00	547	0,21	-0,01	0,00	0,21
Palūkanų kaštai	16	0,01	0	0,00	0	0,00	0	0,00	-0,01	0,00	0,00
Baudų ir delspinigių kaštai	0	0,00	0	0,00	0	0,00	547	0,21	0,00	0,00	0,21
Kaštai iš viso:	154600	100,00	199870	100,00	216815	100,00	254926	100,00	0,00	0,00	0,00